

ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นายเอื้อบุญ ที่พึ่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STRATEGIES FOR DEVELOPING RAJABHAT UNIVERSITY STUDENTS
BASED ON THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY

Mr. Ueaboon Teeprung

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Higher Education

Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง
โดย	นายเอื้อบุญ ที่พึ่ง
สาขาวิชา	อุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารรัมย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. ปทีป เมธาคูณวุฒิ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิภา ปรัชญพฤทธิ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารรัมย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. ปทีป เมธาคูณวุฒิ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.อุทิศ ชาวเขียว)

เอื้อบุญ ที่พึ่ง : ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(STRATEGIES FOR DEVELOPING RAJABHAT UNIVERSITY STUDENTS BASED ON THE
PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์,
อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : ศ. กิตติคุณ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 352 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนา
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตรวจสอบยุทธศาสตร์การ
พัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
จำนวน 2 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 20 คน และผู้เชี่ยวชาญประชุมระดมสมองจำนวน 15 คน

การศึกษวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามคุณลักษณะนักศึกษาใน
สภาพปัจจุบันสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดี โดยมีคุณธรรมและความรู้เป็นเงื่อนไขในด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ด้าน
เศรษฐกิจ จากผู้บริหารและผู้ใช้บัณฑิต เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) คุณลักษณะ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน และกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix) นำสู่
การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการพอเพียง 1.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งรัดพัฒนานักศึกษา
ให้มีภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรมนำความรู้ให้เป็นเงื่อนไขสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1.2 ยุทธศาสตร์
รอง เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือสหกิจศึกษา 1.3 ยุทธศาสตร์รอง เร่งพัฒนาหลักสูตร
การเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความยั่งยืนของความพอเพียง
2.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งสร้างความตระหนักคิด นิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง 2.2 ยุทธศาสตร์รอง การ
พัฒนาภาวะผู้นำ บุคคลต้นแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2.3 ยุทธศาสตร์รอง การสร้างสังคมชุมชนพอเพียง
ในมหาวิทยาลัย

ภาควิชา..นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา.. ลายมือชื่อ.....
สาขาวิชา.....อุดมศึกษา..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2553..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

4984768127 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEYWORDS : SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY

UEABOON TEEPHUNG : STRATEGIES FOR DEVELOPING RAJABHAT UNIVERSITY STUDENTS BASED ON THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY. ADVISOR : ASST. PROF. PANSAK POLSARAM., Ph.D., CO-ADVISOR : PROF. PATEEP METHAKUNAVUDHI., Ph.D., 352 pp.

The purposes of this study were to analyze the sufficiency economy philosophy, investigate current characteristics of Rajabhat University Students, develop strategies for student development for Pibulsongkram Rajabhat University by using sufficiency economy philosophy, examine the developed strategies by using SWOT analysis of the current characteristics of the students in terms of moderation, reasonableness, and self-immunity together with knowledge and ethics in the mental, social, environmental technological and economical aspects to determine strategies by using TOWS matrix. The subjects of this study were 2 experts in sufficiency economy, vice presidents of student affairs from 40 Rajabhat universities, 20 employers of employees who graduated from Rajabhat university, and 15 experts in brain storming.

The results revealed that strategies for developing Rajabhat University students based on the philosophy of sufficiency economy were as follows: Strategy 1 : Sufficiency process development 1.1 Fostering students' leadership in sufficiency economy by using "ethics leading knowledge" policy. 1.2 Promoting students cooperative internship. 1.3 Developing curriculum based on sufficiency economy philosophy. Strategy 2 : Sustainability of the sufficiency 2.1 Increasing students' awareness of Thainess and sufficient expense. 2.2 Developing leadership of model leaders of sufficiency economy philosophy. 2.3 Establishing a sufficiency economy society in a university.

Department : Educational Policy, Management and Leadership Student's Signature.....
Field of Study : Higher Education..... Advisor's Signature.....
Academic Year : 2010..... Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารรัมย์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ ที่ได้ให้ความเมตตา ดูแลติดตาม เอาใจใส่ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจอย่างดี ตลอดเวลาของการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ทางวิชาการที่มีคุณค่า คอยชี้แนะ และเป็นกำลังใจแก่ศิษย์ด้วยความปรารถนาดี ทำให้ศิษย์มีการเจริญในด้านสติปัญญา มีมานะพยายาม สามารถดำเนินการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จทุกประการ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ความเมตตาในการสัมภาษณ์ ขอบขอบคุณดร.อุทิศ ชาวเชียรผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ ขอบขอบคุณรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล และขอขอบคุณผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ให้ความร่วมมือประชุมระดมสมอง ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอุดมศึกษาทุกคน ที่เป็นกัลยาณมิตร คอยให้กำลังใจ สนับสนุนส่งเสริมกันด้วยความรักความเต็มใจ

ท้ายสุดนี้ คุณงามความดีทั้งหลายและประโยชน์ที่เกิดจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่พระคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิด พระคุณครูและอาจารย์ทุกท่าน ที่มองเห็นความสำคัญของการศึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่า จนทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสศึกษาในระดับปริญญาเอก ขอขอบคุณครอบครัวที่พี่ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยมีเวลาในการศึกษาจนประสบความสำเร็จในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	17
การวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์.....	46
แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์.....	50
การพัฒนานักศึกษา.....	95
ปรัชญามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.....	97
การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	100
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา.....	100
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	107
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	118
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	118
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	119

บทที่	หน้า
3	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 120
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 121
	ขั้นตอนการวิจัย..... 122
	ตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน..... 122
	ตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล..... 124
	ตอนที่ 3 ร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม..... 125
	ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม..... 126
	ตอนที่ 5 นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 126
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 129
	ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน..... 130
	ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 150
	ตอนที่ 3 ร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม..... 172
	ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม..... 197
	ตอนที่ 5 นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 232
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 266
	สรุปผลการวิจัย..... 266
	อภิปรายผลการวิจัย..... 281
	ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย..... 284
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 284
	รายการอ้างอิง..... 285
	ภาคผนวก..... 295
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์..... 297
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 298
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม..... 299
	ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ..... 305

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	310
ภาคผนวก ง สรุปการประชุมระดมสมองผู้เชี่ยวชาญ.....	338
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	352

สารบัญญัตราาง

ตารางที่		หน้า
1	วิเคราะห์ความสัมพันธ์คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	140
2	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	153
3	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	155
4	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	156
5	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสังคม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	157
6	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสังคม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	158
7	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสังคม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	160
8	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	161
9	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	162
10	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	163
11	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	164
12	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	165
13	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา.....	167

ตารางที่	หน้า
14	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา..... 169
15	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา..... 170
16	การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา..... 171
17	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความพอประมาณ ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 173
18	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความมีเหตุผล ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 175
19	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 177
20	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความพอประมาณ ด้านสังคม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 179
21	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความมีเหตุผล ด้านสังคม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 180
22	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านสังคม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 182
23	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความพอประมาณ ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 184
24	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความมีเหตุผล ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 185
25	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต.. 186
26	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความพอประมาณ ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 187
27	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความมีเหตุผล ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต..... 188

ตารางที่		หน้า
28	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต.....	190
29	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความพอประมาณ ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต.....	192
30	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ ความมีเหตุผล ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต.....	193
31	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต.....	195
32	สรุปขั้นตอนการวิจัย.....	264

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	เนื้อหาของกลยุทธ์.....	52
2	องค์ประกอบของกลยุทธ์ที่ตั้งใจ.....	53
3	กลยุทธ์ที่ตั้งใจและกลยุทธ์ที่เป็นจริง.....	54
4	ความสัมพันธ์ของแผนยุทธศาสตร์กับระดับชั้นของบุคคลและระดับชั้นองค์การ...	58
5	องค์ประกอบของแผนยุทธศาสตร์.....	60
6	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์.....	61
7	การวางแผนและกลยุทธ์.....	63
8	เมทริกซ์ในการกำหนดทิศทางของนโยบาย.....	66
9	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์.....	70
10	งานการจัดการกลยุทธ์ 5 อย่าง.....	78
11	องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์.....	79
12	ตัวแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์.....	80
13	ปัจจัยตัวแปรทางด้านสภาพแวดล้อม.....	81
14	กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	82
15	การวิเคราะห์ SWOT ตามกาลเวลาต่างๆ.....	88
16	แผนภูมิสรุปขั้นตอนการวิจัย.....	128

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยได้ประสบปัญหาสภาพแวดล้อมทั้งในเมืองและชนบทเสื่อมโทรมลง การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องพึ่งพิงต่างประเทศเกือบทุกด้าน และที่สำคัญได้นำไปสู่การเกิดปัญหาวิกฤติของสังคมที่คนส่วนใหญ่มีค่านิยมที่ยึดถืออำนาจจากความร่ำรวย วัตถุนิยม บริโภคนิยม และวัฒนธรรมตะวันตกทำให้รากฐานทางสังคม และวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทยอ่อนแอลง เกิดความรุนแรงในสังคมบ่อยครั้ง การใช้สันติวิธีไม่ได้ผล ทำให้การพัฒนาไม่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551) และนอกจากนี้ กระแสโลกาภิวัตน์ยังส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอยู่ภายใต้อิทธิพลกระแสการพัฒนาตามโลกตะวันตก เป็นผลให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดร่างวิสัยทัศน์ประเทศไทยปี พ.ศ. 2570 ได้ดังนี้ “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประเพณีไทย และหลักธรรมาภิบาล การบริหารสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” จากปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับนิสิตนักศึกษาทำให้นักศึกษามีค่านิยมเป็นนักบริโภคนิยม ใช้ของฟุ่มเฟือยที่มียี่ห้อราคาแพง นิยมวิถีการดำเนินชีวิตแบบตะวันตก ชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ข้อมูลจากสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและสถาบันรามจิตติ (อ้างถึงใน กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2550) ที่ได้เฝ้าระวังสถานการณ์เด็กในระยะเวลาอันยาวนานกว่า 5 ปี มีผลสรุปยืนยันถึงความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเด็กและเยาวชน โดยพบว่า รายงานการวิจัย โครงการเฝ้าระวังรักษาคุณภาพอนาคตเยาวชนไทย ของสำนักวิจัย เอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2548) ได้ระบุประเด็นปัญหาที่รุนแรงที่สุด 5 อันดับแรก ซึ่งมีเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 12 ถึง 24 ปี เกี่ยวข้อง ได้แก่ อันดับ 1. เหล้าและบุหรี่ อันดับ 2. หนีเรียน อันดับ 3. ยาเสพติด ยาบ้า อันดับ 4. เพศสัมพันธ์ อันดับ 5. การพนัน และข้อมูลจากสถาบันรามจิตติ (2548) ได้ประเมินสถานการณ์ของปัญหาเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งยืนยันความรุนแรงของปัญหา ไว้ดังนี้ 1. ขาดความอบอุ่นในครอบครัว พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก 2. ห่างไกลวัด ใช้ชีวิตยามว่างตาม

ห้างสรรพสินค้า ใช้มือถือและคุยผ่านอินเทอร์เน็ต 3. ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย 4. เล่นการพนันและเริ่มเล่นพนันผ่านโทรศัพท์ระบบ SMS 5. ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น ขาดความรับผิดชอบ

ปัญหาพฤติกรรมเด็กและเยาวชนทั้งหมดนี้จะส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมไทยใน 10 ปีข้างหน้า เนื่องจากการวางรากฐานการเรียนรู้คุณธรรม เกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากวัยเด็กจนถึงอายุ 25 ปี เมื่อเด็กและเยาวชนขาดการปลูกฝังคุณธรรมในช่วงต้นของชีวิตเสียแล้ว จะทำให้เป็นผู้ใหญ่และครอบครัวที่ด้อยคุณธรรมในอนาคต จึงเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งแก้ปัญหาตั้งแต่บัดนี้ มิฉะนั้นจะกลายเป็นปัญหาที่สายเกินแก้ไขต่อไป นอกจากนี้เด็กที่อยู่ในสภาพยากจนและด้อยโอกาสอยู่เดิมแล้ว หากต้องประสบปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงซ้ำเติมอีก จะยิ่งทำให้เด็กเหล่านี้อยู่ในสภาพยากลำบากซ้ำซ้อนมากขึ้น (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2550) การพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมเป็นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ในการสร้างคนให้เป็นคนดี สามารถใช้ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาสังคมและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างสันติสุข ซึ่งสอดคล้องกับขอบเขตและแนวคิดพื้นฐานของการอุดมศึกษาที่ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2548 ได้กล่าวไว้ว่า คนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้วนั้น ย่อมจะมีความสนใจ มีกิจกรรมและมีขอบเขตของความรับผิดชอบกว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแล้ว อาจแยกออกพิจารณาได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ คน ความรู้ และสิ่งแวดล้อม การอุดมศึกษาเป็นเรื่องของการสร้างคน ความรู้เป็นเรื่องที่จะมาเสริมตัวคนหรือสนองความต้องการและความอยากรู้อยากเห็นของคน และในขณะเดียวกันคนจะใช้ความรู้เพื่อประโยชน์ในการสร้างสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคม ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง ขอบเขตทั้งสามจึงมีความสำคัญและสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นแนวความคิดพื้นฐานของการอุดมศึกษา

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้

และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลาน ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย มาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนวันเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและ ภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำ วิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้อง เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจาก โลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในโอกาสต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทาง ปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป)

พระบรมราชาโชวาทและพระราชดำรัส ซึ่งได้พระราชทานไว้ในวโรกาสต่างๆ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

“...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของ แผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้

ก็อยู่ที่เสาชะเข้ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาชะเข้ม และลิ้มเสาชะเข้มเสียด้วยซ้ำไป...” (พระราชดำรัสจากวารสารชัยพัฒนา : ฉบับประจำเดือนสิงหาคม 2542)

“...ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัด ระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว... การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพและตั้งตัว ให้มีความพอกินพอใช้ก่อนอื่นเป็นพื้นฐานนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะพอเพียงที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้โดยแน่นอน ส่วนการถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : 19 กรกฎาคม 2517)

“...ข้าพเจ้าอยากให้ทุกคนคำนึงถึงกฎแห่งเหตุผล ว่าผลที่เกิดขึ้นเพราะเหตุ คือการกระทำและผลนั้นจะเป็นผลดีหรือผลเสีย ก็เพราะกระทำให้ดีหรือให้เสีย ดังนั้นการที่จะทำงานใดให้บรรลุผลที่พึงประสงค์จะต้องพิจารณาถึงวิธีการที่เหมาะสมก่อนเป็นเบื้องต้น แล้วลงมือกระทำตามหลักเหตุผลด้วยความตั้งใจจริงและด้วยความสุจริต งานแต่ละคนจึงจะเป็นผลดี และเชื่อได้ว่า ผลงานของแต่ละคนจะประมวลงกัน เป็นความเจริญมั่นคงของบ้านเมืองได้ตั้งปรารถนา...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 9 กรกฎาคม 2513)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ส่วน ดังนี้ คือ

1. กรอบแนวคิดของปรัชญาที่มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา
2. คุณลักษณะ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน
3. คำนิยาม ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
4. เงื่อนไข ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม
5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยศึกษาแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนบนทางสายกลาง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยเงื่อนไขการปฏิบัติอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับการนำปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

การพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นั้นใช้รายงานการวิจัยเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งกล่าวถึง คุณลักษณะบัณฑิต : ปรัชญาอุดมศึกษาไทย 5 กลุ่ม ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ (2548) ที่ได้นำเสนอ ดังนี้

1. กลุ่มอุดมคตินิยม คุณลักษณะบัณฑิตในกลุ่มอุดมคตินิยมเน้นคุณลักษณะของบัณฑิตที่เป็นอุดมคติของมนุษย์คือคุณธรรมจริยธรรม เป็นฐานหลักที่สำคัญ รวมถึงองค์ประกอบในเรื่องอุดมคติและความเชื่อต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

2. กลุ่มปัญญานิยม คุณลักษณะของบัณฑิตในกลุ่มปัญญานิยมนี้เน้นคุณลักษณะของบัณฑิตในเชิงของความสามารถทางปัญญาและการนำปัญญาไปใช้ได้เหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมเป็นสำคัญ การอุดมศึกษาในแนวนี้ต้องมุ่งส่งเสริมปัญญาของผู้เรียนให้ได้และได้อย่างสมบูรณ์พอ

3. กลุ่มชุมชนนิยม คุณลักษณะของบัณฑิตในกลุ่มชุมชนนิยมนี้เน้นบัณฑิตที่รู้และเข้าใจชุมชนและสังคมที่ตนเองอยู่ เข้าใจเหตุผลที่มา สภาพการณ์และปัญหาของชุมชน มีจิตสำนึกในทางสังคมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่เรียนกับปัญหาของสังคมได้อย่างดี พร้อมทั้งมีวิธีที่จะแก้ปัญหาของสังคมได้ รวมถึงการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องอยู่ที่สถาบันการศึกษาอย่างเดียว แต่อยู่ที่ชุมชนอีกด้วย

4. กลุ่มปฏิบัตินิยม คุณลักษณะของบัณฑิตในกลุ่มปฏิบัตินิยมนี้เน้นคุณสมบัติที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของงาน พร้อมทั้งจะทำงานได้ในสภาพของการเปลี่ยนแปลง โดยมีความรู้พื้นฐานที่ครบถ้วน รอบด้าน เพียงพอ และนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง

5. กลุ่มเทคโนโลยีนิยม คุณลักษณะของบัณฑิตในแนวคิดกลุ่มนี้เน้นที่ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า การทำงานและการพัฒนางานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ในขณะที่เดียวกันก็สามารถพัฒนาและสร้างนวัตกรรมจากเทคโนโลยีประเภทต่างๆ ได้

ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไทย จรัส สุวรรณเวลา (2545) ได้แบ่งกลุ่มของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตไว้ว่า

1. กลุ่มคุณลักษณะด้านวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพแต่ละวิชาชีพก็ย่อมมีความแตกต่างกันได้ โดยที่บางวิชาชีพมี

การรับรองตามกฎหมาย ให้มีสิทธิเพิ่มเติมเป็นพิเศษเหนือประชาชนโดยทั่วไป ข้อกำหนดด้านวิชาชีพจึงเป็นข้อกำหนดที่พึงมีในการรับสิทธิตามกฎหมายจากรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่รัฐจะมอบหมายให้วงการวิชาชีพนั้น ๆ ดูแลกันเอง โดยดูว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะได้รับสิทธิ และดูแลให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2. กลุ่มความเป็นนักวิชาการ หมายถึงความสามารถในการหาความรู้เพิ่มเติม และคงความเป็นนักวิชาการไว้ตลอดไป ทั้งนี้ต้องมีนิสัยใฝ่รู้กำกับอยู่ด้วย จึงจะสามารถเป็นนักวิชาการได้ ในสภาพที่วิทยาการก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถทางภาษาวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือสำคัญในการคงเป็นนักวิชาการ นอกจากนี้นักวิชาการยังมีจรรยาบรรณ หรือศีล ของนักวิชาการอันพึงรักษา ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ไม่กล่าวเท็จ ไม่เอาสมบัติของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นของตน และใช้วิชาการในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ไม่ใช่ก่อให้เกิดโทษ หรืออันตรายต่อสังคม และต่อตนเอง

3. กลุ่มกระบวนการความคิด ตั้งแต่การมีวิจารณญาณ สามารถตีค่าสิ่งต่าง ๆ ได้ และใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริงได้อย่างเหมาะสม และสมเหตุผล เรียกได้ว่าเป็น

4. กลุ่มความสามารถที่จะพัฒนา และปรับตนให้เหมาะกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนวัตกรรม สามารถสร้างงานของตนเองได้ เรียกได้ว่าทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

5. กลุ่มความเป็นพลเมืองดีของประเทศ ของภูมิภาค และของโลก โดยมีค่านิยมความเชื่อที่ถูกต้องสมฐานะทั้งด้านสังคมและมนุษยธรรม เช่น สันติภาพ ความยุติธรรมในสังคม เสรีภาพ เสมอภาคและเอกภาพ อันเป็นเครื่องกำกับพฤติกรรมให้สามารถใช้ความรู้และสมรรถนะไปในทางที่ถูกต้อง ควร สามารถยืนหยัดในหลักการเป็นที่พึงของสังคมได้

6. กลุ่มคุณธรรม จริยธรรม ตามสมควรแก่ฐานะของผู้ได้รับการศึกษาดี โดยสอดแทรก กำกับอยู่ในพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งกาย วาจาและใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยมีภารกิจตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพ
ชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี
ทะนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู โดยภาระหน้าที่ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี

1. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล
2. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและ
ผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน
3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจใน
วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
4. เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย
คุณธรรม จริยธรรม
5. เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากร
ทางการศึกษา
6. ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
7. ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานและเทคโนโลยีสมัยใหม่
ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
8. ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริใน
การปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามตั้งอยู่ในจังหวัดพิษณุโลกซึ่งในการ
ประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร ที่จังหวัดเชียงรายเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2540 ได้มีมติให้พัฒนากลุ่ม
จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง คือ พิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร ให้เป็น
พื้นที่พัฒนา โดยใช้ชื่อแผนพัฒนานี้ว่า สี่แยกอินโดจีน ได้มีการก่อสร้างปรับปรุงเส้นทางต่างๆ ดังนี้
จากนครสวรรค์ถึงพิษณุโลก จากพิษณุโลกผ่านอุตรดิตถ์ไปเชียงราย เพื่อเชื่อมต่อกับประเทศพม่า
และประเทศจีนตอนใต้ จากแม่สอด-มุกดาหาร ตามแนวเส้นทาง East-West Corridor เพื่อ
เชื่อมโยงไปยังพม่า ลาว เวียดนาม มองดูตรงจุดนี้ก็จะเห็นพิษณุโลกเป็นจุดตัดเป็นสี่แยก ของ
เส้นทางจากเหนือสู่ใต้ จากตะวันออกสู่ตะวันตก ของประเทศไทย เป็นแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์แสดง

ศิลปวัฒนธรรมของเพื่อนบ้านทั้ง 5 ชาติ คือ จีน พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย รวมทั้งไทยเราด้วย สี่แยกอินโดจีน ที่จังหวัดพิษณุโลกจะเป็นเส้นทางนำมาซึ่งความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในหลายๆ ด้านหลายวิถีทาง ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคมการค้า การบริการ การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านการขนส่ง ไทยเราจะได้เปรียบทุกประเทศในภูมิภาคเดียวกันเพราะเราอยู่ตรงจุดกลางของแผ่นดินใหญ่ในกลุ่มอาเซียน (สยามรัฐออนไลน์, <http://www.siamrath.co.th>) ซึ่งเป็นโอกาสของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่จะมีโอกาสในการทำงานอยู่ในท้องถิ่นซึ่งเป็นการสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 ที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ดังนั้นการศึกษาริเริ่มพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นโอกาสในการสร้างจุดเด่นที่จะเป็นคุณลักษณะบัณฑิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏให้มีโอกาสแข่งขันในตลาดแรงงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. วิเคราะห์คุณลักษณะของนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4. ตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้การวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ และ 2 เงื่อนไข โดย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

2. วิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ และวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 40 แห่ง

3. การนำเสนอยุทธศาสตร์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT analysis) เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ของคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อนำสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix)

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะคุณลักษณะของนักศึกษาเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไม่ได้มุ่งเน้นการศึกษาสภาพแวดล้อมขององค์กร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง ทั่วประเทศ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย มาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนวันเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ แนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ 2 เงื่อนไข โดย 3 คุณลักษณะ คือ

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบ

และ 2 เงื่อนไข คือ

เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้ต้องอาศัยทั้งความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้ความเชื่อมโยงเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ยุทธศาสตร์ หมายถึง กลไกหรือแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การพัฒนา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) การกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS Matrix) และจากจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม จุดแข็งและจุดอ่อน (SO) และจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม จุดอ่อนและข้อจำกัด (WT)

คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่ได้รับการพัฒนาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเมื่อจบการศึกษาแล้วยังคงมีคุณลักษณะที่ได้รับการพัฒนาติดตัวไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งประกอบด้วย

ความพอประมาณ คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ ได้แก่ การประพฤติตนในทางที่ดี เหมาะสมแก่ฐานะ มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ มีความรอบคอบ ระมัดระวัง และประหยัด

ความมีเหตุผล คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ ได้แก่ การมีจิตใจหนักแน่น พิจารณาทุกสิ่งด้วยเหตุผล ใช้วิชาการในทางปฏิบัติที่เป็นคุณประโยชน์ ด้วยความตั้งใจจริง

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ ได้แก่ การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ คือการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่

เงื่อนไขความรู้ คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ ได้แก่ การมีความรู้ความชำนาญทางวิชาการ พิจารณาเลือกใช้ความรู้ที่มีความเหมาะสมกับงาน และนำความรู้ไปใช้ในทางที่ชอบ

เงื่อนไขคุณธรรม คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ ได้แก่ การที่บัณฑิตกล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความหวังดี มีความเที่ยงตรง และมั่นคงในเหตุผล

การพัฒนานักศึกษา หมายถึง การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตาม
คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งนักศึกษาจะต้องมี
ความตระหนักในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต คือ ความพอประมาณ
ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีความรู้ มีคุณธรรม

จินตนาการอนาคต หมายถึง การมองภาพคุณลักษณะนักศึกษาที่จะได้รับการ
พัฒนาในอนาคตในระยะเวลา 3-5 ปี ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3 คุณลักษณะ 2 เงื่อนไข

- **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
- **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล
- **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2 เงื่อนไข

- **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
- **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปัน

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

บริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยมีภารกิจตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังของแผ่นดิน พื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตรีชุนและส่งเสริมวิทยฐานะครู

กรอบคุณลักษณะบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. **ความพอประมาณ** ได้แก่ การประพฤติตนในทางที่ดี เหมาะสมแก่ฐานะ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีความรอบคอบระมัดระวังและประหยัด
2. **ความมีเหตุผล** ได้แก่ การมีจิตใจหนักแน่น พิจารณาทุกสิ่งด้วยเหตุผล ใช้วิชาการในทางปฏิบัติที่เป็นคุณประโยชน์ด้วยความตั้งใจจริง
3. **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** ได้แก่ การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ คือการเรียนรู้ตลอดชีวิต และฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่
4. **เงื่อนไขความรู้** ได้แก่ มีความรู้ความชำนาญทางวิชาการ พิจารณาเลือกใช้ความรู้ที่มีความเหมาะสมกับงาน และนำความรู้ไปใช้ในทางที่ชอบ
5. **เงื่อนไขคุณธรรม** ได้แก่ การที่บัณฑิตกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ทฤษฎีการพัฒนามิตถบัณฑิตศึกษา 7 ด้าน ของ ชิกเกอร์ริง

Chickering's seven vectors of Student Development
(Chickering and Reisser, 1993)

- ด้าน 1 การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence) ประกอบด้วย
- ด้าน 2 การจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotions)
- ด้าน 3 การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (Moving Through Autonomy Toward Interdependence)
- ด้าน 4 การพัฒนาสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationships)
- ด้าน 5 การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity)
- ด้าน 6 การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose)
- ด้าน 7 การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity)

(ร่าง)

ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิสัยทัศน์ พัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ให้เป็นผู้รู้จักใช้ความด้วยหลักเหตุผล พัฒนาด้านไม่ให้ความรู้อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่รับใช้สังคม ชุมชน และประชาชาติ

พันธกิจ

1. สร้างกระบวนการใช้ความรู้ทางวิชาการ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ ตามหลักเหตุผล โดยไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น
2. ปฏิบัติงานด้านวิชาการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต และตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. สนับสนุนการใช้ความรู้สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ พัฒนาการเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่นรับใช้สังคม ชุมชนด้วยความรับผิดชอบ

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสังคม **กลยุทธ์ที่ 2** การพัฒนาวิชาการและการใช้ความรู้ด้วยเหตุผล **กลยุทธ์ที่ 3** การพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต **กลยุทธ์ที่ 4** การพัฒนาคุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ **กลยุทธ์ที่ 5** การพัฒนาการสร้างนวัตกรรมจากองค์ความรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ปรัชญา มหาวิทยาลัยอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการกระจาย โอกาสทางการศึกษามีการสร้างเอกภาพในการบริหารและการจัดการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

พันธกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีพันธกิจหลัก คือ ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สร้างสรรค์องค์ ความรู้และมีดีไม่พละการศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการรวมทั้งเฝ้าระวัง ชี้นำเดือนภัยให้สังคม และเป็นผู้นำ การผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู เพื่อการพัฒนาคุณภาพและคุณภาพของคน ชุมชนและท้องถิ่นให้เจริญ ก้าวหน้าและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรักษาและพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้ประกอบการและแข่งขันได้ในตลาดแรงงาน
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ด้อยโอกาสเข้าถึงการอุดมศึกษา
3. เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้และมีดีใหม่ทางวิชาการและวิชาชีพจากภูมิปัญญาไทยและสากล
4. เพื่อปรับปรุงพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น
5. เพื่อบริการวิชาการและเฝ้าระวัง ชี้นำ เตือนภัยให้กับสังคม
6. เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ชุมชนดำรงชีวิตอยู่ร่วมประชาคมโลกได้อย่างมีเอกลักษณ์และศักดิ์ศรี
7. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมวิทยฐานะของครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการในท้องถิ่น
8. เพื่อปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและระบบการบริหารจัดการให้มีเอกภาพและเกิดประสิทธิภาพในการบริหาร

คำอธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกรอบแนวคิดที่สำคัญคือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ การวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และแนวคิดทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษา ซึ่งการนำเสนอแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนี้ตั้งอยู่บนหลักและเงื่อนไข ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการสำคัญ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และเงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

จากกรอบแนวคิดทั้งหมดข้างต้นสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นปรัชญาที่ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) การดำรงตนให้อยู่บนทางสายกลางนั้น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว แต่เงื่อนไขของการตัดสินใจ และการดำเนินการ การประพฤติปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น จะต้องประกอบด้วยเงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการวางแผนด้วยความระมัดระวังในการปฏิบัติ เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปัน

2. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอประมาณ ได้แก่ การประพฤติตนในทางที่ดี เหมาะสมแก่ฐานะ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความรอบคอบระมัดระวังและประหยัด
2. ความมีเหตุผล ได้แก่ การมีจิตใจหนักแน่น พิจารณาทุกสิ่งด้วยเหตุผล ใช้วิชาการในทางปฏิบัติที่เป็นคุณประโยชน์ด้วยความตั้งใจจริง

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ได้แก่ การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ คือการเรียนรู้ตลอดชีวิต และฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่
 4. เงื่อนไขความรู้ ได้แก่ มีความรู้ความชำนาญทางวิชาการ พิจารณาเลือกใช้ความรู้ที่มีความเหมาะสมกับงาน และนำความรู้ไปใช้ในทางที่ชอบ
 5. เงื่อนไขคุณธรรม ได้แก่ การที่บัณฑิตกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความหวังดี มีความเที่ยงตรงและมั่นคงในเหตุผล
3. บริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยมีภารกิจตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู โดยมีภาระหน้าที่ คือ
1. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล
 2. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมสำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าว จะต้องให้มีจำนวน และคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ
 3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
 4. เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
 5. เสริมสร้าง ความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง
 6. ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
 7. ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

8. ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติการกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4. แนวคิดทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอร์ริง Chickering's seven vectors of Student Development (Chickering and Reisser , 1993)

1. การพัฒนาความสามารถ (developing competence) ประกอบด้วยด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. การจัดการด้านอารมณ์ (managing emotions)

3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (moving through autonomy toward interdependence)

4. การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (developing Mature interpersonal relationships)

5. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (establishing identity)

6. การพัฒนาเป้าหมาย (developing purpose)

7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (developing integrity)

คุณค่าความเป็นมนุษย์ (humanizing values)

คุณค่าส่วนบุคคล (personalizing values)

การพัฒนาความพอดี (development congruence)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถนำคุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้สำหรับพัฒนานักศึกษา

2. เป็นต้นแบบยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 40 แห่ง

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏใช้กรณีศึกษาเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นกรอบแนวคิดเพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนานักศึกษา

4. เป็นยุทธศาสตร์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิจิตรเพื่อใช้ในการพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ
 - 1.2 หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 - 1.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีชีวิตของคนไทย
2. การวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์
 - 3.1 ความหมายของยุทธศาสตร์
 - 3.2 ความหมายของการจัดการเชิงยุทธศาสตร์
 - 3.3 การจัดการและกระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์
4. การพัฒนานิสิตนักศึกษา
5. ปรัชญามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย มาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนวันเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในโอกาสต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ส่วน ดังนี้ คือ

1. กรอบแนวคิดของปรัชญาที่มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา
2. คุณลักษณะ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. ค่านิยม ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

4. เงื่อนไข ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยศึกษาแนวคิดคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนบนทางสายกลาง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยเงื่อนไขการปฏิบัติอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติ และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

พระบรมราชาโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานในโอกาสต่างๆเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“...เศรษฐกิจพอเพียงนี้ให้ปฏิบัติเพียงครั้งเดียว คือไม่ต้องทั้งหมดหรือแม้จะเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอ. ...หมายความว่า ถ้าทำได้เศษหนึ่งส่วนสี่ของประเทศก็จะพอ. ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง และทำได้เพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอนั้น ไม่ได้แปลว่าเศษหนึ่งส่วนสี่ของพื้นที่ แต่เศษหนึ่งส่วนสี่ของการกระทำ. ...” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : 4 ธันวาคม 2541)

“...ที่พูดทั้งหมดนี้ฟังแล้วอาจจะน่ากลุ้มใจ แต่ถ้าดูอีกแง่หนึ่งก็อาจจะน่าสบายใจ น่าสบายใจ เพราะดูได้ว่าถ้าเราปฏิบัติอย่างเรียกว่าตรงไปตรงมา ด้วยความตั้งอกตั้งใจสักนิดหนึ่ง บอกว่าสักนิด ก็พอ ไม่ต้องตั้งอกตั้งใจอย่างเคร่งเครียดมากเกินไป แต่ให้สม่ำเสมอ. สม่ำเสมอนี้ก็แบบเดียวกับที่พูดถึงพอเพียง สม่ำเสมอในทุกอย่าง. พอเพียงในทุกอย่าง...” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : 4 ธันวาคม 2541)

“...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป...” (พระราชดำรัสจากวารสารชัยพัฒนา : ฉบับประจำเดือนสิงหาคม 2542)

“...ความสะดวกรวดเร็วมิใช่สร้างอะไรก็ได้ นี่คือนิยามเศรษฐกิจพอเพียงสำคัญว่า จะต้องรู้จักขั้นตอนคือ ถ้านี้ก็จะทำอะไรให้เร็วเกินไปไม่พอเพียง แต่ถ้าถ้าไม่เร็วเกินไป หรือถ้าช้า

เกินไปที่ไม่พอเพียง ต้องให้รู้จักก้าวหน้า... โดยไม่ทำให้คนเดือดร้อน อันนี้เศรษฐกิจพอเพียง ก็คงได้ศึกษามาแล้ว เราพูดมาตั้ง 10 ปีแล้ว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ... ก็ต้องปฏิบัติด้วย... เดียวนี้ไม่ต้องโฆษณาแล้ว เพราะว่ามันเศรษฐกิจที่มีความรู้ เขาเข้าใจ เมื่อเข้าใจแล้วจะสบายใจ ที่มาแล้วก็มาถวายพระพรให้สบายใจ อย่างนี้ถ้าเข้าใจที่พูดที่ทำอะไรอันนี้ เป็นพรที่ดีที่สุด แล้วก็พอใจ ในเรื่องอื่นไม่ใช่เรื่องข้าวเท่านั้นเอง ในเรื่องด้านปกครองทั้งหลาย ในด้านวิชาการอื่น ๆ ทั้งหมดมันก็มีพอเพียงเหมือนกัน อย่างทางโน้นพูดถึงรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ มีรัฐศาสตร์พอเพียงก็มีเหมือนกัน ถ้าไม่พอเพียงถึงใช้ไม่ได้ ทำให้ละเทะไปหมด ถ้านั้นก็เลยพูดตะล่อมให้กลับใจว่าให้พอเพียงไม่ใช่เศรษฐกิจ ให้พอเพียงในความคิดและทำอะไรพอเพียงสามารถที่จะอยู่ได้...” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : 4 ธันวาคม 2546)

ความพอประมาณ

“...ในการดำรงตนในภพภูมิต่างๆ ท่านจะต้องประพฤติให้ดี ให้เหมาะสมแก่ฐานะรู้จักผิดและชอบ ประกอบอาชีพโดยสัมมาอาชีพะ ไม่เสเพลและไม่ปล่อยตนให้เป็นทาสแห่งอบายมุขต่าง ๆ ดังนี้แล้วท่านก็จะสามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนเองและครอบครัวของท่าน และจะเป็นที่นับถือของบุคคลอื่น...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 25 มิถุนายน 2496)

“...ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัด ระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว... การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพและตั้งตัว ให้มีความพอกินพอใช้ก่อนอื่นเป็นพื้นฐานนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะผู้ที่มีความพอเพียงที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้โดยแน่นอน ส่วนการถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : 19 กรกฎาคม 2517)

“...ทั้งนี้ คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้ำสมัย ว่าเมืองไทยเซย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งทันสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน มีความสงบและทำงานตั้งอธิษฐาน ตั้งปณิธาน ในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ใช่ว่าจะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ที่มีความพออยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้ ... ฉะนั้นถ้าทุกท่านซึ่งถือว่า เป็นผู้ที่มีความคิด และมีอิทธิพล มีพลังที่จะทำให้ผู้อื่นซึ่งมีความคิดเหมือนกัน

ช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขออย่า พอคควร พออยู่พอกิน มีความสงบ ไม่ให้คนอื่น มาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้ ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวร ที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดกาล...” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : 4 ธันวาคม 2517)

ความมีเหตุผล

“...ผู้มีความสามารถ คือ ทำหน้าที่ใดก็ให้งานนั้นสำเร็จดังความมุ่งหมาย คือ ท่านจะต้องเป็นผู้มีน้ำใจหนักแน่นใช้ความพิจารณาด้วยเหตุผล ... ท่านจะต้องเป็นตัวของท่านเอง ใช้วิชาการที่ได้ร่ำเรียนมาเลือกปฏิบัติแต่ที่เป็นคุณประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมคือ ประเทศชาติ เสมอไป...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 4 กรกฎาคม 2500)

“...ความจริงงานทุกอย่างถ้าทำด้วยน้ำใจรัก ย่อมมีทางสำเร็จได้ผลดีเมื่อพบ อุปสรรคใด ๆ อย่างเพียงท้อแท้จะหมดกำลังใจง่าย ๆ จงตั้งใจทำให้ดี คิดหาทางที่จะแก้ไขผ่อนคลาย อุปสรรคต่าง ๆ ด้วยเหตุผลและหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยความสุขุมรอบคอบและเยือกเย็น งานจะ ลุล่วงไปด้วยดี การทำงานด้วยน้ำใจรักต้องหวังผลงานนั้นเป็นสำคัญ...” (พระบรมราโชวาทในพิธี พระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 25 กรกฎาคม 2506)

“...ข้าพเจ้าอยากให้ทุกคนคำนึงถึงกฎแห่งเหตุผลว่าผลที่เกิดขึ้นเพราะเหตุ คือ การกระทำและผลนั้นจะเป็นผลดีหรือผลเสีย ก็เพราะกระทำให้ดีหรือให้เสีย ดังนั้นการที่จะ ทำงานใดให้บรรลุผลที่พึงประสงค์จะต้องพิจารณาถึงวิธีการที่เหมาะสมก่อนเป็นเบื้องต้น แล้วลง มือกระทำตามหลักเหตุผลด้วยความตั้งใจจริงและด้วยความสุจริต งานแต่ละคนจึงจะเป็นผลดี และเชื่อได้ว่า ผลงานของแต่ละคนจะประมวลงกัน เป็นความเจริญมั่นคงของบ้านเมืองได้ตั้ง ประปรารถนา...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 9 กรกฎาคม 2513)

“...ผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งเป็นบัณฑิต เป็นผู้รู้ ควรจะมีหลักในการเลือก การ ประสมและการปฏิบัติทฤษฎีนั้น ๆ อย่างมีเหตุผล เช่น ไม่นำทฤษฎีนั้นมาใช้เพื่อทฤษฎี โดยมุ่งจะ ให้สำเร็จผลแห่งทฤษฎีนั้นเป็นที่ตั้งเพียงประการเดียว เพราะผลที่เกิดขึ้นอาจเป็นผลที่ไม่พึง ประสงค์ก็ได้ ทางที่ถูกต้องใช้ความเป็นบัณฑิต ผู้รู้ดีรู้ชั่ว และความรู้จักศึกษาพิจารณา เลือก เฟ้นทฤษฎีเหล่านั้นก่อน แล้วนำเอาแต่ส่วนที่เชื่อได้แน่ชัดว่าถูกต้องมาใช้ในการ ให้ได้ผลที่พึง ประสงค์...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก : 20 พฤศจิกายน 2517)

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

“...อนึ่ง ข้าพเจ้าขอเตือนว่า แม้ท่านจะได้เรียนสำเร็จตามหลักสูตรจนได้ปริญญาแล้วก็ดี ขอให้เข้าใจว่า นี่เป็นเพียงขั้นต้นของการศึกษาเท่านั้น ท่านจงพยายามศึกษาและฝึกฝนตนเองต่อไป เพราะสรรพวิทยาการด้านสาขาวิทยาศาสตร์ทั้งหลายนั้น การทดลองค้นคว้าช่วยให้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอ ถ้าท่านไม่ศึกษาเพิ่มเติมไว้ ต่อไปไม่ช้าท่านก็จะล้าสมัย...” (พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : 9 กรกฎาคม 2496)

“...ขอให้ทุกคนจงรำลึกถึงอุดมคติของวิชาชีพที่มุ่งหวัง จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนเหนือสิ่งอื่นใด และรักษามรรยาทของการประกอบอาชีพโดยเคร่งครัด จงหมั่นฝึกฝนตนเองให้ทันสมัยในวิทยาการประกอบโรคศิลปะอยู่เสมอ...” (พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ : 1 เมษายน 2498)

“...ท่านทั้งหลายคงจะตระหนักอยู่แล้วว่า การศึกษาเล่าเรียนเป็นเรื่องที่ไม่มีสิ้นสุด ผู้ปรารถนาความเจริญในการประกอบกิจการงานจะต้องหมั่นเอาใจใส่แสวงหาความรู้ให้เพิ่มพูนอยู่เสมอ มิฉะนั้นจะกลายเป็นผู้ที่ล้าสมัยสมรรถภาพไป...” (พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : 23 กุมภาพันธ์ 2504)

“...วิถีทางดำเนินของบ้านเมืองและประชาชนโดยทั่วไป มีความเปลี่ยนแปลงมาตลอดเนื่องมาจากความวิปริตผันแปรของวิถีทางแห่งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ ของโลก ยากยิ่งที่เราจะหลีกเลี่ยงให้พ้นได้ จึงต้องระมัดระวัง ประคับประคองตัวเรามากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการอยู่โดยประหยัด เพื่อที่จะอยู่ให้รอดและก้าวหน้าต่อไปได้โดยสวัสดิ...” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ : 31 ธันวาคม 2521)

เงื่อนไขความรู้

“...ผู้ที่ควรแก่นามว่า “บัณฑิต” นั้น นอกจากความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจสูง มีศีลมีธรรม มีสติสัมปชัญญะ อุดมอดกลั่น ประพฤติแต่ในสิ่งที่ชอบที่ควรวางตนให้สมเกียรติ เป็นผู้ควรแก่การนับถือเป็นแบบอย่าง...” (พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 26 มิถุนายน 2494)

“...ในการประกอบกิจการงานนั้น ถ้าท่านจะถือว่าบัดนี้ท่านเป็นบัณฑิตมีปริญญาบัตรแล้ว ควรจะต้องได้รับความไว้วางใจ และเชื่อถือ โดยทันที ดังนี้ ก็เป็นความคิดที่ผิด ที่ถูกนั้นท่านจะต้องลงมือทำงาน ใช้ความรู้ที่ได้มาให้เป็นประโยชน์แก่การงาน แสดงความสามารถเสียก่อน ในการนี้ท่านจึงพิจารณาหยั่งถึงสิ่งที่ควรและไม่ควร และมีใจหนักแน่น สุจริต อุดม มี

ความอุตสาหะหมั่นเพียรในการทำงาน และรักษาระเบียบวินัยเป็นบรรทัดฐาน เพื่อได้มาซึ่งความ เชื้อถือและไว้วางใจ และเมื่อนั้นแหละค่าของปริญญาบัตร จึงจะบังเกิดขึ้น” (พระบรมราชาโฆวาทใน พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 25 มิถุนายน 2496)

“...ความรู้้นั้นเป็นหลักของกรงาน ผู้ที่จะทำงานอย่างใดจำต้องมีความรู้ใน เรื่องนั้นก่อนเป็นเบื้องต้น ส่วนความคิดเป็นเครื่องช่วยความรู้ คือ ช่วยให้ใช้ความรู้ได้ถูกต้อง เช่น จะใช้อย่างไร ที่ไหน เมื่อใด เมื่อมีความรู้สำหรับงาน มีความคิดสำหรับพิจารณาใช้ความรู้ให้ ถูกต้องแล้ว ย่อมทำงานได้ผลสมบูรณ์ดี ยากที่จะผิดพลาด ความรู้กับความคิด จึงไม่ควรแยกจาก กัน...” (พระบรมราชาโฆวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย : 8 กรกฎาคม 2508)

“...ความจริงความรู้ที่ศึกษามา ซึ่งเป็นความรู้ทางทฤษฎีนั้น คือรากฐานและ ต้นทุนสำคัญสำหรับที่จะนำไปปฏิบัติงานการ ความรู้ทางทฤษฎีนี้ จำเป็นที่จะต้องทบทวน เสริมสร้างอยู่เสมอ และนำมาประกอบกรปฏิบัติ เมื่อเอาความรู้ทางทฤษฎีมาประสมประสาน ปรับปรุงแต่งกับความรู้จากการปฏิบัติอย่างสอดคล้องเหมาะสมแล้ว งานที่ทาก็จะบรรลุผลที่พึง ภาควุมิใจได้สมปรารถนา...” (พระบรมราชาโฆวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ : 23 มิถุนายน 2519)

“...การพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดความเจริญความมั่นคงแก่คนส่วนรวมทั้ง ชาติได้แท้จริงนั้น จะต้องอาศัยหลักวิชาอันถูกต้อง และต้องกระทำพร้อมกันไปทุก ๆ ด้านด้วย เพราะความเป็นไปทุกอย่างในบ้านเมือง มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันหมด...” (พระบรมราชาโฆวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : 20 กรกฎาคม 2515)

“...กรให้การศึกษาที่สมบูรณ์มิใช่ของง่าย เพราะเป็นงานที่ละเอียดซับซ้อน และกว้างขวางมาก จะต้องใช้ความรอบรู้ ความสังเกตจดจำและความฉลาดรอบคอบอย่างมาก ทั้งต้องมีความเสียสละ อดทน มีความเพียรอย่างแรงกล้าด้วยจึงจะกระทำให้สำเร็จได้...” (พระ บรมราชาโฆวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษา : 27 พฤศจิกายน 2515)

เงื่อนไขคุณธรรม

“...สิ่งใดที่เห็นว่าถูกต้องแล้ว ท่านจะต้องทำ เพราะถ้าไม่ทำ ก็จะทำให้เกิด ความท้อถอย ทำให้มีคนทำงานจริงน้อยลง งานทุกอย่าง คุณธรรม ทุกอย่าง จะเสื่อมลงจน หมดสิ้น เมื่อท่านกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ก็จะเป็นตัวอย่าง ชักนำผู้มีความรู้สติปัญญาทั้งหลาย ให้มี กำลังใจและความเข้มแข็งที่จะปฏิบัติเช่นเดียวกัน...” (พระบรมราชาโฆวาทในพิธีพระราชทาน ปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 15 กรกฎาคม 2514)

“...คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรัก ความสามัคคีที่ทำให้คนไทยเราสามารถ
ร่วมมือร่วมใจกันรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันไปได้ตลอดรอดฝั่ง

ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำ ด้วยความเมตตาเมตตามุ่งมั่นเจริญต่อกัน

ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน
ประสานประโยชน์กันให้งานที่ทำสำเร็จผลทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และกับประเทศชาติ

ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริตในกฎ
กติกาก และในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน

ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความคิดความเห็นของตนให้
ถูกต้อง เพียงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล

หากความคิด จิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดี ที่
เจริญนี้ยังมีพร้อมมูลในกาย ในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่าประเทศไทยจะดำรงมั่นคงอยู่
ตลอดไปได้ จึงขอให้ท่านทั้งหลายในมหาสมณคัมภีร์ ทั้งประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าได้รักษาจิตใจ
และคุณธรรมนี้ไว้ให้เหนียวแน่น และถ่ายทอดความคิด จิตใจนี้กันต่อไป อย่าให้ขาดสาย เพื่อให้
ประเทศไทยของเราดำรงยืนยงอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ทั้งในปัจจุบันและในภายหน้า...”
(พระราชดำรัสเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี : 9 มิถุนายน 2549)

“...วันนี้ขอเพิ่มเติมแก่ท่านทั้งหลายว่า อุดมคติหรือการปฏิบัติดำเนินการใด
ๆก็ตามจำเป็นต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง เป็นระเบียบและสุจริตเป็นพื้นฐาน มิฉะนั้นจะไม่มีวันที่จะทำ
ไปได้ หรือเป็นไปได้อย่างที่คิดเลย...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 13 กรกฎาคม 2516)

1.2 หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หลักการทรงงาน 9 ประการ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงใช้ในการ
ดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดระยะเวลา 60 ปี ที่พสกนิกรควรจะได้ชื่นชมมา
เป็นหลักในการปฏิบัติตน เป็นกรอบความคิด สำหรับใช้ในการบริหารจัดการองค์การ และเป็น
หลักในการพัฒนาประเทศ เพื่อความอยู่ดีมีสุขโดยถ้วนหน้า (เกษม วัฒนชัย, 2550) ได้แก่

1. หลักการ "พอเพียง" และ "พออยู่-พอกิน" คือ การสร้างความ "พออยู่" "พอ
กิน" ให้กับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้ได้ส่วนก่อนเป็นลำดับแรก ความ "พออยู่-พอกิน" เป็น
รากฐานสำคัญของชีวิตที่พอเพียงและเป็นพื้นฐานในการที่จะพัฒนาตนเอง ชุมชน และ
ประเทศไทยในระยะต่อไป

2. หลัก "การพึ่งตนเอง" คือ การมุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง สามารถมีอาหาร ที่อยู่อาศัย เพียงพอแก่อัตภาพและการดำรงชีพ โดยไม่ต้องตกเป็นเบี้ยล่างหรือพึ่งพาอาศัยผู้อื่น

3. หลักการ "ระเบิดจากข้างใน" คือ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงความพร้อม และการมีส่วนร่วมริเริ่มดำเนินการโดยประชาชนในพื้นที่ มีใช้การริเริ่มจากภายนอก เช่น การสนับสนุนการประกอบอาชีพ โดยการใช้เทคโนโลยีชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เรียบง่าย และมีราคาถูก ชาวบ้านสามารถเรียนรู้ได้เร็วและมีไว้ใช้เอง การสนับสนุนให้ประชาชนอยู่รวมกลุ่มกัน หรือร่วมในกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนของตนก่อน แล้วจึงค่อยขยายการพัฒนาออกมาสู่โลกภายนอก

4. หลัก "ค่อยเป็นค่อยไป" ตามลำดับขั้นตอน คือ การดำเนินงานที่คำนึงถึงทุกปัจจัยและเงื่อนไขเวลา ให้มีความพอดี สมดุล รอบคอบ และสอดคล้องกับลักษณะของสังคมและภูมิสังคม มีใช้การดำเนินงานในลักษณะ "ก้าวกระโดด" หรือในแนวทางอนุรักษ์นิยมสุดโต่ง เช่น การไม่เร่งรัดนำความเจริญเข้าไปสู่ชุมชนในภูมิภาคที่ยังมิได้ทันตั้งตัว แต่ให้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้มีความสามารถในการรับแรงปะทะจากสถานการณ์ของโลกภายนอกได้

5. หลักการ "รวมที่จุดเดียว" คือ การดำเนินงาน ที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาในรูปแบบของ "การพัฒนาแบบผสมผสาน" ที่ให้ผลเป็นการ "บริการรวมที่จุดเดียว" เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริหารงาน จากการทำที่ต่างคนต่างทำ มาสู่การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจน ในโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในทุกภูมิภาคของประเทศ ที่เป็นศูนย์รวมของการศึกษาค้นคว้าทดลอง และปฏิบัติการพัฒนาในแขนงต่างๆ โดยยึดถือข้อเท็จจริง และปัญหาในแต่ละภูมิภาคที่แตกต่างกันเป็นหลัก

6. หลัก "การไม่ติดตำรา" คือ การไม่นำเอาทฤษฎีหรือหลักวิชาการของผู้อื่น มาดำเนินการ โดยปราศจากการพิจารณาให้ถ่องแท้ ด้วยสติปัญญาว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนไทย และสังคมไทยหรือไม่ นักวิชาการชั้นสูงที่ได้รับการศึกษามาจากตะวันตก มักจะนำแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ มาใช้กับประเทศไทย โดยไม่รอมชอม และพิจารณาถึงความแตกต่างในด้านต่างๆ ให้รอบคอบ ในที่สุด ก็มักจะประสบความล้มเหลวหรือไม่บังเกิดผลดีต่างๆ เต็มที่

7. หลัก "การทำให้ง่าย" (simplicity) คือ การวางแผน ออกแบบ ค้นหาวิธีการดำเนินงานที่มีลักษณะเรียบง่าย ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ทั้งในด้านแนวความคิดและด้านเทคนิค

วิชาการ มีความสมเหตุสมผล ทำได้รวดเร็ว สามารถแก้ปัญหาให้กับประชาชนได้จริง และสามารถนำไปเป็นตัวอย่างได้

8. หลักแห่งความเป็นจริงตามธรรมชาติ คือ แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพที่ไม่ปกติ ให้เข้าสู่ระบบปกติ โดยใช้ธรรมชาติเป็นตัวดำเนินการ เช่น การนำน้ำดีขับไล่ น้ำเสียหรือเจือจางน้ำเสีย ให้กลับเป็นน้ำดีตามจังหวะการขึ้นลงตามธรรมชาติของน้ำ การบำบัดน้ำเสียโดยใช้ผักตบชวา ซึ่งมีอยู่ตามธรรมชาติให้ดูดซับสิ่งสกปรกปนเปื้อนในน้ำ การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก ในโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น

9. หลักการ "ขาดทุน" คือ "กำไร" (our loss is our gain) คือ การดำเนินงานที่ ยึดผลสำเร็จแห่งความ "คุ้มค่า" มากกว่า "คุ้มทุน" คำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนรวมมากกว่า ผลสำเร็จที่เป็นตัวเลขอันเป็นผลประโยชน์ของกลุ่มคนส่วนน้อย เล็งเห็นผลที่ได้จากการลงทุนเพื่อประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ อันได้แก่ ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนซึ่งตีค่าเป็นตัวเงินไม่ได้ ซึ่งถ้าหากพิจารณาตามหลักเศรษฐศาสตร์แล้ว อาจจะเป็นการลงทุนที่ขาดทุนหรือไม่คุ้มทุน

1.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีชีวิตของคนไทย

ยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการ ทำงาน และการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศโดยเฉพาะในการ สร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ๑ ค)

เศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจสายกลาง หรือเศรษฐกิจแบบ มัชฌิมาปฏิปทาที่เชื่อมโยง/สัมพันธ์กับความเป็นครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เป็น เศรษฐกิจที่บูรณาการเชื่อมโยงชีวิตจิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นประชาสังคม ดังนั้น จึง อาจเรียกชื่อปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในชื่ออื่นๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจดุลย

ภาพ เศรษฐกิจบูรณาการ หรือเศรษฐกิจศีลธรรม เศรษฐกิจพอเพียง จึงมีความหมายความพอเพียงอย่างน้อย 7 ประการ คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง รักเอื้ออาทรผู้อื่น
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง อนุรักษ์ และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง รวมตัวกันแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม
5. ปัญญาพอเพียง เรียนรู้ร่วมกัน เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
6. ตั้งอยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง เพราะเศรษฐกิจที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อม จึงจะเป็นเศรษฐกิจที่มั่นคง
7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ผันผวนอย่างรวดเร็วจนกระทั่งมนุษย์ไม่สามารถรับได้ (ประเวศ วะสี, 2542 : <http://gotoknow.org/blog/learn4life/68776>)

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ด้านสังคม และวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รัก สามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ พื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลาน ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพื้นฐานที่ประชาชนควรยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นให้รู้จักคิดพิจารณาด้วยหลักการของเหตุและ

ผล ด้วยความรอบคอบระมัดระวังต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วยความมีคุณธรรมจริยธรรมและการใช้ความรู้ทางวิชาการอย่างถูกต้องระมัดระวัง

สุเมธ ตันติเวชกุล (ม.ป.ป.) ได้บรรยายเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริว่า การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ความเป็นอยู่ที่ดีต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง”

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นสำคัญ”

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันทางการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้อย่างรุนแรงดังอดีต ซึ่งมีพระราชดำรัสเรื่องนี้ว่า “ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น”

4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากครั้งนี้ โดยต้องชวนขยายไผ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ พระราชดำรัสตอนหนึ่งให้ความชัดเจนว่า “การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้ และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้า ที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่ง และขั้นต่อไปก็คือให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง”

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายลงในครั้งนี้ เพราะยังมีบุคคลจำนวนมากมิใช่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากความละเอียดอ่อนแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทว่า “พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัว ทำลายผู้อื่น พยายามลด พยายามละความชั่วที่ตนเองมีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวเองอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้นให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น” คือไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่สังคมและไม่ทำให้เสียคุณภาพของระบบธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

และสุเมธ ตันติเวชกุล ยังได้กล่าวถึง การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในหนังสือเรื่อง “ใต้เบื้องพระยุคลบาท” ไว้ดังนี้

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ความเป็นอยู่ที่ดีต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางถูกต้อง”

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นหลักสำคัญ”

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางค้าขาย ประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรงดังอดีต ซึ่งมีพระราชดำรัสเรื่องนี้ว่า “ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญหรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น”

4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากครั้งนี้ โดยต้องขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ พระราชดำรัสตอนหนึ่งที่ทำให้ความชัดเจนว่า “การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้า ที่มีความสุขพอมีพอกินเป็นข้อหนึ่ง และขั้นต่อไปก็คือให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง”

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายลงในครั้งนี้เพราะยังมีบุคคลจำนวนมากมิใช่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากความละเอียดต่อแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทว่า “พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัว ทำลายผู้อื่น พยายามลดละความชั่วที่ตัวเองมีอยู่พยายามก่อความดีให้แก่ตัวเองอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มความดีที่มีอยู่นั้นให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น

สมพร เทพสิทธา (2546) ได้อธิบายถึงการนำเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาของประเทศไทย ไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาของประเทศไทย เป็นปรัชญานำทางการพัฒนาของประเทศ โดยมีแนวทางดังนี้

1. ทางสายกลาง ไม่พัฒนาไปในทางทิศทางใดทางหนึ่งจนเกินไป เช่น ปิดประเทศหรือเปิดเสรีเต็มที่

2. ความสมดุลและความยั่งยืน เน้นการพัฒนาในลักษณะองค์รวม

3. ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความพอดีทั้งในการผลิตและการบริโภค

4. ภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

5. การเสริมสร้างคุณภาพคน เน้นให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มิตรไมตรี เอื้ออาทร มีความเพียร มีวินัย มีสติ ไม่ประมาท พัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีมิติ 4 ด้าน เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่เหนือกว่าเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของตะวันตก ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัตถุที่เป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สิน กำไร ไม่เกี่ยวกับเรื่องจิตใจซึ่งเป็นนามธรรม แต่เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขตกว้างขวางกว่าเศรษฐกิจนายทุนหรือเศรษฐกิจธุรกิจ เพราะครอบคลุมถึง 4 ด้าน คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านจิตใจ มิติด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรม

1. มิติด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน ให้มีความขยันหมั่นเพียรประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจน การปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้ช่วยให้เกษตรกรจำนวนมากมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น มีชีวิตที่เป็นสุขตามสมควรแก่สภาพ พ้นจากการเป็นหนี้และความยากจน สามารถพึ่งตนเองได้ มีครอบครัวที่อบอุ่นและเป็นสุข

2. มิติด้านจิตใจ

เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณ และพอใจ ในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตัวเอง โดยสร้างรากฐานทางจิตใจที่มั่นคง โดยเริ่มจากใจที่รู้จักพอ เป็นการปฏิบัติตามทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิปทา

2.1 พึ่งตนเองทางจิตใจ คนที่สมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นจึงควรที่จะสร้างพลังผลักดันให้มีภาวะจิตใจอีกheim ต่อสู้ชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบความสำเร็จบ้างก็ตาม มิพึงควรท้อแท้

2.2 พึ่งตนเองทางสังคมควรเสริมสร้างให้แต่ละชุมชนในท้องถิ่นได้ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน

2.3 พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ คือการส่งเสริมให้มีการนำเอาศักยภาพของผู้คนในท้องถิ่น สามารถเสาะแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศได้อย่างดีเยี่ยม สิ่งดีก็คือการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local wisdom) ซึ่งมีมากมายในประเทศ

2.4 ฟังตนเองได้ทางเทคโนโลยี ควรส่งเสริมให้มีการศึกษา ทดลอง ทดสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคมไทย และสิ่งสำคัญสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

2.5 ฟังตนเองในทางเศรษฐกิจ หมายถึงสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น กล่าวคือแม้ไม่มีเงินก็ยังมีข้าว ปลา ผัก ผลไม้ ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อการยังชีพ และสามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคต่อไปได้ด้วย

3. มิติด้านสังคม

เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตาเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากการเบียดเบียนกัน การเอาวัดเอาเปรียบกัน การมุ่งร้ายทำลายกัน

4. มิติด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิต (way of life) ของประชาชน เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดมคติ มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้เป็นสิน เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่ง ที่บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ การมีวัฒนธรรมหรือ วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงมีข้อปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

1. มีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย
2. ให้ยึดถือทางสายกลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณและพอใจ
3. มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือและช่วยเหลือกัน ไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาวัดเอาเปรียบกัน ไม่มุ่งร้ายทำลายกัน
4. ประกอบการสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่หาความรู้เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์
5. ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจน ให้สามารถพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข วัตถุนิยมและบริโภคนิยม

เศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง ในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความ

พอประมาณและควมมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ความเพียรและความอดทน สติ และปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี

เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริที่เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นทางการพัฒนานั้นเป็นตัวอย่งการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานเทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับการปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่า มีที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าว จากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว

อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่ง ในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชน ตามความเหมาะสม ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือ การที่ธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ คือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่าง ๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามกำลังและความสามารถของตน ซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนโดยรวมหรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้จะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือ ร่วมมือกันพัฒนา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่ซึ่งประกอบด้วยชุมชนองค์กร และธุรกิจต่าง ๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง กลายเป็นเครือข่ายชุมชนพอเพียง ที่เชื่อมโยงกันด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ที่สุดในที่สุด (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทุกชีวิตและทุกสังคม เพราะถ้าคนเราแต่ละคน แต่ละครอบครัว แต่ละชุมชน แต่ละสังคม สามารถประจักษ์ถึงแบบวิถีการผลิตและการบริโภคที่มีความพอเพียง (ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป) มีความพอดีพอประมาณกับศักยภาพที่มีอยู่ ตลอดจนสอดคล้องกับเงื่อนไขของการใช้ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัดในแต่ละภูมิสังคมให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ก็ย่อมเป็นหลักประกันได้อย่างแน่นอนว่าผู้คนจะมีชีวิตอย่างเป็นสุข อีกทั้งจะมีระบบภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบในทางลบอันเกิดจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งจากเหตุปัจจัยภายในและเหตุปัจจัยภายนอกที่ต้องเผชิญในชีวิตหัวใจสำคัญในการเข้าถึงวิถีแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ที่การสร้าง “กระบวนการเรียนรู้” เพื่อให้เกิด “ปัญญา” (อันประกอบไปด้วยความรู้และคุณธรรมจริยธรรม) เพื่อการเข้าถึงความพอดีพอประมาณอย่างเหมาะสมในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ

สุนัย เศรษฐบุญสร้าง (2549) ได้ให้ความหมายคำสำคัญในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

1. ดำเนินไปในทางสายกลาง “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง” คือมีความ “พอดีพอเหมาะ” ไม่ตึงเกินไปและไม่หย่อนเกินไป ไม่เร็วเกินไปและไม่ช้าเกินไป หรือไม่มากจนเกินไปและไม่น้อยจนเกินไป ฯลฯ ความพอดีพอเหมาะย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่แปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาเป็นพลวัต (dynamic) ไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่งตายตัว (static) เพราะเมื่อองค์ประกอบต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่เคยเป็นความพอดีเหมาะพอดีภายใต้เงื่อนไขของเวลาและสถานที่หนึ่ง ๆ ก็อาจกลายเป็นสิ่งที่ไม่พอดีพอเหมาะภายใต้เงื่อนไขขององค์ประกอบในอีกเวลาและสถานที่หนึ่งก็ได้

2. เป็นเหตุเป็นผลตามกฎธรรมชาติ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน การจะสามารถเข้าถึง “ความพอเพียง” ที่เป็นการดำเนินไปในทางสายกลาง (ดังที่กล่าวมาในข้อ 1) ได้นั้น ต้องอาศัย “การประมาณอย่างมีเหตุมีผล” และอย่างเป็นวิทยาศาสตร์เพื่อให้เกิดความพอดีพอเหมาะในการประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ โดยถ้าหากสามารถสร้าง “เหตุ” ได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง “ผล” แห่งความเจริญงอกงามก็จะเกิดตามมาในสัดส่วนที่สัมพันธ์พอดี กับ “เหตุ” นั้นๆ เสมอและถ้าสามารถพัฒนาตาม “ทางสายกลาง” ไปสู่ความเจริญงอกงามยิ่งๆ ขึ้นเป็นลำดับได้แล้ว ผลที่จะเกิดตามมาก็คือ การมีความแข็งแรงและ “ระบบภูมิคุ้มกันในตัวต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน” เหมือนคนที่ออกกำลังกายอย่างพอเหมาะกินอาหารที่มีคุณค่าอย่างพอดี ร่างกายก็จะมี ความแข็งแรง และเกิดระบบภูมิคุ้มกันต่อโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ เป็นต้น

3. อาศัยความรู้และคุณธรรม “ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ การจะประมาณอะไรได้อย่างมีเหตุมีผลและพอเพียงเท่านั้น ย่อมต้องอาศัยความรู้ต่าง ๆ ช่วยในการพิจารณา แต่ทั้งนี้ จะต้องใช้ความรู้เหล่านั้นอย่าง “รอบคอบ ระมัดระวัง” และพิจารณาในหลายแง่หลายมุมด้วยความ “รอบรู้” จึงจักสามารถนำ “ความรู้” มาใช้ในการวางแผนและปฏิบัติได้อย่างพอเหมาะ พอดี พอประมาณ ตามทางสายกลางแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “ความรู้กับคุณธรรม” จึงเปรียบเสมือน “ร่างกายกับจิตใจ” ที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกันเป็นองค์ประกอบสำคัญพื้นฐานสำหรับการพัฒนาให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ตามแนวทางแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะขาดองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งไปไม่ได้

4. รองรับกระแสโลกาภิวัตน์ “เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” โลกทุกวันนี้กำลังเข้าสู่ยุค “โลกาภิวัตน์” (globalization) หมายถึงปรากฏการณ์ที่เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและคมนาคมได้เชื่อมประเทศต่าง ๆ ทุกประเทศในโลกให้เป็นหนึ่งเดียวกัน และระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรีได้แผ่ขยายครอบคลุมไปทั่วโลก ภายหลัง

การสิ้นสุดของยุคสงครามเย็น โดยเงินทุนจำนวนมากสามารถเคลื่อนย้ายจากประเทศในซีกโลกหนึ่ง ไปสู่ประเทศในอีกซีกโลกหนึ่งด้วยเวลาที่รวดเร็วเพียงแค่ชั่วพริบตา ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก จึงได้กลายเป็นเสมือนคลื่นลูกใหญ่ที่โถมซัดเข้าใส่ทุกประเทศในโลก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่หมายถึงปรัชญาในการต่อต้านความเปลี่ยนแปลง หรือการไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น แต่เป็นการใช้ “ปัญญา” ปรับตัวให้เข้ากับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่าง “พอเพียง พอเหมาะ พอประมาณ” ในทิศทางที่จะสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญยิ่งขึ้น ตาม “ทางสายกลาง” ของแนวทางแห่งเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีขั้นตอนการยกระดับจาก “เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน” (อันเน้นการพัฒนาให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ในระดับปัจเจกบุคคลและครอบครัว) ไปสู่ “เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า” (อันเน้นการพัฒนาไปสู่ความเจริญออกงามยิ่งขึ้น ของสังคมส่วนรวมในวงกว้าง)

และศูนย์ เศรษฐวิญญูสร้าง ยังได้กล่าวถึง ขั้นตอนของการปฏิบัติสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่าพื้นฐานต้องเริ่มจากการปฏิบัติตาม พระบรมราโชวาทเรื่องคุณธรรม 4 ประการ ประการแรกคือ การรักษาความดี ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติ อยู่ในความดีความดีนั้น ประการที่สามคือ การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความดีสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด ประการที่สี่คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละผลประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง การประพฤติปฏิบัติ ตามแนวพระบรมราโชวาทเรื่องคุณธรรม 4 ประการ จะนำไปสู่วิถีแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็น 7 ขั้นตอน กล่าวคือ

1. จับประเด็นปัญหา
2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
3. กำหนดขอบเขตเป้าหมายในการแก้ปัญหา
4. กำหนดแผนการปฏิบัติหรือตั้งปณิธาน
5. ดำรงความมุ่งหมาย
6. ใช้ความอดทนอดกลั้น และอดออม
7. สรุปประเมินผล (ในการละวางความชั่วความทุจริต)

หลัก 7 ข้อของการประพฤติปฏิบัติตามแนวพระบรมราชาบาทเรื่องคุณธรรม 4 ประการ เพื่อนำไปสู่วิถีแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ สามารถจะประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางทั้งในระดับของการพัฒนาชีวิตปัจเจกบุคคลแต่ละคน รวมถึงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนการพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ (ซึ่งอันที่จริงควรจะเริ่มต้นด้วยการใช้หลัก 7 ประการ นี้แก้ไขปัญหาชีวิตของตนเองก่อน แล้วค่อยคลี่คลายไปสู่การแก้ไขปัญหของสังคมร่วมกัน หรืออาจจะทำควบคู่พร้อมกันไปทั้งในการแก้ปัญหาชีวิตตัวเองและสังคมส่วนรวมก็ได้) โดยมีแนวทางในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน คือ

1. จับประเด็นปัญหา

ชีวิตคือการเผชิญกับปัญหาและการแก้ไขปัญหต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา เช่น เมื่อหิวก็เป็นปัญหา เมื่อเจ็บป่วยก็เป็นปัญหา เมื่ออดหลับอดนอนก็เป็นปัญหา ฯลฯ ถ้าเราสามารถแก้ไขปัญหเหล่านี้ได้อย่างเป็นปรกติสุขทุกวัน มีอาหารกินอิ่ม นอนหลับ ขับถ่ายปกติ ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย เราก็ไม่รู้สึกรว่าเป็นปัญหาอะไร เพราะสามารถแก้ไขปัญหในชีวิตประจำวันเหล่านี้ได้โดยไม่ยาก ได้โดยไม่ลำบาก

การจับประเด็นปัญหาให้ถูกต้อง จึงเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการแก้ปัญหาชีวิตของผู้คนแต่ละคน เหมือนการตั้งทางเสือเหือในทิศทางที่ถูกต้อง จะเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ช่วยให้เหือสามารถแล่นไปสู่จุดหมายปลายทางที่อยากจะไปให้ถึงได้อย่างถูกต้อง แต่ถ้าตั้งทางเสือเหือผิดทิศเสียแต่ต้น ชีวิตก็อาจจะจมปลักอยู่กับปัญหา เหมือนเหือที่แล่นวนอยู่กลางมหาสมุทรกว้างโดยหาฝั่งไม่พบ

2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแต่ละเรื่องนั้น จะมีองค์ประกอบ 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ เกิดจากตัวแปรของเหตุปัจจัยภายนอกที่เราควบคุมกำหนดอะไรไม่ได้มากนัก อาทิ น้ำท่วม ภัยแล้ง ราคาผลผลิตที่ตกต่ำ ฯลฯ กับตัวแปรของเหตุปัจจัยภายในที่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจ ของตัวเราเอง อันเป็นสิ่งที่เราสามารถควบคุมกำหนดและเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้

3. กำหนดขอบเขตเป้าหมายในการแก้ปัญหา

เมื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากในมิติของสิ่งที่เราสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้แล้ว ก็ต้องกำหนดขอบเขตทิศทางการแก้ไขปัญหให้อยู่ในกรอบของ “สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม” ด้วย เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่เกิดประโยชน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างยั่งยืน หรือเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น (win win situation) ไม่ใช่เราได้ประโยชน์ฝ่ายเดียวแต่ทำให้สังคมส่วนรวมเสียประโยชน์ ทั้งนี้เพราะถ้าสังคมส่วนรวมเสีย

ประโยชน์แล้ว สุดท้ายก็จะส่งผลกระทบกลับมาเป็นปัญหาที่ทำให้ตัวเราซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องได้รับความเดือดร้อนและเสียประโยชน์บางอย่างในระยะยาวเช่นกัน

4. เขียนคำปณิธานหรือทำแผนปฏิบัติ

เมื่อสามารถกำหนดขอบเขตเป้าหมายในการแก้ปัญหาอย่างกว้าง ๆ ได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปก็เลือกประเด็นของสิ่งที่ตั้งใจจะประพฤติปฏิบัติหรือทำแผนปฏิบัติเพื่อนำไปสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป โดยมีหลักการคือ

4.1 กำหนดสิ่งที่ตั้งใจปฏิบัติหรือทำเป็นแผนปฏิบัติให้สอดคล้อง “พอเพียง” กับการแก้ปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่เผชิญก่อน

4.2 กำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติ ให้พอเหมาะกับศักยภาพที่มีอยู่

4.3 กำหนดขอบเขตและกรอบเวลาของสิ่งที่ตั้งใจประพฤติ ปฏิบัติ เพื่อให้สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้

5. ดำรงความมุ่งมั่น

เมื่อกำหนดปณิธานหรือเขียนแผนปฏิบัติในสิ่งที่ตั้งใจจะประพฤติปฏิบัติแล้ว ก็ต้องพยายามดำรงความมุ่งมั่นที่จะประพฤติปฏิบัติให้ได้ตามปณิธานหรือแผนนั้น ๆ โดยอาจจะใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ช่วยเตือนตัวเองหรือชุมชนให้ดำรงความมุ่งมั่น ที่จะปฏิบัติตามสิ่งที่ตั้งใจไว้อย่างต่อเนื่องจนบรรลุผล เช่น เขียนคำปณิธานตัวโต ๆ ติดไว้ข้างฝาผนังของห้องนอนที่บ้าน หรือเขียนคำขวัญติดในที่ต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อกระตุ้นเตือนผู้คนให้ช่วยกันปฏิบัติตามปณิธานที่ตั้งใจไว้ หรือตั้งสัจจะอธิษฐานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเคารพบูชา หรืออาจจะจัดเป็นพิธีกรรมประกาศตั้งปณิธานร่วมกันต่อหน้าสิ่งที่ผู้คนเคารพนับถือ

6. ใช้ความอดทน อดกลั้น และอดออม

นอกเหนือจากการข่มใจตนเองให้ดำรงความมุ่งมั่นที่จะประพฤติปฏิบัติตามปณิธานที่วางไว้ให้ต่อเนื่องแล้ว เมื่อประพฤติปฏิบัติไปถึงจุด ๆ หนึ่ง โดยปรกติก็มักจะเผชิญกับอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ มากบ้างน้อยบ้างเป็นธรรมดา ในการต่อสู้กับอุปสรรคปัญหาเหล่านั้นจะต้องอาศัย “กำลังของจิตใจ” ควบคู่กับการอาศัย “กำลังของปัญญา” อันคือความอดออมเข้าเสริม

7. ละวางความชั่วความทุจริต

ถ้าสามารถประพฤติปฏิบัติมาได้ถึงขั้นสุดท้าย จนบรรลุเป้าหมายตามปณิธานที่กำหนดไว้ในแต่ละเรื่อง ความชั่วความทุจริตหรือ “สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์และไม่เป็นธรรม”

ก็จะถูกสำรวจกำจัดให้หมดไปเป็นลำดับ ๆ เหมือนความมืดกับความสว่างที่เป็นด้าน 2 ด้านของสิ่งเดียวกัน ถ้าสามารถทำให้ความสว่างเกิดขึ้นได้มากเท่าใด ความมืดก็จะลดลงไปเองมากเท่านั้น

สุดท้ายเมื่อสามารถคลี่คลายแก้ไขปัญหาของชีวิตตนเองหรือชุมชนให้ลดน้อยลงได้แล้ว เราก็จะมีเวลา แรงงาน เงินทอง หรือสติปัญญา เหลือสำหรับการช่วยเหลือเกื้อกูลคนอื่นได้มากขึ้น

เสรี พงษ์พิศ (2549) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีความสุขโลก (HPI : happy planet index) กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า HPI เป็นแผนที่ความสุข ถ้าหากประเทศต่าง ๆ เดินตามแผนที่นี้ก็จะพบความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายชีวิตของผู้คนทุกประเทศในโลก แต่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ได้กำหนดตัวชี้วัด “ผิด ๆ” มานาน คิดว่าการมีรายได้มาก การบริโภคมากทำให้คนมีความสุข ซึ่งไม่จริง “เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่ใช่ปรัชญาลอย ๆ แต่เป็นหลักคิดหลักปฏิบัติที่ไม่ได้แตกต่างไปจากสิ่งที่ HPI กล่าวถึงเลย

เศรษฐกิจพอเพียงบอกไว้ 3 สิ่งที่สำคัญ คือ

1. ความพอเหมาะพอควร ซึ่งก็เป็นหัวใจของ HPI ที่เสนอให้ใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ ไม่ใช่เกินขีดความสามารถที่ธรรมชาติจะรับได้ เป็นเรื่องของ “ขนาด” (scale) ซึ่งรวมไปถึงขนาดของกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ตั้งแต่ชุมชนไปจนถึงระดับชาติว่า “พอดี” อยู่ตรงไหน

สมควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะลงมือศึกษา HPI อย่างจริงจัง เพราะนักเศรษฐศาสตร์ กลุ่มนี้มีหลักคิดหลักการที่ไม่ได้ต่างไปจาก อี.เอฟ.ซูมาเคอร์ เลย จะว่ายืดเอานักเศรษฐศาสตร์ผู้นี้เป็นปรมาจารย์ก็ไม่ผิด เพราะเขาคือคนที่พูดเรื่องเศรษฐศาสตร์ไม่ใช่เอารายได้หรือตัวเลขเป็นหลัก แต่เอา “คน” เป็นศูนย์กลาง เอา “ทรัพยากร” มาใช้อย่างสร้างสรรค์

2. ความมีเหตุมีผล เป็นแนวทางการจัดการชีวิต ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคมอย่างมีหลักวิชา ทำอย่างเป็นขั้นตอน ใช้ความรู้ ใช้ปัญญา เข้าใจปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้คน การมีเหตุมีผลมาจากการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้คนพัฒนาศักยภาพของตนเองของท้องถิ่น และสามารถใช้ทรัพยากรอย่างมีเหตุมีผล เหมือนกับที่บรรพบุรุษของเราได้ใช้ด้วย “ภูมิปัญญา” จึงมีเหลือให้เราลูกหลานท่านวันนี้

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึงการมีหลักประกันว่าสิ่งที่ทำจะมั่นคงยั่งยืน ไม่ใช่ทำแล้วล้มลุกคลุกคลาน หมายถึงต้องสร้างระบบ ไม่ใช่ทำโครงการ ใช้เงินกับอำนาจจะได้โครงการ ใช้ความรู้ใช้ปัญญาจะได้ระบบ โครงการมักไม่ยั่งยืน เพราะเงินหมดก็เลิก ของบประมาณใหม่ คนย้ายก็เลิกเพราะขึ้นกับคน แต่ระบบเป็นพลังที่ขับเคลื่อนด้วยตัวเองได้ถ้าเป็นระบบที่ดี ระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเองเป็นระบบที่มี “ขนาด” ที่พอเหมาะพอดีสำหรับ

ศักยภาพของท้องถิ่นที่จะบริหารจัดการ อยู่ที่ “ธรรมาภิบาล” ว่ามีพอหรือไม่ อยู่ที่กระบวนการ เร็ยรู้ว่า มีประสิทธิภาพหรือไม่ HPI ทำให้เราเชื่อมั่นว่าเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำให้คนไทยมี ความสุขได้ มีความพอใจในชีวิต มีอายุยืนยาว รวมทั้งมีรายได้เพียงพอ และมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคง

เกษม วัฒนชัย (2550) ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึง แนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึง ระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนา เศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการ เปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความ ระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นัก ทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่ เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

เกษม วัฒนชัย (2550) ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ดังนี้ คำถาม 4 คำถามจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ปรัชญานี้มีเป้าประสงค์อะไร
2. คำว่าพอเพียงมีองค์ประกอบอะไร
3. เราต้องเตรียมตัวเตรียมใจอย่างไร หรือมีเงื่อนไขอย่างไรก่อนที่จะนำปรัชญานี้ไปใช้
4. ถ้า นำไปใช้เต็มรูปแบบจะบังเกิดผลอะไรต่อเรา

ปรัชญานี้มีเป้าประสงค์อะไร ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนว ทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนทั้งในการ พัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

คำว่าพอเพียงมีองค์ประกอบอะไร ความพอเพียง หมายถึง ความ พอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะให้มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อ การมีผลกระทบใดๆ อันเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ความพอประมาณคือความ พอดีพอเหมาะแต่ความจำเป็นพอควรแก่อัตภาพ ความมีเหตุผล เหตุผลตามหลักวิชา เหตุผลตาม เกณฑ์สังคม ประเพณีวัฒนธรรม ความมีเหตุผลตามหลักกฎหมาย หลักศีลธรรม ความจำเป็นใน

การดำรงชีวิต การสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ทั้ง 4 ด้าน ระบบภูมิคุ้มกันด้านวัตถุ ระบบภูมิคุ้มกันด้านสังคม ระบบภูมิคุ้มกันด้านสิ่งแวดล้อม และระบบภูมิคุ้มกันด้านวัฒนธรรม

เราต้องเตรียมตัวเตรียมใจอย่างไรหรือมีเงื่อนไขอย่างไรก่อนที่จะนำปรัชญานี้ไปใช้ มี 3 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขหลักวิชาต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน เงื่อนไขคุณธรรม ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เงื่อนไขในการดำเนินชีวิต ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ให้มีการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ด้วยความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

ถ้านำไปใช้เต็มรูปแบบจะบังเกิดผลอะไรต่อเรา มันจะเกิดสมดุลในชีวิต ในกิจการ สมดุลในการบริหารโรงเรียน พร้อมต่อการรองรับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สรุปการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชีวิตหน้าที่การงานเกิดสมดุล คน ครอบครัว องค์กร ประเทศชาติ พร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมสามารถสรุปได้ดังนี้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ทางสายกลาง ความพอเพียงนั้นอยู่ที่สามห่วง คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ภูมิคุ้มกันด้านใดบ้าง ด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ฐานการเตรียมการเพื่อปรับฐานรับกับปรัชญานี้ต้องมีเงื่อนไขคุณธรรม ต้องสร้างพื้นฐานจิตใจด้านคุณธรรม ให้ซื่อสัตย์สุจริต ใช้หลักวิชาในการวางแผนและปฏิบัติ ใช้ชีวิตด้วยความขยัน อดทน มีปัญญาจะนำไปสู่ (1) ความสมดุล (2) พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

อำพล เสนาณรงค์ (2550) ได้เสนอแนะว่า สามารถนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ และสอดคล้องกับโลกไร้อย่างไร

1. พึ่งพาตนเอง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน สอนให้พึ่งตนเอง ช่วยเหลือให้พึ่งตนเองได้ ต้องเรียนรู้ หาประสบการณ์ ลดค่าใช้จ่าย ใช้อย่างมีเหตุมีผล อย่าฟุ่มเฟือย ใช้ของในประเทศ รักศักดิ์ศรีตัวเอง เลิกระบบฝาก ระบบเส้น เกี่ยวข้องกับการปลูกพืชผสมผสานคือพยายามปลูกพืชผสมผสาน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาโลกร้อน ใช้วิธีการเกษตรสมัยใหม่ ไม่รีบไถกลบปลูกพืชต่อซัง ซึ่งหลักการปลูกพืชต่อซังจะขัดกับของต่างชาติ เพราะต่างชาติจะบอกว่าถ้าปลูกพืชต่อซังจะทำให้โลกร้อนขึ้น พืชต่อซังได้แก่ ข้าว อ้อย ถั่วเหลือง หม่อน ฯลฯ ต่อมาชุดสระน้ำ จะช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ ช่วยในการดำรงชีวิตของคน และอาจนำมาผลิตพลังงานไฟฟ้าแทนน้ำมันได้ อย่าเผาต้นไม้ ประหยัดการใช้ปัจจัย 4 ลดการบริโภคเนื้อสัตว์ เนื่องจากการปศุสัตว์ต้องถางป่า

เลี้ยงสัตว์ ลดการซื้อของไกลบ้าน เพราะจะประหยัดน้ำมัน ลดการใช้เชื้อเพลิง โดยการลดการใช้รถยนต์ ใช้จักรยาน ด้านการขนส่งเราต้องเน้นการขนส่งทางเรือ แยกน้ำบริโภค – อุปโภค โดยทำน้ำให้บริสุทธิ์ก่อนปล่อยทิ้ง ลดการใช้ไฟฟ้า กระจก กระจก ขยะไม่เผาให้แยกประเภท

2. พอประมาณ ประเทศไทยอยู่ในช่วงการพัฒนา เคยมีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ แต่ในขณะนี้ป่าไม้เราเสื่อมโทรม และถูกทำลายมาก สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดโลกร้อนทั้งสิ้น เมื่อประชากรเรามีมากขึ้นต้องรู้จักพัฒนา ให้ความรู้ประชากร รู้จักการวางแผนปฏิบัติที่ดี ในพระราชดำรัส พอมีพอกินพออยู่ มีความสงบ อีกครั้งพระราชทานว่า ในระยะแรกทำได้ครบครันเฉพาะหนึ่งส่วนสี่ที่น่าจะพอ เมื่อวางพื้นฐานมั่นคงแล้ว ค่อยขยายตัวหรือกิจการต่อไปตามลำดับ ไม่ควรใช้ปัจจัยในการดำรงชีวิตราคาสูง ควรใช้ของที่ผลิตในประเทศ

3. เดินทางสายกลาง คือ อยู่ในความไม่ประมาท ไม่สุดโต่ง ไม่โลภมาก ไม่รวยเร็วเกินไป ไม่จนเกินไป ไม่สุขเกินไป ไม่ทุกข์เกินไป ไม่ตระหนี่เกินไป ไม่ยึดหลักวิชาการสมัยใหม่เกินไปนัก เช่น หนังสือกับโน้ตบุ๊ก ความจริงหนังสือเป็นสิ่งสำคัญต้องยังใช้อยู่ โดยเฉพาะห้องสมุด คนจนกับคนรวยอย่าให้มีช่องว่างหรือแตกต่างกันมากนัก การผลิตอาหารควรปลูกพืชหลายๆ อย่างเพื่อกระจายทุน กระจายแรงงาน มีงานหลายอย่างทำเพื่อที่จะได้มีงานทำตลอดปี และทำให้เกิดความสมดุลศัตรูพืชจะน้อยลง มีการดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ตลอดปี

4. มีภูมิคุ้มกัน ทุกคนมีความรู้ไม่เท่ากัน แต่ต้องหาประสบการณ์ให้เพิ่มมากขึ้น ศึกษาตลอดชีวิต การที่เรามีความรู้คือการที่เราภูมิคุ้มกัน และคนที่มีความรู้และประสบการณ์ก็ควรต้องช่วยผู้ที่มีความรู้น้อย ตัวอย่าง ภูมิคุ้มกันมีอะไรบ้างนั้น เช่น ร่างกายแข็งแรงสุขภาพแข็งแรง มีความรู้และประสบการณ์ เมื่อมีเงินควรเก็บเป็นทุนสำรอง ควรมีอาหารและน้ำสำรอง มีชื่อเสียงเพื่อมีทุนสำรอง ในไร่นานั้นจะมีการขุดสระน้ำเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะพยายามให้ประเทศเราเหมือนเช่นในอดีตที่มี อ่างน้ำ สระน้ำเล็กๆ ทั่วไปหมด แต่เมื่อมีน้ำชลประทานคนก็เก็บน้ำและไม่ถมสระเป็นที่เพาะปลูก ทำให้น้ำไม่ท่วมพื้นที่ การขุดสระน้ำให้กระจาย เพื่อทำให้พืชลดความเสียหาย และเมื่อมีน้ำก็จะช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์จะเกิดความชุ่มชื้นของพื้นดิน

5. มีเหตุมีผล การทำงานต้องใช้ความรู้ สติ ปัญญาและประสบการณ์ รู้จักเลือกวิธีการทำงานที่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ให้เหมาะสมกับสภาพตัวเอง สภาพงบประมาณ สภาพสิ่งแวดล้อม หากไม่รู้ก็ถามผู้ที่รู้ อ่านจากตำราได้ ติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วิชาการ จากสื่อมวลชน อย่าเก่งคนเดียว ต้องรู้จักปลูกพืชผสมผสาน ในแปลงควรมีพืชใบใหญ่ เขียวสดตลอดปี เช่น สัก ยางนา เต็งรัง หากอยู่ใกล้ป่าควรฟื้นฟูป่าและปลูกป่าโดยปล่อยให้ฟื้นตัวเอง ไม่ให้รั้งแก่ป่า อย่าปกเปิดือกป่า หรืออย่าปกเปิดือกดิน เมื่อปลูกป่าควรรักษาพืช

ท้องถิ่น ใช้ประโยชน์ในการก่อสร้าง เชื้อเพลิงได้ และควรปลูกต้นไม้ที่มีดอกบนภูเขาเพื่อให้มีเมล็ดแพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว ให้ทุกคนรู้จักสาเหตุของโลกร้อนและแนวทางป้องกัน

6. เป็นคนดี ทั้ง 5 เรื่องที่พูดมาจะทำให้เป็นคนเก่ง แต่เป็นคนเก่งอย่างเดียวไม่พอ ต้องเป็นคนดี ชื่อสัตย์ สุจริต โดยสุจริตต่อตัวเอง ต่อหน้าที่ ต่อสังคม มีศีลธรรม คุณธรรม ขยันหมั่นเพียร คือ ต้องรู้จักตัวเอง ไม่ลืมหัด ไม่อวดเก่ง ไม่อวดดี อวดตัว รู้จักถ่อมตัว รู้จักรับฟังความเห็นของคนอื่น ไม่พูดมาก พูดในวาระที่ควรพูด ไม่มีความโลภมาก รู้จักเสียสละทำงานเพื่อประโยชน์แก่สังคม ประเทศชาติ และต้องหาความรู้และประสบการณ์ตลอดชีวิต และให้รู้จักปัญหาบ้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รู้จักรักษารัฐธรรมนูญและสิ่งแวดล้อม ลดการใช้ไม้จากป่าที่จะนำมาแกะสลัก หากท่านทำงานเกี่ยวกับงานอุตสาหกรรมขอให้ลดการใช้ป่า

7. มีความสามัคคี คือ มีความรัก ความสามัคคี ความปรองดองกัน หันหน้าเข้าหากัน ทำงานด้วยความเห็นอกเห็นใจกัน ทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน บริหารจัดการให้เป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งนี้ควรมีการพบปะประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันบ่อยๆ และเสรี การประชุมนั้นต้องปล่อยให้ทุกคนเห็นได้ คือ ความรู้อาจเหมือนกัน แต่ความเห็นอาจต่างกันต้องปรึกษากันโดยปัญญา อย่าเถียงกันโดยใช้อารมณ์ จะได้คำตอบ เพราะความจริงมีอย่างเดียวแต่ความเท็จมีหลายอย่าง ขอเพิ่มเติมว่า รักษาความสามัคคีทั้งระดับบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน ช่วยเหลือกันในการประกอบอาชีพ และร่วมสร้างพื้นฐานหลักในการผลิตเช่นสร้างแหล่งน้ำ

ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ผมพยายามนำมาประยุกต์ เพราะว่าเศรษฐกิจพอเพียงของเราจริงๆ แล้ว เป็นเรื่องที่ช่วยทางด้านอาชีพ ชีวิต และโลกร้อนด้วย ทั้งมีการช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ หลายอย่างช่วยผลิตออกซิเจน หลายอย่างช่วยลดการผลิตมีเทน ซึ่งล้วนเป็นการลดโลกร้อน

อำพน เสนาณรงค์ (2550) ได้เพิ่มเติมประเด็นที่ได้ศึกษาดูงานหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีรับสั่งเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2532 แล้ว สามารถนำมาสรุปได้ว่างานที่พระองค์ได้ทำมาตลอดตั้งแต่ต้นรัชกาลมีหลายอย่างที่ตรงกับที่ต่างชาติเขาแนะนำในเรื่องแก้ปัญหาโลกร้อน ได้แก่

1. การอนุรักษ์ป่าไม้
2. การปลูกป่าธรรมชาติและป่าเศรษฐกิจ
3. การรักษาและพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่
4. การประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืน

5. การป้องกันและบำบัดน้ำเสีย
6. การบำบัดและการใช้ประโยชน์จากขยะ
7. การใช้พลังงานทดแทนและเชื้อเพลิงชีวภาพ
8. การแก้ปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ๆ

“สิ่งที่พระราชทาน ความจริงตอนนั้นเราก็ไม่ทราบเรื่องโลกร้อน เราทราบแต่ว่าพัฒนาประเทศให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข แต่จริงๆ แล้ว มันเข้าหลักของการแก้ปัญหาโลกร้อนทั้งสิ้น ต้องขอยืนยันกับท่านอีกครั้ง เศรษฐกิจพอเพียงจะมีปฏิสัมพันธ์กับโลกร้อน หมายความว่า เมื่อเราทำเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับไร่นา โรงงาน มันจะมีผลกระทบเกี่ยวกับโลกร้อนทั้งสิ้น มันจะทำให้โลกร้อนลดลง แต่ถ้าท่านไม่ทำเศรษฐกิจพอเพียง โลกจะไม่หยุดร้อน”

อนุสรณ์ ไชยพาน (2553) ได้เสนอการดำเนินชีวิตในภาวะปัจจุบัน แนวทางการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแนวทางหนึ่งคือ การพัฒนาสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็งที่ชุมชนสามารถมีการบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้ พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างเท่าทัน บ้านขามเป็นตัวอย่างชุมชนเล็กๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สะท้อนให้เห็นพลังของชุมชนในการลุกขึ้นมาจัดการปัญหาในชุมชนตนเอง ตลอดจนการก่อเกิดกิจกรรมงานพัฒนาต่างๆ ขบวนการพัฒนาองค์กรชุมชนที่ได้ประสบประสบความสำเร็จการทำงานพัฒนา ในการแก้ปัญหาภายในชุมชน จนสามารถประสบความสำเร็จ บนพื้นฐานการพึ่งตนเองของชุมชน มาจนถึงปัจจุบัน

การนำปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมายึดเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านขาม มีดังนี้

แนวทางการดำเนินชีวิตชุมชนบ้านขามตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทาง	การดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านขาม
<p>ความพอประมาณ</p>	<p>ชุมชนบ้านขามมีการพัฒนาหมู่บ้านโดยมีการสำรวจข้อมูล ปัญหาความต้องการ มีการวิเคราะห์ถึงฐานะของประชาชนและทรัพยากรที่มีอยู่ว่าสามารถที่จะพัฒนาได้แค่ไหนตามความสามารถ และทรัพยากรที่มีอยู่ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาชุมชนสมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่มีการใช้จ่ายและมีการลงทุนในการประกอบอาชีพ และดำเนินกิจกรรมร่วมกันของชุมชน โดยยึดหลักของความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปหรือไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตัวเองหรือผู้อื่นในชุมชนดังเช่น การที่คนในชุมชนบ้านขามมีการเรียนรู้การใช้เงินของตนเองโดยการทำบัญชี ใช้จ่ายของครัวเรือน ทำให้เห็นเส้นทางการใช้จ่ายเงินมีการวางแผนการใช้เงินเพื่อให้มีเงินพอใช้และเหลือเก็บ การทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน จะต้องมีการสำรวจข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลหาแนวทางแก้ไขโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม</p>
<p>ความมีเหตุมีผล</p>	<p>ชุมชนบ้านขามได้มีการร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม และทรัพยากรของชุมชนด้วยเหตุผลและความรู้ความเข้าใจ แล้วจึงตัดสินใจนำไปใช้ในการทำแผนชุมชน สมาชิกในชุมชนมีการลงทุนในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันด้วยความมีเหตุผล โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีการวางแผน รู้จักแยกแยะปัญหา อุปสรรค ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านั้นอย่างรอบคอบ การบริหารจัดการชุมชนบ้านขาม แม้ว่าจะกระบวนการภายในชุมชนจะเริ่มก่อรูปก่อร่างมีกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่ตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาของชุมชน แต่ในช่วงต่อมากลับพบว่าแต่ละกลุ่มกิจกรรมต่างมีกิจกรรมของตนเอง ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่างๆ ดังนั้นชาวบ้านในบ้านขามจึงยังต้องประสบกับปัญหาหนี้สินเหมือนเช่นเคย เมื่อมองเห็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้นำชุมชนจึงได้เกิดความคิดที่จะเชื่อมโยงหนี้บัญชีต่างๆ ให้เหลือน้อยที่สุด ให้ชาวบ้านลดการเป็นหนี้ ด้วยเหตุนี้จึงเกิดการปฏิบัติการบูรณาการกองทุนในหมู่บ้าน โดยการรวมกันกองทุนภายในหมู่บ้านให้เป็นกองทุนเดียว เพื่อให้ชาวบ้านขามมีหนี้เพียงบัญชีเดียว หลังจากมีการรวมเงินกองทุนเป็นบัญชีเดียวแล้ว ทำให้สถานการณ์การเงินภายในหมู่บ้านมีการปรับเปลี่ยนไปให้รู้ได้ทุกเดือน แต่ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ต้องกู้ ถ้ามีความจำเป็นเดือดร้อนก็สามารถยืมเงินได้ 15 วัน โดยไม่คิดอัตราดอกเบี้ย</p>

แนวทาง	การดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านขาม
	ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มกิจกรรมมีรายได้ ลดรายจ่ายต่างๆ ที่ซ้ำซ้อน สามารถนำเงินกลับมาแก้ไขปัญหานี้สินของตนเองได้
มีภูมิคุ้มกัน	<p>ชุมชนบ้านขามได้มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นในชุมชน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ธนาคารข้าว ธนาคารโค ศูนย์สาธิตการตลาด ลานรับซื้อผลผลิต สำหรับให้บริการแก่สมาชิก ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นการบ่งชี้ให้เห็นว่าสมาชิกในชุมชนได้มีการเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น โดยการรู้จักวางแผนในการใช้จ่ายของครอบครัว การทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับ รายรับ-รายจ่าย ตลอดจนลดความเสี่ยงการลงทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ชาวบ้านขามได้มีการสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นภายในครอบครัว ภายในชุมชน ได้เป็นอย่างดี ดังคำพูดที่ผู้นำชุมชนเคยกล่าวไว้ “ถ้าต่างคนต่างอยู่ ต่างทำ ก็ไม่มีพลัง” จากการทำที่ต่างคนต่างทำกิจกรรมต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ได้ส่งผลให้คนในชุมชนหันมามองตัวเอง จึงทำให้เกิดการวิเคราะห์ปัญหา</p> <p>ต่างๆ ของตนเอง ของชุมชน ทั้งปัญหาหนี้สิน ปัญหารายได้ รายจ่าย การทำการเกษตรย่ำแย่ ปลูกพืชผลก็ไม่มีราคา เพราะต้นทุนที่สูงแต่ขายได้ราคาต่ำ ตลอดจนการกู้เงินจากนายทุนมาดำเนินการ จากจุดดังกล่าวทำให้เริ่มมองหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยมองถึงความสำคัญของกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้คนในชุมชนพ้นจากภาวะวิกฤติดังกล่าว โดยมีกิจกรรมที่เด่นๆ เกิดขึ้นในชุมชน เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ขึ้นในปี 2533 เป็นกลุ่มแรก เพราะหมู่บ้านจะพัฒนาต้องมีทุนและเป็นทุนของตนเอง จึงได้กำหนดร่วมกันทุกวันที่ 2 ของเดือน ตั้งแต่เวลา 06.00 น. – 09.00 น. เป็นวันออมทรัพย์ เรียกว่า สัจจะออมทรัพย์ ให้ชาวบ้านนำเงินมาออมทุกเดือน แล้วแต่กำลังที่ทำมาหาได้ 2. การแก้ปัญหาน้ำ โดยในปี 2537 ใช้เงินปันผลจากการออมทรัพย์ ยกดอกเบี้ยยทั้งหมดมาซื้อที่ขุดสระจำนวน 4 ไร่ 2 งาน เพื่อเก็บกักน้ำ และจัดสร้างสถานที่ตั้งประปาของกรมอนามัย ในปี 2547 ซื้อที่เพิ่มอีก 11 ไร่ ขุดสระใหญ่จากลำคลองไผ่งาม ไปที่อ่างบนเนินซึ่งมีชลประทาน ช่วยจัดการสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้า เพื่อต่อน้ำมาใช้ในการเกษตร

แนวทาง	การดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านขาม
	<p>3. ส่งเสริมการเลี้ยงวัว โดยการนำเงินจากกองทุนต่างๆ มารวมกันเป็นกองกลางเพื่อซื้อวัว จำนวน 36 ตัว เป็นวัวที่ออกมทรัพย์ 12 ตัว อีก 24 ตัวให้ชาวบ้านที่มีปัญหาหนี้สินจากการกู้ยืมทรัพย์ นำวัวไปเลี้ยงโดยไม่คิดดอกเบี้ย ซึ่งในปีแรกไม่ต้องส่งเงินต้น ปีที่ 2 ส่งครึ่งหนึ่งของเงินต้น ปีที่ 3 ส่งจำนวนที่เหลือ เป็นการฝึกคนให้ขยันขึ้น และเมื่อวัวมีลูก จะมีการตกลงใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างกลุ่มกับชาวบ้าน ณ ปัจจุบันมีวัว 40 ตัว ในการบริหารจัดการกำหนดไม่ให้นำวัวไปขาย แต่ให้มีการเลี้ยงขยายผลต่อไปเรื่อย</p> <p>4. ศูนย์สาธิตการตลาด : ขณะเดียวกันชาวบ้านได้ร่วมกันคิดไว้ในวิถีชีวิตประจำวันทุกคนต้องกินต้องใช้มีสิ่งที่จะต้องซื้อหาไม่ว่า กะปิ น้ำปลา ผงซักฟอก แม้แต่ขนมของเด็กๆ ซึ่งในแต่ละปีถ้าคิดเป็นเงินนับว่าไม่ใช่่น้อยเลยทีเดียว ชุมชนจึงได้เกิดแนวคิดในการจัดตั้ง “ศูนย์สาธิตการตลาด” โดยทำหน้าที่เปรียบเสมือนร้านค้าชุมชนหรือซูเปอร์มาร์เก็ตท้องถิ่น ที่ชาวบ้านทุกคนสามารถจับจ่ายใช้สอยสินค้าต่างๆ ตามต้องการ โดยการใช้คูปองแสดงจำนวนเงิน และมีการรับสมัครสมาชิกโดยชื่อเป็นหุ่นๆ ละ 20 บาท ไม่เกินคนละ 25 หุ่น หรือ 500 บาท ทั้งนี้เพื่อกันการผูกขาดไม่ให้ใครมาถือครองเป็นเจ้าของผู้เดียว มีการปันผลทุกปีตามกำลังซื้อของแต่ละคนเฉลี่ยคืนตามทางคูปองในอัตราร้อยละ 3 บาท อีกทั้งลูกค้าสามารถซื้อเชื่อได้ไม่เกินคนละ 500 บาท โดยต้องใช้คืนภายใน 3 เดือน ทำให้ชาวบ้านไม่ต้องซื้อสินค้าราคาแพง อีกทั้งยังมีเงินปันผลคืนให้กับสมาชิก ตลอดจนทำให้รู้จักการทำรายรับ-รายจ่ายภายในครัวเรือน</p> <p>5. ลานรับซื้อผลผลิต ที่สร้างขึ้นจากเงินสนับสนุนของสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม (SIF) แต่เงินทุนไม่เพียงพอ ก็ได้เงินจากกองทุนหมู่บ้านหนึ่งล้านบาทมาต่อยอด ทำให้สามารถดำเนินการรับ-ซื้อผลผลิตและปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น ตราซั้ง เครื่องวัดความชื้น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในชุมชนได้ดียิ่งขึ้น ล้วนเป็นเศรษฐกิจชุมชนแห่งการพึ่งตนเองโดยแท้</p>

แนวทาง	การดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านขาม
ความรู้	<p>ชุมชนบ้านขามได้ดำเนินการ ก่อเกิดศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านขาม โดยเริ่มต้นจากชุมชนร่วมกันจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดขึ้นในปี 2533 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาการเดินทางไกลไปซื้อสินค้าอุปโภค-บริโภค ณ ตลาดอำเภอจตุรัส ปี 2534 ได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างการออมของสมาชิกและมีแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ ต่อจากนั้น ก็ได้มีการเปิดเวทีประชาคมขอความเห็นชอบจากสมาชิกและคณะกรรมการ ในการนำเอาดอกผลที่เกิดจากกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาดและกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมาต่อยอดกิจกรรมเครือข่ายของกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต และกิจกรรมอื่นๆ ที่สมาชิกส่วนใหญ่เห็นชอบให้มีการจัดตั้งขึ้นภายในหมู่บ้าน ได้แก่ การจัดตั้งธนาคารข้าว/โรงสีชุมชน/ประปาหมู่บ้าน/กลุ่มองค์กรต่างๆ (กลุ่มพัฒนาสตรี, กลุ่มเครื่องไฟหมู่บ้าน, กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ, กลุ่มบาตรออมสิน, กลุ่มประมงหมู่บ้าน, กลุ่มอาชีพเลี้ยงวัว, กลุ่มตำรวจอาสา, กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง)</p>

2. การวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์

การประชุมวิชาการประจำปี เครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (คพอท) เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2551 ได้นำเสนอรายงานการวิจัยเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งกล่าวถึง คุณลักษณะบัณฑิต : ปรัชญาอุดมศึกษาไทย 5 กลุ่ม ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และคณะ (2548) ไว้ดังนี้

1. กลุ่มอุดมคตินิยม คุณลักษณะบัณฑิตในกลุ่มอุดมคตินิยมเน้นคุณลักษณะของบัณฑิตที่เป็นอุดมคติของมนุษย์คือคุณธรรมจริยธรรม เป็นฐานหลักที่สำคัญ รวมถึงองค์ประกอบในเรื่องอุดมคติและความเชื่อต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

2. กลุ่มปัญญานิยม คุณลักษณะของบัณฑิตในกลุ่มปัญญานิยมเน้นคุณลักษณะของบัณฑิตในเชิงของความสามารถทางปัญญาและการนำปัญญาไปใช้ได้เหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมเป็นสำคัญ การอุดมศึกษาในแนวนี้ต้องมุ่งส่งเสริมปัญญาของผู้เรียนให้ได้และได้อย่างสมบูรณ์พอ

3. กลุ่มชุมชนนิยม คุณลักษณะของบัณฑิตในกลุ่มชุมชนนิยมเน้นบัณฑิตที่รู้และเข้าใจชุมชนและสังคมที่ตนเองอยู่ เข้าใจเหตุผลที่มา สภาพการณ์และปัญหาของชุมชน มีจิตสำนึกในทางสังคมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่เรียนกับปัญหาของ

สังคมได้อย่างดี พร้อมทั้งมีวิธีที่จะแก้ปัญหาของสังคมได้ รวมถึงการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องอยู่ที่สถาบันการศึกษาอย่างเดียว แต่อยู่ที่ชุมชนอีกด้วย

4. กลุ่มปฏิบัตินิยม คุณลักษณะของบัณฑิตในกลุ่มปฏิบัตินิยมนี้เน้นคุณสมบัติที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของงาน พร้อมทั้งจะทำงานได้ในสภาพของการเปลี่ยนแปลง โดยมีความรู้พื้นฐานที่ครบถ้วน รอบด้าน เพียงพอ และนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง

5. กลุ่มเทคโนโลยีนิยม คุณลักษณะของบัณฑิตในแนวคิดกลุ่มนี้เน้นที่ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า การทำงานและการพัฒนางานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ในขณะที่เดียวกันก็สามารถพัฒนาและสร้างนวัตกรรมจากเทคโนโลยีประเภทต่างๆ ได้

ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไทย จรัส สุวรรณเวลา (2545) ได้แบ่งกลุ่มของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตไว้ว่า

1. กลุ่มคุณลักษณะด้านวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพแต่ละวิชาชีพก็ย่อมมีความแตกต่างกันได้ โดยที่บางวิชาชีพมีการรับรองตามกฎหมาย ให้มีสิทธิเพิ่มเติมเป็นพิเศษเหนือประชาชนโดยทั่วไป ข้อกำหนดด้านวิชาชีพจึงเป็นข้อกำหนดที่พึงมีในการรับสิทธิตามกฎหมายจากรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่รัฐจะมอบหมายให้วงการวิชาชีพนั้น ๆ ดูแลกันเอง โดยดูว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะได้รับสิทธิ และดูแลให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2. กลุ่มความเป็นนักวิชาการ หมายถึงความสามารถในการหาความรู้เพิ่มเติม และคงความเป็นนักวิชาการไว้ตลอดไป ทั้งนี้ต้องมีนิสัยใฝ่รู้กำกับอยู่ด้วย จึงจะสามารถเป็นนักวิชาการได้ ในสภาพที่วิทยาการก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถทางภาษาวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือสำคัญในการคงเป็นนักวิชาการ นอกจากนี้นักวิชาการยังมีจรรยาบรรณ หรือศีล ของนักวิชาการอันพึงรักษา ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ไม่กล่าวเท็จ ไม่เอาสมบัติของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นของตน และใช้วิชาการในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ไม่ใช่ก่อให้เกิดโทษ หรืออันตรายต่อสังคม และต่อตนเอง

3. กลุ่มกระบวนการความคิด ตั้งแต่การมีวิจารณญาณ สามารถตีค่าสิ่งต่าง ๆ ได้ และใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริงได้อย่างเหมาะสม และสมเหตุผล เรียกได้ว่าคิดเป็น

4. กลุ่มความสามารถที่จะพัฒนา และปรับตนให้เหมาะกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนวัตกรรม สามารถสร้างงานของตนเองได้ เรียกได้ว่าทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

5. กลุ่มความเป็นพลเมืองดีของประเทศ ของภูมิภาค และของโลก โดยมีค่านิยมความเชื่อที่ถูกต้องสมฐานะทั้งด้านสังคมและมนุษยธรรม เช่น สันติภาพ ความยุติธรรมในสังคม เสรีภาพ เสมอภาคและเอกภาพ อันเป็นเครื่องกำกับพฤติกรรมให้สามารถใช้ความรู้และสมรรถนะไปในทางที่ถูกต้อง ควร ยืนหยัดในหลักการเป็นที่พึงของสังคมได้

6. กลุ่มคุณธรรม จริยธรรม ตามสมควรแก่ฐานะของผู้ได้รับการศึกษาดี โดยสอดแทรก กำกับอยู่ในพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งกาย วาจาและใจ

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2547) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ว่า บัณฑิตจบการศึกษาแล้วต้องมี CCPR ไว้ดังนี้

C ตัวแรกคือ Critical ก็คือ ความสามารถในการพิจารณา มีวิจารณญาณ รู้จักที่จะมอง รู้จักวิเคราะห์ รู้จักที่จะประเมิน ไม่เชื่อสิ่งที่เราเห็น สิ่งที่ฟัง จนกว่าจะได้มีการคิดใคร่ครวญ ตรวจสอบทุกสิ่งทุกอย่าง สังคมเมื่อออกไปก็จะได้พบกับข้อมูลข่าวสารสารพัดอย่าง การโฆษณาชวนเชื่อของการเมืองของธุรกิจ ของสังคมเราที่จะจบไปในฐานะบัณฑิต และเป็นนิสิตอยู่ตลอดเวลาอย่าเพิ่งเชื่อตามที่ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ทันที ขอให้เรามี critical mind มีความคิดวิจารณ์ญาณ

C ตัวที่สองคือ Creative คือ ความคิดที่จะคิดสร้างสรรค์อะไรใหม่ ๆ สังคมเราโดยเฉพาะวงการการศึกษา เราต้องการคนที่มี creative มีความคิดอะไรใหม่ ๆ เพราะไม่เช่นนั้น สังคมเราก็อาจจะตามอย่างคนอื่นหมดใช่ไหม ข้าวของ เสื้อผ้า อาหาร การกิน มีแต่ตามอย่างฝรั่งทั้งสิ้น ยิ่งเราจะเป็นผู้นำต่อไปเราต้องรู้จักคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์อะไรใหม่ ๆ

P ตัวที่สาม คือ Productive คือ ต้องมีผลงานสร้างสรรค์อะไรใหม่ ๆ ขึ้นมาให้มี production เพราะไม่เช่นนั้นเราก็จะคอยแต่จะใช้ product คนอื่น อนาคตก็อยากที่จะให้เราสร้างอะไรใหม่ ๆ ให้กับสังคมเรา ไม่เช่นนั้นก็จะซื้อของคนอื่น ทำให้ฝรั่งรวยอยู่ตลอดเวลา เราจนตลอดเวลา เราต้องมี production ไปขายเขาบ้าง

R ตัวสุดท้ายคือ Responsible บัณฑิตของครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไม่ใช่แค่จะออกไปใช้ชีวิต แต่ธรรมดาสมาัญอย่างที่คุณอยู่แล้วแต่ต้น ความคาดหวังเมื่อจบเป็นบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังคมคาดหวังให้มีลักษณะพิเศษต่างๆ และมีคุณค่าต่อสังคม

การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาโดยกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (www.skru.ac.th) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ปรากฏว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักศึกษามีสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คือ

1. ความเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดมั่นในศาสนา โดยเน้นด้านต่อไปนี้
 - 1.1 ความอดทน อดกลั้น
 - 1.2 ความมีน้ำใจ เสียสละ
 - 1.3 ความขยัน
 - 1.4 ความประหยัด
 - 1.5 ความซื่อสัตย์
 - 1.6 ความมีวินัย
 - 1.7 ความรับผิดชอบ
 - 1.8 ความเป็นประชาธิปไตย
2. ความสามารถทางวิชาการ
 - 2.1 มีความรู้รอบ และรอบรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษา
 - 2.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. รักและสืบสานวัฒนธรรมไทย
4. ความสามารถและทักษะทางวิชาการ และวิชาชีพ โดยเน้นด้านต่อไปนี้
 - 4.1 กระบวนการคิดอย่างมีระบบ
 - 4.2 ความรู้ทักษะทางภาษาโดยสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างดี และมี
ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างน้อย 1 ภาษา
 - 4.3 ความรู้ ทักษะในสาขาที่ศึกษาและประยุกต์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 4.4 ความรู้ทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์
 - 4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงานและพัฒนางาน
ตลอดจนเพื่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ
5. บุคลิกภาพดี สามารถสืบสานวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนได้อย่างเหมาะสม
กับวิชาชีพ และความก้าวหน้าทางสังคม โดยเน้นด้านต่อไปนี้
 - 5.1 ความใฝ่รู้

- 5.2 สุขภาพดี
- 5.3 ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 5.4 ทักษะทางสังคม
- 5.5 สุนทรียภาพ ทางด้านศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ ตลอดจนธรรมชาติ
แวดล้อมท้องถิ่น
- 5.6 รักและภาคภูมิใจในสถาบัน ท้องถิ่น และความเป็นไทย

3. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์

3.1 ความหมายของยุทธศาสตร์

จุฬารกรณ์ มาเสถียรวงศ์ (ม.ป.ป.) ให้ความหมายของคำว่า “ยุทธศาสตร์” หรือ strategy มาจากคำในภาษากรีก คือ “Strategos” แปลว่า ผู้นำทัพ หรือความเป็นแม่ทัพ (generalship) ซึ่งในพจนานุกรมทหารอากาศ อังกฤษ-ไทย เล่ม 2 ปี พ.ศ. 2520 ได้ระบุว่า ยุทธศาสตร์ คือ ศิลป์และศาสตร์ในการพัฒนาและการใช้กำลังทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และทางการทหารของชาติ ทั้งในยามสงบและสภาวะสงครามให้สามารถสนองนโยบายของชาติได้ประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อเพิ่มโอกาสและอำนวยความสะดวกให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบ หรือชัยชนะเหนือคู่ต่อสู้/ปิดโอกาสแห่งความพ่ายแพ้ทั้งปวง อย่างไรก็ตามนักยุทธศาสตร์ต่างก็ได้ให้คำนิยามต่อคำดังกล่าวไว้หลากหลาย ซึ่ง เอกชัย ศรีวิลาส และธรรัฐ ฐนะสมบุญณ์ ได้ทำการศึกษาความหมายและอธิบายไว้ต่างๆ ซึ่งพอจะสรุปภาพรวมได้ว่า ยุทธศาสตร์ (strategy) หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ในการใช้พลังอำนาจหรือศักยภาพที่มีอยู่ในการปฏิบัติการด้านต่างๆ เพื่อให้วัตถุประสงค์

ยุทธศาสตร์เป็นแผนหรือวิธีการทำงาน ที่จะช่วยให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งความสนใจต่อการศึกษายุทธศาสตร์มีมาตั้งแต่สมัยอดีต โดยถือว่าตำราพิชัยสงครามซุน วู (Sun Wo Tzu) ของจีนเมื่อประมาณ 500 ปีมาแล้ว เป็นบทเรียนสำคัญที่ได้วางรากฐานแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ (strategic thinking) ที่มีอิทธิพลมาจนถึงทุกวันนี้ อย่างไรก็ตามปัจจุบันได้มีการรวบรวมและศึกษายุทธศาสตร์มากมายเพื่อเป็นหลักในการวางแผน ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจในเรื่องปัจจัยสำคัญ ตลอดจนหลักการ และแนวคิดทางยุทธศาสตร์ในแต่ละยุคสมัย รวมทั้งต้องเรียนรู้ถึงลักษณะสำคัญของการคิดเชิงยุทธศาสตร์ ที่ต้องอาศัยมุมมองอนาคตศึกษามาช่วยวางแผนยุทธศาสตร์

สมยศ นาวิกการ (2545) ให้ความหมายของคำว่า กลยุทธ์ ไว้ดังนี้ “กลยุทธ์” ได้มาจากภาษากรีก “Strategia” ที่ใช้ยู่ราว 400 B.C. และหมายความถึงศิลปะและศาสตร์ของการบังคับบัญชากองทัพ จากการสำรวจของนักวางแผนในบริษัท พวกเขาได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่ากลยุทธ์คือวิธีการดำเนินงานเพื่อบรรลุภารกิจหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์การ กลยุทธ์ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารวางแผนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างไร ภายในสถานการณ์ส่วนใหญ่วิธีการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การจะมีอยู่หลายวิธี กลยุทธ์จะระบุขั้นตอนที่ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ กลยุทธ์คือผลผลิตของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เมื่อเราพูดถึง กลยุทธ์ขององค์การ เราต้องเข้าใจว่ากลยุทธ์ขององค์การจะมีอยู่หลายระดับภายในองค์การ เช่น หัวหน้างานอาจจะกำหนดกลยุทธ์เพื่อบรรลุเป้าหมายการผลิตประจำเดือนขึ้นมา เป็นต้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ให้ความหมายของคำว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแผนการที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบมีลักษณะเป็นขั้นเป็นตอน มีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์มุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่งชั้น หรือเพื่อหลบหลีกอุปสรรคต่างๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

กลยุทธ์ มีความหมายเหมือนคำว่า ยุทธศาสตร์ เดิมใช้ในความหมายที่เกี่ยวข้องกับการรบ มาจากภาษาอังกฤษว่า strategy ใช้ครั้งแรกในวงการทหารและการทำสงคราม หมายถึง ศิลปะในการวางแผนยุทธศาสตร์และการบังคับบัญชาการรบเพื่อเอาชนะศัตรู มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า strategia หมายถึง การบัญชาการกองทัพ (generalship) ด้วยจุดหมายต้องการพิชิตศัตรู

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่ากลยุทธ์และยุทธศาสตร์ ไว้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิชาการรบที่มีความสำคัญในการรบ

กลยุทธ์ หมายถึง การรบที่มีเล่ห์เหลี่ยม วิธีการต่อสู้ที่ต้องใช้กลอุบายต่างๆ

ชัยยศ สันติวงษ์ และ นิตยา เจริญประเสริฐ (2546) ให้ความหมายของคำว่า กลยุทธ์ ไว้ว่า กลยุทธ์เป็นคำมาจากภาษากรีกที่แปลว่า กองทัพ ซึ่งเรามักจะได้ยินและคุ้นเคยกับคำว่ายุทธวิธีในทางการทหาร ยุทธศาสตร์ในทางการปกครอง และกลยุทธ์ในทางบริหารธุรกิจ กลยุทธ์ยุทธศาสตร์ หรือยุทธวิธีก็คือคำๆ เดียวกัน กล่าวโดยสรุปแล้ว กลยุทธ์ก็คือ แนวทางหรือวิธีการทำอย่างไรที่จะไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

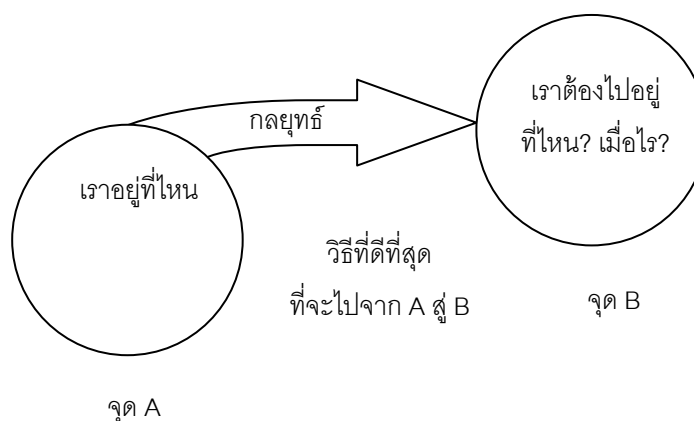
พิบูล ทีปะปาล (2546) ให้ความหมายของคำว่า กลยุทธ์ ไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง รูปแบบการตัดสินใจหรือการกระทำโดยเฉพาะ ซึ่งผู้จัดการนำมาใช้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

Ansoff (1965) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นรูปแบบของวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายและนโยบาย และแผนหลักเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ระบุไว้

Michael (1980) กล่าวถึงกลยุทธ์ดังนี้ กลยุทธ์คือรูปแบบหรือแผนที่บูรณาการเอาเป้าหมาย นโยบายและลำดับของกิจกรรมขององค์กรรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียว

Digman (1990) ให้ความหมายของคำ กลยุทธ์ ไว้ว่า กลยุทธ์ประกอบด้วย หนทาง (means) ที่บริษัทเลือกที่จะเคลื่อนตัวจากจุด A (สถานที่ที่บริษัทสถิตอยู่ในตอนนี้) ไปสู่จุด B (สถานที่ที่ต้องไปอยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต) ดังแผนภาพ 1

แผนภาพ 1 เนื้อหาของกลยุทธ์

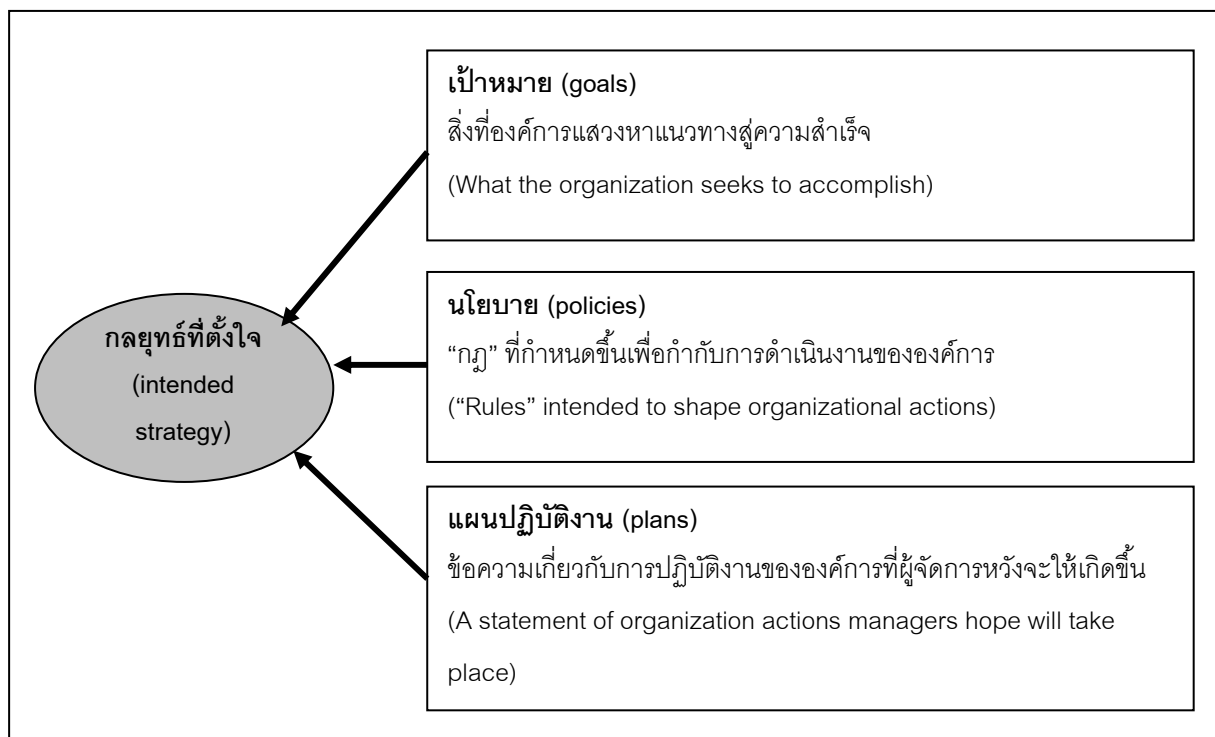

ที่มา (Lester A. Digman, 1990 อ้างถึงในอดุลย์ จาตุรงค์, 2541:4)

Dess and Miller (1993) ได้แบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 2 ชนิด ที่ไม่เหมือนกันคือ กลยุทธ์ที่ตั้งใจ (intended strategies) กับ กลยุทธ์ที่เป็นจริง (realized strategies) และได้อธิบาย ดังนี้

1. กลยุทธ์ที่ตั้งใจ (intended strategies) ได้แก่ กลยุทธ์ที่ผู้จัดการเสนอแนะ (propose) ออกแบบ (design) และคาดหวัง (expect)ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ เป้าหมาย (goals) นโยบาย (policies) และแผนปฏิบัติงาน (plans) ดังแผนภาพ 2

แผนภาพ 2 องค์ประกอบของกลยุทธ์ที่ตั้งใจ

ที่มา (Dess and Miller, 1993:7 อ้างถึงใน พิบูล ที่ปะปาล, 2546:6)

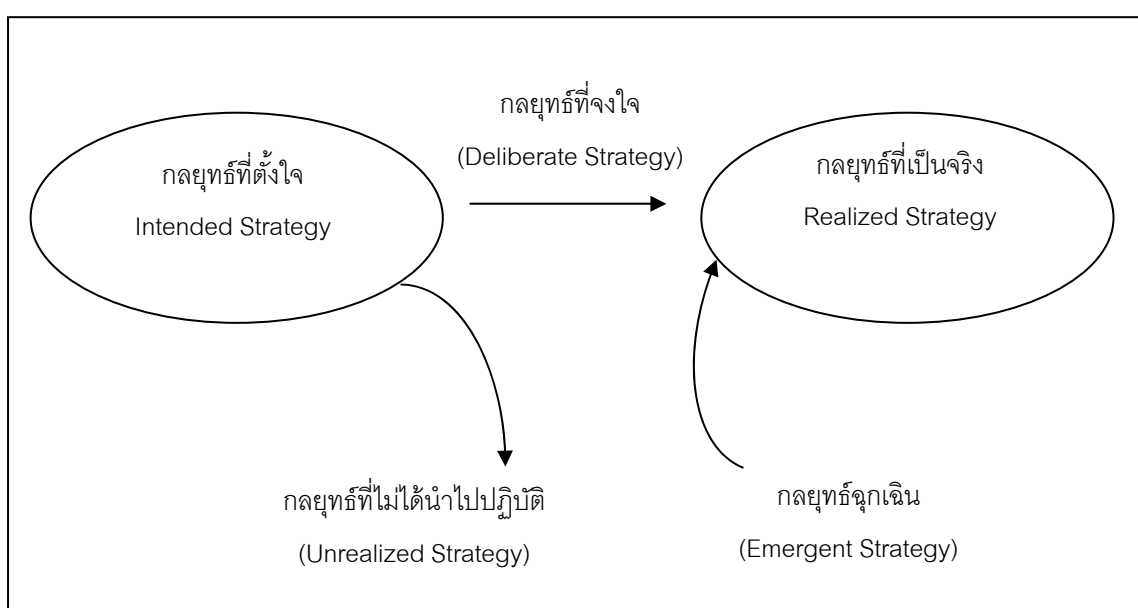
1. เป้าหมาย (goals) คือสิ่งที่องค์กรแสวงหาแนวทางสู่ความสำเร็จ
 2. นโยบาย (policies) คือ “กฎ” ที่กำหนดขึ้นเพื่อกำกับการดำเนินงานขององค์กร

3. แผนปฏิบัติงาน (plans) คือข้อความเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์กรที่ผู้จัดการหวังจะให้เกิดขึ้น

2. กลยุทธ์ที่เป็นจริง (realized strategies) เป็นกลยุทธ์ตรงข้ามกับกลยุทธ์ที่ตั้งใจ เพราะเป้าหมาย นโยบายและแผนปฏิบัติงานที่ก่อตัวกันขึ้นเป็นกลยุทธ์ที่ตั้งใจขององค์กรนั้น เมื่อถึงเวลานำไปปฏิบัติอาจแตกต่างจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริงมากก็ได้ เพราะในทางปฏิบัตินั้นกลยุทธ์เริ่มแรก (original strategy) เกือบทุกกลยุทธ์จะมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง ในช่วงที่อยู่ในการนำแผนไปปฏิบัติ (implementation) เหตุผลก็เนื่องจากว่า สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้เดิมอาจใช้ไม่ได้ผล จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนกลยุทธ์ใหม่ในบางส่วน เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และเพื่อให้สอดคล้องกับโอกาสที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงนั้น

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า แผนกลยุทธ์ที่ตั้งไว้แต่เดิมบางส่วนที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติ เรียกว่า กลยุทธ์ที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติ (unrealized strategy) และกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นใหม่ โดยที่ไม่ได้วางแผนมาก่อนเรียกว่า กลยุทธ์ฉุกเฉิน (emergent strategy) ดังนั้น กลยุทธ์ที่เป็นจริง (realized strategy) จึงเป็นการรวมกันของ “กลยุทธ์ที่ตั้งใจ” (deliberate strategy) กับกลยุทธ์ฉุกเฉิน ซึ่งพัฒนาเสริมแทรกเข้ามาใหม่ ดังแผนภาพ 3

แผนภาพ 3 กลยุทธ์ที่ตั้งใจและกลยุทธ์ที่เป็นจริง

ที่มา (Dess and Miller, 1993:8 อ้างถึงใน พิบูล ที่ปะปาล, 2546:7)

Pitts and Lei (2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง ความคิด (ideas) แผนงาน (plans) และการกระทำ (actions) ต่างๆ ที่บริษัทนำมาใช้เพื่อให้เกิดความสำเร็จเหนือคู่แข่ง กลยุทธ์จะถูกออกแบบขึ้นเพื่อช่วยบริษัทบรรลุผลสำเร็จ มีความเป็นต่อหรือความได้เปรียบในการแข่งขัน (competitive advantage) ซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันมาจากความสามารถของบริษัทที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้เด่นชัดมากกว่า หรือมีประสิทธิภาพเหนือกว่าคู่แข่ง

Schermerhorn (2002) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์หมายถึงแผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการหลักสำคัญขององค์กร (comprehensive plan) ซึ่งองค์กรใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางการทำงานระยะยาว รวมทั้งใช้เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยทำให้ได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน (sustainable competitive advantage)

Charles and other (2004) ให้ความหมายของคำกลยุทธ์ไว้ว่า กลยุทธ์คือแบบของการตัดสินใจและปฏิบัติการบางอย่างที่ผู้บริหารใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ (strategy is an action that managers take to attain an organization's goals)

3.2 ความหมายของการจัดการเชิงยุทธศาสตร์

พัคตร์ผจง วัฒนสินธุ์ (2541) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ (strategic management) หมายถึง การจัดการที่เน้นถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อการจัดการภายในซึ่งต้องเตรียมแผนการดำเนินการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือตอบโต้ภาวะการแข่งขันได้อย่างรวดเร็ว โดยมีการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม โดยที่การจัดการเชิงกลยุทธ์จะคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ลักษณะธุรกิจที่ดำเนินอยู่ (what business are you in ?) ปัจจุบันธุรกิจกำลังทำอะไรอยู่ในอุตสาหกรรมใดและมีสถานะโดยรวมอย่างไร

2. ลักษณะธุรกิจในอนาคต (where do you want to go ?) ความต้องการในอนาคตของธุรกิจ โดยพิจารณาทั้งเป้าหมายระยะยาวและระยะกลาง ประกอบกับความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมายนั้น

3. สภาพแวดล้อม (environment) สถานะและคุณสมบัติของสภาพแวดล้อม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน การแข่งขันและการดำรงอยู่ของธุรกิจ

4. การจัดสรรทรัพยากร (resources allocation) ปกติทุกองค์การต่างมีทรัพยากรในปริมาณที่จำกัดและแตกต่างกัน จึงต้องมีการกำหนดลำดับความจำเป็นและความสำคัญในการใช้งาน เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ

5. การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ (objective achievement) การจัดการเชิงกลยุทธ์จะให้ความสำคัญกับเป้าหมายระดับต่างๆ ขององค์การ โดยเฉพาะการบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดขององค์การ

การจัดการเชิงกลยุทธ์ (strategic management) หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผนทางการดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์การ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าองค์การสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถมีพัฒนาการและสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่การจัดการเชิงกลยุทธ์มีเป้าหมายสำคัญ 2 ประการ คือ

1. สร้างและดำรงรักษาความสามารถในการแข่งขัน (competitive capacity) เราจะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทำให้ธุรกิจต้องปรับตัวอยู่เสมอ การกำหนดและการดำเนินกลยุทธ์ช่วยให้ธุรกิจมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง

2. สร้างคุณค่า (create value) การจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยสร้างคุณค่า (value) แก่เจ้าของหรือผู้ถือหุ้น (shareholder) ตลอดจนสร้างความพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) ของธุรกิจ เช่น พนักงาน ผู้ขายวัตถุดิบ และลูกค้า เป็นต้น

ประชุม รอดประเสริฐ (2545) ได้รวบรวมแนวคิดในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ ไว้ว่าแผนยุทธศาสตร์เป็น โครงร่างหลัก (grand design) หรือเป็นวิธีการโดยรวมที่บุคคลหรือองค์การต้องทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบให้การดำเนินงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ แผนยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากพลังภายนอกและภายในองค์การได้มากที่สุด เพื่อให้องค์การสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แผนยุทธศาสตร์สามารถใช้ได้กับองค์การหรือหน่วยงานทุกระดับ รวมทั้งกับบุคคลทุกคนด้วย

แผนยุทธศาสตร์สามารถเทียบได้กับ กลยุทธ์ (tactics) ในการปฏิบัติงาน กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการระยะสั้นในการจัดสรรทรัพยากรเสียใหม่ หรือเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้สามารถสนองตอบผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ทันทั่วทั้งที่ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานสามารถแข่งขันกับหน่วยงานอื่นได้ หรือเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น กลยุทธ์ที่ดีจะก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างยิ่งแก่หน่วยงาน โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่ากลยุทธ์คือเล่ห์เหลี่ยมหรือเทคนิคในการบริหารงานของผู้บริหารแต่ละคนนั่นเอง

การวางแผนยุทธศาสตร์ (strategic planning) เป็นคำที่วิวัฒนาการมาจากความคิดรวบยอดของการวางแผนระยะยาว (long-range planning) และเป็นคำที่เริ่มใช้กันมาก และเป็นที่น่าสนใจอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 หรือปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา การวางแผนยุทธศาสตร์ในภาษาอังกฤษนอกจากคำว่า strategic planning ที่เห็นและใช้กันอยู่บ่อยๆ แล้ว นักวิชาการด้านการวางแผนและด้านการบริหารยังใช้คำอื่นๆ อีกหลายคำ เช่น

- Comprehensive Corporate Planning (การวางแผนบริษัทแบบเบ็ดเสร็จ)
- Comprehensive Managerial Planning (การวางแผนบริหารแบบเบ็ดเสร็จ)
- Total Overall Planning (การวางแผนรวม)
- Formal Planning (การวางแผนที่มีรูปแบบ)

- Comprehensive Integrated Planning (การวางแผนบูรณาการเบ็ดเสร็จ)
การวางแผนยุทธศาสตร์ระดับองค์กร (corporate level) เป็นกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนดำเนินการให้เป็นไปตามภารกิจขององค์กร (organizational mission) และจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น การวางแผนระดับนี้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูงในองค์กร ซึ่งอาจประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร ประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการฝ่ายต่างๆ ขององค์กร และในการวางแผนระดับนี้ผู้วางแผนจะต้องวางแผนดำเนินการโดยตอบคำถามดังต่อไปนี้

- อะไรคือวัตถุประสงค์ขององค์กร
- อะไรคือสิ่งที่องค์กรควรจัดทำ
- อะไรคืออุดมการณ์และปรัชญาขององค์กร
- ธุรกิจขององค์กรประกอบด้วยอะไรบ้าง
- จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างไร

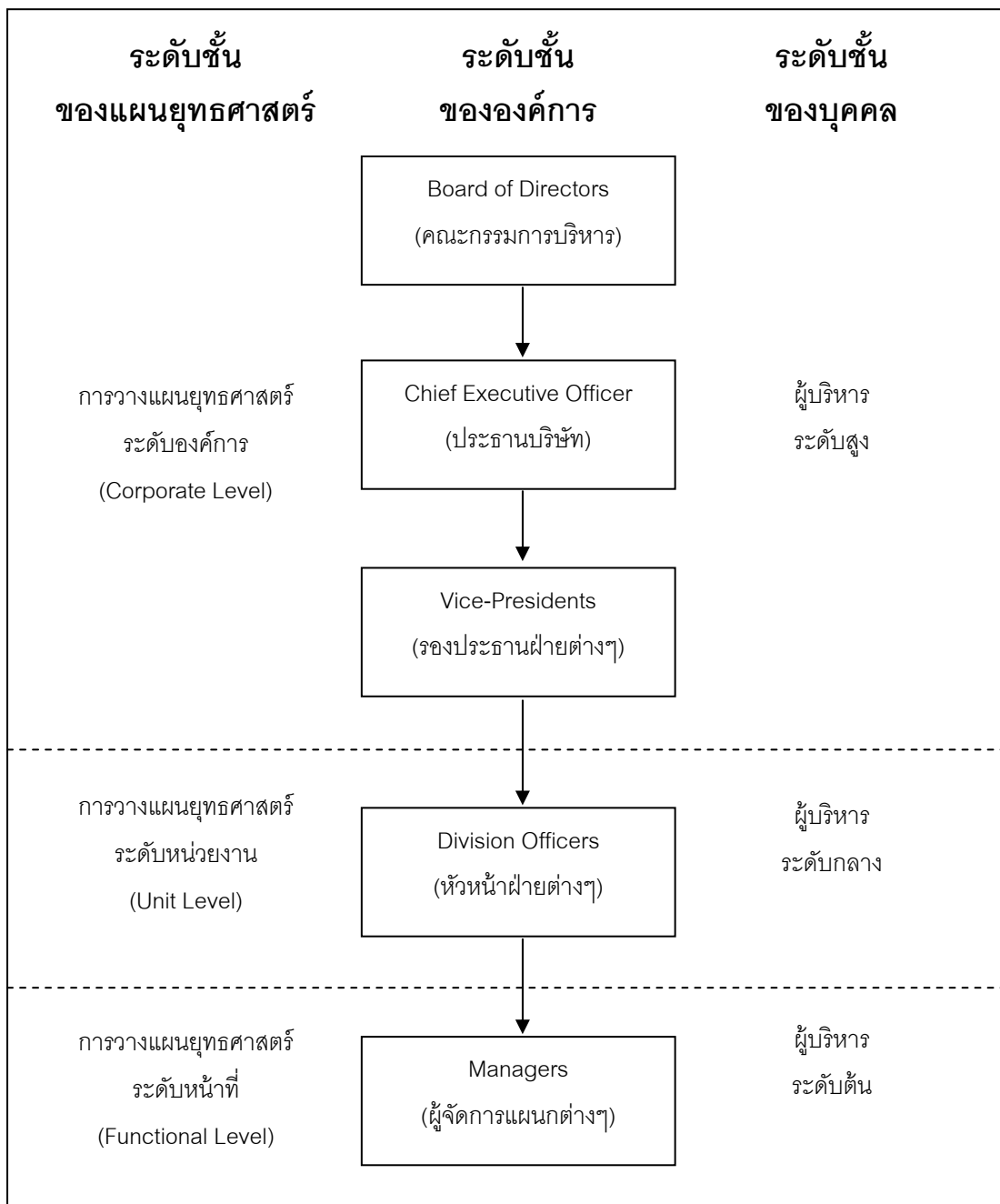
การวางแผนยุทธศาสตร์ระดับหน่วยงาน (unit level) ซึ่งเป็นการวางแผนดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน แต่ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร และเป็นไปตามนโยบายของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในองค์กรนั้น กล่าวคือหากเป็นแผนงานของหน่วยงานบุคคลก็จะต้องเป็นไปตามนโยบายการบริหารบุคคลของระดับสูงเป็นต้น การวางแผนยุทธศาสตร์ระดับหน่วยงานหมายถึง กระบวนการในการกำหนดวิธีการ การกำหนดงานของแต่ละหน่วยงานตามสายการบังคับบัญชา การวางแผนระดับนี้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับกลางซึ่งทำหน้าที่กึ่งนโยบายและกึ่งปฏิบัติ กล่าวคือเป็นตัวกั้นชนของผู้บริหารระดับสูงกับผู้บริหารระดับต้น และในการวางแผนระดับนี้ผู้วางแผนจะต้องวางแผนดำเนินการโดยตอบคำถามดังต่อไปนี้

- อะไรเป็นการบริการหรือภารกิจเฉพาะของหน่วยงาน
- ใครเป็นผู้รับบริการหรือลูกค้าของหน่วยงาน
- ทำอย่างไรจึงจะบริการให้ดีที่สุด
- ทำอย่างไรหน่วยงานจึงจะปฏิบัติได้สอดคล้องกับอุดมการณ์และปรัชญารวมทั้งวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยรวม

การวางแผนยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ (functional level) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติ กล่าวคือเป็นการกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานของแต่ละโครงการนั่นเอง เช่น รายละเอียดการดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการของฝ่าย

บุคคล รายละเอียดการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย และอื่นๆ เป็นต้น การวางแผนระดับนี้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับต้นในองค์กร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าแผนชนิดนี้เป็นรายละเอียดที่หัวหน้างานกำหนดให้คนงานปฏิบัติตนเอง ดังแผนภาพ 4

แผนภาพ 4 ความสัมพันธ์ของแผนยุทธศาสตร์กับระดับชั้นของบุคคลและระดับชั้นองค์กร

ที่มา (ประทุม รอดประเสริฐ, 2545:167)

การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติภารกิจใดๆ ขององค์การหรือของหน่วยงานจะแวดล้อมด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ องค์ประกอบภายนอกแผน ซึ่งหมายถึงสภาวะแวดล้อมต่างๆ อันอยู่ภายนอกแต่มีผลกระทบต่อการวางแผน เช่น สภาพสังคม ภาวะทางการเมือง ระเบียบและกฎหมายของสังคม เสถียรภาพและความมั่นคงของรัฐบาล คู่แข่งขัน ลูกค้าหรือผู้ได้รับการบริการขององค์การและอื่นๆ เป็นต้น

องค์ประกอบอีกลักษณะหนึ่งซึ่งอาจเรียกว่า องค์ประกอบภายในแผน หมายถึงส่วนต่างๆ ของแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งมีส่วนประกอบที่เป็นไปตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายขององค์การ (organizational goals) ซึ่งเป็นส่วนที่จะแสดงให้เห็นทราบว่าองค์การหรือหน่วยงานจะดำเนินงานไปตามทิศทางใด มีแนวทางในการปฏิบัติอย่างไร

2. ภารกิจขององค์การ (missions) เป็นส่วนที่แสดงถึงขอบข่ายของกิจกรรมว่าหน่วยงานหรือองค์การจะต้องทำอะไรบ้าง

3. ยุทธศาสตร์หรือยุทธวิธี (strategies) เป็นส่วนที่แสดงให้เห็นทราบว่าองค์การจะเลือกวิธีการใดในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

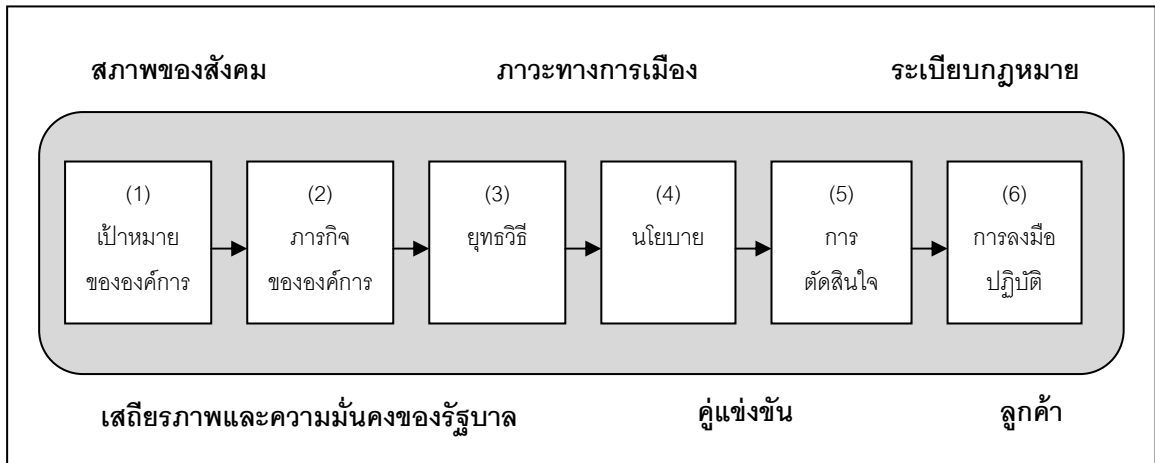
4. นโยบาย (policies) เป็นส่วนที่แสดงถึงข้อเสนอแนะในการนำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่องค์การหรือหน่วยงานต้องการ

5. การตัดสินใจ (decisions) เป็นส่วนที่แสดงถึงทางเลือกที่จะต้องใช้ในการปฏิบัติงาน

6. การลงมือปฏิบัติ (actions) เป็นส่วนที่แสดงถึงการปฏิบัติจริงหรือลงมือทำจริงในการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบทั้งสองประเภทและสองลักษณะของแผนยุทธศาสตร์ ดังแผนภาพ 5

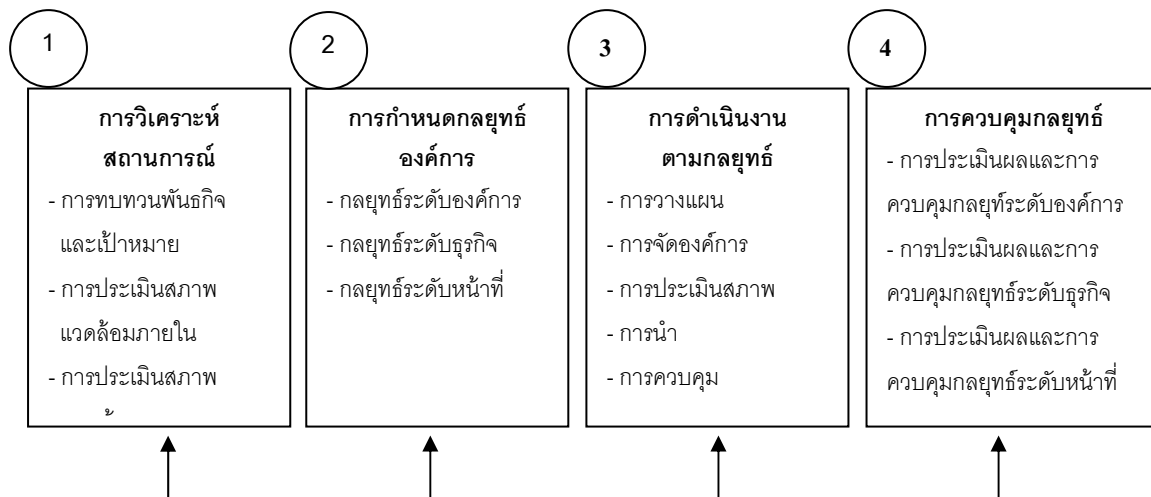
แผนภาพ 5 องค์ประกอบของแผนยุทธศาสตร์

ทีมา (ประชุม รอดประเสริฐ, 2545:167)

อำนาจ ธีระวนิช (2547) แสดงถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยใน 2 ขั้นตอนแรกผู้จัดการประเมินสถานการณ์ของสภาพแวดล้อม ทบทวนพันธกิจและเป้าหมาย และสร้างแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเรียกว่าการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (strategic planning) ส่วน 2 ขั้นตอนสุดท้าย ผู้จัดการต้องดำเนินงานตามแผนเชิงกลยุทธ์และการควบคุม กระบวนการนี้เรียกว่าการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (strategy implementation) ในทางปฏิบัติผู้จัดการจะดำเนินตามลำดับขั้นตอน 4 ขั้นตอน แต่อาจกลับไปที่ขั้นตอนต้นๆ เพื่อปรับปรุงการวางแผนเชิงกลยุทธ์หรือการปฏิบัติตามกลยุทธ์เพื่อให้ตอบสนองต่อปัญหาที่ไม่คาดหวังไว้ ซึ่งขั้นตอนต่างๆ มีดังนี้

แผนภาพ 6 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ทิมา (อำนาจ ธีระวนิช, 2547:234)

การวิเคราะห์สถานการณ์ (situation analysis) โดยผู้จัดการทบทวนพันธกิจและเป้าหมายขององค์กรควบคู่กับการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อกำหนดปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อผลงานขององค์กร

การกำหนดกลยุทธ์องค์กร (formulate the organizational strategy) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ในการบรรลุพันธกิจและเป้าหมายขององค์กรในขั้นตอนที่ 1 ผู้จัดการต้องพัฒนากลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับธุรกิจ และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมองค์กร

การดำเนินตามกลยุทธ์ (implement the strategy) ถือเป็นกระบวนการแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ซึ่งการที่จะนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ คือ โครงสร้างองค์กร ระบบงาน สไตล์การจัดการและวัฒนธรรมองค์กรหรือค่านิยมร่วม (shared value) การดำเนินตามกลยุทธ์นี้ถือเป็นจุดวิกฤติของความสำเร็จในการจัดการเชิงกลยุทธ์เช่นกัน ดังนั้นในขั้นตอนนี้้องค์การจะต้องเน้นในการสร้างปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ให้กับสมาชิกองค์กร ผู้ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ โดยผู้จัดการต้องใช้ทั้งแผนในระยะยาว ระยะปานกลาง และระยะสั้น ทั้งนี้เพื่อให้ผลลัพธ์ในระยะสั้นมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในระยะปานกลางและระยะยาว

การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ (evaluate and strategic control) ในขั้นตอนนี้สุดท้าย ได้แก่ การติดตามความก้าวหน้า การประเมินผลลัพธ์และการตัดสินใจแก้ไขเมื่อมีความจำเป็น ในขั้นตอนนี้ผู้จัดการต้องจัดให้มีข้อมูลป้อนกลับในทุกๆ ขั้นตอนของกระบวนการ เพื่อให้ผู้จัดการได้นำมาพิจารณาทบทวนพันธกิจ เป้าหมาย สถานการณ์ กลยุทธ์และการปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตามในการนำแบบจำลองการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่กล่าวข้างต้นไปสู่การปฏิบัติยังคงมีความแตกต่างกัน จากการศึกษาของแกรี ฮาเมล (Gary Hamel) และซี เค พร้าฮาลาด (C.K. Prahalad) พบว่าแบบจำลองความสอดคล้องเชิงกลยุทธ์ (strategic fit model) เป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางในแถบตะวันตก ในขณะที่แบบจำลองการใช้ทรัพยากร (leveraging resource model) กลับเป็นที่นิยมใช้กันในประเทศญี่ปุ่น ในความแตกต่างในเชิงปฏิบัตินี้แบบจำลองความสอดคล้องเชิงกลยุทธ์เห็นว่ากิจการควรพัฒนาปรับปรุงกลยุทธ์ให้มีความสอดคล้องกันระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การกับโอกาสและอุปสรรคของสภาพแวดล้อมภายนอก โดยเน้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรองค์การให้เป็นไปตามกลยุทธ์ที่วางไว้ แต่ในแบบจำลองการใช้ทรัพยากรนั้นทรัพยากรควรถูกนำไปใช้เพื่อให้เกิดความสำเร็จราวประหนึ่งว่าเป้าหมายต่างๆ ยังมีได้รับการตอบสนองหรือเป็นการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เป็นไปตามเจตจำนงเชิงกลยุทธ์ (strategic intent) โดยกิจการเน้นการใช้ทรัพยากรไปในการเพิ่มจุดแข็งและใช้จุดแข็งเอาชนะจุดอ่อนของคู่แข่งและอุปสรรคต่างๆ และหาความได้เปรียบจากโอกาสที่เอื้ออำนวย ดังนั้นแบบจำลองความสอดคล้องเชิงกลยุทธ์จึงเป็นการจัดการเชิงกลยุทธ์เชิงอนุรักษ์นิยม (conservative) ขณะที่แบบจำลองเจตจำนงเชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการกลยุทธ์ในเชิงรุก (aggressive) ดังนั้นเจตจำนงเชิงกลยุทธ์ไม่เพียงแต่เป็นพลังผลักดันสู่ความสำเร็จเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกระบวนการจัดการที่เน้นความตั้งใจขององค์การเพื่อชัยชนะสูงใจบุคลากรในองค์การโดยสร้างค่านิยมแห่งความสำเร็จและใช้เจตจำนงเป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากร จากการตรวจสอบกิจการของญี่ปุ่น อาทิเช่น โคมัตสึ (Komatsu) โตโยต้า (Toyota) ฮอนด้า (Honda) และ แคนนอน (Canon) พบว่าถ้ากิจการเหล่านี้ใช้แบบจำลองความสอดคล้องเชิงกลยุทธ์อาจไม่มีพลังพอดต่อการเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมเหล่านี้

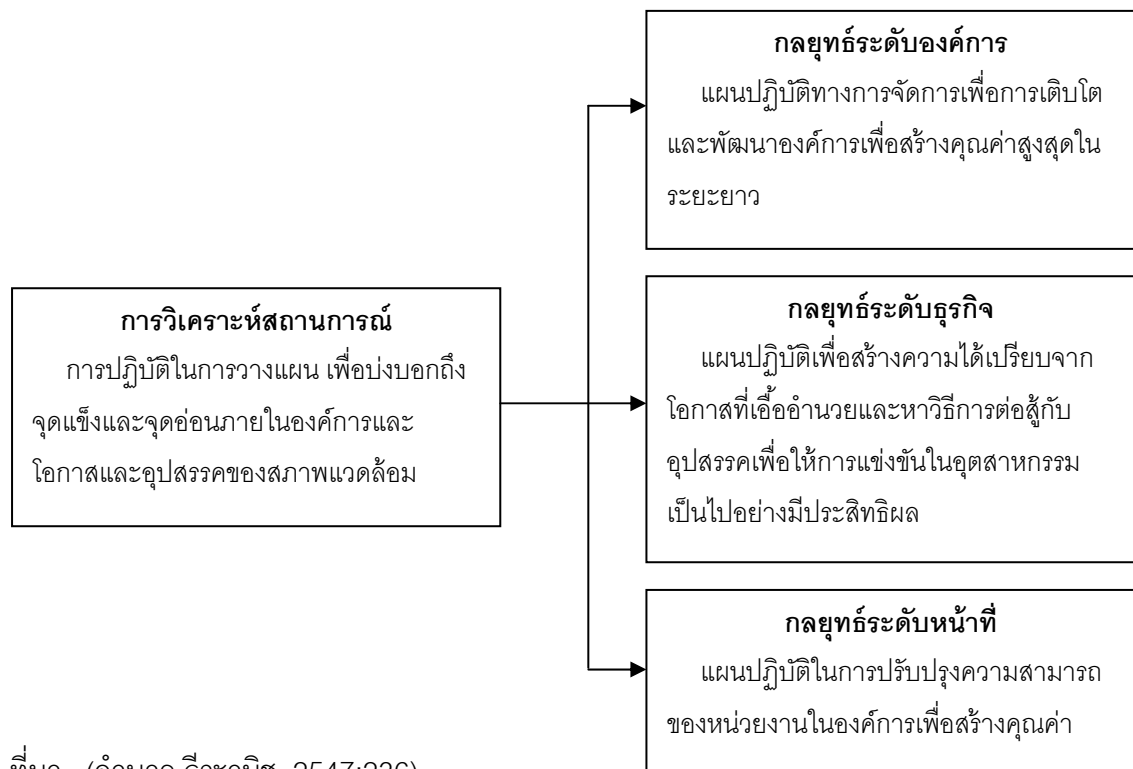
การวิเคราะห์สถานการณ์

ในขั้นตอนนี้แรกของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ผู้จัดการต้องทำการทบทวนพันธกิจและเป้าหมายขององค์การควบคู่กันไปกับการวิเคราะห์สถานการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้องค์การมีความมั่นใจได้ว่าพันธกิจและเป้าหมายที่องค์การต้องการบรรลุผลหรืออยากให้เป็นใน

อนาคตยังมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคตหรือไม่ หรือในบางกรณีองค์กรอาจต้องการเปลี่ยนแปลงพันธกิจและเป้าหมายองค์กรเสียใหม่ให้ตรงกับความต้องการในปัจจุบัน ซึ่งไม่ว่ากรณีใดองค์กรจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์สถานการณ์ร่วมกันไปด้วย นอกจากนั้นผลลัพธ์จากการวิเคราะห์สถานการณ์ยังทำให้องค์กรนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์องค์กรเพื่อให้องค์กรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบรรลุเป้าหมายองค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่

การที่กิจการต้องทำการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อที่จะบ่งบอกถึงจุดแข็ง (strengths : S) และจุดอ่อน (weaknesses : W) ขององค์กร และสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส (opportunities : O) และอุปสรรค (threats : T) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้จัดการในระดับต่างๆ ขององค์กรนำมาใช้ประโยชน์ในการเลือกกลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับธุรกิจ และระดับหน้าที่ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเพื่อให้องค์กรบรรลุพันธกิจและเป้าหมายตามที่ต้องการ ดังแผนภาพ 9 การที่การวิเคราะห์สถานการณ์ถือเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการนำไปกำหนดกลยุทธ์ในทุกๆระดับขององค์กร ดังนั้นองค์กรควรนำมาพิจารณาเป็นลำดับแรก

แผนภาพ 7 การวางแผนและกลยุทธ์

ที่มา (อำนาจ ชีระวนิช, 2547:236)

ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ผู้จัดการต้องสามารถบ่งบอกถึงจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์การควบคู่กับการวิเคราะห์ทั้งโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งสภาพแวดล้อมทั่วไปอันได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีและพลังระดับโลก และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงาน เช่น ลูกค้า คู่แข่งขัน ผู้จัดหาและอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อองค์การในปัจจุบันและอนาคตในประเด็นต่างๆ ที่มีความสำคัญเพื่อนำไปตอบคำถามต่อการนำไปใช้ประกอบการกำหนดกลยุทธ์

คำถามที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์

จุดแข็ง		โอกาส	
1. ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับของลูกค้า ?	1. โอกาสการขยายธุรกิจหลัก ?	1. ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับของลูกค้า ?	1. โอกาสการขยายธุรกิจหลัก ?
2. สายผลิตภัณฑ์มีความเข้มแข็ง ?	2. ส่วนของตลาดใหม่ที่จะเข้าไปหากำไรมีศักยภาพสูง ?	2. สายผลิตภัณฑ์มีความเข้มแข็ง ?	2. ส่วนของตลาดใหม่ที่จะเข้าไปหากำไรมีศักยภาพสูง ?
3. ครอบคลุมตลาดในระดับกว้าง ?	3. ช่องว่างของผลิตภัณฑ์ในตลาดกว้าง ?	3. ครอบคลุมตลาดในระดับกว้าง ?	3. ช่องว่างของผลิตภัณฑ์ในตลาดกว้าง ?
4. ความสามารถพิเศษในการผลิต ?	4. โอกาสความได้เปรียบด้านต้นทุน/ความแตกต่างสูง ?	4. ความสามารถพิเศษในการผลิต ?	4. โอกาสความได้เปรียบด้านต้นทุน/ความแตกต่างสูง ?
5. ทักษะทางการตลาดสูง ?	5. การแตกตัวเข้าไปเติบโตในธุรกิจใหม่สูง ?	5. ทักษะทางการตลาดสูง ?	5. การแตกตัวเข้าไปเติบโตในธุรกิจใหม่สูง ?
6. ระบบการจัดการวัสดุมีประสิทธิภาพ ?	6. โอกาสการขยายตัวเข้าไปในตลาดต่างประเทศสูง ?	6. ระบบการจัดการวัสดุมีประสิทธิภาพ ?	6. โอกาสการขยายตัวเข้าไปในตลาดต่างประเทศสูง ?
7. ทักษะและภาวะผู้นำในด้านวิจัยดีเด่น ?	7. การประยุกต์ทักษะด้านวิจัยในธุรกิจใหม่ได้ ?	7. ทักษะและภาวะผู้นำในด้านวิจัยดีเด่น ?	7. การประยุกต์ทักษะด้านวิจัยในธุรกิจใหม่ได้ ?
8. ความสามารถด้านทรัพยากรมนุษย์สูง ?	8. การเข้าไปในธุรกิจใหม่ที่เกี่ยวข้องได้ ?	8. ความสามารถด้านทรัพยากรมนุษย์สูง ?	8. การเข้าไปในธุรกิจใหม่ที่เกี่ยวข้องได้ ?
9. ความเชื่อถือในตราผลิตภัณฑ์ ?	9. การรวมธุรกิจไปข้างหน้าตามแนวคิดได้ ?	9. ความเชื่อถือในตราผลิตภัณฑ์ ?	9. การรวมธุรกิจไปข้างหน้าตามแนวคิดได้ ?
10. ความได้เปรียบด้านต้นทุนสูง ?	10. การรวมธุรกิจไปข้างหลังตามแนวคิดได้ ?	10. ความได้เปรียบด้านต้นทุนสูง ?	10. การรวมธุรกิจไปข้างหลังตามแนวคิดได้ ?
11. วิธีการจัดการเหมาะสม ?	11. การแข่งขันกับคู่แข่งลดลง ?	11. วิธีการจัดการเหมาะสม ?	11. การแข่งขันกับคู่แข่งลดลง ?
12. โครงสร้างองค์การเหมาะสม ?	12. ต่อสู้กับอุปสรรคในการเข้าไปแข่งขันได้หรือไม่ ?	12. โครงสร้างองค์การเหมาะสม ?	12. ต่อสู้กับอุปสรรคในการเข้าไปแข่งขันได้หรือไม่ ?
13. ระบบการควบคุมเหมาะสม ?	13. การนำตราที่เข้มแข็งเข้าไปในตลาดใหม่ได้ ?	13. ระบบการควบคุมเหมาะสม ?	13. การนำตราที่เข้มแข็งเข้าไปในตลาดใหม่ได้ ?
14. ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ ?	14. แสวงหากำไรเติบโตของตลาดอย่างรวดเร็วได้ ?	14. ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ ?	14. แสวงหากำไรเติบโตของตลาดอย่างรวดเร็วได้ ?
จุดอ่อน		อุปสรรค	
1. ผลิตภัณฑ์ไม่เป็นที่ยอมรับของลูกค้า ?	1. ธุรกิจหลักถูกโจมตี ?	1. ผลิตภัณฑ์ไม่เป็นที่ยอมรับของลูกค้า ?	1. ธุรกิจหลักถูกโจมตี ?
2. สายผลิตภัณฑ์แคบและล้าสมัย ?	2. การแข่งขันภายในประเทศเพิ่มขึ้น ?	2. สายผลิตภัณฑ์แคบและล้าสมัย ?	2. การแข่งขันภายในประเทศเพิ่มขึ้น ?
3. ต้นทุนการผลิตสูง ?	3. การแข่งขันในต่างประเทศเพิ่มขึ้น ?	3. ต้นทุนการผลิตสูง ?	3. การแข่งขันในต่างประเทศเพิ่มขึ้น ?

จุดอ่อน	อุปสรรค
4. นวัตกรรมด้านวิจัยล้ำหลัง ?	4. รสนิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนไป ?
5. แผนการตลาดไม่มีความเหมาะสม ?	5. อุปสรรคในการเข้ามาแข่งขันลดลง ?
6. ระบบการจัดการวัสดุไม่มีประสิทธิภาพ ?	6. มีผลิตภัณฑ์ใหม่หรือผลิตภัณฑ์ทดแทนเข้าตลาด ?
7. สูญเสียความนิยมจากลูกค้า ?	7. การแข่งขันในอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ?
8. ทรัพยากรมนุษย์ไม่เพียงพอ ?	8. มีการแข่งขันในรูปแบบใหม่ในอุตสาหกรรม ?
9. สูญเสียความภักดีในตราผลิตภัณฑ์ ?	9. การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางประชากรศาสตร์ ?
10. การเติบโตเป็นไปอย่างไรทิศทาง ?	10. องค์ประกอบทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง ?
11. ระบบโครงสร้างและการควบคุม ไม่เหมาะสม ?	11. ต้นทุนวัสดุและแรงงานสูงขึ้น ?
12. ความขัดแย้งและการเมืองในองค์กรสูง ?	12. การเติบโตของตลาดต่ำ ?
13. อื่นๆ ?	13. อื่นๆ ?

ทิมา (อำนาจ ธีระวิรัช, 2547:237)

แมทริกซ์ในการกำหนดทิศทางของนโยบาย (directional policy matrix) ซึ่งพัฒนาโดย ไรย์ล ดัทช์/เชลล์ (Royal Dutch/Shell) และนำมาใช้ช่วงแรกในยุโรป แบบจำลองนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้กิจการนำไปประเมินการจัดสรรทรัพยากรระหว่างหน่วยธุรกิจต่างๆ ภายในองค์กร ขณะเดียวกันแบบจำลองนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลยุทธ์การลงทุนในผลิตภัณฑ์สำหรับองค์กรที่มีหน่วยธุรกิจเพียงหน่วยเดียว (single business unit) ได้เช่นกัน ในแบบจำลองดังกล่าวได้ใช้ตัวแปรในการวิเคราะห์ 2 ตัวแปร ได้แก่ 1. ความสามารถในการแสวงหากำไรในตลาดแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือดีดุด ปานกลางและไม่ดีดุด และ 2. ฐานะการแข่งขันของกิจการแบ่งออกเป็น 3 ระดับเช่นกัน ได้แก่ เข้มแข็ง ปานกลาง และอ่อนแอ ซึ่งสามารถให้ทางเลือกของกลยุทธ์ได้ 8 ทางเลือก ดังแผนภาพ 8

ไม่ควรทุ่มการลงทุนลงไป แต่การที่ฐานะการแข่งขันของกิจการมีความเข้มแข็ง กิจการจึงควรเก็บเกี่ยวผลกำไรเพื่อนำไปใช้ในการลงทุนด้านอื่นของกิจการ

การดำเนินการต่อไปอย่างระมัดระวัง (proceed with care) องค์การควรตรวจสอบการลงทุนในอนาคตอย่างระมัดระวังเท่าที่เป็นไปได้ควบคู่กับการพิจารณาฐานะการแข่งขันและแรงดึงดูดของอุตสาหกรรมอย่างใกล้ชิด

การเติบโต (growth) เมื่อองค์การมีความเข้มแข็งและอุตสาหกรรมมีแรงดึงดูดปานกลาง องค์การควรสนับสนุนการเติบโตอย่างต่อเนื่องในผลิตภัณฑ์นี้ นอกจากนั้นการที่ตำแหน่งทางธุรกิจของผลิตภัณฑ์มีความเข้มแข็ง หน่วยธุรกิจนี้ควรมีเงินลงทุนด้วยตัวเอง

การลงทุนหรือถอนตัว (double or quit) ถ้ากิจการอยู่ในสภาพที่อ่อนแอ แต่อยู่ในอุตสาหกรรมที่มีแรงดึงดูดสูง ดังนั้นกิจการควรเลือกระหว่างการลงทุนอย่างหนักหรือถอนตัวออกจากธุรกิจไป

พยายามหนักขึ้น (try harder) ถ้ากิจการมีผลการดำเนินงานปานกลาง แต่อยู่ในอุตสาหกรรมที่มีแรงดึงดูด องค์การควรเพิ่มการลงทุนและใช้ความพยายามให้มากขึ้นเพื่อให้ฐานะการแข่งขันมีความเข้มแข็ง

ผู้นำ (leader) กิจการควรพยายามรักษาฐานะการเป็นผู้นำในตลาดที่มีแรงดึงดูด โดยลงทุนหรือนำเงินทุนมาจากแหล่งอื่นถ้าจำเป็น เพราะผลตอบแทนจะมากกว่าค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

แบบจำลองข้างต้นใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ในระดับหน่วยธุรกิจ นอกจากนั้นยังนำมาปรับใช้ในจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันได้ ตัวอย่างเช่น ใช้ในการลำดับความสำคัญก่อนหลังในการสนับสนุนการส่งเสริมการส่งออกในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่อยู่ต่างประเภทกัน เป็นต้น

แมทริกซ์ (matrix) วิวัฒนาการกลุ่มธุรกิจตามผลิตภัณฑ์/ตลาด/อุตสาหกรรม (product/market/industry evolution portfolio matrix) การที่แบบจำลองที่กล่าวมาข้างต้นไม่ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเติบโตของตลาดอย่างเพียงพอ ดังนั้นแบบจำลองผลิตภัณฑ์/ตลาด/อุตสาหกรรมจึงได้เสนอแนวทางการวิเคราะห์ทางเลือกกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในแบบจำลองตามแผนภาพ 11 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ระหว่างตัวแปรด้านฐานะการแข่งขันกับวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์/ตลาดและอุตสาหกรรม ในการวิเคราะห์ตามแบบจำลองหน่วยธุรกิจต่างๆ ตั้งแต่ A ถึง G ได้ถูกนำมาวางไว้ในตารางที่แสดงถึงฐานะหรือตำแหน่งการแข่งขันโดยพิจารณาถึงส่วนแบ่งตลาด ในแต่ละช่วงของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปองค์การธุรกิจที่มีหลายหน่วยธุรกิจต่างต้องการให้การดำเนินธุรกิจของตนอยู่ในทุก

ช่วงของวงจรชีวิตทั้งผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรม เพราะความยิ่งใหญ่และผลกำไรส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผลิตภัณฑ์อยู่ในช่วงเติบโตเต็มที่หรืออิมมัตูริ (maturity) หรือช่วงปลายของช่วงเติบโต ซึ่งเหมือนกับกลยุทธ์การตลาดแบบเดิม (classical marketing strategy) ที่ต้องการให้ผลิตภัณฑ์มีอายุยืนยาวในทุกช่วงของวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นการวางตำแหน่งของผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจในรูปแบบจำลองเพื่อให้กิจการนำมาพิจารณาถึงทางเลือกของกลยุทธ์ที่จะใช้ในแต่ละช่วงของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรม

จินตนา บุญบงการ และณัฐวิทย์ แซ่เจ๋อ (2546) ได้ให้ความหมายการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (strategic management) หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผนทางการดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์การ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าองค์การสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถมีพัฒนาการและสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ” โดยที่การจัดการเชิงกลยุทธ์มีเป้าหมายสำคัญ 2 ประการ คือ

1. สร้างและดำรงรักษาความสามารถในการแข่งขัน (competitive capacity) เราจะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทำให้ธุรกิจต้องปรับตัวอยู่เสมอ การกำหนดและการดำเนิน กลยุทธ์ช่วยให้ธุรกิจมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง

2. สร้างคุณค่า (create value) การจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยสร้างคุณค่า (value) แก่เจ้าของหรือผู้ถือหุ้น (shareholder) ตลอดจนสร้างความพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) ของธุรกิจ เช่น พนักงาน ผู้ขายวัตถุดิบ และลูกค้า เป็นต้น

และได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ไว้ว่า การตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูง เช่น การขยายกำลังการผลิต การผลิตสินค้าชนิดใหม่ การเปลี่ยนโครงสร้างธุรกิจ การเพิ่มหรือลดทุน หรือการถอนตัวออกจากการแข่งขัน ต่างเป็นการตัดสินใจที่มีผลต่อการดำเนินงานและอนาคตขององค์การ ซึ่งเรียกการตัดสินใจในลักษณะนี้ว่า “การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (strategic decision)” โดยที่การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์จะเป็นพื้นฐานสำคัญของ “กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (strategic management process)” ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (environment analysis) ผู้บริหารหรือนักกลยุทธ์ (strategist) จะต้องศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ขององค์การ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ สภาพแวดล้อมภายนอก (external

environment) และสภาพแวดล้อมภายใน (internal environment) ขององค์กร โดยทำการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และอุปสรรค (threat) หรือที่เรียกว่า “การวิเคราะห์ SWOT (SWOT analysis)” ว่าแต่ละปัจจัยมีส่วนเอื้ออำนวยหรือขัดขวางการดำเนินงานขององค์กรอย่างไรบ้าง

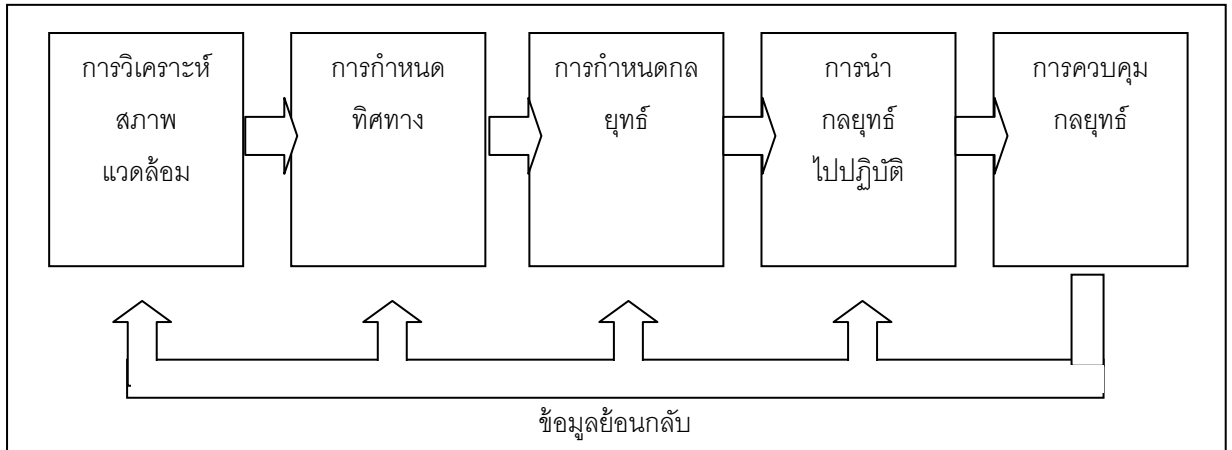
2. การกำหนดทิศทางขององค์กร (set organization direction) ผู้บริหารจะนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากการวิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัดมาทำการประมวลผล เพื่อใช้กำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ขององค์กร โดยที่การกำหนดทิศทางขององค์กรสามารถกระทำได้ในลักษณะของการกำหนดภารกิจและการตั้งเป้าหมาย (mission and goal establishment) ขององค์กร

3. การกำหนดกลยุทธ์ (strategy formulation) หมายถึงการนำทิศทางขององค์กรที่กำหนดไว้อย่างกว้างๆ มาพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคตขององค์กร โดยมักจะกำหนดกลยุทธ์ตามระดับชั้นภายในองค์กร ตั้งแต่กลยุทธ์องค์กร กลยุทธ์ธุรกิจ และกลยุทธ์ตามหน้าที่

4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (strategy implementation) หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดโครงสร้างบุคลากร และการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

5. การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ (strategy evaluation and control) หมายถึง การติดตามและตรวจสอบ (monitoring) วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาให้กลยุทธ์ที่กำลังดำเนินอยู่เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง เพื่อองค์กรจะได้คุณค่าสูงสุดจากการดำเนินงาน ตลอดจนทำการประเมินผลจากการดำเนินกลยุทธ์ว่าประสบผลสำเร็จดังที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อนำไปพิจารณาในการพัฒนากลยุทธ์ต่อไป

แผนภาพ 9 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ทีมา (จินตนา บุญบงการ และนัฐพันธ์ เขจรันท์, 2546:20)

อุทิศ ชาวเธียร (2546) ได้กล่าวถึง แผนกลยุทธ์ไว้ว่า บางครั้งเรียกว่าแผนยุทธศาสตร์ (strategic planning) เป็นเทคนิคการวางแผนที่เดิมใช้เพื่อการรบ โดยมีหลักฐานของตำราพิชัยสงคราม “ซุน-วู่” ของจีนได้รวบรวมหลักการวางแผนกลยุทธ์ทางการทหารไว้ นักวางแผนธุรกิจภาคเอกชนได้ประยุกต์แนวคิดวิธีการของแผนกลยุทธ์มาใช้ในการแข่งขันทางธุรกิจโดยคำนึงถึง “การแข่งขันให้อยู่รอดและการมุ่งหวังกำไร” เป็นหลัก

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ (มติชนรายวัน วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2547) ได้ให้หลักการสำคัญของยุทธศาสตร์คือ “นโยบายของประเทศต้องกำหนดยุทธศาสตร์ กล่าวคือ ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของประเทศให้ชัดเจนเสียก่อนแล้วจึงกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะ แล้วจึงเริ่มกำหนดยุทธศาสตร์ได้” ครั้นต่อมาทางมหาวิทยาลัยได้เริ่มสอนเรื่องการบริหาร ซึ่งแยกเป็นบริหารรัฐกิจและบริหารเศรษฐกิจ จึงได้มีการขอยืมแนวความคิดของคำว่ายุทธศาสตร์นี้ไป แต่เอาไปใช้ในความหมายที่แคบลงไปอีก คือเอาไปใช้ในองค์กรระดับที่เล็กลง เช่น โรงเรียน บริษัทห้างร้าน หรือหน่วยงานราชการหนึ่งๆ ซึ่งเดิมก็ใช้คำว่ายุทธศาสตร์นี้แหละ แต่ต่อมาก็คงเงินอย่างว่า จึงหันมาใช้คำว่ากลยุทธ์ แต่อย่างน้อยก็มีคำว่า “ยุทธ” ติดอยู่ ทำนองที่บอกไว้เป็นนัยๆ ว่าแนวความคิดดั้งเดิมนั้นเป็นของพวกทหารเขา ง่าย ๆ ก็คือ ยุทธศาสตร์นั้นเป็นคำของทหาร ต่อมาได้ขยายเอาไปใช้ในทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และจิตวิทยา ทำให้มีคำว่ายุทธศาสตร์ชาติขึ้น ยุทธศาสตร์จึงใช้กับเรื่องใหญ่ๆ เป็นระดับชาติหรือกองทัพใหญ่ๆ ส่วนกลยุทธ์นั้นใช้กับเรื่องหรือองค์กรย่อยๆ เล็กๆ เช่น บริษัทห้างร้าน หรือหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

จำเนียร จวงตระกูล (2549) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ไว้ว่า เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง การแข่งขันทางเศรษฐกิจและธุรกิจเป็นไปอย่างเข้มข้น ทำให้ผู้บริหารจัดการและผู้นำองค์กรต่างๆ หันมาประดิษฐ์คิดค้นและสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการบริหารจัดการอย่างกว้างขวาง การบริหารเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวคิดทางการบริหารที่กำลังได้รับความนิยมนับอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคธุรกิจเอกชนก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดทางการบริหารเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวคิดที่มุ่งต่อสู้เพื่อเอาชนะการแข่งขัน โดยนำแบบอย่างวิธีการบริหารมาจากตำราพิชัยสงครามที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในวงการทหาร ซึ่งจะต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์การรบเพื่อเอาชนะข้าศึกเสียแล้วจึงออกทำการรบ แล้วมีการติดตามประเมินผลแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในการรบอยู่ตลอดเวลา โดยจะต้องมีการประเมินกำลังข้าศึกและกำลังของกองทัพ ดังคำกล่าวของซุนหวู่ผู้เป็นปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ ผู้เป็นเจ้าของตำราพิชัยสงครามนามกระเดื่องโลก อันเป็นที่มาของคำกล่าวที่เป็นที่รู้จักกันดีว่า “รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้ง ชนะร้อยครั้ง” ซึ่งได้คัดข้อความภาษาอังกฤษมานำเสนอไว้ดังต่อไปนี้ (การบริหารเชิงยุทธศาสตร์จึงเป็นการบริหารการรบที่เปรียบเสมือนสนามการค้า เป็นสนามรบบริษัทต่างๆ เป็นกองทัพที่จะออกสู้รบเพื่อเอาชนะข้าศึก ก็คือการเอาชนะคู่แข่ง จึงจำเป็นต้องมีการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ โดยวางแผนยุทธศาสตร์ธุรกิจแล้วนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และมีการติดตามประเมินผลแก้ไขปัญหารับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา”

Chandler (1962) กล่าวว่าแผนยุทธศาสตร์หมายถึง การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์พื้นฐานระยะยาวขององค์กร และการยอมรับวิธีการในการดำเนินงานและการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์เหล่านั้น

Anthony (1965) กล่าวว่าแผนยุทธศาสตร์หมายถึงผลอันเกิดจากกระบวนการตัดสินใจเลือกวัตถุประสงค์ขององค์กร การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ การตัดสินใจใช้ทรัพยากรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น และการตัดสินใจที่เกี่ยวกับนโยบายในการควบคุมการได้มา การใช้และการถ่ายเทพทรัพยากรเหล่านั้น

Paine and Naumes (1975) ได้กล่าวถึง การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์องค์กรว่า ในองค์กรหนึ่ง ๆ นั้น จะมีลำดับขั้นของกฎการปฏิบัติงาน 4 ประการ คือ ภารกิจ วัตถุประสงค์ นโยบาย และยุทธศาสตร์ โดยกฎดังกล่าวจะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะวิถีทางกับจุดมุ่งหมาย (means-end) ซึ่งองค์ประกอบในลำดับล่างจะส่งผลต่อองค์ประกอบในลำดับที่สูงขึ้นถัดไป ทั้งนี้ ภารกิจ (missions) หมายถึง ขอบข่ายการปฏิบัติงานขององค์กรซึ่งอาจ

กำหนดรูปของการผลิตและการตลาด หรือในรูปของการบริการหรือลูกค้า วัตถุประสงค์ขององค์การ (organization objectives) หมายถึง ผล (results) จุดหมาย หรือเป้าหมาย ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น โดยมีพื้นฐานจากภารกิจขององค์การ นโยบาย (policies) หมายถึง แนวทางการปฏิบัติงานอย่างกว้าง ๆ (broad guides) สำหรับผู้บริหาร ผู้นิเทศก์ หรือผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยวัตถุประสงค์หนึ่งอาจมีได้มากกว่า 1 นโยบาย ขึ้นอยู่กับทรัพยากรทางการบริหารที่มีอยู่ ยุทธศาสตร์ (strategies) หมายถึง แนวปฏิบัติหลักที่กำหนดอย่างเจาะจง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยยุทธศาสตร์นี้อาจมีการวางแผนกำหนดไว้ล่วงหน้า หรืออาจตัดสินใจกำหนดขึ้นได้ตลอดระยะเวลา ซึ่งเมื่อรวมกันทั้งหมดแล้วจะเป็นชุดของยุทธศาสตร์โดยรวมทั้งหมด

Glueck (1977) กล่าวถึงแผนยุทธศาสตร์ว่าเป็น แผนรวม แผนผสมผสาน บูรณาการ และแผนสรุปที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของหน่วยงาน

Steiner (1979) ได้อธิบายความหมายของการวางแผนยุทธศาสตร์ไว้ 4 แห่ง ดังนี้

1. ความเป็นอนาคตจากผลของการตัดสินใจในปัจจุบัน (futuraity of current decisions) หมายความว่า การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นความสืบเนื่องของเหตุ (cause) และผล (effect) ในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ผู้บริหารต้องตัดสินใจดำเนินการ โดยผู้บริหารเชื่อว่าเหตุในปัจจุบันจะก่อให้เกิดผลที่ดีในอนาคต และการตัดสินใจของผู้บริหารจะต้องอยู่บนฐานของข้อมูลที่ตีความเพียงพอและความถูกต้องที่ได้รับการวิเคราะห์หากลั่นกรองแล้ว ดังนั้นการวางแผนยุทธศาสตร์จึงเป็นการสร้างจินตนาการการดำเนินงานอย่างมีระบบ โดยระบุวิถีทางของการดำเนินการนั้นอย่างแน่ชัดและมีขั้นตอน

2. การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการ (process) กล่าวคือการวางแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเป็นลำดับคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน การจัดทำนโยบาย การจัดทำแผนดำเนินงานในรายละเอียดรวมทั้งจะต้องคาดคิดการดำเนินการไว้เป็นการล่วงหน้าว่าจะทำอะไร (what) จะทำเมื่อใด (when) จะทำที่ไหน (where) ใครเป็นคนทำหรือทำเพื่อใคร (who(m)) และทำได้อย่างไร (how) การดำเนินการของแผนยุทธศาสตร์ต้องเป็นไปอย่างมีระบบและอยู่บนฐานของความเข้าใจร่วมกัน

3. การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นปรัชญา (philosophy) กล่าวคือการวางแผนยุทธศาสตร์เป็นทัศนคติเป็นวิถีทางของการดำรงชีวิต เป็นกระบวนการแห่งความคิดและการใช้กำลังสติปัญญา เพื่อตัดสินใจปฏิบัติงานในอนาคตให้ดีที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

4. การวางแผนยุทธศาสตร์มีโครงสร้าง (structure) กล่าวคือการวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการเชื่อมโยง (linkage) อย่างเป็นระบบของแผน 3 ชนิด คือ แผนยุทธศาสตร์ แผนระยะปานกลาง และแผนระยะสั้น โดยแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักหรือวัตถุประสงค์หลักขององค์การ และแผนระยะปานกลางเป็นการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ให้มีรายละเอียดในการปฏิบัติ ส่วนแผนระยะสั้นเป็นวิธีการปฏิบัติให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่แผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดไว้

Mc Farland (1979) ได้กล่าวถึงการวางแผนยุทธศาสตร์ว่าเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ต้องการปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงานและของตนเองในสภาพแวดล้อมที่ท้าทาย อันเกิดจากการกระทำของผู้อื่นเช่นจากคู่แข่ง รัฐบาล ลูกค้า และอื่นๆ และเกิดจากสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน การวางแผนยุทธศาสตร์จะมีความหมายรวมไปถึงการเลือกวัตถุประสงค์ การคาดการณ์เหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนและไม่สามารถทำนายได้ และความจำเป็นในการปรับกลยุทธ์การดำเนินงานให้สอดคล้องกับผู้อื่น

Massie and Douglas (1981) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ว่าเป็นกระบวนการกำหนดจุดมุ่งหมายระยะยาวขององค์กร (long range goals) การเลือกวิถีทาง (means คือ ยุทธศาสตร์และนโยบาย) เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากร และการพัฒนาแผนระยะยาว เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยได้อธิบายว่า จุดมุ่งหมายขององค์กร (goals of organization) เป็นจุดมุ่งหมายสุดท้ายที่องค์กรมุ่งบรรลุให้ถึง เป็นพื้นฐานของการวางแผนยุทธศาสตร์ ภารกิจ (missions) หมายถึง ขอบข่ายของกิจกรรมที่องค์กรดำเนินอยู่ ยุทธศาสตร์ หมายถึง ทิศทางหรือแบบแผนการดำเนินงานในระยะยาวขององค์กร ซึ่งกำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้หากสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง และได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างยุทธศาสตร์กับนโยบายไว้ กล่าวคือ นโยบายเป็นแนวทางที่กำหนดเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถประสานความพยายามในการทำหน้าที่ของสมาชิกภายในองค์กรได้ง่ายขึ้น เนื่องจากมีแนวทางหรือขอบข่ายที่ชัดเจน ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ หรือทางเลือกอื่นๆ มากนัก ในขณะที่ ยุทธศาสตร์เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก

Mondy and others (1988) กล่าวว่า การวางแผนยุทธศาสตร์หมายถึงกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการที่ทำให้วัตถุประสงค์ทั้งหมดบรรลุถึงความสำเร็จ

จากความหมายดังกล่าวแล้วพอสรุปได้ว่าการวางแผนยุทธศาสตร์คือ กระบวนการตัดสินใจเพื่อดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์แม้จะต้องเสี่ยงกับ สภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอนหรือไม่สามารถจะคาดคะเนได้ โดยการตัดสินใจนั้นจะต้องเลือกเอา แผนซึ่งคาดว่าจะใช้ได้ดีที่สุดไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นการตัดสินใจเพื่อดำเนินการ ตามภารกิจของหน่วยงานหรือองค์การในอนาคต

Wheelen and Hunger (2000) ได้ให้นิยามคำว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการปฏิบัติการต่างๆ ทางด้านการจัดการซึ่งจะเป็นตัวกำหนดการ ดำเนินงานระยะยาวของบริษัท ประกอบด้วย การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (environmental scanning) ทั้งภายในและภายนอกองค์การ การจัดทำกลยุทธ์ (strategic formulation) ซึ่งเป็น แผนกลยุทธ์หรือแผนระยะยาว การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (strategy implementation) และการ ประเมินผลและการควบคุม (evaluation and control) และได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการศึกษากา การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นที่การตรวจสอบและประเมินโอกาส (opportunities) และ อุปสรรคหรือข้อจำกัด (threats) โดยคำนึงถึงจุดแข็ง (strengths) และจุดอ่อน (weaknesses) ของ บริษัทเป็นหลักสำคัญ

Pearce and Robinson (2000) ได้ให้นิยามไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการปฏิบัติการต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการวางแผนและการปฏิบัติ ตามแผน ซึ่งออกแบบขึ้นเพื่อช่วยให้วัตถุประสงค์ของบริษัทบรรลุผลสำเร็จ (strategic management is defined as the set of decisions and actions that result in the formulation and implementation of plans designed to achieve a company's objectives) ซึ่งจะ ประกอบด้วยงานหลักสำคัญ 9 อย่าง ดังนี้คือ

1. การกำหนดพันธกิจ หรือภารกิจ (mission) ของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย การเขียนข้อความบรรยายกว้างๆ เกี่ยวกับความมุ่งหมาย (purpose) ปรัชญา (philosophy) และ เป้าหมาย (goals)

2. การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในแง่มุมต่างๆ ภายในบริษัท เพื่อทราบ จุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัท

3. ประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (external environment) เพื่อค้นหา ความได้เปรียบในการแข่งขันและปัจจัยแวดล้อมทั่วไป เพื่อค้นหาโอกาส (opportunities) มาเพื่อ ดำเนินงานและหลีกเลี่ยงอุปสรรคหรือภัยคุกคามต่างๆ (threats) ที่จะเกิดขึ้น

4. วิเคราะห์ทางเลือกในการดำเนินงานของบริษัท โดยการจัดสรรทรัพยากรของบริษัท เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก
5. กำหนดทางเลือกในการปฏิบัติการที่เหมาะสมที่สุด โดยการประเมินแต่ละทางเลือก ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับพันธกิจของบริษัท
6. กำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาว (long-term objectives) และกลยุทธ์แม่บท (grand strategies) ที่จะนำมาใช้เพื่อให้ทางเลือกการดำเนินธุรกิจที่เลือกไว้นั้นบรรลุผลสำเร็จ
7. พัฒนาวัตถุประสงค์ประจำปี (annual objectives) และกลยุทธ์ระยะสั้น (short-term strategies) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ระยะยาวและกลยุทธ์แม่บท
8. นำกลยุทธ์ที่เลือกไว้ไปปฏิบัติด้วยการจัดสรรปันส่วนทรัพยากร เพื่อให้เหมาะสมกับงาน คน โครงสร้าง และเทคโนโลยี
9. ประเมินผลสำเร็จของกระบวนการกลยุทธ์ทุกขั้นตอนที่ได้ปฏิบัติ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นตัวนำเข้า (input) เพื่อการตัดสินใจในอนาคต

3.3 การจัดการและกระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์

สุภาพร พิศาลบุตร (2543) ได้นำเสนอตัวแบบการวางแผน (planning model) หรือกรอบของกระบวนการวางแผน (conceptual frame work) ว่ามีขั้นตอนหลัก 4 ประการตามลำดับที่สัมพันธ์กัน คือ การทบทวนข้อมูลเบื้องต้น การประมวลทางเลือกในการแก้ไขปัญหา การกำหนดการควบคุมกำกับงาน และการกำหนดการอำนวยความสะดวก กล่าวคือ

1. การทบทวนข้อมูลเบื้องต้น เป็นการประเมินสถานการณ์ในบริบทหรือภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่และที่เป็นแนวโน้มในช่วงระยะเวลาที่แผนงานครอบคลุมไว้ โดยการประเมินเช่นนี้มุ่งไปที่ตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัญหา บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ตัวแปรด้านกายภาพ เช่น สภาพภูมิประเทศ การคมนาคม ตลอดจนตัวแปรด้านสังคมในเชิงจิตวิทยา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งการทบทวนดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงความ เป็นมา ความสำคัญ ขอบเขต และเป็นที่มาของข้อสรุปแนวคิดในเชิงปัญหาหรือประเด็นในการพัฒนาหรือแนวโน้มในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งผลของการทบทวนข้อมูลครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์
2. การประมวลทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา โดยข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับจากการศึกษาทบทวนจะถูกนำมาใช้ประกอบการพิจารณาถึงแนวทางในการดำเนินงานที่มัก

เรียกว่า “กลยุทธ์” ซึ่งจำเป็นต้องมีการประมวลทางเลือกที่มีอยู่แล้วและมีการเลือกสรรตามเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดอย่างเหมาะสมเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานต่อไป

3. การกำหนดการอำนวยความสะดวก เป็นการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานตามแนวทางหลักหรือกลยุทธ์ โดยเงื่อนไขดังกล่าว ได้แก่ เงื่อนไขด้านบุคลากร การเงิน การพัสดุ ทรัพยากร และเงื่อนไขด้านเวลา ผลลัพธ์ในองค์ประกอบนี้ก็คือ แผนการบริหารจัดการนั่นเอง

4. การกำหนดการควบคุมกำกับงานเป็นองค์ประกอบที่มีการสร้างเงื่อนไขเพื่อการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงในขณะที่มีการปฏิบัติตามแผน สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ แผนกิจกรรมต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายนี้ เช่น แผนการกำกับงาน แผนการนิเทศงาน แผนการปรับปรุงงาน เป็นต้น

การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (strategic management) บัณฑิต มาลากุล ณ อยุธยา (2540) ได้สังเคราะห์แนวคิดการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ไว้ว่าเป็นวิธีการจัดการแบบหนึ่งที่มีมุ่งเน้นการดำเนินการต่อไปนี้เป็น

1. การกำหนดทิศทางภารกิจและยุทธศาสตร์การดำเนินงานขององค์การให้ชัดเจน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในสภาพแวดล้อม

2. การดำเนินการพัฒนาปรับปรุงส่วนต่างๆขององค์การให้สามารถนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

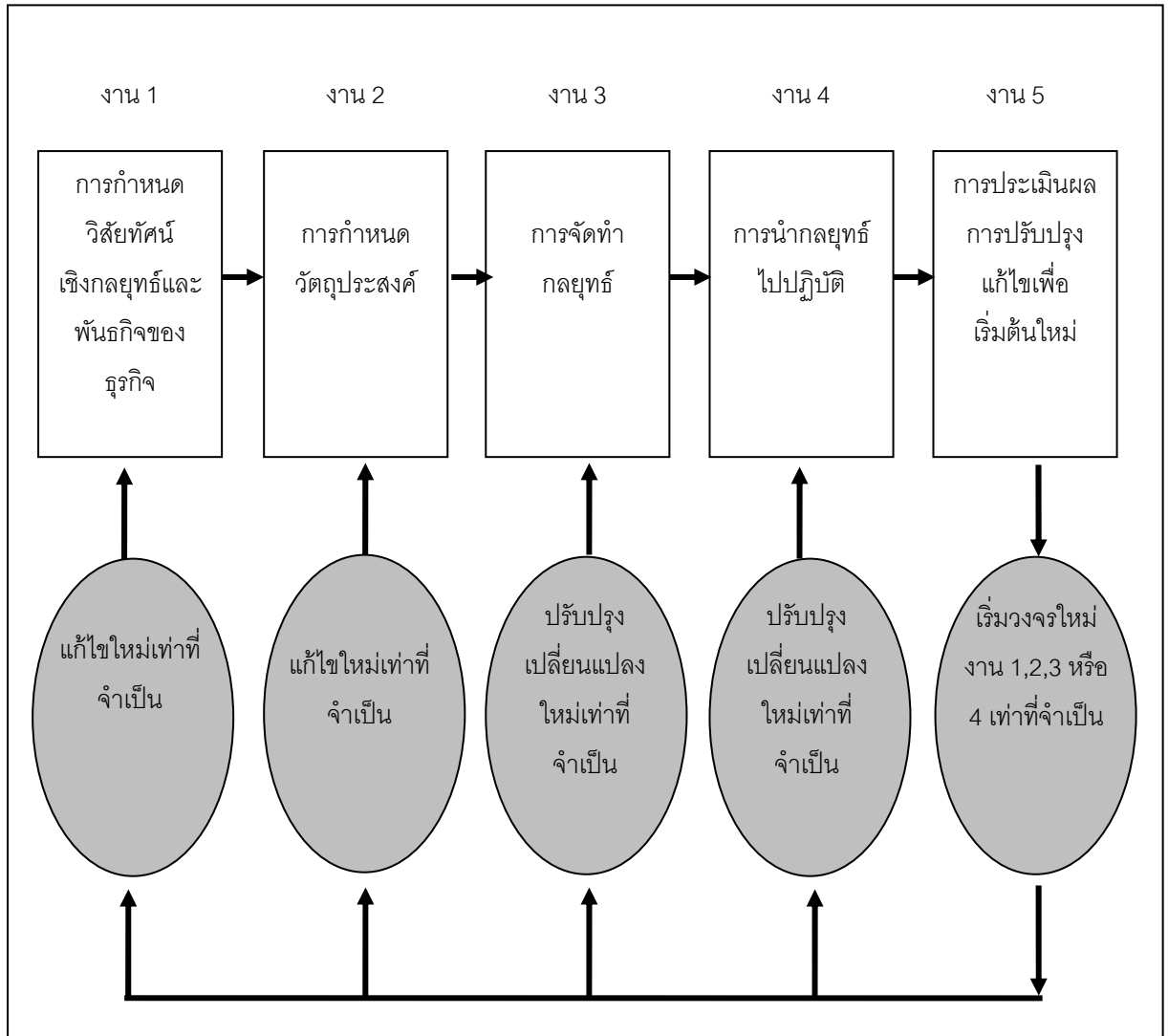
3. การติดตาม กำกับ ควบคุม และประเมินผลการดำเนินการตามกลยุทธ์ เพื่อเรียนรู้ผลความก้าวหน้า ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุง ต่อไป

Thompson and Strickland (1999) ได้ให้นิยามไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน เกี่ยวกับการจัดทำกลยุทธ์ (strategy making) และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (strategy-implementing) ที่สัมพันธ์กันซึ่งกันและกัน ได้แก่

1. การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (forming a strategic vision) ซึ่งบ่งบอกลักษณะของธุรกิจในอนาคตของบริษัทว่ามีลักษณะอย่างไร องค์การจะมุ่งหน้าไปทางไหน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานในระยะยาวให้กับองค์การ บอกชนิดของธุรกิจที่บริษัทพยายามอยากให้เป็นไป และแจ้งให้ทุกคนได้ทราบ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางตามที่มุ่งหวังร่วมกัน

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (setting objectives) เป็นการเปลี่ยนวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ให้เป็นเป้าหมายในการดำเนินงานโดยเฉพาะเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้
 3. การจัดทำกลยุทธ์ (crafting a strategy) เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งความมุ่งหวังไว้
 4. การนำกลยุทธ์ที่เลือกไว้ไปปฏิบัติ (implementing and executing the chosen strategy) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด
 5. การประเมินผลการดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเริ่มต้นใหม่ (evaluating performance and initiating corrective adjustment) การปรับปรุงแก้ไขจะเริ่มตั้งแต่ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดทิศทางในการดำเนินงานระยะยาว การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดทำกลยุทธ์ หรือการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยพิจารณาจากประสบการณ์จริง และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ใหม่ ความคิดใหม่และโอกาสที่เกิดขึ้นใหม่
- ผังแผนภาพ 10

แผนภาพ 10 งานการจัดการกลยุทธ์ 5 อย่าง

ทีมา (Thompson and Strickland, 1999:4 อ้างถึงใน พิบูล ที่ปะปาล, 2546:11)

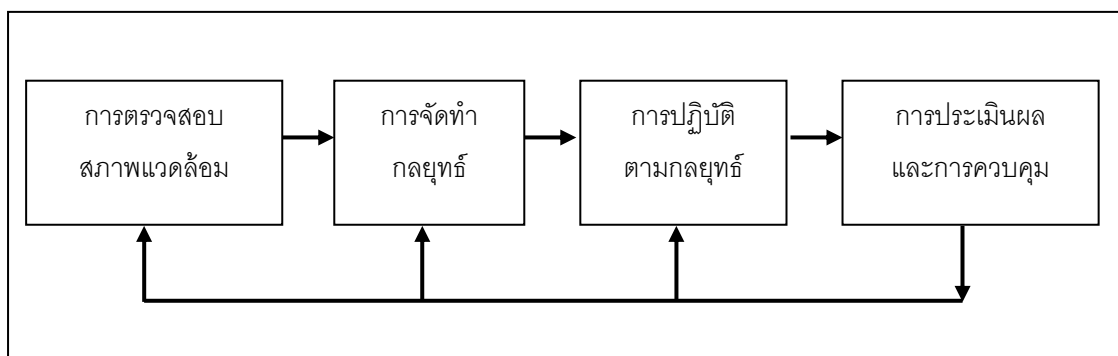
การจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ขั้นตอน คือ

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (environment scanning)
2. การจัดทำกลยุทธ์ (strategy formulation)
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (strategy implementation)
4. การประเมินผลและการควบคุม (evaluation and control)

องค์ประกอบทั้ง 4 นี้ มีความสัมพันธ์เป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน ดัง

แผนภาพ 11

แผนภาพ 11 องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มาจาก (Wheelen and Hunger, 2000:9 อ้างถึงในพิบูล ที่ปะปาล, 2546:12)

และแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดเพิ่มเติม ดังแผนภาพ 12

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (environmental scanning) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ เริ่มต้นจากการศึกษาวิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกบริษัท เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเผยแพร่ให้บุคคลสำคัญภายในบริษัทได้ทราบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุ “ปัจจัยเชิงกลยุทธ์” (strategic factors) ทั้งปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายใน ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดอนาคตของบริษัท สำหรับวิธีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่ง่ายที่สุดคือ การใช้วิธีวิเคราะห์ที่นิยมเรียกกันว่า “การวิเคราะห์สวอท” หรือ “SWOT analysis” (เกิดจากอักษรตัวแรก 4 ตัว มารวมกัน) ดังนี้คือ

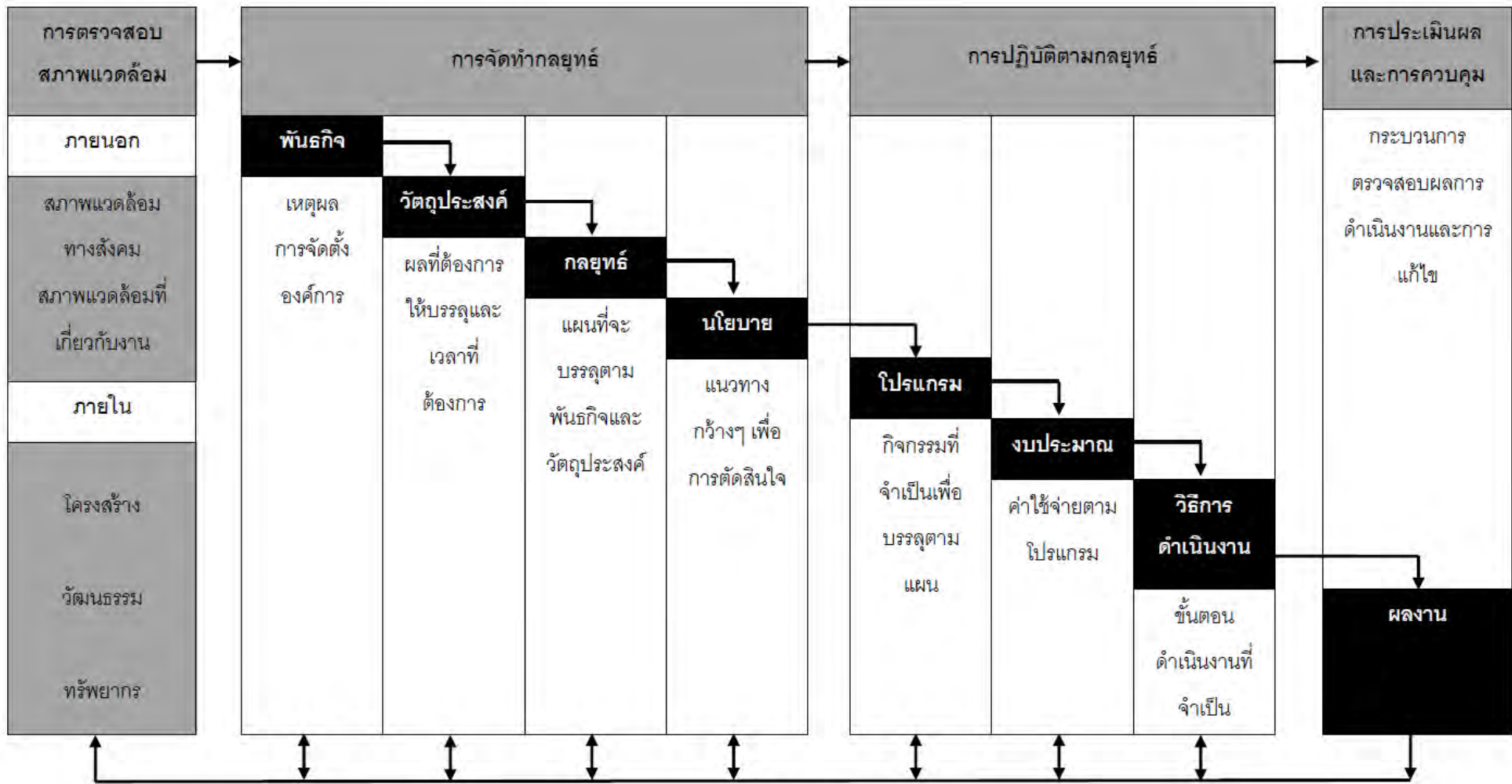
S = Strengths (จุดแข็ง)

W = Weaknesses (จุดอ่อน)

O = Opportunities (โอกาส)

T = Threats (อุปสรรค หรือ ข้อจำกัด)

แผนภาพ 12 ตัวแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์

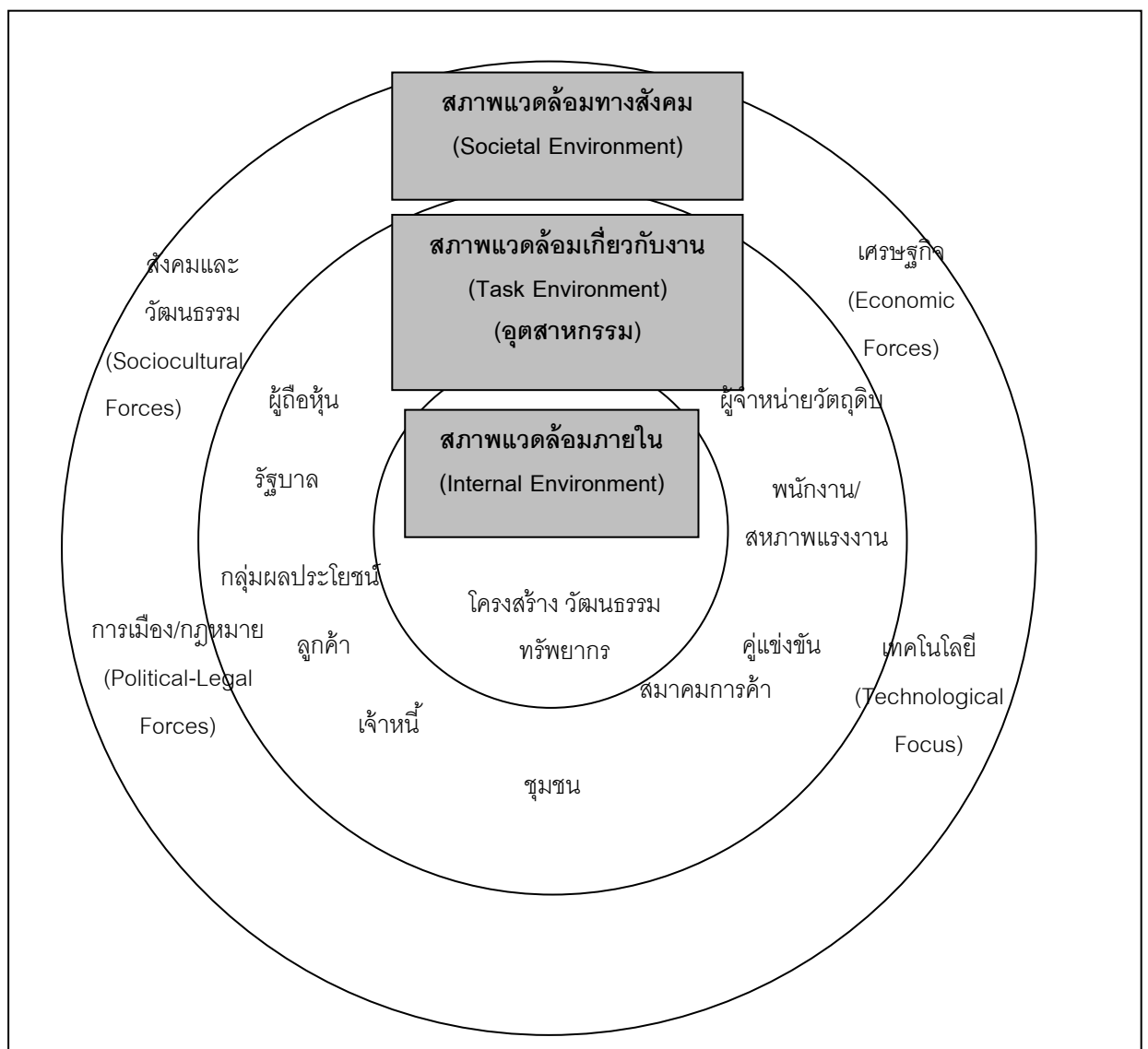

ทีมา (Wheelen and Hunger, 2000 : 9 อ้างอิงในพิบูล ที่ปะปาล, 2546 : 13)

ข้อมูลป้อนกลับ/การเรียนรู้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (external environment) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยตัวแปร 2 ตัว คือ โอกาส (opportunities) และอุปสรรค (threats) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์การซึ่งปกติแล้วผู้บริหารระดับสูงของบริษัท (top management) ไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้น เป็นปัจจัยที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมีผลกระทบเกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรง ซึ่งได้แก่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงาน (task environment) และปัจจัยทางสังคม (societal environment) ดังแผนภาพ 13

แผนภาพ 13 ปัจจัยตัวแปรทางด้านสภาพแวดล้อม

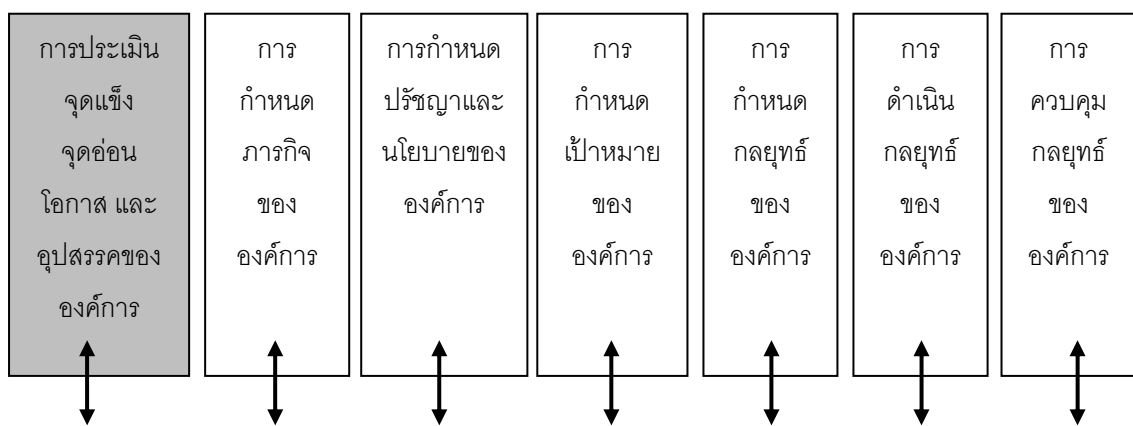
ที่มา (Wheelen and Hunger, 2000 : 11 อ้างถึงในพิบูล ที่ปะปาล, 2546:14)

ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (internal environment) ของบริษัทนั้น เป็นการวิเคราะห์อีก 2 ตัว คือ จุดแข็ง (strengths) และจุดอ่อน (weaknesses) ของบริษัท ซึ่งโดยปกติแล้วผู้บริหารระดับสูงของบริษัทไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้นเช่นเดียวกัน ซึ่งได้แก่ โครงสร้าง (structure) วัฒนธรรม (culture) และทรัพยากร (resources) ของบริษัท จุดแข็งของบริษัทที่สำคัญจะกลายเป็น ความสามารถหลัก (core competencies) ซึ่งบริษัทจะนำมาใช้เพื่อสร้าง ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (competitive advantage) ของบริษัท

สมยศ นาวิการ (2545) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สวอท ว่าเป็นการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์การ การวิเคราะห์สวอท คือ ขั้นตอนแรกของการบริหารเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์สวอทจะถูกใช้เป็นรากฐานของการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อบรรลุภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การ ข้อมูลที่รวบรวมและได้มาจากการวิเคราะห์ SWOT อาจจะสามารถเสนอแนะว่าองค์การควรจะเปลี่ยนแปลงภารกิจ เป้าหมาย นโยบาย หรือกลยุทธ์ขององค์การ

จากแผนภาพ 14 จะแสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์สวอทของบริษัทที่มีธุรกิจเพียงอย่างเดียว บริษัทที่มีธุรกิจหลายอย่างต้องมีการวิเคราะห์สวอทของธุรกิจแต่ละอย่าง ประการแรกต้องเริ่มต้นระบุธุรกิจของบริษัท ประการที่สองบริษัทต้องระบุโอกาส และอุปสรรคของธุรกิจ ประการที่สามบริษัทต้องกำหนดปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญของธุรกิจ ประการที่สี่บริษัทต้องประเมินความสามารถของบริษัทภายในขอบเขตที่ถูกระบุว่าเป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญของธุรกิจ การเปรียบเทียบระหว่างความสามารถของบริษัทและปัจจัย ความสำเร็จที่สำคัญของธุรกิจ จะช่วยประเมินจุดอ่อนและจุดแข็งของบริษัทได้

แผนภาพ 14 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

ที่มา (สมยศ นาวิการ, 2545:31)

ข้อมูลป้อนกลับ

สมยศ นาวิการ (2545) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์ขององค์กรไว้ดังนี้ เราสามารถใช้ตาราง SWOT วิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรได้ คำถามอย่างหนึ่งคือ เราควรจะเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกหรือสภาพแวดล้อมภายใน เราจะไม่มีความจำเป็นต้องตอบเพียงอย่างเดียว ซึ่งที่จริงแล้วเราอาจจะวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 2 กลุ่มพร้อมกัน : สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

สภาพแวดล้อมภายนอก เราอาจจะเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การระบุอุปสรรคภายนอก (T) ที่อาจจะเห็นความสำคัญเร่งด่วนต่อบริษัท และอุปสรรคเหล่านี้บางอย่าง (เช่น การขาดแคลนพลังงานอาจจะคุกคามอย่างร้ายแรงต่อการดำเนินงานของบริษัท อุปสรรคเหล่านี้จะถูกระบุไว้ในช่อง “T” (ดูตาราง) ในทำนองเดียวกันโอกาสจะแสดงให้เห็นในช่อง “O”

อุปสรรคและโอกาสจะพบได้ภายในด้านต่างๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอก เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี การแข่งขัน เป็นต้น เราจะต้องวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

การวิเคราะห์ SWOT ข้อเสนอแนะสิ่งที่จะต้องพิจารณา

ภายใน	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
ความสามารถพิเศษ ?	ทิศทางไม่ชัดเจน ?
ทรัพยากรการเงินเพียงพอ ?	ฐานะการแข่งขันถอยลง ?
ความสามารถทางการแข่งขันดี ?	เครื่องมือล้าสมัยลง ?
การแข่งขันที่รุนแรง ?	การทำกำไรต่ำกว่ามาตรฐานเพราะว่า ?
เทคโนโลยีเฉพาะ ?	การขาดความสามารถที่สำคัญ ?
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ?	การขาดความสามารถทางการบริหาร ?
ความได้เปรียบทางต้นทุน ?	การวิจัยและพัฒนาล้าหลัง ?
การบริหารมีประสิทธิภาพ ?	สายผลิตภัณฑ์แคบเกินไป ?
การประหยัดจากขนาด ?	ภาพพจน์ทางตลาดไม่ดี ?
ความสามารถค้นคว้าผลิตภัณฑ์ ?	ความเสียเปรียบทางต้นทุน ?
อื่นๆ ?	ความเสียเปรียบทางการแข่งขัน ?
	ความสามารถทางการตลาดต่ำกว่าเฉลี่ย ?
	ความไม่มั่นคงจากการแข่งขัน ?
	ปัญหาการดำเนินงานภายใน ?
	อื่นๆ ?

ภายนอก	
โอกาส	อุปสรรค
ตอบสนองกลุ่มลูกค้าเพิ่มขึ้น ?	การเข้ามาของคู่แข่งชั้นใหม่ ?
การเข้าสู่ตลาดใหม่ ?	ยอดขายของผลิตภัณฑ์ที่ใช้แทนกันได้เพิ่มขึ้น ?
การขยายสายผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนอง ?	การเจริญเติบโตของตลาดข้างล่าง ?
ความต้องการของลูกค้าเพิ่มขึ้น ?	ความไม่มั่นคงต่อการลดถอยทางเศรษฐกิจ ?
การขยายเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ ?	รสนิยมและความต้องการของลูกค้ากำลังเปลี่ยนแปลง ?
การเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่ใช้ร่วมกัน ?	การเปลี่ยนแปลงของประชาชนในทางตรงกันข้าม ?
การรวมธุรกิจตามแนวคิด ?	นโยบายของรัฐบาลในทางตรงกันข้าม ?
การเจริญเติบโตของตลาดเร็วขึ้น ?	อำนาจการต่อรองของลูกค้าหรือผู้จำหน่ายกำลังเพิ่มขึ้น ?
ความพึงพอใจระหว่างคู่แข่ง ?	อื่นๆ ?

ที่มา (สมยศ นาวิการ, 2545:76)

ตาราง SWOT

ชั้นที่ 1 ระบุลักษณะโดยทั่วไปขององค์กร (ก) ประเภทของธุรกิจ (ข) อาณาเขตการดำเนินงาน (ค) สถานการณ์การแข่งขัน (ง) นโยบายของผู้บริหารระดับสูง			
ชั้นที่ 4 ตรวจสอบ SW : (ก) การบริหารและองค์กร (ข) การผลิต (ค) การเงิน (ง) การตลาด (จ) อื่นๆ			
ปัจจุบันภายใน ปัจจุบันนอก	ชั้นที่ 5 พัฒนากลยุทธ์ขององค์กร ชั้นที่ 6 ประเมินและเลือกกลยุทธ์ของ องค์กร ชั้นที่ 1-6 ทดสอบความสอดคล้องและ เตรียมแผนงานตามสถานการณ์ (ชั้นที่ 7)	ระบุจุดแข็งภายใน (S) : (ชั้นที่ 4)	ระบุจุดอ่อนภายใน (W) : (ชั้นที่ 4)
ชั้นที่ 2 ระบุและ ประเมินปัจจัย ดังต่อไปนี้ (ก) เศรษฐกิจ (ข) สังคม (ค) การเมือง (ง) ประชากร (จ) ผลิตภัณ์และเทคโนโลยี (ฉ) ตลาดและ การแข่งขัน ชั้นที่ 3 พยากรณ์ อนาคต	ระบุโอกาสภายนอก (O) : (พิจารณาค่าความเสี่ยงภัยด้วย) (ชั้นที่ 2 และ 3) ระบุอุปสรรคภายนอก (T) : (ชั้นที่ 2 และ 3)	SO : มากที่สุด – มากที่สุด (ชั้นที่ 5 และ 6) ST : มากที่สุด – น้อยที่สุด (ชั้นที่ 5 และ 6)	WO : น้อยที่สุด – มากที่สุด (ชั้นที่ 5 และ 6) WT : น้อยที่สุด – น้อยที่สุด (ชั้นที่ 5 และ 6)

ที่มา (สมยศ นาวิการ, 2545:77)

สภาพแวดล้อมภายใน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน คือ การประเมินจุดแข็ง (S) และจุดอ่อน (W) ของบริษัท เราจะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนเหล่านี้ในช่อง S และ W (ดูตาราง) ปัจจัยเหล่านี้จะพบได้จากการบริหารและองค์กร การตลาด การเงิน การผลิต และอื่นๆ

สมยศ นาวิการ (2545) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์ขององค์การดังนี้
 ตาราง SWOT ซึ่ให้เห็นว่ากลยุทธ์ขององค์การจะมีอยู่ 4 อย่าง ในทางปฏิบัติ
 แล้วเราอาจจะดำเนินกลยุทธ์ขององค์การผสมกันไปได้

1. กลยุทธ์ WT (น้อยที่สุด – น้อยที่สุด) โดยทั่วไปความมุ่งหมายของกลยุทธ์
 WT คือ การทำให้ทั้งจุดอ่อนและอุปสรรคที่น้อยที่สุด ข้อเท็จจริงแล้วบริษัทที่เผชิญกับอุปสรรค
 ภายนอกและจุดอ่อนภายใน อาจจะมีอยู่ในฐานะล่อแหลม บริษัทอาจจะต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด
 หรืออาจจะเลือกการเปลี่ยนธุรกิจ อุตสาหกรรมบางอย่าง เช่น ยางรถยนต์และเหล็กมักจะใช้กล
 ยุทธ์ WT ตัวอย่างเช่น บริษัท ไฟร์สโตนมี่โรงงานที่ล้ำสมัยและประสิทธิภาพการผลิตต่ำ จาก
 ภายนอกบริษัทถูกคุกคามด้วยการลดลงของความต้องการยางรถยนต์ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากยาง
 เรเดียลที่มีอายุการใช้งานนานกว่า เนื่องจากอุปสรรคดังกล่าวนี้ ไฟร์สโตนได้ใช้กลยุทธ์เปลี่ยนการ
 ลงทุนในธุรกิจ “เดิม” เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีอนาคตดีกว่า ไม่ว่าจะเลือกกลยุทธ์อะไรก็
 ตาม ทุกบริษัทจะพยายามหลีกเลี่ยงฐานะ : WT

2. กลยุทธ์ WO (น้อยที่สุด – มากที่สุด) กลยุทธ์ขององค์การอย่างที่สองคือ
 การทำให้จุดอ่อนมีน้อยที่สุด และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสให้มากที่สุด บริษัทอาจจะระบ
 โอกาสบางอย่างในสภาพแวดล้อมภายนอก แต่บริษัทมีจุดอ่อนบางอย่างที่ทำให้ไม่สามารถ
 แสวงหาประโยชน์จากโอกาสนี้ได้ ตัวอย่างเช่น บริษัทผลิตอุปกรณ์รถยนต์อาจจะมองเห็นความ
 ต้องการเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งเป็นจำนวนมาก แต่บริษัทขาดเทคโนโลยีเพื่อการผลิต
 เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ชนิดนี้ กลยุทธ์ที่เป็นไปได้อย่างหนึ่งคือ การร่วมมือกับบริษัทที่มีเทคโนโลยี
 ดังกล่าวนี้

3. กลยุทธ์ ST (มากที่สุด – น้อยที่สุด) ความมุ่งหมายของกลยุทธ์ ST คือ
 การใช้ประโยชน์จากจุดแข็งให้มากที่สุด และทำให้อุปสรรคมีน้อยที่สุด แต่กระนั้นไม่ได้หมายความว่า
 บริษัทที่เข้มแข็งสามารถหลบเลี่ยงอุปสรรคในสภาพแวดล้อมภายนอกได้

4. กลยุทธ์ SO (มากที่สุด – มากที่สุด) ทุกบริษัทต้องการอยู่ในฐานะที่
 สามารถแสวงหาประโยชน์จากทั้งจุดแข็งและโอกาสให้มากที่สุด บริษัทสามารถนำหน้าจากจุดแข็ง
 โดยใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากตลาดสินค้าของบริษัทได้ ตัวอย่างเช่น เมอร์ซีเดส
 เบนซ์ ที่มีความรู้ทางเทคนิคและภาพพจน์ทางคุณภาพ สามารถแสวงหาประโยชน์จากความ
 ต้องการรถยนต์แบบหรูหราจากประชาชนที่มีฐานะดีได้

เท่าที่ผ่านมามีปัจจัยต่างๆ ในตาราง SWOT เกิดขึ้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
 สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในไม่ได้คงที่ ปัจจัยบางอย่างเปลี่ยนแปลงมากและปัจจัย

บางอย่างเปลี่ยนแปลงน้อย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมตามกาลเวลา ผู้บริหารต้องเตรียมตาราง SWOT ไว้หลายตารางตามกาลเวลาต่างๆ ดังนั้นผู้บริหารอาจจะเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ SWOT ของอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

แผนภาพ 15 การวิเคราะห์ SWOT ตามกาลเวลาต่างๆ

	S	W
O	SO	WO
T	ST	WT

อดีต

	S	W
O	SO	WO
T	ST	WT

ปัจจุบัน

	S	W
O	SO	WO
T	ST	WT

ปัจจุบัน+T₁

	S	W
O	SO	WO
T	ST	WT

ปัจจุบัน+T₂

ที่มา (สมยศ นาวิการ, 2545:79)

พินูล ทีปะปาล (2546) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์สวอท ไว้ว่า การวิเคราะห์สถานการณ์เป็นความพยายามของบริษัท ที่จะตรวจสอบเพื่อทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัท อันเป็นปัจจัยภายใน รวมทั้งตรวจสอบเพื่อหาโอกาสและข้อจำกัดอันเป็นปัจจัยภายนอกบริษัท และด้วยเหตุที่การวิเคราะห์สถานการณ์ประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัจจัย 4 อย่าง ดังนั้นบางครั้งการวิเคราะห์สถานการณ์จึงเรียกว่า “SWOT analysis” คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

1. จุดแข็ง (strengths) หมายถึง ข้อได้เปรียบของบริษัทเหนือคู่แข่งขั้นที่บริษัทสามารถนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจในตลาดหรืออุตสาหกรรมนั้น ได้แก่สิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

1.1 มีทีมงานบริหารที่เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูง และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

1.2 มีความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรม และลูกค้าเป็นอย่างดี

1.3 มีความรู้ ความชำนาญทางด้านเทคนิคหรือทักษะบางอย่างที่โดดเด่นเป็นพิเศษ

1.4 มีส่วนครองตลาดสูง เป็นผู้นำทางการตลาด

1.5 มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง เพื่อสร้างความเจริญเติบโตให้กับธุรกิจ

1.6 มีบุคลากรทางการตลาดที่มีคุณภาพสูง

1.7 ชีตความสามารถทางการผลิตสูง

1.8 มีความสามารถในการแข่งขันด้านราคาดี

- 1.9 ประสบการณ์ด้านการขายสูง
- 1.10 มีช่องทางการจัดจำหน่ายกว้างและมั่นคง
- 1.11 มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ลอกเลียนแบบได้ยาก
- 1.12 มีชื่อเสียงดี เป็นที่ครองใจลูกค้ามานาน
- 1.13 มีพนักงานที่ซื่อสัตย์ และจงรักภักดี
- 1.14 มีการบริหารบุคลากรที่ดี
- 1.15 มีความแข็งแกร่งด้านการโฆษณา และการส่งเสริมการตลาด
- 1.16 มีชื่อเสียงด้านการบริการลูกค้าที่ดี
- 1.17 มีคุณภาพด้านผลิตภัณฑ์ดีกว่าคู่แข่ง
- 1.18 มีความได้เปรียบด้านต้นทุน

2. จุดอ่อน (weaknesses) หมายถึง สิ่งที่บริษัทยังขาดหรือมีแต่ด้อยกว่า
 ของคู่แข่ง หรืออยู่ในสภาพที่เสียเปรียบ อันเป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่

- 2.1 การขาดทรัพยากรด้านการเงิน
- 2.2 การขาดประสบการณ์ด้านการบริหารในอุตสาหกรรมนั้น
- 2.3 ส่วนแบ่งตลาดน้อยกว่า
- 2.4 เครื่องมือด้านการผลิตมีคุณภาพด้อยกว่า
- 2.5 ชื่อเสียงไม่มี เพราะเป็นบริษัทใหม่
- 2.6 พนักงานไม่จงรักภักดี ไม่ซื่อสัตย์
- 2.7 ใช้แรงงานเด็ก
- 2.8 มีแหล่งวัตถุดิบจำกัด และขึ้นอยู่กับฤดูกาล
- 2.9 มีเครื่องจักรไม่ทันสมัย และอายุการใช้งานนาน
- 2.10 วัฒนธรรมของบริษัทไม่เอื้ออำนวย
- 2.11 โครงสร้างขององค์กรใหญ่ และเชื่องช้าเกินไป
- 2.12 ผู้บริหารไม่มีวิสัยทัศน์
- 2.13 เป็นธุรกิจที่ไม่ต้องใช้แรงงานคนเป็นหลัก
- 2.14 ใช้ระบบครอบครัวในการบริหารงาน
- 2.15 ภาพลักษณ์ของบริษัทไม่ดี
- 2.16 ทิศทางกลยุทธ์ไม่ชัดเจน
- 2.17 มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ที่ล้าสมัย

2.18 มีต้นทุนต่อหน่วยสูงเมื่อเปรียบเทียบกับของคู่แข่งชั้นหลัก

2.19 การวิจัยและพัฒนา (R&D) ยังล่าช้า

3. โอกาส (opportunities) หมายถึง ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายนอก ที่มี ส่วนช่วยให้บริษัทสามารถใช้ความพยายามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หรือมากกว่าที่ มุ่งหวังไว้อย่างมาก โอกาสของบริษัทที่เป็นไปได้ (potential company opportunities) ได้แก่

3.1 การเพิ่มบริการให้กับกลุ่มลูกค้ามากขึ้น หรือการขยายเข้าสู่ตลาด ใหม่

3.2 การขยายสายผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของลูกค้าที่มีขอบเขตกว้างขึ้น

3.3 การนำความรู้ความชำนาญ หรือความรู้ด้านเทคโนโลยีของบริษัทมา ใช้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือธุรกิจใหม่

3.4 การเปิดเกมเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดจากคู่แข่ง

3.5 ความสามารถในการเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว ในสภาวะที่ความ ต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นมาก

3.6 การเลิกการกีดกันทางการค้า ในตลาดต่างประเทศที่น่าสนใจ

3.7 การซื้อกิจการ (acquisition) ของบริษัทคู่แข่ง

3.8 การเป็นพันธมิตร (alliances) หรือการเข้าร่วมลงทุน (joint ventures) ของธุรกิจ ซึ่งทำให้การครอบคลุมตลาดของบริษัท และขีดความสามารถทางการแข่งขัน ขยายตัวมากขึ้น

3.9 การเปิดตัวเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่มาใช้ประโยชน์ก่อนคู่แข่ง

3.10 การเปิดตัวทางการตลาดเพื่อขยายชื่อตราผลิตภัณฑ์ หรือชื่อเสียง ของบริษัทให้กว้างขวางขึ้นในท้องที่ใหม่ๆ

4. อุปสรรคหรือภัยคุกคาม (threats) หมายถึง ปัจจัยภายนอกซึ่งอาจมี ผลกระทบทำให้บริษัทประสบความล้มเหลว ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สำหรับอุปสรรคหรือภัย คุกคามภายนอกที่อาจเกิดขึ้นได้ (potential external threats) ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสวัสดิภาพของ บริษัท ได้แก่

4.1 ความเป็นไปได้ที่คู่แข่งหน้าใหม่ที่มีพลังจะเข้ามาเป็นคู่แข่งในอนาคต

4.2 การเกิดสินค้าทดแทน ทำให้สูญเสียยอดขายไป (loss of sales)

4.3 การเจริญเติบโตของตลาด มีอัตราชะลอตัวลง (slowdown)

4.4 การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลร้าย ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และนโยบายการค้าของรัฐบาลต่างประเทศ

4.5 การออกกฎระเบียบต่างๆ ขึ้นใหม่ ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

4.6 ความอ่อนแอต่อการเกิดภาวะซบเซาของธุรกิจ (recession) และวัฏจักรธุรกิจ (business cycle)

4.7 อำนาจต่อรอง (bargaining power) ของลูกค้าหรือผู้จัดจำหน่าย วัตถุดิบ (suppliers) มีมากขึ้น

4.8 การเปลี่ยนแปลงด้านความต้องการ และรสนิยมของผู้ซื้อต่อผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรม

4.9 การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลร้าย ทางด้านประชากรศาสตร์

4.10 ความอ่อนแอด้านพลังผลักดันของอุตสาหกรรม

บริษัทสามารถใช้การวิเคราะห์ SWOT สามารถนำมาใช้จัดทำกลยุทธ์ทางเลือกที่เป็นไปได้อีกมากมาย โดยการนำปัจจัยต่างๆ ทั้ง 4 อย่าง (จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-อุปสรรค) มาจับคู่กันในรูปของแมทริกซ์ ที่นิยมเรียกกันโดยทั่วไปว่า การจัดทำ "TOWS matrix" (TOWS เป็นคำเรียกอีกด้านหนึ่งของ SWOT นั่นเอง) TOWS matrix จะแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกที่เป็น โอกาส และ อุปสรรค ที่บริษัทกำลังเผชิญอยู่ สามารถนำมาจับคู่เพื่อให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในที่เป็น จุดแข็ง และ จุดอ่อน ของบริษัทได้อย่างไร ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นการจัดทำกลยุทธ์ทางเลือกที่เป็นไปได้ 4 ชุด ซึ่งผู้จัดการสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางระดมสมอง เพื่อสร้างสรรค์กลยุทธ์ทางเลือกแบบต่างๆ ที่เป็นไปได้ทั้งหมด ซึ่งมีฉะนั้นแล้วแนวทางการจัดทำกลยุทธ์บางอย่างอาจไม่ได้รับการพิจารณาก็ได้ การจัดทำ TOWS Matrix จะเป็นการบังคับทางอ้อมให้ผู้จัดการด้านกลยุทธ์ได้สร้างสรรค์กลยุทธ์ต่างๆ ทั้งกลยุทธ์การขยายตัว (growth strategies) และกลยุทธ์การหดตัว (retrenchment strategies) ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ทั้งกลยุทธ์ระดับบริษัท (corporate strategies) และกลยุทธ์ระดับธุรกิจ (business strategies)

การจัดทำ TOWS matrix (constructing a TOWS matrix)

เพื่อความเข้าใจในการจัดทำ TOWS matrix จะเห็นได้ว่า TOWS matrix ประกอบด้วย 9 ช่องคือ เป็นช่องปัจจัยหลักสำคัญ 4 ช่อง ช่องกลยุทธ์ 4 ช่อง กับอีก 1 ช่อง บอกรที่มาของปัจจัยว่าเป็นปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยภายใน ช่องกลยุทธ์ 4 ช่อง ให้ชื่อว่า กลยุทธ์ SO กลยุทธ์ WO กลยุทธ์ ST และ กลยุทธ์ WT ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากการใส่ปัจจัยหลักสำคัญทั้ง 4 ช่องแล้ว

สำหรับขั้นตอนการจัดทำจะประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้คือ (David, 2001 : 205)

1. เขียนรายการปัจจัยภายนอกที่เป็น โอกาส (O) ที่สำคัญที่สุดของบริษัทหรือหน่วยธุรกิจโดยเลือกจากตาราง EFAS
2. เขียนรายการปัจจัยภายนอกที่เป็น อุปสรรค (T) ที่สำคัญที่สุดของบริษัทหรือหน่วยธุรกิจกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันหรืออนาคต จากตาราง EFAS
3. เขียนรายการปัจจัยภายในที่เป็น จุดแข็ง (S) ที่สำคัญที่สุดของบริษัทหรือหน่วยธุรกิจ จากตาราง IFAS
4. เขียนรายการปัจจัยภายในที่เป็น จุดอ่อน (W) ที่สำคัญที่สุดของบริษัทหรือหน่วยธุรกิจ จากตาราง IFAS
5. จับคู่ จุดแข็งภายใน (S) กับ โอกาสภายนอก (O) เพื่อรวมตัวเป็น กลยุทธ์ SO
6. จับคู่ จุดอ่อนภายใน (W) กับ โอกาสภายนอก (O) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ WO
7. จับคู่ จุดแข็งภายใน (S) กับ อุปสรรคภายนอก (T) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ ST
8. จับคู่ จุดอ่อนภายใน (W) กับ อุปสรรคภายนอก (T) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ WT

เมทริกซ์ TOWS (The TOWS Matrix)

ปัจจัยภายใน (Internal Factors) (IFAS)	จุดแข็ง (S) S1 เลือกเขียน S2 5-10 รายการ S3 . . S10	จุดอ่อน (W) W1 เลือกเขียน W2 5-10 รายการ W3 . . W10
	ปัจจัยภายนอก (External Factors) (EFAS)	
โอกาส (O) O1 เลือกเขียน O2 5-10 รายการ O3 . . O10	กลยุทธ์ SO จัดทำกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็ง เพื่อสร้างความได้เปรียบจาก โอกาส	กลยุทธ์ WO จัดทำกลยุทธ์โดยเอาชนะ จุดอ่อนเพื่อใช้ประโยชน์จาก โอกาส
อุปสรรค (T) T1 เลือกเขียน T2 5-10 รายการ T3 . . T10	กลยุทธ์ ST จัดทำกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็ง เพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคหรือภัย คุกคาม	กลยุทธ์ WT จัดทำกลยุทธ์เพื่อลด จุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค

ที่มา (Fred R. David, 2001 : 206 อ้างถึงใน พิบูล ที่ปะปาล, 2546 : 100)

สำหรับแนวทางการจัดทำกลยุทธ์ทั้ง 4 รูปแบบ มีวิธีการจัดทำดังนี้

1. กลยุทธ์ SO (SO strategies) เป็นการคิดหาแนวทางการดำเนินงานของบริษัทหรือหน่วยธุรกิจ (SBU) โดยใช้จุดแข็งที่มีอยู่เพื่อสร้างความได้เปรียบจากโอกาสที่เอื้ออำนวยให้ ตัวอย่างเช่น บริษัทที่มีจุดแข็งทางด้านสมรรถภาพการทำงานที่มากเกินอยู่ (จุดแข็งภายใน) และพบว่าอุตสาหกรรมเคเบิลทีวีมีอัตราการเจริญเติบโต 20% ต่อปี (โอกาสภายนอก) กลยุทธ์ SO ที่เป็นไปได้วิธีหนึ่งคือ บริษัทควรซื้อกิจการเคเบิลทีวี

2. กลยุทธ์ WO (WO strategies) เป็นการใช้ความพยายามเพื่อปรับปรุงจุดอ่อนภายในบริษัทให้ดีขึ้น ด้วยการใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นภายนอก สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นเมื่อบริษัทพบว่า มีโอกาสที่ดีเกิดขึ้นภายนอก แต่บริษัทมีจุดอ่อนภายในไม่สามารถที่นำโอกาสที่เกิดขึ้นนั้นมาใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ตัวอย่างเช่น บริษัทพบว่าความต้องการเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อควบคุมระบบหัวฉีดจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในรถยนต์ที่สูง (โอกาสภายนอก) แต่บริษัทยังขาดความรู้ความสามารถและเทคโนโลยีด้านการผลิตเครื่องมือเหล่านี้ (จุดอ่อนภายใน) กลยุทธ์ WO ที่เป็นไปได้วิธีหนึ่งก็คือ การพัฒนาความรู้ความสามารถพนักงานด้วยการจ้างหรือฝึกอบรมพนักงานเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีสมรรถภาพทางเทคนิคด้านนี้อย่างเพียงพอ

3. กลยุทธ์ ST (ST strategies) เป็นการใช้จุดแข็งของบริษัท เพื่อหาทางหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบจากอุปสรรคหรือภัยคุกคามจากภายนอก ตัวอย่างเช่น บริษัทที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) เป็นอย่างดี (จุดแข็งภายใน) และพบว่า จำนวนประชากรวัยกลางคนกำลังลดลง (อุปสรรคภายนอก) กลยุทธ์ ST ที่เป็นไปได้วิธีหนึ่งคือ บริษัทควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับผู้สูงอายุมากขึ้น

4. กลยุทธ์ WT (WT strategies) เป็นยุทธวิธีป้องกันตัว (defensive tactics) ของบริษัท โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดจุดอ่อนภายในให้เหลือน้อยที่สุด และเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคหรือภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากภายนอก ตัวอย่างเช่น บริษัทพบว่า ขวัญของพนักงานลูกจ้างของบริษัทอยู่ในภาวะที่ตกต่ำมาก (จุดอ่อนภายใน) และในขณะเดียวกันพบว่า กิจกรรมของสหภาพแรงงานมีความเข้มแข็งมาก (อุปสรรคภายนอก) กลยุทธ์ WT ที่เป็นไปได้วิธีหนึ่งคือ บริษัทควรพัฒนาจัดระบบการให้ผลประโยชน์และสวัสดิการของลูกจ้างทั้งหมดใหม่ให้ดีขึ้น

TOWS matrix เป็นเครื่องมือที่นับว่ามีประโยชน์อย่างมากในการจัดทำกลยุทธ์เพื่อให้เกิดทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อมองกันได้ในหลายๆ มุม สามารถนำมาใช้ได้ทั้งในระดับบริษัท อันเป็นส่วนรวมและในระดับธุรกิจ (SBU) และกลยุทธ์ที่จัดทำขึ้นมาก็ไม่ได้หมายความว่า จะนำไปใช้ในขั้นปฏิบัติการทั้งหมด เพียงแต่ต้องการแสดงให้เห็นว่า การจัดทำกลยุทธ์มีโอกาสทำได้ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ กลยุทธ์ในเชิงรุกที่ดี (good offense) โดยปราศจากกลยุทธ์เชิงรับที่ดี (good defense) หรือในทางกลับกันมักจะนำไปสู่ความพ่ายแพ้เสมอ กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้จุดแข็งเพื่อฉกฉวยประโยชน์จากโอกาส ถือเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุก (offense) ส่วนกลยุทธ์ที่ออกแบบขึ้น ปรับปรุงจุดอ่อนและในขณะเดียวกันเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคหรือข้อจำกัด ก็ถือเป็นกลยุทธ์ในเชิงรับหรือป้องกันตัว (defense) (David, 2001 : 204) และเนื่องจากทุกองค์การต่างก็มีโอกาสและ

อุปสรรคภายนอก และมีจุดแข็งจุดอ่อนภายใน ดังนั้นจึงสามารถจัดทำกลยุทธ์ได้ทั้งสองแนวทาง ดังกล่าว

การจัดทำกลยุทธ์เป็นงานขั้นที่ 2 ในกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์เริ่มจากการวิเคราะห์สถานการณ์ประกอบด้วยการวิเคราะห์ 4 อย่าง คือ จุดแข็งจุดอ่อนภายในบริษัท และโอกาส และอุปสรรคภายนอกบริษัท ซึ่งนิยมเรียกการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ว่า “การวิเคราะห์สวอท” (SWOT analysis)

จุดแข็ง (S) หมายถึง ข้อได้เปรียบของบริษัทเหนือคู่แข่งขั้นที่บริษัทสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานธุรกิจ ได้แก่ ทีมงานบริหารที่เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับอุตสาหกรรม และลูกค้าเป็นอย่างดี เป็นต้น

จุดอ่อน (W) หมายถึง สิ่งที่ยังขาด หรือมีด้อยกว่าคู่แข่งขั้น ได้แก่ การขาดทรัพยากรด้านการเงิน การขาดประสบการณ์ด้านการบริหารในอุตสาหกรรมนั้น หรือการมีเครื่องมือด้านการผลิตที่มีคุณภาพด้อยกว่า เป็นต้น

โอกาส (O) หมายถึง ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายนอก ที่มีส่วนช่วยให้บริษัทสามารถใช้ความพยายาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หรือมากกว่าที่มุ่งหวังไว้อย่างมาก โอกาสของบริษัทที่เป็นไปได้ เช่น การเพิ่มบริการให้กลุ่มลูกค้ามากขึ้น หรือการขยายเข้าสู่ตลาดใหม่ เป็นต้น

อุปสรรค (T) หรือ ภัยคุกคาม (T) หมายถึง ปัจจัยภายนอก ซึ่งอาจมีผลกระทบทำให้บริษัทประสบความล้มเหลว ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น ความเป็นไปได้ที่คู่แข่งหน้าใหม่ที่มีพลังจะเข้ามาเป็นคู่แข่งในอนาคต หรือการเกิดสินค้าทดแทน ทำให้ต้องสูญเสียยอดขายไป เป็นต้น

4. การพัฒนานิสิตนักศึกษา

ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอร์ริง Chickering's seven vectors of Student Development (Chickering and Reisser, 1993 อ้างถึงใน ธิดารัตน์ บุญนุช, 2547)

1. การพัฒนาความสามารถ (Development Competence) ประกอบด้วย

ด้านสติปัญญา (intellectual areas) ได้แก่ ความสามารถในการใช้สมองและความคิดในการเข้าใจเนื้อหา ทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งต่างๆ

ด้านร่างกาย ได้แก่ ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางกีฬาและศิลปะ มีความแข็งแรงและมีวินัยในตนเอง

ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ ความสามารถในการฟัง ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ร่วมมือ และใช้ยุทธวิธีต่างๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและกลุ่มดำเนินการไปได้ด้วยดี

2. การจัดการด้านอารมณ์ (managing emotions)

คือการรู้จักควบคุมอารมณ์ มีความยืดหยุ่น รู้จักอารมณ์และความรู้สึกแบบต่างๆ ของตนเอง รู้จักที่จะจัดการและจัดระเบียบให้แก่ตนเองมากกว่าการเก็บกด เมื่อความสามารถในการควบคุมตนเองและการแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองมีความสมดุลกัน ความตระหนักรู้และการบูรณาการความรู้สึกต่างๆ ก็จะสนับสนุนและเอื้อต่อกัน นิสิตนักศึกษาต้องเรียนรู้การรักษาสมดุลระหว่างการยึดมั่นในตนเองกับการมีส่วนร่วมในกลุ่ม และรู้จักประสานความรู้สึกให้สอดคล้องกับการกระทำที่มีความรับผิดชอบด้วย

3. การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (moving through autonomy toward interdependence)

ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะพอใจในตนเอง ไม่ถูกชักนำโดยความคิดของผู้อื่นในการบรรลุเป้าหมายที่ตนเลือกไว้ สามารถแปลงความคิดของตนไปสู่การกระทำที่มีเป้าหมายได้อย่างอิสระ ในขณะที่เดียวกันก็เห็นความสำคัญของการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน และเคารพในความเป็นตัวของตัวเองของผู้อื่นด้วย

4. การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (developing mature interpersonal relationships)

ได้แก่ การพัฒนาความสามารถที่จะใกล้ชิดกับผู้อื่นได้โดย ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านความคิด ประสบการณ์และวัฒนธรรม การพัฒนาสัมพันธภาพอย่างนี้เป็นการพัฒนาการของการอยู่ร่วมกันแบบผู้ใหญ่ที่ไม่ยึดติดในความคิดของตน ไม่หลงตนเอง ทำให้สัมพันธภาพยั่งยืนและเหนียวแน่น

5. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (establishing identity)

เป็นการค้นหาว่าประสบการณ์แบบไหนที่ทำแล้วทำให้ตนพอใจ รู้สึกปลอดภัย และเกิดความมั่นใจในตนเอง และจะต้องทำประสบการณ์นั้นบ่อยครั้งเพียงไร และทำในระดับใด

การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนนี้ รวมไปถึงความพอใจตนเองในรูปร่าง ลักษณะ และการปรับตัวทางเพศ การยอมรับและเข้าใจในบทบาทของตน การนับถือตนเองและมั่นใจในบุคลิกของตน

การที่นิสิตนักศึกษาจะสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนได้ขึ้นอยู่กับการพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ การจัดการกับอารมณ์ การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น ดังได้กล่าวมาแล้ว

6. การพัฒนาเป้าหมาย (developing purpose)

เป็นความสามารถที่จะประเมินความสนใจและทางเลือกต่างๆ สร้างความชัดเจนให้กับเป้าหมายต่างๆ วางแผน และมุ่งมั่นที่จะสู้อุปสรรคทั้งหลายอย่างตั้งใจจริง การพัฒนาเป้าหมายต้องอาศัยการวางแผนและบูรณาการสิ่งที่ควรทำ ทำก่อนทำหลังใน 3 ด้าน คือ การวางแผนและความตั้งใจจริงในการเลือกอาชีพ ความสนใจส่วนตน การยอมรับของครอบครัวและคนรอบข้าง

7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity)

เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า คุณค่าและความเชื่อของบุคคลเป็นสิ่งที่บุคคลใช้ในการแปลความหมายจากประสบการณ์ นำทางพฤติกรรม และคงความนับถือตนเอง การพัฒนาความมีคุณธรรม เกี่ยวข้องกับคุณค่าความเป็นมนุษย์ คุณค่าส่วนบุคคล และการพัฒนาความพอดี

คุณค่าความเป็นมนุษย์ (humanizing values) คือการเปลี่ยนจากการกระทำโดยอัตโนมัติที่จะยึดถือความเชื่อของตนเองเป็นหลักอย่างชนิดที่ว่าไม่ยอมประนีประนอมความเชื่ออันั้นกับของคนอื่น มาเป็นการให้ความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของผู้อื่นเป็นหลักในการคิด

คุณค่าส่วนบุคคล (personalizing values) คือ ยึดมั่นในคุณค่าและความเชื่อที่ตนยึดถืออย่างมีสติ ในขณะที่เดียวกันก็เคารพความคิดของผู้อื่นด้วย

การพัฒนาความพอดี (development congruence) ที่ตนยึดถือกับพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบในสังคมได้อย่างพอดี

5. ปรัชญามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547

มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทาง

วิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู

มาตรา 8 ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม มาตรา 7 ให้กำหนด ภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

1. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

2. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพัน ต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าว จะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิต บัณฑิตของประเทศ

3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจใน วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

4. เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและ นักการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการ บริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

5. เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

6. ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

7. ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหา แนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

8. ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริใน การปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ปรัชญามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ปรัชญา มหาวิทยาลัยอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการกระจาย โอกาสทางการศึกษามีการสร้างเอกภาพในการบริหารและการจัดการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

พันธกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีพันธกิจหลัก คือ ให้การศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สร้างสรรค์องค์ความรู้และมิติใหม่ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการรวมทั้งใฝ่ประวั่ง ซึ่เหตุเตือนภัยให้สังคม และเป็นผู้นำ การผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู เพื่อการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของคน ชุมชนและท้องถิ่นให้เจริญ ก้าวหน้าและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรักษาและพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้ประกอบการและแข่งขันได้ในตลาดแรงงาน
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ด้อยโอกาสเข้าถึงการอุดมศึกษา
3. เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้และมิติใหม่ทางวิชาการและวิชาชีพจากภูมิปัญญาไทยและสากล
4. เพื่อปรับปรุงพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น
5. เพื่อบริการวิชาการและใฝ่ประวั่ง ซึ่เหตุเตือนภัยให้กับสังคม
6. เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ชุมชนดำรงชีวิตอยู่ร่วมประชาคมโลกได้อย่างมีเอกลักษณ์และศักดิ์ศรี
7. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมวิทยฐานะของครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการในท้องถิ่น
8. เพื่อปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและระบบการบริหารจัดการให้มีเอกภาพและเกิดประสิทธิภาพในการบริหาร

6. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา

การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนสถานอันอุดมศึกษาของ คำเพชร ฎริปริญา (2550) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนสถานอันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของสถานอันอุดมศึกษาระดับโลก ศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานอันอุดมศึกษาไทยและเพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนสถานอันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก การศึกษาปัจจัยความสำเร็จของสถานอันอุดมศึกษาระดับโลก โดยวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารพบว่าปัจจัยความสำเร็จของสถานอันอุดมศึกษาโลกขึ้นอยู่กับคุณภาพของภารกิจหลักของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ หลักสูตรและการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการและมิติทางวัฒนธรรม ปัจจัยด้านความเป็นนานาชาติของมหาวิทยาลัยระดับโลก ได้แก่ 1. การจัดการคุณภาพและโครงสร้างพื้นฐาน 2. หลักสูตรและนวัตกรรม 3. การวิจัย 4. การศึกษาเรื่องอาณานิคมศึกษา นิสิตนักศึกษาและนักวิชาการจากนานาชาติ 5. ความร่วมมือทางวิชาการและการพัฒนาด้านนานาชาติ 6. การบริการทางสังคมและความฉลาดทางวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์เอกสารสอดคล้องสัมพันธ์กับข้อค้นพบจากการสำรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิต่างประเทศด้วยวิธี e-survey จากผลการศึกษาริบทและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยระดับโลก 5 แห่ง และมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบของไทย 4 แห่ง การศึกษาผลจากการจัดอันดับมหาวิทยาลัยระดับโลก ผู้วิจัยได้นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนสถานอันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนประกอบของยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์ในระดับองค์การ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างคุณค่าเพื่อความเป็นเลิศในภารกิจหลักของสถานอันอุดมศึกษาและเป็นองค์การอัจฉริยะ
 2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 3. ยุทธศาสตร์การประกอบการของมหาวิทยาลัย
 4. ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- ในแต่ละยุทธศาสตร์มีปัจจัยชี้วัดหลักรวมทั้งสิ้น 22 ปัจจัย โดยได้รับการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบปัจจัยความสำเร็จของมหาวิทยาลัยระดับโลกกับยุทธศาสตร์ในระดับองค์การของสถานอันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลกพบว่าสัมพันธ์เชิงบวกและสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์มีสัมพันธ์ในเชิงบวก

การศึกษากำหนดกระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาของ พันธุ์ศักดิ์ พลสร้อย (2540) ซึ่งทำการวิจัยการพัฒนาระบบการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิด การบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและพัฒนาระบบการ บริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ เพื่อใช้สำหรับการบริหารงานในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสูง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และมีความเป็นผู้นำในการใช้เทคนิคการบริหารงานที่มุ่งเน้นคุณภาพ ได้มีการ จัดทำทิศทางพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระยะ 15 ปี (2540 – 2554) กำหนดทิศทางให้ มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำอย่างชัดเจน การบริหารงานอยู่ในระยะของการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การบริหารงานมีอิสระมากขึ้น กำลังดำเนินการปฏิรูประบบงานบริหารวิชาการ มีความ พร้อมต่อรูปแบบการบริหารใหม่ๆ ค่อนข้างสูง

กระบวนการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (TQM) ที่เหมาะสมสำหรับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ 1. การดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ TQM 2. การสร้างทีมดำเนินงาน TQM เพื่อนำร่อง 3. การนิยามและสำรวจความ ต้องการของผู้ใช้บริการ 4. การสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดภารกิจ กำหนดระบบรางวัล 5. การ กำหนดแผนการดำเนินงาน TQM 6. การดำเนินการจัดตั้งทีมย่อย 7. การสร้างความสัมพันธ์แต่ ละทีมย่อยต่างหน่วยงาน 8. การรายงานผลและกำหนดรางวัล ขั้นตอนแต่ละขั้นตอนมีความ เหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากในทุกขั้นตอน ยกเว้นในด้านความเหมาะสมของการกำหนด รางวัล มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยน่าจะได้นำรูปแบบการ บริหารงานแบบ TQM ไปใช้ในการบริหารงานมหาวิทยาลัย ซึ่งกำลังมีการปฏิรูประบบบริหาร วิชาการอยู่แล้วโดยกำหนดให้เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของมหาวิทยาลัยและให้ฝ่ายพัฒนา องค์การและทรัพยากรมนุษย์ของมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานกลางสำหรับดำเนินงาน

การศึกษากำหนดกลยุทธ์การแข่งขันของมหาวิทยาลัยของ ประดิษฐ์ อารยะ การกุล (2547) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การแข่งขันของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในที่มีผลกับการพัฒนากล ยุทธ์การแข่งขันของมหาวิทยาลัย และพัฒนากลยุทธ์การแข่งขันของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญในการบริหาร มหาวิทยาลัย 4 คน และผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 121 คน จากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้า

หลวง และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายนอกที่ชี้นำกลยุทธ์การแข่งขันของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างมาก ได้แก่ ทิศทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งไปสู่สังคมดิจิทัล และการให้ความสำคัญกับการฝึกอบรม ตลอดจนอายุงานของแรงงานที่ประกอบวิชาชีพชั้นสูง ปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ คือคุณภาพของนักศึกษา การสนับสนุนงบประมาณที่มีแนวโน้มลดลง และการขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพ กลยุทธ์ด้านความเป็นผู้นำทางต้นทุนของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย 4 กลุ่มกลยุทธ์ คือ 1. พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ 2. นักศึกษา 3. การบริหารและการเงิน 4. เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ กลยุทธ์ด้านการสร้างความแตกต่าง ประกอบด้วย 4 กลุ่มกลยุทธ์ คือ 1. พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ 2. นักศึกษา 3. การพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ 4. ความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงการตลาด กลยุทธ์การจำกัดขอบเขต ประกอบด้วย 4 กลุ่มกลยุทธ์ คือ 1. พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ 2. ความเป็นเลิศทางวิชาการ 3. การพัฒนาประชาคม 4. เป้าหมายเจาะจง ทั้งนี้การพัฒนา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในภาพรวมควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่พบทั้ง 3 ด้าน ของกลยุทธ์การแข่งขัน กลยุทธ์ที่มีความสำคัญรองลงมาควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ด้านนักศึกษา กลยุทธ์ด้านการบริหาร และกลยุทธ์ด้านวิชาการ

แนวคิดการพัฒนาระบบบริหารจัดการของ ประกอบ ใจมั่น (2547) ซึ่งได้ทำการวิจัยการพัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. วิเคราะห์แนวคิดการบริหารจัดการความรู้ หน่วยงานบุคคล ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความรู้ และโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เครือข่าย และการสื่อสาร 2. พัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ 3. พัฒนาต้นแบบระบบคอมพิวเตอร์เพื่อบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นกรณีศึกษา 4. วิเคราะห์ประสิทธิผลของต้นแบบระบบคอมพิวเตอร์เพื่อบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับการจัดการเรียนการสอนใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยวัตถุประสงค์สองข้อแรกเน้นการวิเคราะห์เอกสารและนำเสนอเป็นระบบบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับการเสนอต้นแบบระบบคอมพิวเตอร์ใช้ซอฟต์แวร์ที่เป็นฟรีโค้ด ได้แก่ จาวาสคริปต์ เอเอสพีสคริปต์ และวิเคราะห์ประสิทธิผลของต้นแบบระบบคอมพิวเตอร์ เป็นการประเมินระบบโดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนใน รายวิชาที่มีเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 21 คน ใน 1 ภาคเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง 5 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวคิดการบริหารจัดการความรู้ มีการกำหนดเป้าหมาย องค์ประกอบการบริหารจัดการความรู้ที่ประกอบด้วย 1. คนและหน่วยงาน 2. กระบวนการ 3. เทคโนโลยี 4. ความรู้ 5. งานซึ่งช่วยสนับสนุนการดำเนินการ 5 ด้าน คือ 1. อัจฉริยภาพการประกอบกระบวนการ 2. การประสานความร่วมมือ 3. การถ่ายโอนความรู้ 4. การสืบค้นและแผนที่ความรู้ 5. แผนที่ผู้เชี่ยวชาญ

2. การพัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏมืองค์ประกอบ ระบบ 7 ประการ คือ หลักการของระบบ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ข้อมูลป้อนกลับ และข้อมูลสนับสนุน

3. การพัฒนาต้นแบบระบบคอมพิวเตอร์เพื่อบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นกรณีศึกษา ประกอบด้วยโครงสร้างหลัก 5 ประการ คือ 1. สรรสาระ 2. เรียนรู้ร่วมกัน 3. แบ่งปันความรู้ 4. ผลិតภัณฑ์ และ 5. สมุดหน้าเหลือง

4. ประสิทธิภาพของต้นแบบระบบคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นโดยนำต้นแบบระบบไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่เรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่ไหน เมื่อไร และใช้เวลาในการทำกิจกรรมได้นานเท่าที่ต้องการ ควบคู่กับการเรียนในห้องเรียนตามปกติ โดยรวบรวมข้อมูลจากผลงานที่นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรม เช่น เสนอกระทู้ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ถามตอบปัญหา เขียนอนุทินการเรียนรู้ ทำสัญญาการเรียน นอกจากนั้นนักศึกษาได้เสนอจุดเด่นและจุดด้อย ปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า นักศึกษารับรู้จุดเด่นที่เป็นประโยชน์ของการเรียนรู้ผ่านต้นแบบระบบคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองตามแนวคิดของกุกลิเอลมีโน (Guglielmino, 1977) ในส่วนการเรียนรู้แบบนำตนเองและกาไร้รู้ นักศึกษา 14 คน ใน 21 คน ประเมินตนเองว่าเป็นนักศึกษาที่ชอบสถานการณ์การเรียนรู้ที่เป็นอิสระ แต่ไม่ถึงกับพอใจที่จะระบุหรือวางแผนการเรียนรู้และกระบวนการทั้งหมดด้วยตนเอง

ต้นแบบระบบคอมพิวเตอร์เพื่อบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการยอมรับว่าเป็นฐานความรู้และศูนย์กลางการเรียนรู้สำหรับอาจารย์ นักศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการพัฒนาแผนกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นของ ไพเราะ ไตรติลานันท์ (2549) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นที่เน้นความร่วมมือกับชุมชนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันการติดยาเสพติด กรณีศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นกับชุมชนในการป้องกันยาเสพติด 2. วิเคราะห์แผนชุมชนเพื่อหาประเด็นหลักที่สะท้อนความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นและชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติดและ 3. พัฒนาแผนกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นที่เน้นความร่วมมือกับชุมชนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันการติดยาเสพติด โดยใช้กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงบรรยาย มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1. วิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นกับชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติด และส่งแบบสอบถามไปยังผู้แทนของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ 41 แห่ง 2. วิเคราะห์เอกสารแผนชุมชนระดับตำบลของจังหวัดฉะเชิงเทราทั้งหมด 36 ชุด 3. พัฒนาแผนกลยุทธ์โดยผู้แทนมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์และผู้แทนตำบลที่มีแผนชุมชนจาก 3 ตำบลรวม 98 คน และ 4. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแผนกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นที่เน้นความร่วมมือกับชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพของความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นกับชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติดในปัจจุบันมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง (ร้อยละ 42.9) 2. ไม่มีแผนชุมชนตำบลใดที่มีโครงการซึ่งสะท้อนความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นและชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติดและ 3. กลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นความร่วมมือกับชุมชนควรครอบคลุม 8 ประเด็น คือ 1. ปรับปรุงการประสานงานด้านความร่วมมือในการป้องกันการติดยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกชุมชน 2. ปรับปรุงให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยทำงานเชิงรุกด้านการป้องกันการติดยาเสพติด 3. ปรับปรุงระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลด้านการป้องกันการติดยาเสพติด 4. ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติด 5. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางสังคมเพื่อลดความเสี่ยงในการติดยาเสพติด 6. พัฒนาศักยภาพของประชาชนกลุ่มเสี่ยงในการจัดกิจกรรมป้องกันการติดยาเสพติด 7. ขยายเครือข่ายคลินิกชุมชนออนไลน์ 8. รวมพลังระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายป้องกันการติดยาเสพติด

แนวความคิดในการบริหารจัดการอุดมศึกษาของ Bicknell (2008 : 1-2) แห่งมหาวิทยาลัย Massachusetts Boston ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ศึกษาวิจัยและเสนอแนวคิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดตัดสินใจว่าอธิการบดีได้วางกรอบความมุ่งหวัง (purpose) ของอุดมศึกษาสำหรับวิทยาเขตและบุคลากรของวิทยาลัยเขตให้ได้ตระหนักรู้หรือรับรู้รับทราบตามกรอบเป้าหมายที่อธิการบดีได้วางแนวทางไว้ การศึกษาวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งออกแบบการวิจัยเพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการแสวงหาความรู้สำหรับบริหารจัดการอุดมศึกษา ซึ่งมีวิทยาลัย

ชุมชน จำนวน 3 แห่ง ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ จากการสัมภาษณ์อธิการบดี รวมทั้งสัมภาษณ์ อาจารย์ในคณะวิชา 3 คณะวิชา และสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง จำนวน 3 คน พร้อมกับการ สัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น คำปราศรัยและข้อเขียนของอธิการบดี บทให้ สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์หรือบทความของอธิการบดี ข้อกำหนดของสถาบัน รวมทั้งเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับการวางแผนกลยุทธ์ รายงานประจำปี เป็นต้น โดยการคัดเลือกมาวิเคราะห์ ผลการ วิเคราะห์ อธิการบดีทั้งสามสถาบันได้วางกรอบของเป้าประสงค์ของอุดมศึกษาไว้สามประการคือ 1. ความเสมอภาคทางประชาธิปไตย 2. ประสิทธิภาพทางสังคม 3. ความเคลื่อนไหวทางสังคม นอกจากนี้ยังพบว่าเป้าประสงค์ซึ่งมองเป็นจุดหมายรวมสามประการดังกล่าว และถือได้ว่าเป็น ลักษณะบูรณาการ อธิการบดีทั้งสามสถาบันได้ใช้คำปราศรัย ข้อเขียน การเล่าเรื่อง การใช้อุปมา อุปมัยและใช้โครงสร้างของสถาบันเป็นวิธีการในการสร้างกรอบความมุ่งหวัง

ผลการวิจัยของ Bicknell นี้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาอัน เกิดจากการมีหรือไม่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สำหรับการมีวิสัยทัศน์กว้างไกลบ่งบอกถึงลักษณะการ ใช้เงื่อนไข ความรู้ สติปัญญา มองเห็นการณ์ไกลในสภาวะวิกฤติ มองเห็นความท้าทายและใช้ สติปัญญานั้นด้วยความระมัดระวัง

Stiefer (2007 : 1-2) แห่งมหาวิทยาลัย Arkansas ได้ศึกษาการกำหนดทิศ ทางการบริหารอุดมศึกษา โดยศึกษารวบรวมข้อมูลที่เป็นเสียงสะท้อนจากอธิการบดีและได้เสนอ แนวความคิดว่ามหาวิทยาลัยกำลังเผชิญกับการเจริญเติบโต ความท้าทายสติปัญญา โอกาส ทางด้านการศึกษาและทางด้านเศรษฐกิจซึ่งทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การศึกษาวิจัยนี้เป็นงานวิจัย เชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจุดมุ่งหมายสาธารณะของอุดมศึกษาในฐานะเป็นหน่วยงาน อุตสาหกรรมการผลิตประการหนึ่ง และต้องการศึกษาว่าวิสัยทัศน์ของผู้นำจะมีผลกระทบต่อ บทบาทที่วิสัยทัศน์ได้มีส่วนในการพัฒนาอย่างไร วิสัยทัศน์สำหรับสถาบันอุดมศึกษาซึ่งนำไปสู่การ สร้างกลยุทธ์แก่สถาบัน สร้างอิทธิพลสร้างความก้าวหน้าและขับเคลื่อนอุดมศึกษาให้ก้าวต่อไป เป็นอุตสาหกรรมผลวัต (dynamic industry) อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาร่วมสมัยจะมี ทิศทางสำหรับอุดมศึกษานั้น สามารถจะกำหนดสิ่งท้าทายและแนวโน้มต่างๆ ที่เราจะเผชิญใน ศตวรรษนี้ ทั้งนี้เพราะว่าอธิการบดีจะเป็นผู้นำมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถาบันที่ จะต้องเผชิญหน้ากับผลประโยชน์ที่มีการแข่งขันกันนั้น อนึ่ง สไตเฟอร์ได้ค้นพบต่อไปว่า สถาบันอุดมศึกษาถือได้ว่าเป็นประตูสู่ความสำเร็จในศตวรรษ ทั้งนี้เพราะว่าเป็นความรับผิดชอบ ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องสร้างความมั่นใจว่าประตูเหล่านี้จะต้องเปิดกว้างแก่ทุกคนที่มี คุณสมบัติครบถ้วนที่จะเข้ามาศึกษา ดังนั้นบทบาทของอุดมศึกษาคือการให้หลักการทางเศรษฐกิจ

ขับเคลื่อนความรู้ (knowledge driven economy) ซึ่งก็หมายถึงการขับเคลื่อนการศึกษาอันถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเร่งด่วนเพื่อสร้างนวัตกรรมและความเจริญเติบโต รวมทั้งความสามารถในการเข้าถึงจุดตัดของความรู้ซึ่งจะต้องทำควบคู่กันไปกับคุณธรรมจริยธรรมของสังคม ซึ่งอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการวิจัย ได้ชี้ให้เห็นเป็นแนวทิศทางเดียวกันว่าพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมั่นคง แต่วิสัยทัศน์ของปัจเจกบุคคลในสถาบันอาจมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงขึ้นใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก ถือว่าเป็นความรับผิดชอบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของอธิการบดีของสถาบันที่จะต้องเผชิญหน้ากับงานที่สลับซับซ้อนนี้ เพราะเกี่ยวข้องกับเป้าหมายของอุดมศึกษาเพื่อคงไว้ซึ่งระบบอุดมศึกษาอันเป็นภาพรวมของพันธกิจยิ่งใหญ่ของโลกเอาไว้

สถาบันอุดมศึกษานอกจากจะดำเนินตามพันธกิจคือการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ยังต้องทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและหลักคุณธรรมจริยธรรม ในประเด็นนี้ Burns (2008 : 1-2) แห่งมหาวิทยาลัย Gonzaga มลรัฐวอชิงตัน สหรัฐอเมริกาได้ศึกษาบทบาทด้านจริยธรรมในการตัดสินใจของคนบติและหัวหน้าภาควิชาในวิทยาลัยชุมชน ด้วยเหตุผลว่าการตัดสินใจถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารจัดการที่ทำหลายอย่างๆ สำหรับผู้นำและผู้บริหารจัดการ ประเด็นสำคัญและประเด็นที่ผิดธรรมชาติของจริยธรรมมักจะเพิ่มเข้ามาในมิติต่างๆ ของการบริหารจัดการอุดมศึกษาอยู่เสมอ จึงก่อให้เกิดความยุ่งยากในการตัดสินใจ การตัดสินใจที่ไม่เป็นไปตามหลักจริยธรรมจะส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจขององค์กรและของปัจเจกบุคคลซึ่งมักจะถูกนำไปรายงานผ่านสื่อต่างๆ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแยกแยะบทบาทที่จะนำจริยธรรมเข้าไปมีส่วนในกระบวนการตัดสินใจของคนบติหรือหัวหน้าภาควิชาของสถาบันระเบียบวิธีวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการที่เป็นปรากฏการณ์จริง (Heuristic Phenomenology) และประสบการณ์ในการตัดสินใจโดยใช้หลักจริยธรรมของผู้บริหารจัดการอุดมศึกษาระดับกลาง ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึงระดับคนบติ หัวหน้าภาควิชา ถูกนำมาศึกษาโดยการเน้นย้ำถึง 1. วิถีปฏิบัติทางด้านจริยธรรมต้องมีการแยกแยะออกมาศึกษาให้ชัดเจน 2. กระบวนการที่ใช้ในการตัดสินใจโดยอาศัยหลักจริยธรรม 3. ปัจจัยแวดล้อมที่สนับสนุนการตัดสินใจโดยอาศัยหลักจริยธรรม 4. ผลกระทบในการตัดสินใจส่งผลกระทบต่อผู้มีอิทธิพลต่อผู้ตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่าเกิดผลสะท้อนออกมาจากการวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ร่วมกันตัดสินใจโดยคนบติและหัวหน้าภาควิชาซึ่งเป็นผู้บริหารจัดการอุดมศึกษาระดับกลางที่ตัดสินใจโดยมีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของสถาบัน และได้มีการตัดสินใจออกมา

ผลการวิจัยพบว่าอันดับแรกเกิดจากสภาพแวดล้อมภายในสถาบันเอง โดยเฉพาะองค์ประกอบหรือปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา อันได้แก่ พันธกิจ (mission) นโยบาย (policies) และการปฏิบัติ (practice) ซึ่งรวมทั้งลักษณะสลับซับซ้อนของสถาบันอีกด้วย อันดับต่อมาซึ่งผู้บริหารจัดการอุดมศึกษาระดับกลางได้แยกแยะลักษณะเด่นหรือบทบาท 4 ประการออกมา คือ 1. การรักษาคุณภาพระหว่างกลุ่มหลากหลายที่ได้รับการบริการ โดยผู้บริหารจัดการอุดมศึกษาระดับกลาง 2. ความเข้าใจอำนาจและอิทธิพล 3. ความแตกต่างระหว่างภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ 4. การเตรียมความพร้อมที่จะให้บริการในฐานะเป็นผู้บริหารจัดการอุดมศึกษาระดับกลางและประการสุดท้ายคือผู้บริหารจัดการอุดมศึกษาระดับกลางได้แยกแยะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล อเนกการแยกแยะผลกระทบของการตัดสินใจโดยอาศัยหลักจริยธรรมนั้น ทำอย่างไร การอธิบายประสบการณ์ในการตัดสินใจโดยอาศัยกระบวนการทางจริยธรรมก็ยังคงสะท้อนให้เห็นถึงกรอบทางด้านทฤษฎีทางด้านอันตวิทยา (teleology) ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีจุดมุ่งหมายปลายทางที่แน่นอนและกรณีจริยธรรม (deontology) คือหน้าที่ที่พึงกระทำและจริยธรรมเกี่ยวกับสุขภาพ Burns กล่าวว่าหากมีงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จะช่วยให้นำไปสู่ผลผลิตที่เป็นเชิงบวกในเรื่องกระบวนการตัดสินใจโดยอาศัยหลักจริยธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เผยแพร่สู่สาธารณชนนั้น นับเป็นการตระหนักถึงความสำคัญ ความพยายามและผลสัมฤทธิ์ที่ได้มีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในภาคส่วนต่างๆ ดังเช่น การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับภาคธุรกิจของสมบัติ กุสุมาวลี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชนโดยใช้กรณีศึกษาการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การของเครือซีเมนต์ไทยเพื่อแสดงให้เห็นว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในทุกภาคส่วน แม้กระทั่งในหน่วยงานธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ ผู้วิจัยจึงได้นำเอาแนวทางการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การของเครือซีเมนต์ไทย ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ของไทยมาเป็นกรณีศึกษา โดยผู้วิจัยเริ่มจากความพยายามในการบูรณาการหลักคิดทฤษฎีทางวิชาการ ว่าด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การที่ดี เชื่อมโยงเข้ากับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้พบว่าองค์การที่ดีภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 4 คุณลักษณะที่สำคัญ คือ 1. เป็นองค์กรที่มีหลักการที่ถูกต้อง 2. เป็นองค์กรที่มี ผลิตภาพ 3. เป็นองค์กรที่มีความสามารถในการปรับตัว 4. เป็นองค์กรที่มี

ความชอบธรรมทางสังคม แล้วผู้วิจัยจึงได้นำเอากรอบแนวคิดนี้มาวิเคราะห์กรณีการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กรของเครือซิเมนต์ไทยทำให้พบว่าเครือซิเมนต์ไทยมีการบริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร สอดคล้องกับกรอบความคิดของการเป็นองค์กรที่ดี ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลายประการ อีกทั้งการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเครือซิเมนต์ไทยที่ผ่านมา ก็มีผลสำคัญยิ่งในการพัฒนาองค์กรให้สามารถเติบโตและฝ่าฟันรอดพ้นวิกฤติมาได้อย่างยาวนานเกือบหนึ่งศตวรรษ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางลดความเสี่ยงบางประการ ที่เครือซิเมนต์ไทยพึงระมัดระวังและควรสร้างภูมิคุ้มกันอย่างมีเหตุมีผล เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต

สหัชยา พลภัทพี (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. วิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่ดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. วิเคราะห์การเรียนรู้ของชุมชนเพื่อพัฒนาคนไปสู่คุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. นำเสนอแนวทางการพัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้การวิจัยภาคสนาม เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในชุมชนชนบท 3 แห่งในภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 ประการ คือ 1. พอประมาณ ได้แก่ พอประมาณกับศักยภาพของตน พอประมาณกับสภาพแวดล้อม และไม่โลภเกินไปจนเบียดเบียนผู้อื่น 2. มีเหตุผล ได้แก่ ไม่ประมาท รู้ถึงสาเหตุพิจารณาค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำ 3. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ พึ่งตนเองได้ทางสังคม คำนึงถึงผลระยะยาวมากกว่าระยะสั้น รู้เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคุณลักษณะทั้ง 3 ประการจะเกิดขึ้นได้จากการพัฒนาความรู้และคุณธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไขหลักของการพัฒนาคน

2. กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่ดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแบ่งได้ 4 ด้าน คือ กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านสังคม กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมเพื่อ

สร้างความพอใจเพียงด้านจิตใจ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องมีการดำเนินไปพร้อมกันอย่างสมดุล จึงจะสร้างความพอใจเพียงให้เกิดขึ้นในชุมชนได้

3. การเรียนรู้ของชุมชนเพื่อพัฒนาคนไปสู่คุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนโดยตรง และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบที่ช่วยสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

4. แนวทางการพัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ การพัฒนาความรู้และคุณธรรมในตัวบุคคลผ่านการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ และการพัฒนาชุมชนให้มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้าน อย่างสมดุล เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ประเด็นการมีเหตุผลอันเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สุดใจ บุญอารีย์ (2546 : 134-144) ก็ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวข้อกันกับผลการฝึกความสามารถด้านการรู้คิดและความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา ผลวิจัยพบว่า

1. เมื่อวัดทันทีหลังการฝึกพบว่าการฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรมได้ผลดีต่อตัวแปรตามทั้งสองมากกว่าการฝึกการรู้คิด แต่เมื่อวัดหลังการฝึก 6 เดือน พบผลกลับกัน

2. เมื่อเปรียบเทียบผลการฝึกควบคู่กับการไม่ฝึกทั้งสองด้าน พบผล 2 ประการ คือ 1. เมื่อวัดทันทีหลังการฝึก พบผลดีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมในนักศึกษา 2 ประเภทคือ นักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมเดิมและการหยิ่งลึกลับทางสังคมเดิมต่ำในคนเดียวกัน และนักศึกษานหญิงที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมเดิมดีมาก 2. เมื่อวัดทันทีหลังการฝึก พบผลดีต่อทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมในนักศึกษาชั้นปีที่ 3 แต่เมื่อวัดหลังการฝึก 6 เดือนได้พบผลกลับกัน

3. นักศึกษาที่ได้รับผลดีที่สุดในการฝึกทั้งสองด้านคือ นักศึกษานหญิง ซึ่งพบว่านักศึกษานหญิงที่ได้รับการฝึกมีคะแนนสูงกว่าผู้ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน ในการวัดทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว

4. เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อหาตัวทำนายของตัวแปรตามทั้งสอง พบว่า ตัวทำนายสำคัญของเหตุผลเชิงจริยธรรมมี 4 ตัว ได้แก่ การรู้คิดที่สูงและต่ำ เพศหญิง สุขภาพจิตที่ดี และการหยิ่งลึกลับทางสังคมสูง ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายได้ถึง 50.6% ส่วนตัวทำนายทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมพบว่า มีตัวทำนายสำคัญ 3 ตัว คือ การหยิ่งลึกลับทางสังคมสูง เพศหญิงและสุขภาพจิตดี ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายจิตลักษณะดังกล่าวได้ถึง 57.9%

สำหรับประเด็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวนั้น นภาพร ณ เชียงใหม่ (2548 : 422-429) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการปลูกฝังคุณธรรมสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางหรือหาเทคนิควิธีการที่จะสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา เพราะหากนักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมแล้วสังคมก็จะได้ทรัพยากรบุคคลหรือเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ อันจะทำให้สังคมมั่นคงเป็นสังคมแห่งสมานฉันท์สันติสุขเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีที่สำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้พบว่าเทคนิคการสอนคุณธรรมส่วนใหญ่ใช้การสอนสอดแทรกในชั้นเรียนและสอนสอดแทรกในกิจกรรมมีมากที่สุด และสอนรูปแบบเป็นทางการในลักษณะวิชาบังคับพื้นฐาน จังหวะเวลาที่สอนไม่มีรูปแบบตายตัวขึ้นอยู่กับการประเมินสถานการณ์ของผู้สอน การสังเกตความเหมาะสม สังเกตความพร้อมของผู้เรียน จึงเลือกที่จะสอนได้ตลอดเวลา ทุกโอกาส นอกจากนี้ยังพบว่าการฝึกการมีวินัยในห้องสอบด้วยระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยพบว่าแก้ปัญหาได้ระดับมาก ความเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาคุณธรรมจริยธรรมพบว่าเห็นสมควรจัดฝึกอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาคุณธรรมจริยธรรมมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.17 และไม่ควรจัดฝึกอบรมร้อยละ 7.64 นอกจากนี้เห็นสมควรฝึกอบรมอาจารย์รุ่นใหม่เกี่ยวกับสื่อการสอนคุณธรรม เช่น การสอนโดยกรณีศึกษา การเล่านิทาน การหยิบเรื่องจริงมาวิเคราะห์ การจัดทำคู่มือการสอนคุณธรรมจริยธรรมสำหรับใช้วัดผลสัมฤทธิ์ในการสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา

เทพวาทินี วินิจำทร (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปลูกฝังค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบลูมและแรทส์

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการปลูกฝังค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร และความรอบคอบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบลูมและแรทส์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนตามเนื้อหาสาระค่านิยมที่ต้องการปลูกฝังในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร และความรอบคอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบลูมและแรทส์ ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยม
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนตามค่านิยมที่ต้องการปลูกฝังในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร และความรอบคอบของนักเรียนของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบลูมและแรทส์ ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยม

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตนของนักเรียนตามค่านิยมที่ต้องการปลูกฝังในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร และความรอบคอบของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบลูมและแรทส์ ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยม

4. จากแบบบันทึกการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความรู้สึกของการเข้าร่วมกิจกรรมประโยชน์ที่ได้รับ และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่านักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาสาระของค่านิยม รู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของการมีค่านิยมทั้ง 4 เรื่อง และนักเรียนสามารถบอกและแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงการมีค่านิยมทั้ง 4 เรื่องได้ ในส่วนของความรู้สึกต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนได้ปฏิบัติจริง ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับเพื่อนในห้อง นักเรียนรู้สึกสนใจ สนุก เพลิดเพลิน ชอบกิจกรรมต่าง ๆ และดีใจที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนประโยชน์ที่นักเรียนได้รับนั้น นักเรียนสามารถทำงานประดิษฐ์ต่าง ๆ ได้ สามารถทำงานกลุ่มให้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือกัน สามารถทำแผนผังความคิดเป็น และมีความกล้าในการแสดงออกเพิ่มมากขึ้น

ดวงพร ศรีชัย (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร ในชั้นปีที่ 1 2 และ 3

2. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนเตรียมทหารระหว่างด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม

3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนเตรียมทหารในชั้นปีที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนเตรียมทหารนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมไปปฏิบัติมาก โดยเรียงลำดับการปฏิบัติ ดังนี้ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ

2. นักเรียนเตรียมทหารมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ระหว่างด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

3. นักเรียนเตรียมทหารในแต่ละชั้นปี มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่แตกต่างกันในการดำเนินชีวิตประจำวัน

สุรัชย์ จิวเจริญสกุล (2549 : 477-483) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความตระหนักด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบข้อมูลที่เป็นค่าร้อยละของการเข้าร่วมโครงการธรรมะน่ารู้สำหรับครูวัยใสดังนี้

ในปีการศึกษา 2547 มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 64 คน เป็นหญิง 45 คน และเป็นชาย 19 คน มีความคิดเห็นสรุปประเด็นสำคัญคือมีความตระหนักถึงคุณค่าของหลักธรรมและการปฏิบัติสมาธิในระดับมากถึงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90 มีความคิดเห็นว่าหลักธรรมที่ได้เรียนรู้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้ในระดับมากถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92 มีความคิดเห็นว่าวิทยากรเหมาะสมกับโครงการในระดับมากถึงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 98 โดยภาพรวมแล้วโครงการมีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92 และมีความคิดเห็นว่าโครงการเหมาะสมที่จะจัดในครั้งต่อไปในระดับมากถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96

ปีการศึกษา 2548 สามารถเข้าใจหลักการปฏิบัติสมาธิ ตระหนักถึงคุณค่าของการปฏิบัติธรรมและการปฏิบัติสมาธิ คิดว่าหลักธรรมที่ได้เรียนรู้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้ และเห็นว่าวิทยากรมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100 และสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญโดยผู้เข้าร่วมโครงการเห็นว่าโดยภาพรวมแล้วโครงการมีความเหมาะสม ช่วยพัฒนาความพร้อมเพียง สามัคคีในหมู่คณะ และโครงการเหมาะสมที่จะจัดในครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 87.5 และผู้เข้าร่วมโครงการเห็นว่าสถานที่จัดโครงการมีความเหมาะสม กิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตมีจิตสำนึกรักชาติ และกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตเห็นความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 75

ปีการศึกษา 2549 ได้วิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขในกรณีผู้เข้าร่วมโครงการมีจำนวนน้อย จึงได้กำหนดกลุ่มนิสิตเป้าหมายเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และนิสิตรุ่นพี่ที่ต้องเข้าร่วมกิจกรรม คณะศึกษาศาสตร์ โดยทำกิจกรรมร่วมกับโครงการค่ายปลูกจิตสำนึกศึกษาศาสตร์ ทำให้มีผู้เข้าร่วมโครงการมากขึ้นถึงจำนวน 150 คน เป็นหญิงจำนวน 89 คน และเป็นชายจำนวน 61 คน นิสิตที่เข้าร่วมโครงการมีอายุเฉลี่ย 18.65 ปี มีอายุต่ำสุด 17 ปี และมีอายุสูงสุด 22 ปี นิสิตเหล่านี้มีความคิดเห็นสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญได้ดังนี้ นิสิตที่เข้าร่วมโครงการระบุว่าตั้งใจเรียนให้สำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดในระดับมากถึงมากที่สุดร้อยละ 98.6 นิสิตกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือในระดับมาก ร้อยละ 97.4 นิสิตต้องการทดแทนผู้มีพระคุณในระดับมาก ร้อยละ 92 นิสิตภูมิใจในเครื่องแบบนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระดับมากร้อยละ 96.6

นิสิตกล่าวคำขอโทษเมื่อผิดพลาดในระดับมาก ร้อยละ 94.0 นิสิตเป็นคนมีน้ำใจในระดับมาก ร้อยละ 93.3 สงสารผู้อื่นเมื่อเขามีทุกข์ ในระดับมาก ร้อยละ 92.6 อยากรับเป็นคนเก่งในระดับมาก ร้อยละ 91.3 และนิสิตชอบให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ไว้ใจอาจารย์ที่ปรึกษาหากมีปัญหา และซื่อสัตย์ในการสอบ ระดับมาก ร้อยละ 90.0

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2550 : 131-140) ได้เสนอให้มีการสร้างขบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้อำนาจกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มสร้างกระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแต่ใช้เวลาเพียงสองปียังไม่เพียงพอ จึงได้เสนอให้ 1. สร้างจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. พัฒนาแนวคิดขององค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. พัฒนาระบบการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ในระดับชุมชน 4. เชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาชุมชนพอเพียงกับภาคประชาสังคม ในประเด็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ แผนงานพัฒนาวิชาการและการส่งเสริมการวิจัย โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อเสนอทางเลือกที่หลากหลายของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในภูมิภาคที่หลากหลายของภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย นอกจากนี้ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ยังชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของการวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าควรจะเป็นแนวใหม่ด้าน 1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคมที่เกิดในชุมชนจึงต้องมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาชุมชน 2. จุดมุ่งหมายของการวิจัยคือความต้องการในการสร้างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปปรับใช้กับชุมชน 3. ให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วม 4. มุ่งเฉพาะสมาชิกที่ทำการผลิตที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ 5. มุ่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชนในด้านพลังความสามารถของตนเอง 6. มีการเรียนรู้ร่วมกันโดยชุมชนเป็นนักวิจัยเช่นเดียวกัน 7. มุ่งเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ให้เข้าสู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8. ต้องตอบสนองความต้องการ ความนึกคิด ความใฝ่ฝัน ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชน

จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอุดมศึกษาเอกชนของไทย 2. ศึกษาระดับการปฏิบัติในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอุดมศึกษาเอกชน

ของไทย 3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอุดมศึกษาเอกชนของไทย 1. ด้านการบริหารจัดการงานทั่วไปเป็นรูปแบบที่ไม่ควรยึดผลประโยชน์เป็นที่ตั้ง เน้นการสร้างความรู้ความผูกพัน สร้างวัฒนธรรมสถาบันโดยการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ เน้นการประหยัด การพึ่งพาตนเอง การใช้จ่ายเงินให้มีเหตุผลเพื่อความอยู่ดีกินดี 2. ด้านการบริหารจัดการงานวิชาการเน้นรูปแบบการสอนให้รู้หลักคิดในเนื้อหาสาระของวิชาการ โดยพัฒนาองค์ความรู้จากการวิจัยโดยอาศัยและแทรกปรัชญาไปสู่ชีวิตจริง การบรรจุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงไปในการศึกษาทั่วไปเพื่อปลูกฝังให้ตระหนักในการดำเนินชีวิตและสอดแทรกลงไปในการเรียนการสอนทุกวิชา 3. ด้านการบริหารจัดการงานวิจัยในรูปแบบการเชื่อมโยงให้สมดุลระหว่างการสอนกับการวิจัยโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในทัศนคติของการวิจัยที่มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหน่วยการเรียนการสอนและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนโดยการสร้างเครือข่ายวิจัยเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติที่มีการสนับสนุนงบประมาณอย่างพอเพียง 4. ด้านการบริหารจัดการงานงบประมาณมีรูปแบบการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ เน้นความคุ้มค่า ความเป็นคุณภาพโดยการวิเคราะห์ความคุ้มค่า เน้นผลลัพธ์ที่อาจไม่ใช่ตัวเงิน แต่เน้นความคุ้มค่าหรือการได้รับผลมาสู่มหาวิทยาลัย 5. ด้านการบริหารจัดการงานทรัพยากรมนุษย์เน้นในรูปแบบการพัฒนาคนให้พัฒนาตนเองโดยไม่ได้มองจากภายนอกในการพัฒนาคน หรือการให้ความรู้ภายในตนด้วยการนำการจัดการความรู้มาใช้ที่เน้นการวิเคราะห์ตนเอง

2. การปฏิบัติในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอุดมศึกษาเอกชนของไทย ดำเนินการโดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 297 คน จากจำนวน 390 คน คิดเป็นร้อยละ 76.15 ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอุดมศึกษาเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้านการบริหารจัดการงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการทั่วไป ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ และด้านการบริหารจัดการงานวิจัย

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการโดยคัดเลือกข้อความที่มีการปฏิบัติด้วยการนำหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอุดมศึกษาระดับปานกลางขึ้นไปมากำหนดเป็นตัวชี้วัดประกอบร่างรูปแบบและดำเนินการพัฒนารูปแบบโดยพิจารณาคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 และ 2 ผลการวิจัยตามขั้นตอนนี้พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติของรูปแบบอยู่ในระดับมากและมีความเห็นสอดคล้องกันสูงถึงสูงมากทุกด้าน

4. รูปแบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไทย เป็นดังนี้ 1. ด้านการบริหารจัดการทั่วไป สถาบันกำหนดปรัชญาและวิสัยทัศน์อันเป็นภาพการบริหารจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอนาคตที่ชัดเจน สอดคล้องกับพันธกิจที่ได้มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำมาเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนการบริหารจัดการอุดมศึกษาที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการในการวัดประเมินโดยอาศัยพื้นฐานการจัดการความรู้และคุณธรรมซึ่งจัดในรูปของโครงการกิจกรรมเน้นการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติโดยกำหนดเป็นวัฒนธรรมอุดมศึกษา 2. ด้านการบริหารจัดการงานวิชาการ สถาบันบริหารจัดการโดยมีการคัดกรองปัจจัยป้อนเข้าด้านทรัพยากรบุคคลสู่กระบวนการผลิตที่มีสัดส่วนที่พอเพียง โดยเฉพาะการบริหารจัดการงานวิชาการมีการคัดกรองปัจจัยป้อนเข้าด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ รวมทั้งสื่อสารสนเทศสู่กระบวนการผลิต การบริหารจัดการงานวิชาการด้านกระบวนการมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจไปกำหนดเป็นปรัชญาการบริหารจัดการสถาบันครอบคลุมความรู้และคุณธรรมจริยธรรม มีการนำไปกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือภาพในอนาคตของการบริหารจัดการงานวิชาการของสถาบัน และมีการสร้างมาตรการด้านแรงจูงใจให้บุคลากรทำการวิจัย โดยกำหนดให้ภารกิจวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรอย่างเป็นทางการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรอย่างเป็นทางการวิจัยกำหนดงบประมาณเพื่อการวิจัยอย่างพอเพียง 3. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ สถาบันจัดทำแผนงบประมาณการเงิน ครอบคลุมรายได้การลงทุนรวมทั้งการใช้จ่ายงบประมาณการเงินเพื่อการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างมีเหตุผล การประสานของงบประมาณสนับสนุนการสอน การวิจัย เป็นต้น จากภายนอก และการจัดทำกิจกรรม โครงการเพื่อหารายได้รวมทั้งสร้างแนวร่วมกับหน่วยงานสมาคม เช่น สมาคมศิษย์เก่า มีการควบคุมด้านการเงินเพื่อก่อให้เกิดความโปร่งใสอันจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี 4. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ สถาบันกำหนดการคัดเลือกการสอบคัดเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้และคุณธรรมจริยธรรมใช้วิธีการที่เหมาะสม มีการกำหนดภาระงานรวมทั้งแจกแจงภาระงานไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สายวิชาการอย่างต่อเนื่องและเพียงพอต่อสัดส่วนนักศึกษา รวมทั้งพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์สายสนับสนุนการเรียนการสอนไว้อย่างพอเพียงกับปริมาณงาน เน้นการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในแง่หลักธรรมของดร.ณี ชูประยูร (2547) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการน้อมนำสาระสำคัญของหลักธรรมในพระไตรปิฎกเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สาระสำคัญของหลักธรรมในพระไตรปิฎกด้านการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา และเสนอรูปแบบการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษากิจการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสารโดยใช้วิธีการอ่าน สังเคราะห์ และจัดระบบหลักธรรมในพระไตรปิฎก และขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิในการคัดสรรหลักธรรมที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมในพระไตรปิฎกจำนวน 244 หลักธรรมมีคุณค่าต่อการน้อมนำมาพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา ครอบคลุมการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาทุกด้าน คือ กาย พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา แต่ละหลักธรรมสามารถนำไปพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาได้ตั้งแต่ 1 ด้าน ถึงครบทั้ง 4 ด้าน และหลักธรรมในพระไตรปิฎกครอบคลุมการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาตามทฤษฎีจิตสังคัม ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา ทฤษฎีสัญลักษณ์ และทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม โดยมีอริยมรรคมีองค์ 8 เป็นหลักธรรมสำคัญ ดังนั้น รูปแบบในการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาจึงเป็นการน้อมนำอริยมรรคมีองค์ 8 มาพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา โดยบูรณาการ 1. หลักธรรมที่เป็นบุพนิมิต 7 ประการ ได้แก่ ความเป็นผู้มีเมตตา ความถึงพร้อมด้วยศีล ความถึงพร้อมด้วยขันตะ ความถึงพร้อมด้วยตน ความถึงพร้อมด้วยทิวฐิ ความถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท และความถึงพร้อมด้วยมนสิการโดยแยบคาย 2. อริยมรรคมีองค์ 8 ได้แก่ ความเห็นชอบ (สัมมาทิฐิ) ความดำริชอบ (สัมมาสังกัปปะ) การเจรจาชอบ (สัมมาวาจา) การกระทำชอบ (สัมมากัมมันตะ) การเลี้ยงชีพชอบ (สัมมาอาชีวะ) ความพยายามชอบ (สัมมาวายามะ) ความระลึกชอบ (สัมมาสติ) และการตั้งจิตมั่นชอบ (สัมมาสมาธิ) 3. ทฤษฎีพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาเข้าด้วยกัน โดยใช้มิติการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา 3 มิติ ซึ่งประกอบด้วย 1. วัตถุประสงค์ ได้แก่ การเรียนรู้ทางปัญญา พัฒนาการทางจริยธรรมและอารมณ์ สมรรถนะในการประยุกต์ ความก้าวหน้าขององค์ความรู้ การค้นพบและส่งเสริมผู้มีพรสวรรค์ ความก้าวหน้าของสวัสดิการสังคม และการหลีกเลี่ยงผลทางลบ 2. เป้าหมาย ได้แก่ บัณฑิตบุคคล นิเวศสถาบัน นิเวศสถาบันด้านกายภาพ นิเวศสถาบันด้านสังคม นิเวศสถาบันด้านวัฒนธรรม นิเวศสถาบันด้านวิชาการ และนิเวศสถาบันด้านองค์กร/โครงสร้าง 3. วิธีการ ได้แก่ การเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนาค่านิยมและมาตรฐานทางจริยธรรม การสื่อสารความคาดหวังสูง การสืบสวนอย่างเป็นระบบ การใช้ทรัพยากรอย่างสัมฤทธิ์

ผล การผลักดันจากผู้มีส่วนร่วม และการสร้างชุมชนสนับสนุนและชุมชนโดยรวม เป็นเครื่องมือได้
สมการในการพัฒนานิสิตนักศึกษา 343 สมการ

ข้อค้นพบที่สำคัญคือ ผลจากการพัฒนานิสิตนักศึกษาตามรูปแบบการพัฒนา
นิสิตนักศึกษาโดยน้อมนำหลักธรรมในพระไตรปิฎก ทำให้นิสิตนักศึกษาได้รับการพัฒนาโดย
องค์รวม

ดลพัฒน์ ยศธร (2542) วิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามแนวพุทธศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการศึกษานี้คือการพัฒนาตามแนวพุทธศาสตร์
ที่เป็นการพัฒนาที่ถูกต้อง (สัมมาพัฒนา) และการพัฒนาที่ได้สมดุล (สัมมาพัฒนา) จะนำไปสู่
ผลสำเร็จในการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ด้วยการศึกษแบบไตรสิกขาที่พัฒนาคนทั้งด้านพฤติกรรม (ศีล)
จิตใจ (สมาธิ) และปัญญา ซึ่งการศึกษาเช่นนี้ต้องศึกษาทั้งเนื้อหา (ปริยัติ) และการลงมือปฏิบัติ
(ปฏิบัติ) เพื่อให้เข้าใจปฏิจจสมุปบาท คือ กฎแห่งธรรมชาติ หรือกฎของชีวิตอันจะนำไปสู่ผลสำเร็จ
(ปฏิเวธ) ขณะเดียวกันก็ศึกษาวิชาการอื่นๆ (วิชาการทางโลก) ไปด้วย นอกจากนี้ในกระบวนการ
เรียนการสอนต้องประกอบไปด้วยความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างผู้สอนและผู้เรียนด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร, ปาฐกถาพิเศษเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง”, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ประมวลคำในพระบรมราชาบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่พุทธศักราช 2493- 2549 ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, นานาคำถามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

1. ประชากร

ประชากรเพื่อการวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ประชากรเพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง ที่มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามากที่สุด คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาจำนวน 40 คน ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจำนวน 20 คน

1.3 ประชากรเพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา 1 คน

รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน 1 คน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ 1 คน ผู้ใช้บัณฑิต 6 คน อาจารย์ 6 คน รวม 15 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 2 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ใช้ประชากรทั้งหมดในข้อ 1.2

2.3 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) ใช้ประชากรทั้งหมดในข้อ 1.3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อกำหนดข้อคำถามให้ได้ข้อมูลสำหรับใช้สร้างแบบสอบถามเรื่องคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน

2. แบบสอบถาม ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้

2.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้กำหนดข้อคำถามเรื่องคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 สร้างแบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเรื่องสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเรื่องคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ความมีเหตุผล การภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข เนื้อหาจำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ 1. ด้านจิตใจ 2. ด้านสังคม 3. ด้านสิ่งแวดล้อม 4. ด้านเทคโนโลยี 5. ด้านเศรษฐกิจ

3. แบบตรวจสอบเครื่องมือ ใช้ตรวจสอบแบบสอบถามเรื่องคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อหาความตรง (validity) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ดูรายชื่อในภาคผนวก ก)

4. แบบวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) ใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมคุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน สำหรับนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โอกาสและข้อจำกัด คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการปฏิบัติตนของนักศึกษา ทั้งปัจจัยบวกและปัจจัยลบจากสภาพแวดล้อมภายนอก ใน 5 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ จากผลการตอบแบบสอบถามของผู้ใช้บัณฑิต

4.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน จุดแข็งและจุดอ่อน คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งปัจจัยบวกและปัจจัยลบจากสภาพแวดล้อมภายใน ใน 5 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ จากผลการตอบแบบสอบถามของผู้ใช้บัณฑิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่อง คุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 สำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

3.2 สำหรับผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 20 คน

4. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน และกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix)

5. นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์ของแผนยุทธศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการวิเคราะห์เอกสาร

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในโดยใช้กรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิต

4. จัดลำดับความสำคัญ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด (SWOT) โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) แต่ละตัว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อจัดลำดับความสำคัญโดยเรียงลำดับค่ามากขึ้นก่อนตามลำดับของ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด

5. การวิเคราะห์เพื่อนำสู่การวางแผนยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส (SO) จุดแข็งกับข้อจำกัด (ST) จุดอ่อนกับโอกาส (WO) และจุดอ่อนกับข้อจำกัด (WT) ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าว ทำให้เกิดยุทธศาสตร์ 4 ประเภท คือ 1. ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO strategy) 2. ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ST strategy) 3. ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO strategy) 4. ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT strategy)

ขั้นตอนการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ศึกษาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 คน โดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื้อหาการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สัมภาษณ์ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยตั้งข้อคำถามเกี่ยวกับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นี้จะใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.3 ส่งแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีแนวคิดว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน คำนิยามความพอเพียงประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

โดยมีเงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

1.2 ศึกษาบริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยมีภารกิจตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

ดังนั้น ภารกิจ หน้าที่ที่ต้องดำเนินการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้นจะมุ่งสู่ท้องถิ่นโดยตรงคือการพัฒนาท้องถิ่นที่มุ่งสู่ความเจริญในระดับสากล มหาวิทยาลัยราชภัฏต้องส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการดำเนินชีวิตด้วยความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล มีการดำรงรักษาภูมิปัญญาดั้งเดิมให้คงอยู่และถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่เพื่อการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นภารกิจที่ต้องพัฒนาและดูแลสังคมซึ่งส่งผลถึงการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อออกมารับใช้และพัฒนาสังคมดังนั้นการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่สังคมต้องการ

1.3 ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสรุปกรอบ ได้ดังนี้

กรอบคุณลักษณะนักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอประมาณ ได้แก่ การประพฤติตนในทางที่ดี เหมาะสมแก่ฐานะ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความรอบคอบระมัดระวังและประหยัด
2. ความมีเหตุผล ได้แก่ การมีจิตใจหนักแน่น พิจารณาทุกสิ่งด้วยเหตุผล ใช้วิชาการในทางปฏิบัติที่เป็นคุณประโยชน์ด้วยความตั้งใจจริง
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ คือการเรียนรู้ตลอดชีวิต และฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่
4. เงื่อนไขความรู้ ได้แก่ มีความรู้ความชำนาญทางวิชาการ พิจารณาเลือกใช้ความรู้ที่มีความเหมาะสมกับงาน และนำความรู้ไปใช้ในทางที่ชอบ
5. เงื่อนไขคุณธรรม ได้แก่ การที่บัณฑิตกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความหวังดี มีความเที่ยงตรงและมั่นคงในเหตุผล

ตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สร้างแบบสอบถาม สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบบสอบถามมีจำนวน 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบการจัดลำดับความสำคัญ (ranking scale) คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 5 หมายถึง คุณลักษณะนักศึกษาที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับที่ 4 หมายถึง คุณลักษณะนักศึกษาที่มีความเหมาะสมมาก

ระดับที่ 3 หมายถึง คุณลักษณะนักศึกษาที่มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับที่ 2 หมายถึง คุณลักษณะนักศึกษาที่มีความเหมาะสมน้อย

ระดับที่ 1 หมายถึง คุณลักษณะนักศึกษาที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.2 ส่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรง (validity) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามและแก้ไขความถูกต้องก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบ (ดูรายชื่อในภาคผนวก ก)

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลการกำหนดประเด็นปัญหา สำหรับสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมจากผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis)

2.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (พันธกิจสมมุติ)

นำผลการศึกษาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและคุณลักษณะนักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากตอนที่ 1 และ 2 มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานกำหนดกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยนำมาวิเคราะห์ร่วมกับภารกิจตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย ความมุ่งหวังของสังคมและคุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis)

4.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในโดยใช้ร่างกรอบชี้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (พันธกิจสมมุติ) จากตอนที่ 3 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามโดยใช้ตารางวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 จัดลำดับความสำคัญ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจัดลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 20 คน

4.3 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับข้อจำกัด จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับข้อจำกัด ทำให้เกิดยุทธศาสตร์ 4 ประเภท คือ 1. ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO strategy) 2. ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ST strategy) 3. ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO strategy) 4. ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT strategy) เพื่อนำยุทธศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์นำเสนอที่ประชุมระดมสมอง ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน อภิปรายนำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์เพิ่มเติม

ตอนที่ 5 นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

การนำเสนอยุทธศาสตร์ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการนำเสนอออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 นำผลการกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix) ในตอนที่ 4 มาแยกประเด็นตามแนวความคิดการบริหารการเปลี่ยนแปลง 3 ขั้นตอน คือ 1. การละลายสภาวะเดิม (unfreezing) 2. การเปลี่ยนแปลง (changing) 3. การทำให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคง (refreezing)

ตอนที่ 2 การนำเสนอยุทธศาสตร์จากจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม จุดแข็ง และโอกาส (SO) และจุดอ่อนและข้อจำกัด (WT)

1. ร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม SO จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ในตอนที่ 4

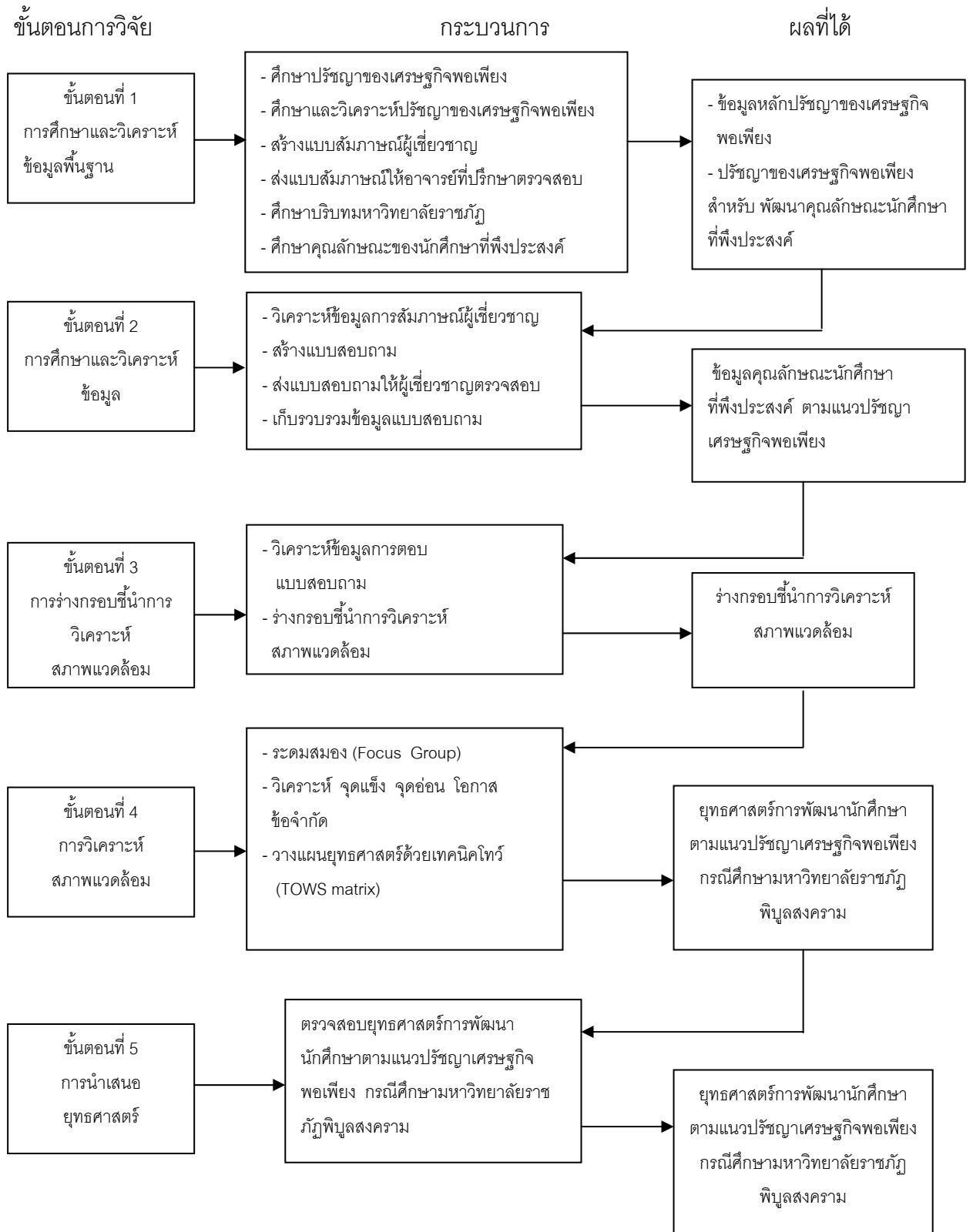
2. ร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม WT จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในตอนที่ 4

3. ผนวกร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม SO และ WT เพื่อจำแนกประเด็นวิสัยทัศน์และพันธกิจ

4. จำแนกประเด็นวัตถุประสงค์หลักของแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม SO และ WT

5. ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามโดยการรวมประเด็นวัตถุประสงค์หลักของแผน และผลการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทวี (TWOs matrix) ในตอนที่ 4

แผนภาพ 16 แผนภูมิสรุปขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ขั้นตอนหลักดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจากการชี้แนะของผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลการวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

3. สรุปผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคณะคุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ผลการวิเคราะห์จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม

3. สรุปผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากผู้ใช้บัณฑิต

ตอนที่ 3 ร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถาม

2. ร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (พันธกิจสมมุติ)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัย

ราชภัฏพิบูลสงคราม

2. ผลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด (SWOT)

3. ผลจากการวิเคราะห์และวางแผนยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์

(TWOS matrix)

4. สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตอนที่ 5 นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การนำเสนอผลการตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TWOS matrix) ในตอนที่ 4 มาแยกประเด็นตามแนวคิดการบริหารการเปลี่ยนแปลง 3 ขั้นตอน คือ 1. การละลายสถานะเดิม (unfreezing) 2. การเปลี่ยนแปลง (changing) 3. การทำให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคง (refreezing)

ตอนที่ 2 ผลการนำเสนอยุทธศาสตร์จากจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม จุดแข็งและโอกาส (SO) และจุดอ่อนและข้อจำกัด (WT)

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนนี้เป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ต้องการศึกษา และวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการชี้แนะของผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงมาวิเคราะห์ ได้ความคิดเห็นที่น่าข้อมูลพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

เอกสารที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร ปาฐกถาพิเศษเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประมวลคำในพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่พุทธศักราช 2493-2549 ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นานาคำถามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีดังต่อไปนี้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

(ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งพระราชทานในโอกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของประชาชนโดยทั่วไป)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท

โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤติ และให้สามารถดำรง อยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอเพียง

สรุปได้ว่า ความพอเพียง หมายถึง การข่มขู่ตัวเองได้ให้มีพอกเพียงพอกับตัวเอง มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของชีวิต เป็นรากฐานความมั่นคงของประเทศ การปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงต้องทำเป็นขั้นตอน ไม่เร็วเกินไป ไม่ช้าเกินไป ให้การปฏิบัติมีความก้าวหน้า ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน การเริ่มปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงให้เริ่มต้นที่การพอเพียงในความคิด คือเริ่มต้นที่ตนเอง

ความพอประมาณ

สรุปได้ว่า ความพอประมาณ หมายถึง ไม่สุดโต่ง ไม่มีความโลภอย่างมาก รู้จักประมาณตน และประเมินสถานการณ์ ประพฤติปฏิบัติเหมาะสมแก่ฐานะ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

ความมีเหตุผล

สรุปได้ว่า ความมีเหตุผล หมายถึง การมีจิตใจหนักแน่น คิดไตร่ตรองด้วยความ สุขุมรอบคอบ เยือกเย็น ยึดมั่นในเหตุผลและความดี มีความคิดเห็นถูกต้องเป็นกลาง การปฏิบัติงานด้วยหลักเหตุผล คือการศึกษางานนั้นให้ทั่วถึง กว้างขวาง และเป็นธรรม

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

สรุปได้ว่า การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การมีสติอยู่ตลอดเวลาที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติผิดพลาด ด้วยความประมาท การปฏิบัติงานและการทำงานต้องใช้ความรู้ ต้องหมั่นฝึกฝนตนเอง และแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มพูนอยู่เสมอ และการทำงานต้องรักษามารยาท จรรยาบรรณของวิชาชีพ ศึกษาภาวการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงให้เข้าใจ พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ความรู้

สรุปได้ว่า เงื่อนไขความรู้ คือ หลักการของการทำงาน ผู้มีความรู้ความสามารถ ต้องเป็นผู้มีจิตใจสูง มีศีลธรรม ประพฤติแต่สิ่งที่ดีที่ชอบที่ควร ความรู้จะช่วยพัฒนาตนเองและประเทศให้มีความเจริญได้

คุณธรรม

สรุปได้ว่า เงื่อนไขคุณธรรม คือ เครื่องนำทางสู่ความสำเร็จในการทำงาน การปฏิบัติตน ประกอบด้วย 1. ความมีศรัทธาที่ถูกต้อง 2. ความอดุสาหะพากเพียร 3. ความระลึกรู้เท่าทันระมัดระวังการกระทำของตนเอง 4. ความตั้งใจมั่นคง 5. ปัญหาความรู้ชัดหรือความรู้ตลอดแจ่มแจ้งในงาน คุณธรรมเป็นที่ตั้งของความรัก ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มุ่งเน้นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ โดยมีหลักในการพิจารณาประกอบด้วย 5 ส่วน คือ กรอบแนวคิด คุณลักษณะ ค่านิยม เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพออยู่พอกินของประชาชนโดยมีกรอบแนวคิด คือ หลักคิด หลักทฤษฎี และหลักปฏิบัติ หลักคิด คือ คิดว่าทำอย่างไรให้ประชาชนมีความพออยู่พอกิน พึ่งพาตนเองได้ หลักทฤษฎี คือ การนำหลักการวิชาความรู้มาแก้ปัญหาความพออยู่พอกินและพึ่งพาตนเองได้ของประชาชน และหลักปฏิบัติ คือ โครงการพระราชดำริที่ทำการทดลองพิสูจน์ทฤษฎีเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติของประชาชน เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนของการพัฒนา

คุณลักษณะ คือการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนบนทางสายกลาง อุ่มชูตัวเองได้ มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติและมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นต่อน

ค่านิยม คือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เงื่อนไข ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม การทำงานหรือการปฏิบัติงานทุกอย่างต้องมีความรู้ในงานนั้นๆอย่างเข้าใจแจ่มแจ้งถูกต้องตามหลักวิชา สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่ส่งผลเสียหรือผลกระทบใดๆกับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีคุณธรรมเป็นเครื่องนำทาง

แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ การปฏิบัติตนบนทางสายกลาง พอมี พอกิน พึ่งพาตนเองได้ มีความสมดุลด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความรู้และเทคโนโลยี และมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงหรือการมีผลกระทบใดๆ ทั้งจากภายในและภายนอก รวมถึงกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างภาคภูมิใจในยุคโลกาภิวัตน์

เศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะของนักวิชาการ

นพ.เกษม วัฒนชัย ได้วิเคราะห์คำว่า “ความพอเพียง” ไว้ในปาฐกถาพิเศษเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ไว้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Sufficiency Economy ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมทั้งความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบการคุ้มกันที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน Key concept อยู่ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน ทั้งนี้ถ้าผมลองนึกถึงระดับครอบครัว ผมเอาไปใช้ในระดับครอบครัว ผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในผมก็ต้องต่อคำว่าครอบครัวลงไป ความพอเพียงมี องค์ประกอบ 3 อัน คือ 1. ความพอประมาณ คือไม่สุดโต่งไปซ้ายไปขวา 2. ความมีเหตุผล คือ ทุก อย่างก้าวของการตัดสินใจต้องมีเหตุมีผล 3. ต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ถ้าเป็นเรื่องของการใช้ชีวิตของ เด็กไทยต้องเป็นการใช้ชีวิตที่พอเพียง เป้าประสงค์คือ ให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับอย่าง รวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (เกษม วัฒนชัย, 2548)

ฟังตนเอง ก็คือเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงนี้พระเจ้าอยู่หัวบอกว่าคำที่ สำคัญที่สุดในเรื่องราวที่อธิบายมานี้ คือ คำว่า “พอ” ทุกคนต้องกำหนดเส้นความพอให้อยู่กัน ตนเองให้ได้และยึดเส้นนั้นไว้เป็นมาตรฐานของตนเอง คำว่าพอนั้นก็ต้องดูตัวเอง ดูรายได้ของ ตัวเองและขีดเส้นนั้นให้เหมาะสม เศรษฐกิจพอเพียง คือ การวางเส้นทางชีวิตของตัวเอง ตั้งวิถี ชีวิตให้เป็นวิถีชีวิตแบบไทยๆ วิถีชีวิตที่เรียบง่าย ธรรมดา เดินเส้นทางสายกลางท่านสอนมาตลอด (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2548)

เศรษฐกิจพอเพียง คือ หลักการดำเนินชีวิตที่จริงแท้ที่สุด กรอบแนวคิดของ ปรัชญามุ่งเน้นความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา อันมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ สามารถ ประยุกต์ใช้ในทุกระดับตลอดจนให้ความสำคัญกับคำว่าพอเพียง ที่ประกอบด้วย ความ พอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขของการตัดสินใจ และการ ดำเนินกิจกรรมที่ต้องอาศัยเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม หากทุกฝ่ายเข้าใจกรอบแนวคิด คุณลักษณะ ค่านิยมของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแจ่มชัดแล้ว ก็จะง่ายขึ้นในการนำไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางปฏิบัติ และจะนำไปสู่ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อม รับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2548)

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2548) ยังได้กล่าวอีกว่า ประเทศไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องเผชิญกับการไหลเข้ามาของกระแสโลกาภิวัตน์ และประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง ยังขาดภูมิคุ้มกันที่ดี คือยังพึ่งพาตนเองไม่ได้และขาดความพอดีในเรื่องสำคัญรวม 5 ประการ คือ ด้านจิตใจ คนส่วนมากมีสภาวะจิตใจไม่เข้มแข็ง ยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ขาดจิตสำนึกที่ดีไม่มีความเอื้ออาทร ไม่รู้จักประนีประนอม นึกถึงแต่ประโยชน์ส่วนตัวขาดความพอดี ด้านสังคม ไม่ค่อยช่วยเหลือเกื้อกูลกันชุมชนขาดความเข้มแข็ง และที่สำคัญไม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากฐานรากที่มั่นคงและเข้มแข็ง ขาดความพอดี ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ยังใช้และจัดการอย่างขาดความรอบคอบและที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศอย่างไม่เป็นขั้นตอนขาดความพอดี ด้านเทคโนโลยี ยังไม่รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเอง และสอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อม ขาดความพอดี ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย หรือเกินฐานะของตน (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2548)

หลักสูตรอุดมศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ในปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือ มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548)

หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการอุดมศึกษา หลักสูตรอุดมศึกษามีความหมายที่แตกต่างจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรหรือนัยหนึ่งตัวแทนของโปรแกรมการศึกษาจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงสภาพการดำเนินการของแต่ละสถาบันที่มีความแตกต่างกันได้ องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 ส่วน องค์ประกอบแต่ละส่วนมีบทบาทในการกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาในหลักสูตร สองส่วนแรกเรียกว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและการศึกษาวิชาเฉพาะ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรที่เน้นเพื่อการพัฒนาคนและกำลังคนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา หลักสูตรอีกสองส่วนคือการศึกษาเพิ่มเติม และการศึกษาเสริมโดยทั่วไปมักจะจัดออกมาในลักษณะหมวดวิชาเลือกเสรี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนวิชาที่ตนสนใจ

นอกเหนือไปจากวิชาชีพเฉพาะ ในสายวิชาชีพของตน และช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอื่น ๆ ให้แก่ ผู้เรียน (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2545)

การศึกษาต้องมุ่งพัฒนาและเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน มุ่งสร้างปัญญาและคุณลักษณะของชีวิต เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีพเพื่อตนเอง พึ่งพาตนเองได้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ และมีส่วนสร้างสรรค์ประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม (ทีศนา แชมมณี, 2551)

การอุดมศึกษานั้นเป็นการศึกษาสำหรับคนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว ซึ่งคนกลุ่มนี้ย่อมจะมีความสนใจมีกิจกรรมและมีขอบเขตของความรับผิดชอบกว้างขวาง ครอบคลุมกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด เมื่อพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแล้ว อาจแยกพิจารณาออกได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ คน ความรู้ สิ่งแวดล้อม การอุดมศึกษาเป็นเรื่องของการสร้างคน ความรู้เป็นเรื่องที่จะสร้างเสริมตัวคนหรือสนองความต้องการ และในขณะเดียวกันคนจะใช้ความรู้เพื่อประโยชน์ในการสร้างสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคม ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2536)

การวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข และวิเคราะห์ฐานคิดของ จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2548 ที่กล่าวว่า ประเทศไทยขาดภูมิคุ้มกันที่ดีและการขาดความพอดี 5 ประการ คือ การขาดความพอดี ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ โดยนำไปสร้างความสอดคล้องกับภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การผลิตบัณฑิตจึงควรต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

ความพอประมาณ

ด้านจิตใจ มีความภาคภูมิใจที่เป็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ, เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น, เข้มแข็งอดทนอะลุ่มอล่วย พึ่งพาตนเอง, มีความท่อมเทรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานมีจรรยาบรรณวิชาชีพ, ใช้ความรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาในการประกอบอาชีพ, ไม่โลภ มีกินมีอยู่ ไม่หุหุราเป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น, ไม่เป็นทาสของอบายมุข และมีความสุภาพอ่อนโยน ซื่อสัตย์สุจริต

ครบทุกกระบวนการ, สร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ท้องถิ่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย, เคารพและฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม, เป็นผู้มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชน ตามหลักประชาธิปไตย, สามารถใช้วิชาการความรู้ ช่วยเหลือชุมชน ท้องถิ่น ให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล, เป็นผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดี และสามารถให้หลักเหตุผลในการพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆในบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน

ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถให้ความรู้กับชุมชน ท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา, ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างระมัดระวัง, มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชน ท้องถิ่นให้รู้จักวิถีศึกษาธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นด้วยวิธีการอันละมุนละม่อม, วิจัยพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า และเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ท้องถิ่นในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ด้านเทคโนโลยี วิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม, สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน, ใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด, ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชน ท้องถิ่น ให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า, ใช้หลักการความรู้พัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย, ใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน มีเหตุผล ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม และใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ด้านเศรษฐกิจ ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล, วางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นก่อนหลัง, ไม่ยึดติดวัตถุนิยมตามคำโฆษณา, ดำเนินชีวิตแบบวิถีไทย มัธยัสถ์ อุดออม, ซื้อสินค้าไทย ไม่ใช้ของต่างประเทศ, สนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชน ท้องถิ่น และใช้ความรู้ตามหลักวิชาช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง โดยการรวมกลุ่มตั้งวิสาหกิจชุมชน

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ด้านจิตใจ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต, ฝึกฝนตนเองค้นคว้าทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย, จำลึกถึงอุดมคติของวิชาชีพ ทำงานเพื่อ

พัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ, รักษาอารยธรรมและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ, มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านจิตใจ เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชน ท้องถิ่น และใช้วิชาความรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยความสุจริต

ด้านสังคม รักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ, ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้อยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชน ท้องถิ่น, มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุ เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ – ศักยภาพการณของโลกที่เปลี่ยนแปลงให้เข้าใจ, ร่วมกันดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ, ส่งเสริมความปรองดอง สร้างความมั่นคงในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ และให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่นพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ทุกคนสามารถทำงานได้

ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน, เผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชน ท้องถิ่น และเฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน ท้องถิ่น

ด้านเทคโนโลยี ค้นคว้าเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีง่ายๆไม่ซับซ้อน, พัฒนานำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆที่มีอยู่ในท้องถิ่นและ ประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดให้เพียงพอแก่การอุปโภคบริโภคและความต้องการ, ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัด, นำเทคโนโลยีง่ายๆมาใช้ให้มีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ, สร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น, ใช้เทคโนโลยีทำของเสียหรือของเหลือใช้แปรสภาพให้เป็นของใช้ได้, ไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ, คิดค้นเทคโนโลยีง่ายๆควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูงเพื่อช่วยผู้มีทุนน้อยได้ใช้ประโยชน์

ด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์, สนับสนุนการทำธุรกิจชุมชน ผลิตและใช้เองภายในชุมชนตามความต้องการ, ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ไม่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมมากเกินไป และรักษาความเป็นอยู่ที่ดีของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความโลภ ไม่ทุจริต

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์คุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความสัมพันธ์	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านเทคโนโลยี	ด้านเศรษฐกิจ
<p>ความสัมพันธ์</p> <p>ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเอื้ออาทร, มีความประนีประนอม, ทำเพื่อส่วนรวม</p>	<p>มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มีกระบวนการเรียนรู้, สร้างรากฐานชุมชน</p>	<p>ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ, มีการจัดการอย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอนในการใช้อย่างพอดี</p>	<p>ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้เทคโนโลยีตรงตามความต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความเป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจอู๋มชุมชนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน</p>	
<p>ความพอประมาณ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความภาคภูมิใจที่เป็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ - เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น - เข้มแข็งอดทนอะลุ่ม อล่วยพึ่งพาตนเอง - มีความทุ่มเทรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานมีจรรยาบรรณวิชาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> - รักความสามัคคี ศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย - ให้ความช่วยเหลือชุมชนท้องถิ่น ในการสร้างพื้นฐานพอมีพอกินให้กับประชาชน - มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำท้องถิ่น - เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนท้องถิ่น - ช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป - ประหยัดการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างจำกัด - ใช้นวัตกรรมพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นใช้เองแบบพึ่งพาตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชน ท้องถิ่น - พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย - ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความเชื่อมั่นในกระบวนการของการดำเนินวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น - มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเอง - มีการลงทุน การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมตามฐานะของตน

	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านเทคโนโลยี	ด้านเศรษฐกิจ
ความสัมพันธ์	ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเอื้ออาทร, มีความประนีประนอม, ทำเพื่อส่วนรวม	มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มีกระบวนการเรียนรู้, สร้างรากฐานชุมชน	ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ, มีการจัดการอย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอนในการใช้อย่างพอดี	ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้เทคโนโลยีตรงตามความต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความเป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจชุมชนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน
ความพอประมาณ	- ใช้ความรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาในการประกอบอาชีพ - ไม่โลภ มีกินมีอยู่ ไม่หุรหุราเป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น - ไม่เป็นทาสของอบายมุข - มีความสุภาพอ่อนโยน ซื่อสัตย์สุจริต	- สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น			- ประหยัด ไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม - ไม่มีความโลภอย่างมาก พอในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง ท้องถิ่น

ความสัมพันธ์	ด้านจิตใจ ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเชื่ออาทร, มีความประนีประนอม, ทำเพื่อส่วนรวม	ด้านสังคม มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มีกระบวนการเรียนรู้, สร้างรากฐานชุมชน	ด้านสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ, มีการจัดการอย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอนในการใช้อย่างพอดี	ด้านเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้เทคโนโลยีตรงตามความต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความเป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจชุมชนตนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน
ความมีเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - ทำงานทุกอย่างด้วยใจรักด้วยเหตุผลและใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน - วางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ - ดำเนินการใดๆด้วยความระมัดระวังจริงจัง - เชื่อมั่นยืนหยัดในเหตุผลและความดี - มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้มีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธีการศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผลให้เกิดขึ้นในครอบครัวและในชุมชนท้องถิ่น - เป็นผู้นำในการสร้างวิธีการคิดสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการอันละมุนละม่อมให้เกิดขึ้นในชุมชน ท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถให้ความรู้กับชุมชนท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา - ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างระมัดระวัง 	<ul style="list-style-type: none"> - วิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม - สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน - ใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล - วางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นก่อนหลัง - ไม่ยึดติดวัตถุนิยมตามคำโฆษณา - ดำเนินชีวิตแบบวิถีไทย มัธยัสถ์ อุดออม - ซื้อสินค้าไทย ไม่ใช่ของต่างประเทศ - สนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชน ท้องถิ่น

	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านเทคโนโลยี	ด้านเศรษฐกิจ
ความสัมพันธ์	ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเอื้ออาทร, มีความประนีประนอม, ทำเพื่อส่วนรวม	มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มีกระบวนการเรียนรู้, สร้างรากฐานชุมชน	ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ, มีการจัดการอย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอนในการใช้อย่างพอดี	ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้เทคโนโลยีตรงตามความต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความเป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจชุมชนของตนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน
ความมีเหตุผล	- มีความคิดเห็นอิสระ เป็นกลาง และถูกต้อง - รู้จักศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง - ใช้ความรู้ตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความ เป็นไทย	- เป็นตัวอย่างของคนในชุมชน ท้องถิ่นในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคมให้เห็นชัดแจ้ง แยกคาย ละเอียดยุติรอบคอบ - ส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นให้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ท้องถิ่น	- มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชน ท้องถิ่นให้รู้จักวิธีศึกษารวมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นด้วยวิธีการอันละมุนละม่อม - วิจัยพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า	- ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชนท้องถิ่น ให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอน และรู้คุณค่า - ใช้หลักการความรู้พัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย	- ใช้ความรู้ตามหลักวิชาช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง โดยการรวมกลุ่มตั้งวิสาหกิจชุมชน

<p>ความสัมพันธ์</p>	<p>ด้านจิตใจ ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเอื้ออาทร, มีความประนีประนอม, ทำเพื่อส่วนรวม</p>	<p>ด้านสังคม มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มีกระบวนการเรียนรู้, สร้างรากฐานชุมชน</p>	<p>ด้านสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ, มีการจัดการอย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอนในการใช้อย่างพอดี</p>	<p>ด้านเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้เทคโนโลยีตรงตามความต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความเป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจชุมชนตนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน</p>
<p>ความมีเหตุผล</p>		<ul style="list-style-type: none"> - แนะนำวิถีทางปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นที่ยั่งยืนให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครอบคลุมกระบวนการ - สร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ท้องถิ่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย - เคารพและฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้ร่วมกับชุมชน ท้องถิ่นในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน มีเหตุผล ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม - ใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 	

	ด้านจิตใจ ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเชื่อ อาหาร, มีความ ประนีประนอม, ทำเพื่อ ส่วนรวม	ด้านสังคม มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มี กระบวนการเรียนรู้, สร้าง รากฐานชุมชน	ด้านสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม อย่างรอบคอบ, มีการจัดการ อย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอน ในการใช้อย่างพอดี	ด้านเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้ เทคโนโลยีตรงตามความ ต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญา ไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อม	ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความ เป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจชุม ชุมชนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน
ความมีเหตุผล		<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้มีส่วนร่วมในการ เลือกผู้นำชุมชน ตามหลัก ประชาธิปไตย - สามารถใช้วิชาการความรู้ ช่วยเหลือชุมชน ท้องถิ่น ให้ เกิดการพัฒนากฎที่ต้องตาม หลักวิชาอย่างเหมาะสมกับ หลักเหตุผล - เป็นผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการพิจารณา เลือกคนดี 			

	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านเทคโนโลยี	ด้านเศรษฐกิจ
ความสัมพันธ์	ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเอื้ออาทร, มีความประนีประนอม, ทำเพื่อส่วนรวม	มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มีกระบวนการเรียนรู้, สร้างรากฐานชุมชน	ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ, มีการจัดการอย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอนในการใช้อย่างพอดี	ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้เทคโนโลยีตรงตามความต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความเป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจคุ้มชูตนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน
ความมีเหตุผล		- สามารถใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆ ในบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน			

<p>ความสัมพันธ์</p>	<p>ด้านจิตใจ</p> <p>ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเอื้ออาทร, มีความประนีประนอม, ทำเพื่อส่วนรวม</p>	<p>ด้านสังคม</p> <p>มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มีกระบวนการเรียนรู้, สร้างรากฐานชุมชน</p>	<p>ด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ, มีการจัดการอย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอนในการใช้อย่างพอดี</p>	<p>ด้านเทคโนโลยี</p> <p>ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้เทคโนโลยีตรงตามความต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความเป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจชุมชนตนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน</p>
<p>การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต - ฝึกฝนตนเองค้นคว้าทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย - จำลึกถึงอุดมคติของวิชาชีพทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ - รักษามารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> - รักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ - ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชน ท้องถิ่น - มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุ เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน - เผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชน ท้องถิ่น - เฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน ท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ค้นคิดหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีง่ายๆ ไม่ซับซ้อน - พัฒนานำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุด - ให้เพียงพอแก่การอุปโภคบริโภคและความต้องการ - ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัด 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ - สนับสนุนการทำธุรกิจชุมชน ผลิตและใช้เองภายในชุมชนตามความต้องการ - ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ไม่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมมากเกินไป

<p>ความสัมพันธ์</p>	<p>ด้านจิตใจ ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเอื้ออาทร, มีความประนีประนอม, ทำเพื่อส่วนรวม</p>	<p>ด้านสังคม มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มีกระบวนการเรียนรู้, สร้างรากฐานชุมชน</p>	<p>ด้านสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ, มีการจัดการอย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอนในการใช้อย่างพอดี</p>	<p>ด้านเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้เทคโนโลยีตรงตามความต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความเป็น อยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจชุมชนตนเอง, ทำวิสาหกิจชุมชน</p>
<p>การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความเป็นตัวของตัวเอง ทางด้านจิตใจ เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชน ท้องถิ่น - ใช้วิชาความรู้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยความสุจริต 	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาภาวการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงให้เข้าใจ - ร่วมกันดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ - ส่งเสริมความปรองดอง สร้างความมั่นคงในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ - ให้ความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น พัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ทุกคนสามารถทำงานได้ 		<ul style="list-style-type: none"> - นำเทคโนโลยีง่าย ๆ มาใช้ให้มีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ - สร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น - ใช้เทคโนโลยีทำของเสีย หรือของเหลือใช้แปรสภาพให้เป็นของใช้ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - รักษาความเป็นอยู่ที่ดีของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความโลภ ไม่ทุจริต

ความสัมพันธ์	ด้านจิตใจ ความเข้มแข็ง, การพึ่งตนเอง, มีจิตสำนึกที่ดี, มีความเอื้อ อาทร, มีความ ประนีประนอม, ทำเพื่อ ส่วนรวม	ด้านสังคม มีความช่วยเหลือเกื้อกูล, ชุมชนเข้มแข็ง, มี กระบวนการเรียนรู้, สร้าง รากฐานชุมชน	ด้านสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม อย่างรอบคอบ, มีการจัดการ อย่างระมัดระวัง, มีขั้นตอน ในการใช้อย่างพอดี	ด้านเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ใช้ เทคโนโลยีตรงตามความ ต้องการ, พัฒนาภูมิปัญญา ไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อม	ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย, มีความ เป็นอยู่ไม่เกินฐานะ, พอมีพอกินด้วยเศรษฐกิจ อุ่มชูตนเอง, ทำวิสาหกิจ ชุมชน
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี				- ไม่นำเทคโนโลยีที่มี ข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิด ผลเสียมาใช้งานในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ - คิดค้นเทคโนโลยีง่ายๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยี ระดับสูงเพื่อช่วยผู้มีทุนน้อย ได้ใช้ประโยชน์	

ตอนที่ 2 ผลการศึกษา คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2 ท่าน ดังต่อไปนี้

1. คุณลลิต ถนอมสิงห์ ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
 2. ดร.ปริยานุช พิบูลสรวุฑ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
- สรุปได้ดังนี้

1. ความพอประมาณ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า

ความพอประมาณด้านจิตใจ ความพอประมาณต้องเกิดขึ้นจากข้างใน คือ เริ่มต้นที่ใจ มีใจแน่วแน่เข้าถึงความเป็นจริง นักศึกษาต้องเข้าใจตัวเองก่อน ต้องระเบิดจากข้างใน เกิดความคิดจากตัวเขาเอง เมื่อนักศึกษาเข้าถึงความเป็นจริงจึงจะเกิดความคิดแบบพอประมาณ คือเข้าใจเข้าถึง

ความพอประมาณด้านสังคม ต้องเริ่มต้นที่ตัวเราในการรักษาความสมดุลในสังคม เช่น การฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ความปรองดอง

ความพอประมาณด้านสิ่งแวดล้อม คือความพอประมาณในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า เช่น การแต่งกายให้มีความพอประมาณซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อตัวเรา คือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมด้วย

ความพอประมาณในเรื่องเทคโนโลยี ไม่หลงใหลเทคโนโลยีต่างชาติมากเกินไป หลงลืมละเลยเทคโนโลยีท้องถิ่นควรพัฒนาเทคโนโลยีท้องถิ่น ภูมิปัญญาของไทย คิดเอง ทำเอง ใช้เอง ความพอประมาณต้องเกิดขึ้นจากตัวเรา เหมาะสมกับภูมิประเทศของเรา พัฒนาจากสังคมเราไม่ได้วัดที่ไฮเทค แต่วัดที่ประโยชน์การใช้สอยจริง

ความพอประมาณในเรื่องเศรษฐกิจ ไม่มองตัวทุน มองประโยชน์ที่จะได้รับ อะไรคือสิ่งที่เราต้องการไม่เสียดายมากไปน้อยเกินไป ไม่ร่ำรวยมากแต่พื้นฐานมั่นคงอยู่บนความพอดี ตั้งอยู่บนเงื่อนไขพื้นฐานคือความรู้คุณธรรม ร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบสานวัฒนธรรม และประเพณีไทยในการแต่งกายและอื่นๆ

2. ความมีเหตุผล จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า

ความมีเหตุผลด้านจิตใจ โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีการวางแผน รู้จักแยกแยะปัญหา อุปสรรค ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านั้นอย่างรอบคอบในทุกเรื่อง นักศึกษาต้องมีเหตุผลเป็นหลักประกัน

ความมีเหตุผลด้านสังคม การบังคับตัวเองด้วยเหตุผลอาจคัดค้านทฤษฎี ในการทำงานต้องใช้ความรู้ สติ ปัญญา และประสบการณ์ รู้จักเลือกวิธีการทำงานที่เป็นไปตามแผน ที่กำหนดไว้ให้เหมาะสมกับสภาพตัวเอง สภาพงบประมาณเอื้อเพื่อพ่อแม่ เกื้อกูล ไม่เบียดเบียน และรู้จักสามัคคี

ความมีเหตุผลด้านสิ่งแวดล้อม รู้จักเลือกวิธีการทำงานที่เหมาะสมกับสภาพ สิ่งแวดล้อมให้ทุกคนรู้จักสาเหตุของโลกร้อนและแนวทางป้องกัน หากไม่รู้ก็ถามผู้ที่รู้ใช้และพัฒนา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ และความสุขอย่างยั่งยืน

ความมีเหตุผลด้านเทคโนโลยี ควรติดตามความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี จาก สื่อทุกทาง อย่าเก่งคนเดียว การบังคับตัวเอง เพื่อรักษาสภาพตัวเองด้วยความมีเหตุผล

ความมีเหตุผลด้านเศรษฐกิจ เข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความ เข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป เห็นประโยชน์ และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการ พัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การจำหน่ายสินค้า การให้บริการ การดำเนินธุรกิจขนาดต่างๆ การใช้จ่ายและการออม การเกษตร เพื่อให้สามารถคุ้มครองตัวเองและครอบครัวได้

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่า

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านจิตใจ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ ทุกคนมี ความรู้ไม่เท่ากัน แต่เราต้องหาประสบการณ์ให้เพิ่มมากขึ้น ศึกษาตลอดชีวิต การที่เรามีความรู้คือ การที่เรามีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านสังคม การให้ความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นใน การพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ และมีส่วนร่วมในการทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีของ ท้องถิ่น ตระหนักและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อย่างถูกต้อง

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม คือ การให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า และมีส่วนร่วม ในการเผยแพร่ความรู้ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านเทคโนโลยี มีการพัฒนาเครื่องมืออย่างง่ายใช้เอง ในชุมชน จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยไม่พึ่งเทคโนโลยีจากต่างชาติมากเกินไป

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านเศรษฐกิจ คือการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ประหยัดไม่ฟุ้งเฟ้อ สนับสนุนสินค้าที่ผลิตในชุมชน

4. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนา นักศึกษา โดยการให้นักศึกษาต้องคิดเอง ครูผู้สอนใช้กิจกรรมเป็นสื่อ เช่น ให้นักศึกษาคิดโครงการ ต่างๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรม ในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย กิจกรรมที่สร้างความสามัคคี โครงการส่งเสริมการประหยัดและการออม โครงการที่ส่งเสริมการมีวินัยการใช้จ่าย สถานศึกษาควรมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่อย่างพอเพียง

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะ นักศึกษาในสภาพปัจจุบันสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานะภาพผู้ตอบแบบสอบถาม คือรองอธิการบดีฝ่ายกิจการ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง

ตอนที่ 2 สอบถามคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 5 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ โดยให้ผู้ตอบจัดลำดับที่ คุณลักษณะในสภาพ ปัจจุบันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ผลดังนี้

แบบสอบถามการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบัน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของรองอธิการบดีฝ่าย กิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยจัดเรียงลำดับคุณลักษณะที่มีจากมากไปหาน้อย (ในความหมาย คือ ลำดับที่ 1 นักศึกษามีคุณลักษณะในรายการนั้นมาก และลำดับที่ 2, 3, 4, 5, ...หมายความว่า มีคุณลักษณะในรายการนั้นๆ น้อยลงตามลำดับ)

ด้านจิตใจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) **ในคุณลักษณะความพอประมาณ**

ตารางที่ 2 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านจิตใจ
จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	มีความภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	6	30
4	เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	4	20
3	เข้มแข็งอดทน พึ่งพาตนเอง	5	25
4	ยึดหยุ่นอะลุ่มอล่วย	4	20
3	รับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	5	25
4	ใช้ความรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาในการประกอบอาชีพ	4	20
3	ไม่โลภ มีกินมีอยู่ ไม่หุหุระเป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น	5	25
1	ไม่เป็นทาสของอบายมุข	9	45
3	มีความสุขพออ่อนโยน	5	25
2	ซื่อสัตย์สุจริต	6	30

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ ไม่เป็นทาสของอบายมุข ลำดับที่ 2 คือ มีความภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และซื่อสัตย์สุจริต ลำดับที่ 3 คือ เข้มแข็งอดทน พึ่งพาตนเอง, รับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน มีจรรยาบรรณวิชาชีพ, ไม่โลภ มีกินมีอยู่ ไม่หุนหันเป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น และมีความสุภาพอ่อนโยน, ยืดหยุ่นอะลุ่มอล่วย, ใช้ความรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาในการประกอบอาชีพ ลำดับที่ 4 คือ เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น,

ด้านจิตใจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ตารางที่ 3 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก อย่างมีเหตุผลและใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน	8	40
4	วางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ	5	25
3	ดำเนินการใดๆด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ	6	30
3	เชื่อมั่นยืนหยัดในเหตุผลและความดี	6	30
2	มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆโดยปราศจากอคติ	7	35
4	มีความคิดเห็นอิสระ และถูกต้อง	5	25
3	รู้จักศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง	6	30
4	ใช้ความรู้ตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	5	25

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ ทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก อย่างมีเหตุผลและใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน ลำดับที่ 2 คือ มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆโดยปราศจากอคติ ลำดับที่ 3 คือ ดำเนินการใดๆด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ, เชื่อมั่นยืนหยัดในเหตุผลและความดี และรู้จักศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง ลำดับที่ 4 คือ วางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ, มีความคิดเห็นอิสระ และถูกต้อง และใช้ความรู้ตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

ด้านจิตใจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ตารางที่ 4 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต	6	30
2	ฝึกฝนตนเองค้นคว้าทดลองให้มีความสามารถในการทำงานให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย	6	30
3	ระลึกถึงอุดมคติของวิชาชีพ ทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ	5	25
2	รักษามารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ	4	30
4	มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านจิตใจ เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต	4	20
1	ใช้วิชาความรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยความสุจริต	8	40

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ ท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยความสุจริต ลำดับที่ 2 คือ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต, ฝึกฝนตนเองค้นคว้าทดลองให้มีความสามารถในการทำงานให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย และรักษามารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ ลำดับที่ 3 คือ ระลึกถึงอุดมคติของวิชาชีพ ทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ ลำดับที่ 4 คือ มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านจิตใจ เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต

ด้านสังคม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) **ในคุณลักษณะความพอประมาณ**

ตารางที่ 5 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสังคม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	รักความสามัคคี ศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	8	40
3	ให้ความช่วยเหลือชุมชน ท้องถิ่น ในการสร้างพื้นฐานพอมีพอกินให้กับประชาชน	7	35
2	เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	8	40
1	สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น ให้เป็นไปตามลำดับขั้น	11	55

จากตารางที่ 5 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น ลำดับที่ 2 คือ รักความสามัคคี ศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ลำดับที่ 3 คือ พอมีพอกินให้กับประชาชน

ด้านสังคม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) **ในคุณลักษณะความมีเหตุผล**

ตารางที่ 6 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ด้านสังคม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
4	เป็นผู้มีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธีการศึกษาหาความรู้และ การคิดอย่างมีเหตุผลให้เกิดขึ้นในครอบครัวและในชุมชน ท้องถิ่น	5	25
4	เป็นผู้นำในการสร้างวิธีการคิดสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการอันละมุน ละม่อมให้เกิดขึ้นในชุมชน ท้องถิ่น	5	25
3	เป็นตัวอย่างของคนในชุมชน ท้องถิ่น ในการคิดพิจารณา ปราบปรามการผิดต่างๆเพื่อนำไปสู่ทางออกที่เหมาะสมในสังคมให้ เห็นชัดแจ้ง แยกค้าย ละเอียตรอบคอบ	6	30
3	ส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆที่จะเกิดขึ้นให้ตรงตาม ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ท้องถิ่น	6	30
1	แนะนำวิถีทางปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นที่ยั่งยืนให้ ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครบทุกกระบวนการ	9	45
3	สร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ท้องถิ่น เพื่อสืบสานภูมิ ปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	6	30
3	เคารพและฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลเพื่อสร้าง ความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคม	6	30
3	เป็นผู้มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชน ตามหลัก ประชาธิปไตย	6	30
2	สามารถใช้วิชาการ ความรู้ ช่วยเหลือชุมชน ท้องถิ่น ให้เกิดการ พัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาและหลักเหตุผลอย่างเหมาะสม	8	40
2	เป็นผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยใช้หลัก คุณธรรม จริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดี	8	40
2	สามารถใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆใน บ้านเมืองอย่างมีเหตุผลและรู้เท่าทัน	8	40

จากตารางที่ 6 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ แนะนำวิถีทางปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นที่ยั่งยืนให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครบทุกกระบวนการ ลำดับที่ 2 คือ สามารถใช้วิชาการ ความรู้ ช่วยเหลือชุมชน ท้องถิ่น ให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาและหลักเหตุผลอย่างเหมาะสม, เป็นผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดี และสามารถนำหลักเหตุผลในการพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆในบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล และรู้เท่าทัน ลำดับที่ 3 คือ พอมีพอกินให้กับประชาชน ลำดับที่ 4 คือ เป็นผู้มีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธีการศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผลให้เกิดขึ้นในครอบครัวและในชุมชน ท้องถิ่น, เป็นผู้นำในการสร้างวิธีการคิดสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการอันละมุนละม่อมให้เกิดขึ้นในชุมชน ท้องถิ่น

ด้านสังคม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) **ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี**

ตารางที่ 7 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีจากความ
คิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
3	รักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ	8	40
1	ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น	12	60
4	มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุนพื้นฐานของ ความถูกต้อง เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์	7	35
2	ศึกษาสภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจบน พื้นฐานของหลักวิชา	11	55
5	ร่วมกันดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ	6	30
4	ส่งเสริมความปรองดอง สร้างความมั่นคงในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ	7	35
5	ให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น พัฒนาอาชีพ ความ เป็นอยู่ของประชาชน เพื่อให้ทุกคนสามารถทำงานได้	6	30

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่
เพื่อเป็นหลักปฏิบัติที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น ลำดับที่ 2 คือ ศึกษาสภาวะการณ์ของโลกที่
เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจบนพื้นฐานของหลักวิชา ลำดับที่ 3 คือ รักษาและส่งเสริมการใช้
ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ ลำดับที่ 4 คือ มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุน
พื้นฐานของความถูกต้อง เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ และส่งเสริมความปรองดอง สร้างความ
มั่นคงในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ ลำดับที่ 5 คือ ร่วมกันดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น
และประเทศ และให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น พัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน
เพื่อให้ทุกคนสามารถทำงานได้

ด้านสิ่งแวดล้อม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ตารางที่ 8 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ
ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ท้องถิ่น	9	45
2	ช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป	9	45
3	ประหยัดการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างจำกัด	7	35
1	ใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อนำมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเอง	11	55

จากตารางที่ 8 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ ใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อนำมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเอง ลำดับที่ 2 คือ รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ท้องถิ่น และช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป ลำดับที่ 3 คือ ประหยัดการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างจำกัด

ด้านสิ่งแวดล้อม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ตารางที่ 9 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
3	สามารถให้ความรู้กับชุมชน ท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา	6	30
3	ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างรอบคอบและเป็นไปด้วยความระมัดระวัง	6	30
2	มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชน ท้องถิ่นให้รู้จักวิถีศึกษาธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นด้วยวิธีการอันละมุนละม่อม	7	35
1	วิจัยพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า	14	70
3	เรียนรู้ร่วมกับชุมชน ท้องถิ่นในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	6	30

จากตารางที่ 9 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ วิจัยพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า ลำดับที่ 2 คือ มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชน ท้องถิ่นให้รู้จักวิถีศึกษาธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นด้วยวิธีการอันละมุนละม่อม ลำดับที่ 3 คือ สามารถให้ความรู้กับชุมชน ท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา, ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างรอบคอบและเป็นไปด้วยความระมัดระวัง และเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ท้องถิ่นในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ด้านสิ่งแวดล้อม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ตารางที่ 10 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษัทวีทยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน	11	55
2	เผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทวีทยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชน ท้องถิ่น	11	55
1	เฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทวีทยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน ท้องถิ่น	14	70

จากตารางที่ 10 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ เฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทวีทยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน ท้องถิ่น ลำดับที่ 2 คือ ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษัทวีทยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน และเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทวีทยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชน ท้องถิ่น

ด้านเทคโนโลยี (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ตารางที่ 11 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	พัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชน ท้องถิ่น	8	40
1	พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น, ภูมิปัญญาไทย	11	55
1	ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น	11	55

จากตารางที่ 11 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น, ภูมิปัญญาไทย และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ลำดับที่ 2 คือ พัฒนาการ และอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชน ท้องถิ่น

ด้านเทคโนโลยี (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ตารางที่ 12 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	วิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้เกิดนวัตกรรมและสอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม	8	40
3	สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเทคโนโลยีพื้นฐานด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน	7	35
5	ใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด	5	25
5	ส่งเสริมและสนับสนุนทั้งชุมชนและท้องถิ่น ให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและตระหนักถึงคุณค่าในการพัฒนาท้องถิ่น	5	25
1	ใช้หลักการความรู้พัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย	9	45
4	ใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน มีเหตุผล ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม	6	30
3	ใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	7	35

จากตารางที่ 12 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ ใช้หลักการความรู้พัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย ลำดับที่ 2 คือ วิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้เกิดนวัตกรรมและสอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ลำดับที่ 3 คือ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเทคโนโลยีพื้นฐานด้วย

ความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน และใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลำดับที่ 4 คือ ใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน มีเหตุผล ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม ลำดับที่ 5 คือ ใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด และส่งเสริมและสนับสนุนทั้งชุมชนและท้องถิ่นให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและตระหนักถึงคุณค่าในการพัฒนาท้องถิ่น

ด้านเทคโนโลยี (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ตารางที่ 13 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
5	ค้นคิดหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน	6	30
3	พัฒนานำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดโดยคำนึงถึงความเพียงพอแก่การอุปโภคบริโภคและความต้องการ	9	45
1	ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัด	12	60
2	นำเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ พัฒนาเครื่องมือต่างๆ ใช้เองในชุมชนท้องถิ่นให้มีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ	10	50
4	สร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น	7	35
6	ใช้เทคโนโลยีแปรสภาพของเสียหรือของเหลือใช้ให้เป็นของที่ใช้งานได้	5	25
5	ไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ	6	30
2	คิดค้นเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูงเพื่อช่วยผู้มีต้นทุนน้อยได้นำไปใช้ประโยชน์	10	50

จากตารางที่ 13 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัด ลำดับที่ 2 คือนำเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ พัฒนาเครื่องมือต่างๆใช้เองในชุมชนท้องถิ่นให้มีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ และคิดค้นเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูงเพื่อช่วยผู้มีต้นทุนน้อยได้นำไปใช้ประโยชน์ ลำดับที่ 3 คือ ประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดโดยคำนึงถึงความเพียงพอแก่การอุปโภคบริโภคและความต้องการ ลำดับที่ 4 คือ สร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น ลำดับที่ 5 คือ ค้นคิดหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และไม่นำเทคโนโลยีที่มีขอบกว้างหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ ลำดับที่ 6 คือ ใช้เทคโนโลยีแปรสภาพของเสียหรือของเหลือใช้ให้เป็นของที่ใช้ได้

ด้านเศรษฐกิจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ตารางที่ 14 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	มีความเชื่อมั่นในกระบวนการของการดำเนินวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	6	30
1	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเอง	7	35
1	มีการลงทุน การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมตามฐานะของตน	7	35
2	ประหยัด ไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม	6	30
2	ไม่มีความโลภอย่างมาก พอในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง ท้องถิ่น	6	30

จากตารางที่ 14 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเอง และมีการลงทุน การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมตามฐานะของตน ลำดับที่ 2 คือ มีความเชื่อมั่นในกระบวนการของการดำเนินวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น, ประหยัด ไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม และไม่มีความโลภอย่างมาก เพียงพอ ในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง ท้องถิ่น

ด้านเศรษฐกิจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ตารางที่ 15 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
2	ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล	7	35
4	วางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง	5	25
1	ไม่ยึดติดวัตถุนิยมตามคำโฆษณา	8	40
1	ดำเนินชีวิตแบบวิถีไทย มัธยัสถ์ อุดออม	8	40
1	ซื้อสินค้าไทย ไม่ใช่ของต่างประเทศ	8	40
3	สนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชน ท้องถิ่น	6	30
1	ใช้ความรู้ตามหลักวิชาช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง โดยการรวมกลุ่มตั้งวิสาหกิจชุมชน	8	40

จากตารางที่ 15 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ ไม่ยึดติดวัตถุนิยมตามคำโฆษณา, ดำเนินชีวิตแบบวิถีไทย มัธยัสถ์ อุดออม, ซื้อสินค้าไทย ไม่ใช่ของต่างประเทศ และใช้ความรู้ตามหลักวิชาช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง โดยการรวมกลุ่มตั้งวิสาหกิจชุมชน ลำดับที่ 2 คือ ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล ลำดับที่ 3 คือ สนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชน ท้องถิ่น

ด้านเศรษฐกิจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ตารางที่ 16 การจัดลำดับ ความถี่ ร้อยละ ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ลำดับที่	คุณลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ
1	สนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	9	45
2	สนับสนุนการทำธุรกิจชุมชน ผลิตและใช้เองภายในชุมชน ตามความต้องการ	7	35
2	ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ไม่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมมากเกินไป	7	35
2	รักษาความเป็นอยู่ที่ดีของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความโลภ ไม่ทุจริต	7	35

จากตารางที่ 16 พบว่า การจัดเรียงลำดับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 คือ สนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ลำดับที่ 2 คือ สนับสนุนการทำธุรกิจชุมชน ผลิตและใช้เองภายในชุมชน ตามความต้องการ, ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ไม่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมมากเกินไป และรักษาความเป็นอยู่ที่ดีของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความโลภ ไม่ทุจริต

ตอนที่ 3 ร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (พันธกิจสมมุติ)

จากผลการวิจัยในตอนต้นที่ 1 และ 2 นำข้อมูลมาใช้กำหนดข้อคำถามสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ และสร้างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (พันธกิจสมมุติ) ดังนี้

แบบสอบถาม มีจำนวน 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในคุณลักษณะความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข ใน 5 ด้าน คือ 1. ด้านจิตใจ 2. ด้านสังคม 3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. ด้านเทคโนโลยี 5. ด้านเศรษฐกิจ

โดยให้แสดงความคิดเห็นจำแนกออกเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้ ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด ระดับ 4 เห็นด้วยมาก ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

ด้านจิตใจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความพอประมาณ					
1	การรู้จักประมาณตนเองไม่ทำงานเกินความรู้ ความสามารถที่มีอยู่	3.94	0.784	มาก	S
2	ชุมชนและท้องถิ่นมีความต้องการนักศึกษาที่มีจิต อาสาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	4.61	0.608	มากที่สุด	O
3	เข้มแข็ง อดทน พึ่งพาตนเองได้	3.83	0.857	มาก	S
4	มีความยืดหยุ่น อดลุ่มอล่วย	3.94	0.639	มาก	S
5	ขาดความทุ่มเท ความรับผิดชอบในหน้าที่	2.39	0.916	ปานกลาง	W
6	ขาดความซื่อสัตย์สุจริต	2.28	0.895	ปานกลาง	W
7	สังคมให้การยอมรับความรู้ ความสามารถ ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ	3.56	0.856	มาก	O
8	นิยมความหรูหรา กินอยู่เกินฐานะไม่เป็นไปตาม สภาพชุมชนและท้องถิ่น	2.89	0.900	ปานกลาง	W
9	มีการมีส่วนร่วมของกลุ่มนักศึกษาในแหล่งอบายมุข	2.72	0.958	ปานกลาง	W
10	มีความสุขพออ่อนโยน ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เป็นทาส อบายมุข เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	3.67	0.485	มาก	S
เฉลี่ยรวม		3.83	0.289	มาก	

จากตารางที่ 17 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสภาพปัจจุบันด้านจิตใจ ในคุณลักษณะความพอประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งลำดับที่ 1 มี 2 ข้อ คือ การรู้จักประมาณตนเองไม่ทำงานเกินความรู้ความสามารถที่มีอยู่และมีความยืดหยุ่นอดลุ่มอล่วย ($\bar{X} = 3.94$) จุดแข็งลำดับที่ 2 คือ

เข้มแข็งอดทน พึ่งพาตนเองได้ ($\bar{X} = 3.83$) จุดแข็งลำดับที่ 3 คือมีคุณภาพอ่อนโยน ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เป็นทาสอบายมุข เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ($\bar{X} = 3.67$) จุดอ่อนลำดับที่ 1 คือนิยมความหรูหราเกินฐานะ ไม่เป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.89$) จุดอ่อนลำดับที่ 2 คือ มีการมีส่วนร่วมของกลุ่มนักศึกษาในแหล่งอบายมุข ($\bar{X} = 2.72$) จุดอ่อนลำดับที่ 3 คือขาดความทุ่มเทความรับผิดชอบในหน้าที่ ($\bar{X} = 2.39$) จุดอ่อนลำดับที่ 4 คือความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 2.28$) โอกาสลำดับที่ 1 คือชุมชนและท้องถิ่นมีความต้องการนักศึกษาที่มีจิตอาสาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.61$) โอกาสลำดับที่ 2 คือ สังคมให้การยอมรับความรู้ความสามารถของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ($\bar{X} = 3.56$)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล
ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความมีเหตุผล					
11	เป็นผู้ทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก ด้วยเหตุผล และใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐานให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	3.72	0.826	มาก	O
12	เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ	3.28	0.752	ปานกลาง	S
13	เป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่ ปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความขยันขันแข็ง จริงจัง	3.67	0.840	มาก	O
14	ไม่สามารถใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงามที่เกิดขึ้นในสังคม	2.28	0.826	น้อย	W
15	มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ เป็นคุณสมบัติที่สังคมต้องการเพื่อความสมานฉันท์	3.67	0.840	มาก	O
16	มีความคิดเห็นอิสระ และถูกต้อง เพื่อพัฒนางานทุกอย่างให้เจริญก้าวหน้า	3.44	0.616	ปานกลาง	O
17	ไม่รู้จักรักการศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง	2.33	0.840	น้อย	W
เฉลี่ยรวม		3.20	0.326	ปานกลาง	

จากตารางที่ 18 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีในปัจจุบันด้านจิตใจ ในคุณลักษณะความเหตุผลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าจุดแข็งมีข้อเดียว คือ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ ($\bar{X} = 3.28$) จุดอ่อนลำดับที่ 1 คือไม่รู้จักรักการศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง ($\bar{X} = 2.33$) จุดอ่อนลำดับที่ 2 คือ ไม่สามารถใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงามที่เกิดขึ้นในสังคม ($\bar{X} = 2.28$) โอกาสลำดับที่ 1 คือ เป็นผู้ทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก ด้วยเหตุผล และใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐานให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{X} =$

3.72) โอกาสอันดับที่ 2 มี 2 ข้อ คือ เป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่ ปฏิบัติทุกอย่างด้วยความขยันขันแข็ง
จริงจัง และมีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ เป็นคุณสมบัติที่สังคมต้องการเพื่อความ
สมานฉันท์ ($\bar{X} = 3.67$) โอกาสอันดับที่ 3 คือ มีความคิดเห็นอิสระและถูกต้อง เพื่อพัฒนางานทุก
อย่างให้เจริญก้าวหน้า ($\bar{X} = 3.44$)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดี ด้านจิตใจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี					
18	อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบ	3.67	0.907	มาก	S
19	เป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.28	0.826	ปานกลาง	S
20	นักศึกษามีปัญหาในการขาดการฝึกฝนตนเอง ค้นคว้าทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย	3.39	1.092	ปานกลาง	T
21	ขาดอุดมคติของวิชาชีพ ในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ	2.94	1.162	ปานกลาง	T
22	รักษามารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบวิชาชีพ (กรณี การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือ การฝึกงาน)	3.78	0.647	มาก	O
23	ขาดความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชนและท้องถิ่น	2.56	1.042	ปานกลาง	T
24	ใช้วิชาความรู้ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	2.44	1.097	น้อย	W
เฉลี่ยรวม		3.15	0.474	ปานกลาง	

จากตารางที่ 19 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครปัจจุบัน ด้านจิตใจ ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จุดแข็งลำดับที่ 1 คือ อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบ ($\bar{X} = 3.67$) จุดแข็งลำดับที่ 2 คือ เป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{X} = 3.28$) จุดอ่อนมีข้อเดียว คือ ใช้วิชาความรู้ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ($\bar{X} = 2.44$) โอกาสคือ รักษา

มารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบวิชาชีพ (กรณีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือการฝึกงาน) ($\bar{X} = 3.78$) อุปสรรคลำดับที่ 1 คือ นักศึกษามีปัญหาในการขาดการฝึกฝนตนเอง คำนคว้าทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.39$) อุปสรรคลำดับที่ 2 คือ ขาดอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ ($\bar{X} = 2.94$) อุปสรรคลำดับที่ 3 คือ ขาดความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชน และท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.56$)

ด้านสังคม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสังคม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความพอประมาณ					
25	ขาดความรักความสามัคคีในหมู่คณะและความศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	2.17	0.985	น้อย	W
26	เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการสร้างพื้นฐานความพอมือพอกินให้กับประชาชน	3.50	0.618	ปานกลาง	S
27	มีปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำท้องถิ่น	2.22	0.943	น้อย	T
28	ไม่ให้ความสำคัญในการเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	2.33	0.907	น้อย	T
29	สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น	3.30	0.778	ปานกลาง	S
เฉลี่ยรวม		2.72	0.461	ปานกลาง	

จากตารางที่ 20 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครปัจจุบันด้านสังคม ในคุณลักษณะความพอประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งลำดับที่ 1 คือ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการสร้างพื้นฐานความพอมือพอกินให้กับประชาชน ($\bar{X} = 3.50$) จุดแข็งลำดับที่ 2 คือ สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น ($\bar{X} = 3.30$) จุดอ่อนมีข้อเดียวคือ ขาดความรักความสามัคคีในหมู่คณะและความศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 2.17$) อุปสรรคลำดับที่ 1 คือ ไม่ให้ความสำคัญในการเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ($\bar{X} = 2.33$) อุปสรรคลำดับที่ 2 มีปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.22$)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะ
 ความมีเหตุผล ด้านสังคม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความมีเหตุผล					
30	มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธีการศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผลให้ เกิดขึ้นในสังคม	3.28	0.895	ปานกลาง	O
31	สามารถช่วยพัฒนาวิธีการคิดสร้างสรรค์ ด้วยความ เข้าใจในสภาพของชุมชนและท้องถิ่น	3.39	0.850	ปานกลาง	S
32	ไม่สามารถเป็นตัวช่วยให้คนในชุมชนและท้องถิ่น ในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เห็น อย่างละเอียดรอบคอบ	2.28	0.826	น้อย	T
33	มีความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนการทำ กิจกรรมต่างๆ ให้ดำเนินไปตรงตามความต้องการที่ แท้จริง	3.56	0.922	มาก	O
34	ไม่สามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาชุมชน และท้องถิ่นให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครบทุก กระบวนการ	2.39	1.037	น้อย	W
35	เป็นผู้เข้าร่วมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	3.56	0.856	มาก	O
36	ขาดความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม	2.06	0.639	น้อย	W
37	ไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการเลือก ผู้นำชุมชน ตามหลักประชาธิปไตย	2.22	1.003	น้อย	T
38	ใช้วิชาการความรู้ช่วยเหลือชุมชนและท้องถิ่นให้ เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาอย่าง เหมาะสมกับหลักเหตุผล	3.39	0.850	ปานกลาง	S

39	ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดีเป็นผู้แทน	2.56	0.984	ปานกลาง	W
40	ใช้หลักเหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ในบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน	3.39	0.778	ปานกลาง	S
เฉลี่ยรวม		2.91	0.332	ปานกลาง	

จากตารางที่ 21 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีปัจจุบัน ด้านสังคม ในคุณลักษณะความมีเหตุผลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งมี 3 ข้อ อยู่ในระดับเดียวกันคือ สามารถช่วยพัฒนาวิธีการคิดสร้างสรรค์ด้วยความเข้าใจในสภาพของชุมชนและท้องถิ่น ใช้วิชาการความรู้ช่วยเหลือชุมชนและท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล ใช้หลักเหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ในบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน ($\bar{X} = 3.39$) จุดอ่อนลำดับที่ 1 คือ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแต่ไม่ใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมในการพิจารณาเลือกคนดีเป็นผู้แทน ($\bar{X} = 2.56$) จุดอ่อนลำดับที่ 2 คือ ไม่สามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครบทุกกระบวนการ ($\bar{X} = 2.39$) จุดอ่อนลำดับที่ 3 คือ ขาดความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม ($\bar{X} = 2.06$) โอกาสลำดับที่ 1 มี 2 ข้อ คือ มีความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดำเนินไปตรงตามความต้องการที่แท้จริง และ เป็นผู้เข้าร่วมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ($\bar{X} = 3.56$) โอกาสลำดับที่ 2 คือ มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธีการศึกษาหากความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผลให้เกิดขึ้นในสังคม ($\bar{X} = 3.28$) อุปสรรคลำดับที่ 1 คือ ไม่สามารถเป็นตัวช่วยให้คนในชุมชนและท้องถิ่นในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เห็นอย่างละเอียดรอบคอบ ($\bar{X} = 2.28$) อุปสรรคลำดับที่ 2 คือ ไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชน ตามหลักประชาธิปไตย ($\bar{X} = 2.22$)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะการมี
ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านสังคม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี					
41	ขาดความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ	2.78	1.263	ปานกลาง	W
42	มีส่วนร่วมทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของ ชุมชนและท้องถิ่น	3.56	0.784	มาก	O
43	มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุที่ถูกต้องเพื่อ ต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างเหมาะสม	3.22	0.732	ปานกลาง	T
44	ขาดการศึกษาสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลง อย่างเข้าใจ	3.06	1.305	ปานกลาง	W
45	ร่วมดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และ ประเทศ	3.33	0.970	ปานกลาง	O
46	มีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนท้องถิ่นและประเทศ	3.33	0.970	ปานกลาง	O
47	ให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ทุกคนสามารถ ทำงานได้	3.39	1.092	ปานกลาง	O
เฉลี่ยรวม		3.24	0.424	ปานกลาง	

จากตารางที่ 22 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครปัจจุบัน
ด้านสังคม ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดอ่อนลำดับที่ 1 คือ ขาดการศึกษาสถานการณ์ของโลกที่
เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจ ($\bar{X} = 3.06$) จุดอ่อนลำดับที่ 2 คือ ขาดความตระหนักในการรักษาและ
ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยอันเป็นสมบัติของชาติ ($\bar{X} = 2.78$) โอกาสลำดับที่ 1 คือ มีส่วนร่วม
ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนและ

ท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.56$) โอกาสลำดับที่ 2 คือ ให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอาชีพ
ความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ทุกคนสามารถทำงานได้ ($\bar{X} = 3.39$) โอกาสลำดับที่ 3 มี 2 ข้อ คือ
ร่วมดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ และมีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริม
ความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนท้องถิ่นและประเทศ ($\bar{X} = 3.33$) อุปสรรคมีข้อ
เดียวคือ มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุที่ถูกต้องเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่าง
เหมาะสม ($\bar{X} = 3.22$)

ด้านสิ่งแวดล้อม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความพอประมาณ					
48	ไม่เห็นประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและท้องถิ่น	2.33	1.138	น้อย	W
49	ขาดความรับผิดชอบในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป	2.39	1.243	น้อย	T
50	ขาดความตระหนักการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดและรู้คุณค่า	2.50	1.150	น้อย	W
51	สามารถใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นขึ้นมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเองได้	3.39	0.778	ปานกลาง	S
เฉลี่ยรวม		2.65	0.768	ปานกลาง	

จากตารางที่ 23 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อม ในคุณลักษณะความพอประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งมีข้อเดียว คือ สามารถใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นขึ้นมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเองได้ ($\bar{X} = 3.39$) จุดอ่อนลำดับที่ 1 คือ ขาดความตระหนักการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดและรู้คุณค่า ($\bar{X} = 2.50$) จุดอ่อนลำดับที่ 2 คือ ไม่เห็นประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.33$) อุปสรรคมีข้อเดียวคือ ขาดความรับผิดชอบในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป ($\bar{X} = 2.39$)

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความมีเหตุผล					
52	สามารถให้ความรู้กับชุมชนและ ท้องถิ่น ให้รู้จัก การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา	3.50	0.924	ปานกลาง	O
53	ขาดการใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบใน การนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างระมัดระวัง	2.50	1.043	น้อย	W
54	เป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชนและท้องถิ่นให้ รู้จักวิธีรักษาธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้ เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	3.39	0.916	ปานกลาง	O
55	สามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า	3.06	0.802	ปานกลาง	S
56	สามารถเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น ในการ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน	3.78	0.943	มาก	O
เฉลี่ยรวม		3.24	0.592	ปานกลาง	

จากตารางที่ 24 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีปัจจุบัน ด้านสิ่งแวดล้อม ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งมีข้อเดียวคือ สามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.06$) จุดอ่อนมีข้อเดียวคือ ขาดการใช้ ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดอย่างระมัดระวัง ($\bar{X} = 2.50$) โอกาสลำดับที่ 1 คือ สามารถเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และท้องถิ่น ในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 3.78$) โอกาสลำดับ ที่ 2 คือ สามารถให้ความรู้กับชุมชนและท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา ($\bar{X} = 3.50$) โอกาสลำดับที่ 3 คือ เป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนาคน
ในชุมชน ($\bar{X} = 3.39$)

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดี ด้านสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี					
57	มีความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน	3.61	0.850	มาก	S
58	ขาดการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชนและท้องถิ่น	2.50	0.985	น้อย	T
59	มีความสามารถในการเฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนและท้องถิ่น	3.22	1.353	ปานกลาง	S
เฉลี่ยรวม		3.11	0.646	ปานกลาง	

จากตารางที่ 25 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครปัจจุบัน
ด้านสิ่งแวดล้อม ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
3.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จุดแข็งลำดับที่ 1 คือ มีความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน ($\bar{X} =$
3.61) จุดแข็งลำดับที่ 2 คือ มีความสามารถในการเฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.22$) และอุปสรรคมีข้อเดียวคือ ขาดการมีส่วนร่วม
ในการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าให้กับคนใน
ชุมชน และท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.50$)

ด้านเทคโนโลยี (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความพอประมาณ					
60	มีความรู้และทักษะที่ช่วยพัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชนและท้องถิ่น	3.39	0.916	ปานกลาง	S
61	มีส่วนช่วยเรื่องการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย	3.50	0.786	ปานกลาง	O
62	ไม่ให้ความสำคัญในการร่วมตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	2.22	0.732	น้อย	W
รวมเฉลี่ย		3.04	0.754	ปานกลาง	

จากตารางที่ 26 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลาปัจจุบันด้านเทคโนโลยี ในคุณลักษณะความพอประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งคือ มีความรู้และทักษะที่ช่วยพัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.39$) จุดอ่อน คือ ไม่ให้ความสำคัญในการร่วมตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.22$) โอกาส คือ มีส่วนช่วยเรื่องการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ($\bar{X} = 3.50$)

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความมีเหตุผล					
63	ศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีที่บ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความ ต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม	3.39	0.979	ปานกลาง	S
64	ไม่เห็นความสำคัญของการสืบสานภูมิปัญญา ท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน	2.17	0.985	น้อย	T
65	ขาดแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการใช้ความรู้ตามหลัก วิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้ อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด	2.56	1.097	ปานกลาง	W
66	มีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชนและท้องถิ่นให้ เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่าง เป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า	3.50	0.857	ปานกลาง	O
67	ไม่เข้าใจการนำหลักการความรู้มาใช้สำหรับพัฒนา เทคโนโลยีที่บ้านให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย	2.67	1.188	ปานกลาง	W
68	ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างไม่รู้เท่าทัน และมีเหตุผล ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม	2.72	1.447	ปานกลาง	T
69	ขาดจิตสำนึกและคุณธรรมในการเลือกใช้เทคโนโลยี ที่เป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	2.28	1.179	น้อย	W
รวมเฉลี่ย		2.75	0.592	ปานกลาง	

จากตารางที่ 27 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลาปัจจุบันด้านเทคโนโลยี ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งคือศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีที่บ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.39$) จุดอ่อนลำดับที่ 1 คือ ไม่เข้าใจการนำหลักการความรู้มาใช้สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีที่บ้านให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย ($\bar{X} = 2.67$) จุดอ่อนลำดับที่ 2 คือ ขาดแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 2.56$) จุดอ่อนลำดับที่ 3 คือ ขาดจิตสำนึกและคุณธรรมในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.28$) โอกาสคือมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนชุมชนและท้องถิ่นให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า ($\bar{X} = 3.50$) อุปสรรคลำดับที่ 1 คือ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างไม่รู้เท่าทัน และมีเหตุผล ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม ($\bar{X} = 2.72$) อุปสรรคลำดับที่ 2 คือ ไม่เห็นความสำคัญของการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน ($\bar{X} = 2.17$)

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี					
70	เป็นนักวิจัยของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อศึกษาคิดค้นหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน	3.17	0.857	ปานกลาง	S
71	มีส่วนร่วมวิจัยและพัฒนา นำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุด ให้เพียงพอแก่การอุปโภค บริโภค และความต้องการ	3.22	1.003	ปานกลาง	O
72	พัฒนาการใช้เทคโนโลยีทุกด้านให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัดทางเศรษฐกิจ แก่ชุมชนและท้องถิ่น	3.11	0.963	ปานกลาง	S
73	พัฒนาการใช้เทคโนโลยีง่ายๆ ของชุมชนอย่างมีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ	3.17	1.098	ปานกลาง	S
74	พัฒนาการสร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	3.22	0.943	ปานกลาง	S
75	วิจัย ศึกษา ค้นคว้า ในการใช้เทคโนโลยีทำของเสียหรือของเหลือใช้แปรสภาพให้เป็นของที่ใช้งานได้	3.17	0.924	ปานกลาง	S
76	มีความรู้เท่าทัน ไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชนและท้องถิ่น	3.22	0.878	ปานกลาง	T
77	ค้นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อช่วยผู้มีทุนน้อยได้ใช้ประโยชน์	3.11	0.963	ปานกลาง	S
รวมเฉลี่ย		3.17	0.80	ปานกลาง	

จากตารางที่ 28 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีปัจจุบันด้านเทคโนโลยี ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งลำดับที่ 1 คือ พัฒนาการสร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.22$) จุดแข็งลำดับที่ 2 มี 3 ข้อ คือ เป็นนักวิจัยของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อศึกษาคิดค้นหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน วิจัย ศึกษา ค้นคว้า ในการใช้เทคโนโลยีทำของเสียหรือของเหลือใช้แปรสภาพให้เป็นของที่ใช้งานได้ และพัฒนาการใช้เทคโนโลยีง่าย ๆ ของชุมชนอย่างมีความถูกต้องแน่นอน และสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.17$) จุดแข็งลำดับที่ 3 มี 2 ข้อ คือ พัฒนาการใช้เทคโนโลยีทุกด้านให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัดทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนและท้องถิ่น และ ค้นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีง่าย ๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อช่วยผู้มีทุนน้อยได้ใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 3.11$) โอกาส คือ มีส่วนร่วมวิจัยและพัฒนา นำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดให้เพียงพอแก่การอุปโภค บริโภค และความต้องการ ($\bar{X} = 3.22$) อุปสรรค คือ มีความรู้เท่าทัน ไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.22$)

ด้านเศรษฐกิจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความพอประมาณ ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความพอประมาณ					
78	มีความสนใจในกระบวนการดำเนินวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	3.50	0.985	ปานกลาง	S
79	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเองให้มีความยั่งยืน	3.33	1.029	ปานกลาง	O
80	ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยไม่เหมาะสมตามฐานะของตนเองในสังคม	2.61	1.092	ปานกลาง	W
81	มีความสำนึกรับผิดชอบตนเองในการประหยัดและไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม	2.94	0.938	ปานกลาง	S
82	ขาดความพอในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง	2.78	1.263	ปานกลาง	W
รวมเฉลี่ย		3.03	0.430	ปานกลาง	

จากตารางที่ 29 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครปัจจุบันด้านเศรษฐกิจ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จุดแข็งลำดับที่ 1 คือมีความสนใจในกระบวนการดำเนินวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.50$) จุดแข็งลำดับที่ 2 คือ มีความสำนึกรับผิดชอบตนเองในการประหยัดและไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม ($\bar{X} = 2.94$) จุดอ่อนลำดับที่ 1 คือ ขาดความในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง ($\bar{X} = 2.78$) จุดอ่อนลำดับที่ 2 คือ ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยไม่เหมาะสมตามฐานะของตนเองในสังคม ($\bar{X} = 2.61$) โอกาส คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเองให้มีความยั่งยืน ($\bar{X} = 3.33$)

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	SW OT
ความมีเหตุผล					
83	ไม่เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล	3.00	1.283	ปานกลาง	W
84	ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง	2.89	1.132	ปานกลาง	W
85	หลงใหลในคำโฆษณาชวนเชื่อจากสื่อต่างๆ ทำให้ยึดติดในวัตถุนิยม	3.22	1.309	ปานกลาง	T
86	หลงใหลในระบบทุนนิยมทำให้ละเลยการดำเนินชีวิตแบบวิถีไทยในด้านความมัธยัสถ์และอดออม	3.22	1.263	ปานกลาง	T
87	นิยมการซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าไทย	3.06	1.211	ปานกลาง	T
88	ไม่สนใจการสนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชนและท้องถิ่น	2.83	1.200	ปานกลาง	W
89	ร่วมพัฒนาการใช้ความรู้ตามหลักวิชาในการช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองโดยการรวมกลุ่มทำวิสาหกิจชุมชน	3.28	1.018	ปานกลาง	O
รวมเฉลี่ย		3.07	0.863	ปานกลาง	

จากตารางที่ 30 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีปัจจุบัน ด้านเศรษฐกิจ ในคุณลักษณะความมีเหตุผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดอ่อนลำดับที่ 1 คือ ไม่เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.00$) จุดอ่อนลำดับที่ 2 คือไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง ($\bar{X} = 2.89$) จุดอ่อนลำดับที่ 3 คือไม่สนใจการสนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.83$) โอกาส คือ ร่วมพัฒนาการใช้ความรู้ตามหลักวิชาในการช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองโดยการรวมกลุ่มทำวิสาหกิจ

ชุมชน ($\bar{X} = 3.28$) อุปสรรคลำดับที่ 1 มี 2 ข้อ คือ หงษ์ไหลในคำโฆษณาชวนเชื่อจากสื่อต่างๆ ทำให้ยึดติดในวัตถุนิยม และหงษ์ไหลในระบบทุนนิยมทำให้ละเลยการดำเนินชีวิตแบบวิถีไทยในด้านความมั่งคั่งและอุดม ($\bar{X} = 3.22$) อุปสรรคลำดับที่ 2 คือ นิยมการซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าไทย ($\bar{X} = 3.06$)

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดี ด้านเศรษฐกิจ จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อที่	คุณลักษณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ระดับ
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี					
90	ไม่ให้ความสำคัญในการสนับสนุนและเห็นคุณค่า ของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์	2.72	1.364	ปานกลาง	T
91	ร่วมสนับสนุนการทำวิสาหกิจชุมชน ผลิตและใช้เอง ภายในชุมชนตามความต้องการ	3.33	1.029	ปานกลาง	O
92	ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุค โลกาภิวัตน์ ไม่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ที่มาจาก อุตสาหกรรมมากเกินไป	3.11	0.758	ปานกลาง	S
93	รักษาความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความ โลก ไม่ทุจริต เพื่อเป็นตัวอย่างการพัฒนาสังคมที่ ยั่งยืน	3.33	0.840	ปานกลาง	S
รวมเฉลี่ย		3.13	0.502	ปานกลาง	

จากตารางที่ 31 พบว่า คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลาปัจจุบัน
ด้านเศรษฐกิจ ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
3.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จุดแข็งลำดับที่ 1 คือ รักษาความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ
ไม่มีความโลก ไม่ทุจริต เพื่อเป็นตัวอย่างการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ($\bar{X} = 3.33$) จุดแข็งลำดับที่ 2
คือ ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ไม่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ที่มาจาก
อุตสาหกรรมมากเกินไป ($\bar{X} = 3.11$) โอกาสคือ ร่วมสนับสนุนการทำวิสาหกิจชุมชน ผลิตและใช้
เองภายในชุมชนตามความต้องการ ($\bar{X} = 3.33$) อุปสรรค คือ ไม่ให้ความสำคัญในการสนับสนุน
และเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 2.72$)

การร่างกรอบซึ่งนำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (พันธกิจสมมุติ) โดยการให้ความสำคัญต่อภาวะคุกคามภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ดังนี้

กระแสคุกคามจากภายนอกข้อจำกัดและจุดอ่อน (TW) ที่นักศึกษาเผชิญอยู่ในปัจจุบันจากการศึกษาข้อมูลการตอบแบบสอบถามของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า นักศึกษาขาดความตระหนักการดำรงชีวิตตามฐานะของนักศึกษาในกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ ขาดการเรียนรู้ชุมชนให้เกิดความรู้ใหม่ที่ทันสมัย ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่และการมีอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ขาดการศึกษาสถานการณ์โลกให้มีความเป็นตัวของตัวเองด้านวัตถุประสงค์เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ขาดความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย และการเชิดชูภูมิปัญญาไทย ขาดความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตยและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ขาดการเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญอย่างมีเหตุผลตรงตามความต้องการ ขาดความตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียงตามการดำเนินชีวิตแบบวิถีชุมชน

ร่างกรอบซึ่งนำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (พันธกิจสมมุติ)

มหาวิทยาลัยต้องพัฒนานักศึกษาให้ตระหนักในความเป็นนักศึกษาที่ต้องดำเนินชีวิตอยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต รับผิดชอบในหน้าที่ มีอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สามารถมองสถานการณ์ของโลกได้อย่างเข้าใจ อนุรักษ์การใช้ภาษาไทย และภูมิปัญญาไทย มีความศรัทธาในการปกครองในระบบประชาธิปไตย ใช้และพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

การพัฒนาบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยการนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด จากการศึกษาคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จากตอนที่ 3 มาเป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์

พื้นฐานของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การวิจัยครั้งนี้ใช้ SWOT เป็นพื้นฐาน โดยแยกการวิเคราะห์ในลักษณะรู้เขา รู้เรา แต่ในกรณีของการพัฒนานักศึกษา เห็นว่าปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญที่จะมีผลกระทบต่อนักศึกษาในการที่จะสามารถมีวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้นอยู่ที่ว่านักศึกษาจะสามารถต้านกระแสคุกคามและสามารถแก้จุดอ่อนที่มีอยู่ได้แค่ไหนเพียงใดอันเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวนักศึกษาสูงกว่า ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ TWOS analysis โดยให้ความสำคัญแก่ข้อจำกัด และจุดอ่อน (TW) ซึ่งเป็นปัจจัยลบที่มีอิทธิพลต่อการปรับปรุงตนเองทางด้านจุดอ่อน (W) และหลีกเลี่ยงภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด (T)

เพื่อนำสู่การวางแผนยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับข้อจำกัด จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับข้อจำกัด และผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะทำให้เกิดยุทธศาสตร์ 4 ประเภท คือ 1. ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO strategy) 2. ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ST strategy) 3. ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO strategy) 4. ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT strategy) จากนั้นนำเสนอข้อมูลยุทธศาสตร์ต่อที่ประชุมระดมสมองผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาข้อมูล อภิปราย นำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ และยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

ประชุม รอดประเสริฐ (2545) ได้รวบรวมแนวคิดในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ ไว้ว่าแผนยุทธศาสตร์เป็น โครงร่างหลัก (grand design) หรือเป็นวิธีการโดยรวมที่บุคคลหรือองค์การต้องทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบให้การดำเนินงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ การวางแผนยุทธศาสตร์ (strategic planning) เป็นคำที่วิวัฒนาการมาจากความคิดรวบยอดของการวางแผนระยะยาว (long-range planning) ซึ่งเป็นการวางแผนดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน แต่ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การ และเป็นไปตามนโยบายของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในองค์การนั้น

อำนาจ ธีระวนิช (2547) ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยใน 2 ขั้นตอนแรกผู้จัดการประเมินสถานการณ์ของสภาพแวดล้อม ทบทวนพันธกิจ และเป้าหมาย และสร้างแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่ง

กระบวนการดังกล่าวเรียกว่าการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (strategic planning) ส่วน 2 ขั้นตอนสุดท้ายผู้จัดการต้องดำเนินงานตามแผนเชิงกลยุทธ์และการควบคุม กระบวนการนี้เรียกว่าการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (strategy implementation) จึงต้องทำการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อที่จะบ่งบอกถึงจุดแข็ง (strengths : S) และจุดอ่อน (weaknesses : W) ขององค์การ และสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส (opportunities : O) และอุปสรรค (threats : T) ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการในระดับต่างๆ ขององค์การนำมาใช้ประโยชน์ในการเลือกกลยุทธ์ระดับองค์การ และระดับหน้าที่ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเพื่อให้องค์การบรรลุพันธกิจ และเป้าหมายตามที่ต้องการ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

1. ผู้เชี่ยวชาญ

1.1	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	1	คน
1.2	รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน	1	คน
1.3	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ	1	คน
1.4	ผู้ใช้บัณฑิต	6	คน
1.5	อาจารย์	6	คน
	รวม	15	คน

2. ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. ข้อมูลเสนอที่ประชุม

การศึกษาคณะคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยศึกษาคณะคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข ใน 5 ด้าน คือ 1. ด้านจิตใจ 2. ด้านสังคม 3. สิ่งแวดล้อม 4. ด้านเทคโนโลยี 5. ด้านเศรษฐกิจ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิธีปฏิบัติที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤติ และให้สามารถดำรง อยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

กรอบแนวคิด

เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทาง สายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์

เป้าหมาย

มุ่งให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ กว้างขวาง ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักการ

ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ ดีในตัวพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

เงื่อนไข

จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำ วิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

(กระทรวงศึกษาธิการ คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน, 2552)

เนื่องจากประเทศไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องเผชิญกับการไหลเข้ามาของกระแส โลกาภิวัตน์ และโดยเนื้อแท้ยังไม่พร้อมที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน กล่าวได้ ว่า ยังขาดภูมิคุ้มกันที่ดี การขาดภูมิคุ้มกัน คือยังพึ่งพาตนเองไม่ได้ และขาดความพอดีอยู่ อธิบายได้ว่าสังคมไทยยังขาดความพอดีในเรื่องสำคัญรวม 5 ประการ คือ ขาดความพอดี

ด้านจิตใจ คนส่วนมากมีสภาวะจิตใจไม่เข้มแข็ง ยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ขาดจิตสำนึกที่ดีไม่มีความเชื่ออาทร ไม่รู้จักประนีประนอม นึกถึงแต่ประโยชน์ส่วนตัวขาดความ พอดี

ด้านสังคม ไม่ค่อยช่วยเหลือเกื้อกูลกันชุมชนขาดความเข้มแข็ง และที่สำคัญไม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากฐานรากที่มั่นคงและเข้มแข็ง ขาดความพอดี

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังใช้และจัดการอย่างขาดความรอบคอบและที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศอย่างไม่เป็นขั้นตอนขาดความพอดี

ด้านเทคโนโลยี ยังไม่รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเอง และสอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อม ขาดความพอดี

ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย หรือเกินฐานะของตน
(จรัญ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2548)

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน

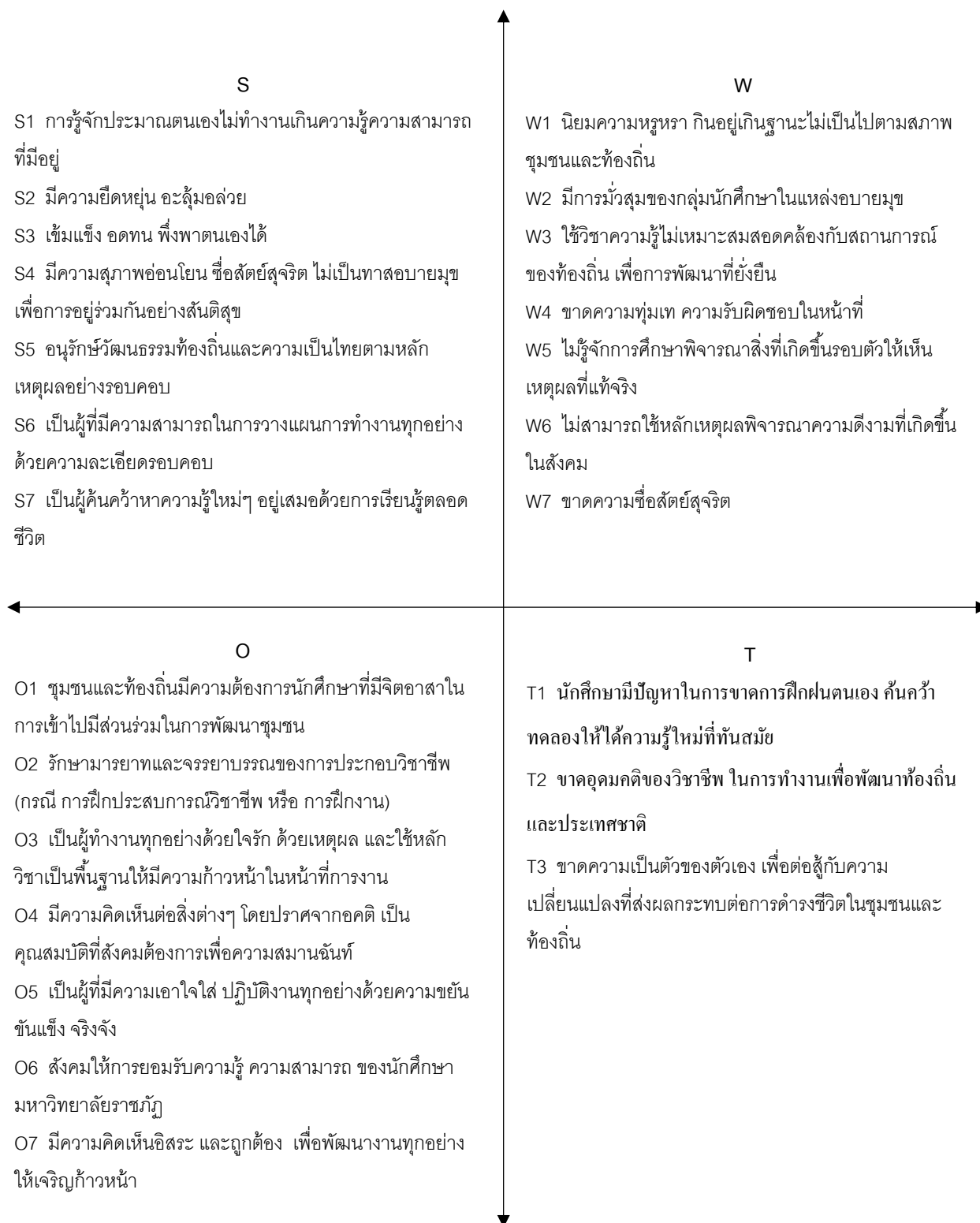
ตอนที่ 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

ตอนที่ 1 คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน

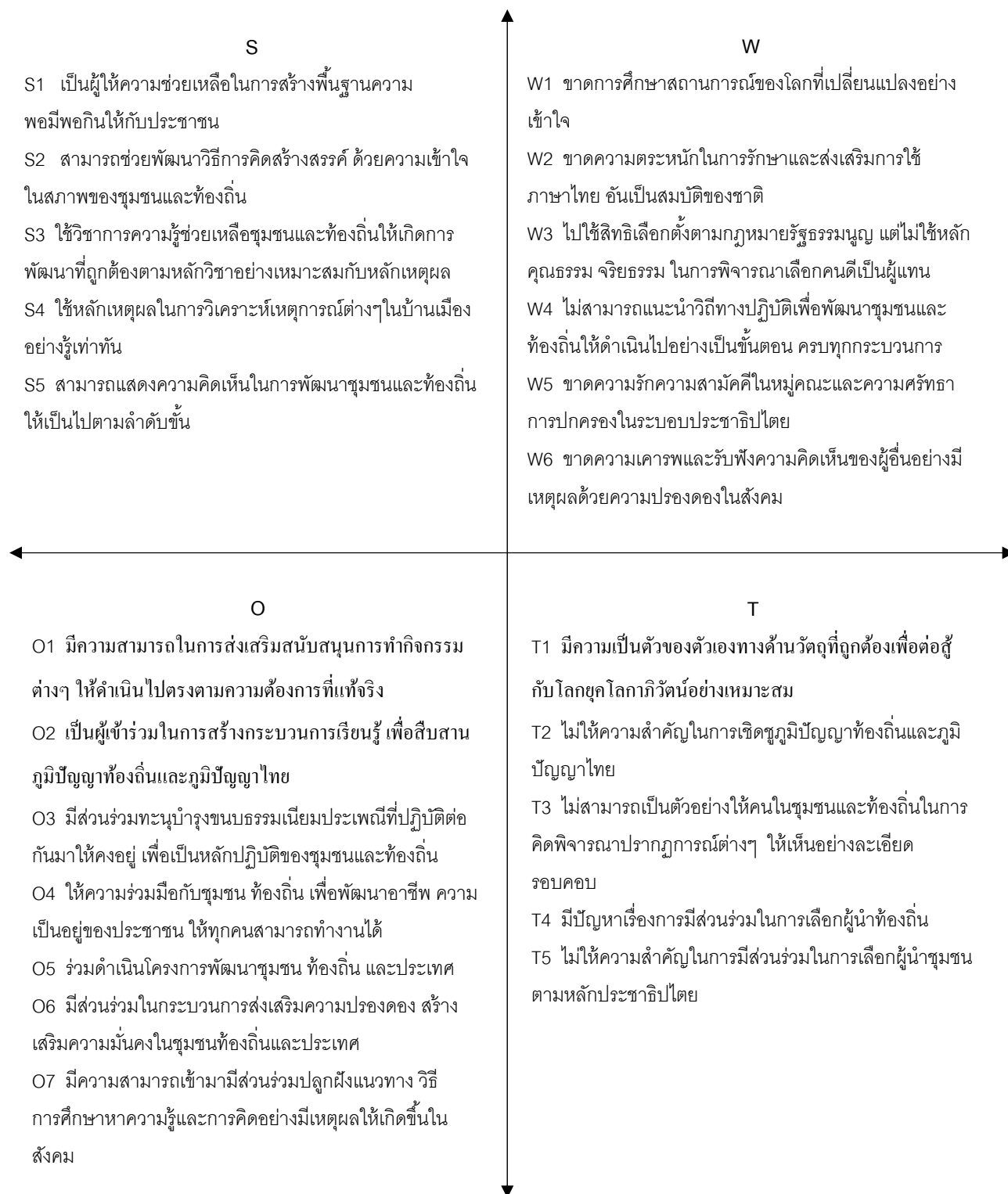
สรุปคุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากข้อมูลแบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิต พบว่าในแต่ละด้านมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมคุณลักษณะของนักศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

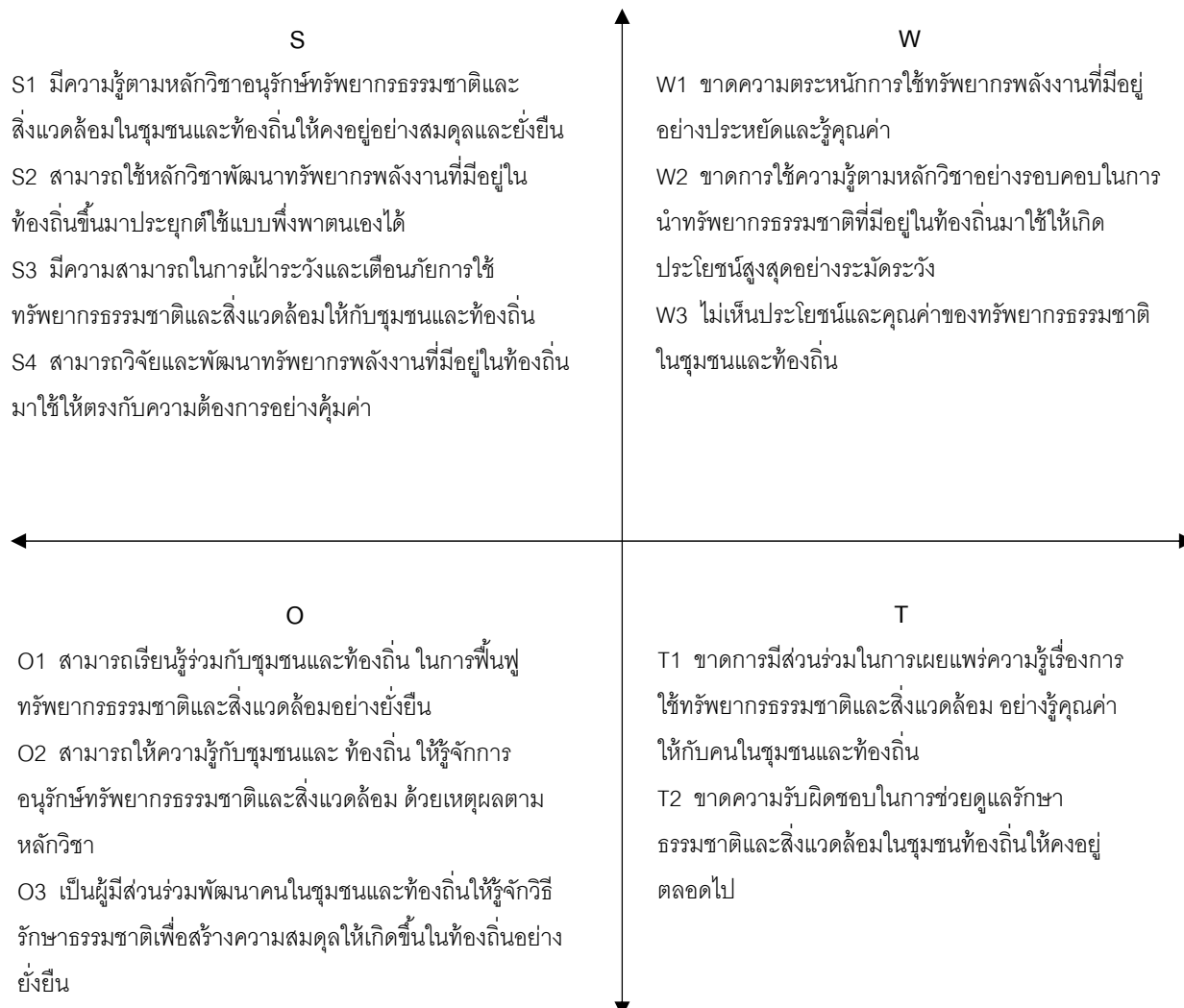
ด้านจิตใจ

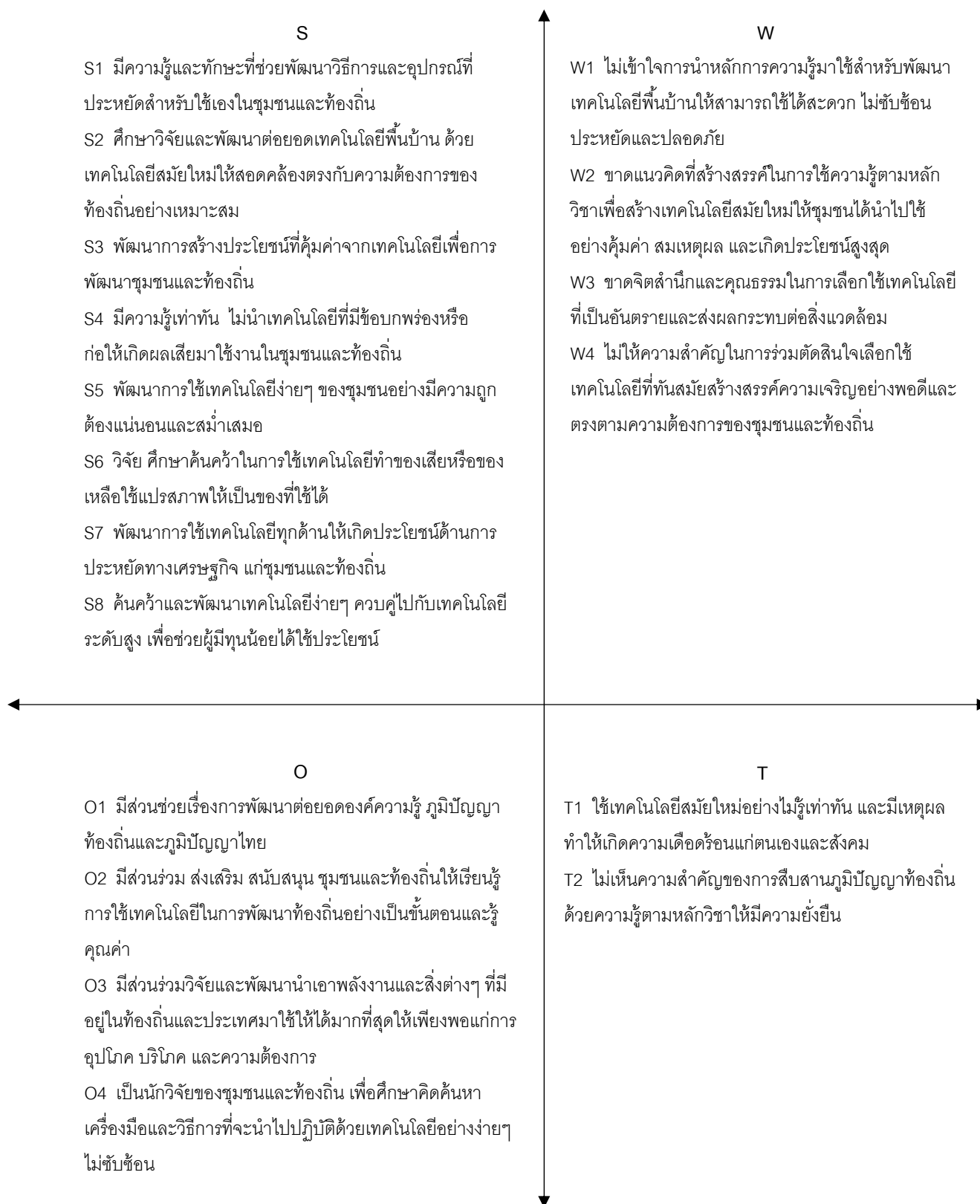
ด้านสังคม

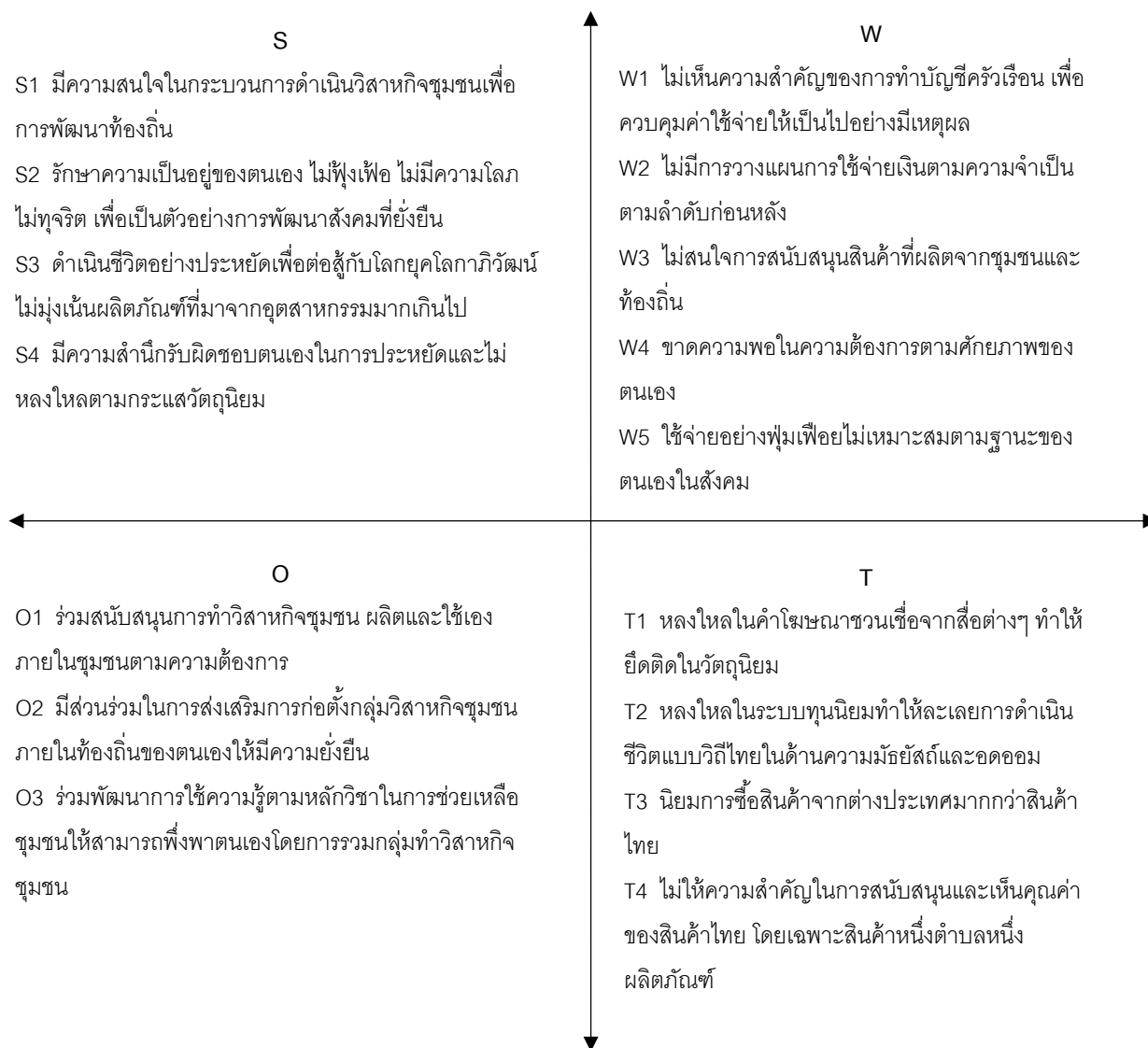
ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านเทคโนโลยี

ด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับ ข้อจำกัด จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับข้อจำกัด ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูล แต่ละคู่ดังกล่าว ทำให้เกิดยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ 4 ประเภท คือ 1. กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy) 2. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy) 3. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy) 4. กลยุทธ์ เชิงรับ (WT strategy)

สมยศ นาวิการ(2545) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์ ไว้ว่า กลยุทธ์มีอยู่ 4 ประเภท ในทางปฏิบัติแล้วเราอาจจะดำเนินกลยุทธ์ขององค์การผสมกันไปได้

1. กลยุทธ์ WT (น้อยที่สุด – น้อยที่สุด) โดยทั่วไปความมุ่งหมายของกลยุทธ์ WT คือ การทำให้ทั้งจุดอ่อนและอุปสรรคที่น้อยที่สุด ข้อเท็จจริงแล้วบริษัทที่เผชิญกับอุปสรรคภายนอก และจุดอ่อนภายใน อาจจะมีอยู่ในฐานะล่อแหลม บริษัทอาจจะต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด

2. กลยุทธ์ WO (น้อยที่สุด – มากที่สุด) กลยุทธ์ขององค์การอย่างที่สองคือ การทำให้จุดอ่อนมีน้อยที่สุด และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสให้มากที่สุด บริษัทอาจจะระบุโอกาส บางอย่างในสภาพแวดล้อมภายนอก แต่บริษัทมีจุดอ่อนบางอย่างที่ทำให้ไม่สามารถแสวงหา ประโยชน์จากโอกาสนี้ได้

3. กลยุทธ์ ST (มากที่สุด – น้อยที่สุด) ความมุ่งหมายของกลยุทธ์ ST คือ การใช้ ประโยชน์จากจุดแข็งให้มากที่สุด และทำให้อุปสรรคมีน้อยที่สุด แต่กระนั้นไม่ได้หมายความว่า บริษัทที่เข้มแข็งสามารถหลบเลี่ยงอุปสรรคในสภาพแวดล้อมภายนอกได้

4. กลยุทธ์ SO (มากที่สุด – มากที่สุด) ทุกบริษัทต้องการอยู่ในฐานะที่สามารถ แสวงหาประโยชน์จากทั้งจุดแข็งและโอกาสให้มากที่สุด บริษัทสามารถนำหน้าจากจุดแข็ง โดยใช้ ทรัพยากรต่างๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากตลาดสินค้าของบริษัทได้

พิบูล ทีปะปาล (2546) ได้กล่าวถึงการจัดทำ TOWS matrix ไว้ว่า TOWS matrix ประกอบด้วย 9 ช่องคือ เป็นช่องปัจจัยหลักสำคัญ 4 ช่อง ช่องกลยุทธ์ 4 ช่อง กับอีก 1 ช่อง นอก ที่มาของปัจจัยว่าเป็นปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยภายใน ช่องกลยุทธ์ 4 ช่อง ให้ชื่อว่า กลยุทธ์ SO กลยุทธ์ WO กลยุทธ์ ST และกลยุทธ์ WT ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากการใส่ปัจจัยหลักสำคัญทั้ง 4 ช่อง

ขั้นตอนการจัดทำจะประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้คือ (David, 2001: 205)

1. เขียนรายการปัจจัยภายนอกที่เป็น โอกาส (O) ที่สำคัญที่สุดของบริษัท หรือหน่วยธุรกิจโดยเลือกจากตาราง EFAS
2. เขียนรายการปัจจัยภายนอกที่เป็น อุปสรรค (T) ที่สำคัญที่สุดที่บริษัทหรือหน่วยธุรกิจกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันหรืออนาคต จากตาราง EFAS
3. เขียนรายการปัจจัยภายในที่เป็น จุดแข็ง (S) ที่สำคัญที่สุดของบริษัทหรือหน่วยธุรกิจ จากตาราง IFAS
4. เขียนรายการปัจจัยภายในที่เป็น จุดอ่อน (W) ที่สำคัญที่สุดของบริษัทหรือหน่วยธุรกิจ จากตาราง IFAS
5. จับคู่ จุดแข็งภายใน (S) กับ โอกาสภายนอก (O) เพื่อรวมตัวเป็น กลยุทธ์ SO
6. จับคู่ จุดอ่อนภายใน (W) กับ โอกาสภายนอก (O) เพื่อรวมตัวเป็น กลยุทธ์ WO
7. จับคู่ จุดแข็งภายใน (S) กับ อุปสรรคภายนอก (T) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ ST
8. จับคู่ จุดอ่อนภายใน (W) กับ อุปสรรคภายนอก (T) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ WT

การวิเคราะห์ SWOT Matrix (TOWS Matrix) รั้งยุทธศาสตร์

ด้านจิตใจ

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>S (Strength)</p> <p>S1 การรู้จักประมาณตนเองไม่ทำงานเกินความรู้ความสามารถที่มีอยู่</p> <p>S2 มีความยืดหยุ่น อะลุ่มอล่วย</p> <p>S3 เข้มแข็ง อดทน พึ่งพาตนเองได้</p> <p>S4 มีความสุภาพอ่อนโยน ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เป็นทาสอบายมุข เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p> <p>S5 อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบ</p> <p>S6 เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ</p> <p>S7 เป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p>	<p>W (Weakness)</p> <p>W1 นิยมความหรูหรา กินอยู่เกินฐานะไม่เป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>W2 มีการมั่วสุมของกลุ่มนักศึกษาในแหล่งอบายมุข</p> <p>W3 ใช้วิชาความรู้ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>W4 ขาดความทุ่มเท ความรับผิดชอบในหน้าที่</p> <p>W5 ไม่รู้จักการศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง</p> <p>W6 ไม่สามารถใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงามที่เกิดขึ้นในสังคม</p> <p>W7 ขาดความซื่อสัตย์สุจริต</p>
<p>O (Opportunity)</p> <p>O1 ชุมชนและท้องถิ่นมีความต้องการนักศึกษาที่มีจิตอาสาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน</p> <p>O2 รักษาอารยบทและจรรยาบรรณของการประกอบวิชาชีพ (กรณี การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือ การฝึกงาน)</p> <p>O3 เป็นผู้ทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก ด้วยเหตุผล และใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน ให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน</p>	<p>SO</p> <p>S₁O₁ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน</p> <p>S₁O₂ พัฒนาภาวะผู้นำและจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>S₁O₃O₅O₆ ส่งเสริมการทำงานด้วยการใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน เพื่อยกระดับความสามารถการทำงานในตลาดแรงงาน</p> <p>S₁O₄O₇ พัฒนาการความเป็นตัวของตัวเอง และความคิดเห็นที่ถูกต้อง เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข</p>	<p>WO</p> <p>W₁W₂O₁ พัฒนาความมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่หลงใหลอบายมุข พอมิพอกินตามวิถีชุมชน</p> <p>W₁W₂O₇ สร้างความตระหนักการดำเนินชีวิตตามวิถีชุมชน ไม่หลงใหลในอบายมุข มีความคิดเห็นอิสระมุ่งพัฒนางานทุกอย่างให้เจริญก้าวหน้า</p> <p>W₃W₅O₄ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผล เพื่อพัฒนาความยั่งยืนและความสมานฉันท์ในสังคม</p>

<p>O4 มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ เป็นคุณสมบัติที่สังคมต้องการเพื่อความสมานฉันท์</p> <p>O5 เป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่ปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความขยันขันแข็ง จริงจัง</p> <p>O6 สังคมให้การยอมรับความรู้ความสามารถ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ</p> <p>O7 มีความคิดเห็นอิสระ และถูกต้อง เพื่อพัฒนางานทุกอย่างให้เจริญก้าวหน้า</p>	<p>S₂S₃S₄O₆ สร้างเสริมพฤติกรรม ความอะลุ่มอล่วย เข้มแข็ง อดทน ซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นอัตลักษณ์ของนักศึกษา</p> <p>S₅S₆O₁ จัดกิจกรรมจิตอาสา การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย</p> <p>S₇O₃O₅ พัฒนาระบบการทำงานทุกอย่างด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p>	<p>W₆W₇O₇ พัฒนาความสามารถ ใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อพัฒนาการทำงานให้เจริญก้าวหน้า</p>
<p>T (Threat)</p> <p>T1 นักศึกษามีปัญหาในการขาดการฝึกฝนตนเอง คำนคว้าทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย</p> <p>T2 ขาดอุดมคติของวิชาชีพ ในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ</p> <p>T3 ขาดความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชนและท้องถิ่น</p>	<p>ST</p> <p>S₁T₁ สร้างแรงจูงใจฝึกฝนตนเองให้แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ</p> <p>S₁T₂ พัฒนาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>S₁T₃ สร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>S₇T₁T₂ ฝึ ก อ บ ร ม ะบบการพัฒนาองค์ความรู้และการแสวงหาความรู้ใหม่</p>	<p>WT</p> <p>W₁W₂T₃ สร้างความตระหนักการดำรงชีวิตตามฐานะในยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>W₃T₁ สร้างกระบวนการเรียนรู้ชุมชนให้เกิดความรู้ใหม่ที่ทันสมัย</p> <p>W₄T₂ สร้างความตระหนักความรับผิดชอบในหน้าที่ และมีอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>W₅W₆T₃ สร้างกระบวนการใช้เหตุผลพิจารณาความดีงามเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต</p> <p>W₇T₂ พัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต อุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อท้องถิ่น</p>

ด้านสังคม

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>S (Strength)</p> <p>S1 เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการสร้างพื้นฐานความพอมือพอกินให้กับประชาชน</p> <p>S2 สามารถช่วยพัฒนาวิธีการคิดสร้างสรรค์ ด้วยความเข้าใจในสภาพของชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>S3 ใช้วิชาการความรู้ช่วยเหลือชุมชนและท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล</p> <p>S4 ใช้หลักเหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆในบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน</p> <p>S5 สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น</p>	<p>W (Weakness)</p> <p>W1 ขาดการศึกษาสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจ</p> <p>W2 ขาดความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ</p> <p>W3 ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดีเป็นผู้แทน</p> <p>W4 ไม่สามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครบทุกกระบวนการ</p> <p>W5 ขาดความรักความสามัคคีในหมู่คณะและความศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย</p> <p>W6 ขาดความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม</p>
<p>O (Opportunity)</p> <p>O1 มีความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดำเนินไปตรงตามความต้องการที่แท้จริง</p> <p>O2 เป็นผู้เข้าร่วมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย</p> <p>O3 มีส่วนร่วมทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>O4 ให้ความร่วมมือกับชุมชน</p>	<p>SO</p> <p>S₁O₁ ส่งเสริมการทำกิจกรรมสร้างพื้นฐานความพอมือพอกินให้กับประชาชนอย่างตรงตามความต้องการที่แท้จริง</p> <p>S₂O₂ ส่งเสริมการสร้างกระบวนการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์และเข้าใจสภาพชุมชน</p> <p>S₃O₃ ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล</p>	<p>WO</p> <p>W₁O₁ พัฒนาทักษะการศึกษาสถานการณ์ของโลกให้สามารถสนับสนุนการทำกิจกรรมของสังคม</p> <p>W₂O₂ พัฒนาความสามารถใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติในกระบวนการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานภูมิปัญญาไทย</p> <p>W₃O₃ การส่งเสริมความปรองดองและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม</p>

<p>ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ทุกคนสามารถทำงานได้</p> <p>O5 ร่วมดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ</p> <p>O6 มีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนท้องถิ่นและประเทศ</p> <p>O7 มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธีการศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผล ให้เกิดขึ้นในสังคม</p>	<p>S₄O₄ พัฒนาการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทันเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่</p> <p>S₅O₆ สร้างกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง</p> <p>S₅O₅ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน อย่างเป็นลำดับขั้น</p> <p>S₁O₇ สร้างพื้นฐานความพอมีพอกินและปลูกฝังแนวทางการศึกษาหาความรู้ และการคิดอย่างมีเหตุผล</p>	<p>W₄O₄ พัฒนานักศึกษาให้มีวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชน</p> <p>W₅O₅ สร้างความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาประเทศ</p> <p>W₆O₇ เร่งพัฒนาระบบการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล เพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาหาความรู้ และความมีเหตุผลในสังคม</p>
<p>T (Threat)</p> <p>T1 ความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุที่ถูกต้องเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างเหมาะสม</p> <p>T2 ไม่ให้ความสำคัญในการเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย</p> <p>T3 ไม่สามารถเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนและท้องถิ่นในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เห็นอย่างละเอียดรอบคอบ</p> <p>T4 มีปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำท้องถิ่น</p> <p>T5 ไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชน ตามหลักประชาธิปไตย</p>	<p>ST</p> <p>S₁T₁ พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง สร้างพื้นฐานความพอมีพอกินเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>S₂T₂ สร้างความตระหนัก การเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาคิดสร้างสรรค์อย่างเข้าใจในสภาพชุมชน</p> <p>S₃T₃ พัฒนาภาวะผู้นำในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยวิชาการความรู้ สำหรับการพัฒนาชุมชน</p> <p>S₄T₄T₅ พัฒนาทักษะการวิเคราะห์เหตุการณ์บ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตย</p>	<p>WT</p> <p>W₁T₁ สร้างทักษะการศึกษาสถานการณ์โลกให้มีความเป็นตัวของตัวเองด้านวัตถุเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>W₂T₂ สร้างความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย และให้ ให้ความสำคัญกับการเชิดชูภูมิปัญญาไทย</p> <p>W₃W₅T₄T₅ สร้างความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตย และการให้ความสำคัญการไปใช้สิทธิเลือกตามกฎหมาย</p> <p>W₄T₃ สร้างภาวะผู้นำการพัฒนาชุมชนให้เป็นแก่ประชาชนในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล</p> <p>W₆T₂ การเชิดชูภูมิปัญญาไทยและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล</p>

ด้านสิ่งแวดล้อม

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p>S (Strength)</p> <p>S1 มีความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษั ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชุมชนและท้องถิ่นให้คงอยู่อย่าง สมดุลและยั่งยืน</p> <p>S2 สามารถใช้หลักวิชาพัฒนา ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่น ขึ้นมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเอง ได้</p> <p>S3 มีความสามารถในการเฝ้าระวัง และเตือนภัยการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>S4 สามารถวิจัยและพัฒนา ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่าง คุ้มค่า</p>	<p>W (Weakness)</p> <p>W1 ขาดความตระหนักการใช้ ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่าง ประหยัดและรู้คุณค่า</p> <p>W2 ขาดการใช้ความรู้ตามหลักวิชา อย่างรอบคอบในการนำ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่าง ระมัดระวัง</p> <p>W3 ไม่เห็นประโยชน์และคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และท้องถิ่น</p>
<p>O (Opportunity)</p> <p>O1 สามารถเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นในการฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน</p> <p>O2 สามารถให้ความรู้กับชุมชนและ ท้องถิ่นให้รู้จักการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา</p> <p>O3 เป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนาคนใน ชุมชนและท้องถิ่นให้รู้จักวิธีรักษา ธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้ เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน</p>	<p>SO</p> <p>S₁O₁ เร่งพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกับ ชุมชนในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักวิชาการให้คงอยู่อย่าง สมดุลและยั่งยืน</p> <p>S₂S₄O₂ เร่งพัฒนาการเรียนรู้ ร่วมกับชุมชนในการพัฒนา ทรัพยากรพลังงานในท้องถิ่นขึ้นมา ใช้แบบพึ่งพาตนเองได้</p> <p>S₃O₃ พัฒนาความร่วมมือระหว่าง ชุมชนกับนักศึกษาในการเฝ้าระวัง เตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น อย่างยั่งยืน</p>	<p>WO</p> <p>W₁O₁ สร้างความตระหนักใช้ ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่าง ประหยัดให้คุ้มค่าร่วมกับชุมชน</p> <p>W₂O₂ พัฒนาระบบการใช้ ความรู้ตามหลักวิชาการร่วมกับชุมชน ในการนำ ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p> <p>W₃O₃ สร้างความตระหนักถึง ประโยชน์และคุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างความ สมดุลและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น</p>

T (Threat)	ST	WT
<p>T1 ขาดการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>T2 ขาดความรับผิดชอบในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป</p>	<p>S₁T₁ จัดฝึกอบรมการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าให้กับชุมชน</p> <p>S₂T₂ สร้างความตระหนักรับผิดชอบในการเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับชุมชน</p> <p>S₃T₂ พัฒนาความสามารถในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้อย่างสมดุล</p>	<p>W₁T₁ พัฒนาความตระหนักใช้และการมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า</p> <p>W₂T₂ พัฒนาความรับผิดชอบร่วมกับชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>W₃T₂ พัฒนาความรับผิดชอบการช่วยดูแลและเฝ้าระวังเตือนภัยให้กับชุมชน</p>

ด้านเทคโนโลยี

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p>S (Strength)</p> <p>S1 มีความรู้และทักษะที่ช่วยพัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>S2 ศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม</p> <p>S3 พัฒนาการสร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>S4 มีความรู้เท่าทัน ไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>S5 พัฒนาการใช้เทคโนโลยีง่ายๆ ของชุมชนอย่างมีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ</p> <p>S6 วิจัย ศึกษา ค้นคว้า ในการใช้เทคโนโลยีทำของเสียหรือของเหลือใช้แปรสภาพให้เป็นของที่ใช้งานได้</p> <p>S7 พัฒนาการใช้เทคโนโลยีทุกด้านให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัดทางเศรษฐกิจ แก่ชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>S8 ค้นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อช่วยผู้มีทุนน้อยได้ใช้ประโยชน์</p>	<p>W (Weakness)</p> <p>W1 ไม่เข้าใจการนำหลักการความรู้มาใช้สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย</p> <p>W2 ขาดแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด</p> <p>W3 ขาดจิตสำนึกและคุณธรรมในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>W4 ไม่ให้ความสำคัญในการร่วมตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น</p>
<p>O (Opportunity)</p> <p>O1 มีส่วนช่วยเรื่องการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย</p>	<p>SO</p> <p>S₁O₁ พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทยร่วมกับชุมชนด้วยวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด</p>	<p>WO</p> <p>W₁O₁ ฝึกอบรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สำหรับการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นฐาน</p>

<p>O2 มีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชนและท้องถิ่นให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า</p> <p>O3 มีส่วนร่วมวิจัยและพัฒนา นำเอาผลงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดให้เพียงพอแก่การอุปโภค บริโภค และความ ต้องการ</p> <p>O4 เป็นนักวิจัยของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อศึกษาคิดค้นหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน</p>	<p>S₂O₂ ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐานให้ตรงตามความต้องการของชุมชน</p> <p>S₃O₃ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนา ผลงานทดแทนในท้องถิ่นจากการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า</p> <p>S₄S₅O₄ การสร้างนักวิจัยชุมชนเพื่อ ค้นคว้าหาวิธีการนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีง่ายๆ ไม่ซับซ้อน ไม่ส่งผลเสียต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม</p> <p>S₆S₇O₄ การพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า และตรงตาม ความต้องการ</p> <p>S₈O₂ สนับสนุนการวิจัยชุมชน ค้นคว้า พัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ให้ผู้มีทุนน้อย ในชุมชนได้ใช้ประโยชน์</p>	<p>W₂O₂ จัดการศึกษาออกสถานที่ สร้างจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์สำหรับพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อท้องถิ่น</p> <p>W₃O₃ ฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยี สะอาดสำหรับพัฒนางานวิจัยใน ชุมชน</p> <p>W₄O₄ สร้างความตระหนักใช้ เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมตรง ตามความต้องการใช้ประหยัดและ คุ้มค่ามากกว่าการเลือกใช้เทคโนโลยี ที่มีราคาแพง</p>
<p>T (Threat)</p> <p>T1 ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างไม่ รู้เท่าทัน และมีเหตุผล ทำให้เกิด ความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม</p> <p>T2 ไม่เห็นความสำคัญของการสืบ สานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน</p>	<p>ST</p> <p>S₁T₁ เร่งพัฒนาความรู้ ทักษะ การใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ผลิต และใช้เองในชุมชน</p> <p>S₂T₁ พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยี พื้นบ้านด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่าง รู้เท่าทัน ไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p> <p>S₆T₁ ส่งเสริมการสร้างประโยชน์จาก ของเหลือใช้ในชุมชนด้วยการใช้ เทคโนโลยี ช่วยแปรสภาพเพื่อนำ กลับมาใช้ใหม่อย่างรู้เท่าทัน ไม่ทำให้ เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>S₁T₂ สร้างความตระหนักให้นักศึกษา เห็น ความสำคัญ การสืบ สานภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ด้วยการมีส่วนร่วมใน การพัฒนาชุมชน</p>	<p>WT</p> <p>W₁W₂T₁ พัฒนาการระบอบการคิด สร้างสรรค์ในการใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ มา พัฒนา ต่อยอด เทคโนโลยีพื้นฐาน</p> <p>W₃T₁ การให้ความรู้การเลือกใช้ เทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยไม่ ส่ง ผล กระ ทบ ต่อ สัง คม และ สิ่งแวดล้อมอย่างรู้เท่าทัน</p> <p>W₄T₁ ฝึกอบรมนักศึกษาถึงการ เลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อ สร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดี รู้เท่าทันและมีเหตุผล ไม่สร้าง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>W₁T₂ พัฒนาสืบสานภูมิปัญญา ท้องถิ่น พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยี พื้นบ้านให้ใช้ได้สะดวกและปลอดภัย</p>

	S ₈ T ₂ สร้างความตระหนักการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักศึกษาด้วย การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย	W ₂ T ₂ สร้างความตระหนักการสืบ สานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ ตามหลักวิชาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี ใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า ตรงตามความต้องการ
--	---	--

ด้านเศรษฐกิจ

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p>S (Strength)</p> <p>S1 มีความสนใจในกระบวนการดำเนินวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>S2 รักษาความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความโลภ ไม่ทุจริต เพื่อเป็นตัวอย่างการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน</p> <p>S3 ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ไม่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ที่มาจากอุตสาหกรรมมากเกินไป</p> <p>S4 มีความสำนึกรับผิดชอบตนเองในการประหยัดและไม่หลงไหลตามกระแสวัตถุนิยม</p>	<p>W (Weakness)</p> <p>W1 ไม่เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล</p> <p>W2 ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับ</p> <p>W3 ไม่สนใจการสนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>W4 ขาดความพอในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง</p> <p>W5 ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยไม่เหมาะสมตามฐานะของตนเองในสังคม</p>
<p>O (Opportunity)</p> <p>O1 ร่วมสนับสนุนการทำวิสาหกิจชุมชน ผลิตและใช้เองภายในชุมชนตามความต้องการ</p> <p>O2 มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเองให้มีความยั่งยืน</p> <p>O3 ร่วมพัฒนาการใช้ความรู้ตามหลักวิชาในการช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองโดยการรวมกลุ่มทำวิสาหกิจชุมชน</p>	<p>SO</p> <p>S₁O₁ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการทำวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษา ผลิตเองใช้เองในชุมชน</p> <p>S₂O₂ พัฒนาการมีส่วนร่วมก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อรักษาความเป็นอยู่ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่โลภ ไม่ทุจริต</p> <p>S₃O₃ ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์โดยพัฒนาชุมชนให้พึ่งตนเองได้ด้วยการทำวิสาหกิจชุมชน</p> <p>S₄O₁ ส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อ ประหยัด</p>	<p>WO</p> <p>W₁O₁ พัฒนาการทำวิสาหกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษา ซึ่งให้เห็นความสำคัญของการทำบัญชีควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล</p> <p>W₂O₂ พัฒนาการกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับนักศึกษา ก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เห็นกระบวนการใช้งบประมาณอย่างเป็นขั้นตอน</p> <p>W₃O₃ สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจ</p> <p>W₄W₅O₁ สร้างจิตสำนึกความพอเพียง ไม่ฟุ่มเฟือย ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการพึ่งพาตนเอง โดยการทำวิสาหกิจชุมชน</p>

T (Threat)	ST	WT
T1 หลงไหลในคำโฆษณาชวนเชื่อจากสื่อต่างๆ ทำให้ยึดติดในวัตถุนิยม	S ₁ T ₁ สร้างความตระหนักไม่ยึดติดวัตถุนิยมจากคำโฆษณา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมการทำวิสาหกิจชุมชน	W ₁ W ₂ T ₁ T ₂ พัฒนาระบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่หลงไหล คำโฆษณาในระบบทุนนิยม และเห็น
T2 หลงไหลในระบบทุนนิยมทำให้ละเลยการดำเนินชีวิตแบบวิถีไทยในด้านความมัธยัสถ์และอดออม	S ₂ T ₂ ส่งเสริมการรักษาความเป็นอยู่ของนักศึกษาตามวิถีไทย มัธยัสถ์ อดออม	W ₃ T ₃ พัฒนาความตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง
T3 นิยมการซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าไทย	S ₃ S ₄ T ₃ T ₄ สร้างแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด สนับสนุนการใช้สินค้าไทย	W ₄ W ₅ T ₃ T ₄ สร้างความตระหนักการสนับสนุนสินค้าไทย ตามการดำเนินชีวิตแบบวิถีชุมชน
T4 ไม่ให้ความสำคัญในการสนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์		

หมายเหตุ

1. ตัวเลขในวงเล็บคือค่าเฉลี่ยจากการเก็บข้อมูล (ค่าเฉลี่ย)
2. S (Strength) หมายถึง จุดแข็ง
3. W (Weakness) หมายถึง จุดอ่อน
4. O (Opportunity) หมายถึง โอกาส
5. T (Threat) หมายถึง อุปสรรค

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประชุมระดมสมองผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อมูลสนับสนุนร่างยุทธศาสตร์ที่ได้นำเสนอต่อที่ประชุม และได้
นำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ด้านจิตใจ

ยุทธศาสตร์ SO	เหตุผลสนับสนุน
1. สร้างความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในตัว นักศึกษา	1. ภาคธุรกิจ มีความต้องการพนักงานหรือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และสังคม ให้การยอมรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม
2. สร้างความพอเพียงในจิตใจ เสริมแรงให้ นักศึกษา	2. นักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มี รายได้ไม่สูงมากนัก ส่งผลให้นักศึกษาเลือก เรียนในสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นที่มี ค่าใช้จ่ายในการศึกษาถูกกว่าสถาบันการศึกษา ในส่วนกลาง
3. การพัฒนาผู้นำนักศึกษาด้วยการทำกิจกรรม	3. การฝึกให้นักศึกษาสามารถคัดกรองและ นำเสนอกิจกรรมโครงการที่มีคุณภาพ โดยเน้น ความพอเพียงตามหลักปรัชญา ที่เน้นถึงความ จำเป็นของกิจกรรม ประโยชน์ คุณค่า และ ความคุ้มค่า
4. การเชื่อมโยงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน	4. การสอนความพอเพียงต้องเชื่อมโยงทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียนไม่ใช่เพียงแค่ กิจกรรมหรือการสอนในห้องเรียนเพียงอย่าง เดียวต้องสอดแทรกทุกรายวิชา

ยุทธศาสตร์ WO	เหตุผลสนับสนุน
1. การพัฒนาภาวะผู้นำ อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรในมหาวิทยาลัย	1. การพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาต้องสามารถนำตนเอง ครอบครั้ว องค์กร และสังคมได้ โดยมีอาจารย์เป็นต้นแบบผู้นำ
2. สร้างคุณภาพของชีวิตอย่างมีเหตุผล	2. พัฒนาความเป็นอยู่อย่างสมเหตุสมผลพอประมาณ ซึ่งให้เห็นว่า วัตถุนิยมในสังคมปัจจุบันเป็นค่านิยมเพียงเพื่อเป็นเครื่องแสดงสถานะในสังคมที่มีความไม่พอเพียง
3. สำนึกรักบ้านเกิด ถิ่นฐาน	3. สร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้นักศึกษามีจิตสาธารณะ
ยุทธศาสตร์ WT	เหตุผลสนับสนุน
1. การพัฒนาเส้นทางคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และจิตสาธารณะ	1. สังคมไทยและสังคมโลก กำลังขาดคุณธรรม ความซื่อสัตย์ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคมชุมชน
2. สร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม	2. สังคมยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวัฒนธรรม
3. การปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกระบวนการเรียนการสอน	3. นักศึกษาไม่เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ด้านสังคม

ยุทธศาสตร์ SO	เหตุผลสนับสนุน
1. การสนับสนุนโครงการการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน	นโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. การสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	นโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ยุทธศาสตร์ WO	เหตุผลสนับสนุน
1. อาจารย์ต้นแบบความพอเพียง	1. นักศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตไปตามกระแสสังคม ต้องสร้างความพอเพียงให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา ให้นักศึกษาได้คิดเป็น โดยดูตัวอย่างจากต้นแบบที่ดี อยู่ในกรอบที่ดึงามของศีลธรรม
2. สร้างกระบวนการพัฒนาความพอเพียงนักศึกษาด้วยกิจกรรม	2. กระแสพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักศึกษาจากการเลียนแบบสังคม แต่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีคุณลักษณะที่มีความอดทนเข้มแข็ง การพัฒนานักศึกษาควรใช้กิจกรรมเป็นหลักในการหล่อหลอมทักษะการใช้ชีวิต
ยุทธศาสตร์ ST	เหตุผลสนับสนุน
1. คิดอย่างมีวิจารณญาณใช้หลักธรรมค้ำจุนสังคม	1. ใช้พรหมวิหาร 4 เป็นหลักในการดำเนินชีวิต
2. โครงการประกวดนักศึกษาผึ่งผายใช้ชีวิตพอเพียง	2. การติดกระแสตามสภาวะของสังคม การพัฒนาความพอเพียงต้องมีต้นแบบการดำเนินชีวิตที่มีวัยเดียวกัน
3. สร้างความพอเพียงต่อผู้สังคมบริโภคนิยม	3. สังคมปัจจุบันการแพร่หลายของระบบเงินกู้จากสถาบันการเงินและธนาคารส่งผลให้นักศึกษาดกอยู่ในวังวนของกระแสสังคมบริโภคนิยม
4. การสร้างความกตัญญู	4. นักศึกษากลุ่มหนึ่งของมหาวิทยาลัยใช้ชีวิตแบบอยู่ไปวันๆ ในวังวนของชีวิต ทำอย่างไรให้นักศึกษารู้จักเรียนหนังสืออย่างมีสติ คิดเป็นความตั้งใจเรียนให้สำเร็จถือเป็นความกตัญญูที่มีให้พ่อแม่

ด้านสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ ST	เหตุผลสนับสนุน
1. ตระหนักใช้ ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อ ธรรมชาติ ต่อ การ ใช้ การ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. สร้างสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยให้เป็น ชุมชนพอเพียง	2. นักศึกษาดำเนินชีวิตเป็นไปตามกระแสสังคม และกลุ่มเพื่อน ในมหาวิทยาลัยมีตลาดน้อย ขยายของฟุ่มเฟือย ให้นักศึกษาจับจ่ายได้ ตลอดเวลา

ด้านเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ ST	เหตุผลสนับสนุน
1. ส่งเสริมอบรมจรรยาบรรณวิชาชีพด้าน เทคโนโลยีหรือวิศวกรรม	1. การทำงานด้านเทคโนโลยีและวิศวกรรมการ นำเทคโนโลยีมาใช้ต้องมีมาตรฐานความ ปลอดภัยในชีวิต ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และ เป็นมิตรต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ยุทธศาสตร์ WT	เหตุผลสนับสนุน
1. สร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร Online อย่างมีวิจารณญาณ	1. เทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดนส่งผลต่อ การรับวัฒนธรรมจากต่างชาติ เข้ามาอย่าง ง่ายๆ ทำให้นักศึกษาลืมคิดถึงวัฒนธรรม ประเพณีของไทยไปหลงไหลในวัฒนธรรม ต่างชาติ ส่งผลให้ละเลยการศึกษาหาความรู้ วิชาการไม่เกิดการพัฒนา การใช้เทคโนโลยีของโทรศัพท์มือถืออย่างผิด วัตถุประสงค์ ผิดวิธีตามวิถีทางที่ดีงาม

ด้านเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ WT	เหตุผลสนับสนุน
1. สร้างวินัยการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล	1. การกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นักศึกษาต้องตระหนักรับผิดชอบในการผ่อนชำระคืนเมื่อถึงกำหนดเวลา นักศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายการใช้เงินอย่างมีคุณค่า มีเหตุผล
2. การแนะนำแนวทางการประกอบอาชีพสุจริต ทำการงานชอบ	2. นักศึกษาต้องมีวินัยและมีคุณธรรมในการหา รายได้ และใช้จ่ายเงินที่ได้มาอย่างมีคุณธรรม

สรุป ยุทธศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix) และข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

ด้านจิตใจ

ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO)

- ยุทธศาสตร์ : สร้างความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความพอเพียงในจิตใจ เสริมแรงให้นักศึกษา
- ยุทธศาสตร์ : การพัฒนาผู้นำนักศึกษาด้วยการทำกิจกรรม
- ยุทธศาสตร์ : การเชื่อมโยงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน
- ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาภาวะผู้นำและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการทำงานด้วยการใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน เพื่อยกระดับความสามารถในการทำงานในตลาดแรงงาน
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และความคิดเห็นที่ถูกต้อง เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
- ยุทธศาสตร์ : สร้างเสริมพฤติกรรมความอะลุ่มอล่วย เข้มแข็ง อดทน ซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นอัตลักษณ์ของนักศึกษา
- ยุทธศาสตร์ : จัดกิจกรรมจิตอาสา การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาระบบการทำงานทุกอย่างด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO)

- ยุทธศาสตร์ : การพัฒนาภาวะผู้นำ อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรในมหาวิทยาลัย
- ยุทธศาสตร์ : สร้างคุณภาพของชีวิตอย่างมีเหตุผล
- ยุทธศาสตร์ : สำนักรักบ้านเกิด ถิ่นฐาน
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่หลงไหลอบายมุข พอมีพอกินตามวิถีชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักการดำเนินชีวิตตามวิถีชุมชน ไม่หลงไหลในอบายมุข มีความคิดเห็นอิสระมุ่งพัฒนางานทุกอย่างให้เจริญก้าวหน้า
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เพื่อพัฒนาความยั่งยืนและความสมานฉันท์ในสังคม
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความสามารถ ใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อพัฒนาการทำงานให้เจริญก้าวหน้า

ยุทธศาสตร์เชิงการฟื้นตัว (ST)

- ยุทธศาสตร์ : สร้างแรงจูงใจฝึกฝนตนเองให้แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
- ยุทธศาสตร์ : ฝึกอบรมกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้และการแสวงหาความรู้ใหม่

ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (WT)

- ยุทธศาสตร์ : การพัฒนาเส้นทางคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และจิตสาธารณะ
- ยุทธศาสตร์ : สร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม
- ยุทธศาสตร์ : การปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกระบวนการเรียนการสอน
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักการดำรงชีวิตตามฐานะในยุคโลกาภิวัตน์
- ยุทธศาสตร์ : สร้างกระบวนการเรียนรู้ชุมชนให้เกิดความรู้ใหม่ที่ทันสมัย
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักความรับผิดชอบในหน้าที่ และมีอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- ยุทธศาสตร์ : สร้างกระบวนการใช้เหตุผลพิจารณาความดีงามเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อท้องถิ่น

ด้านสังคม

ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO)

ยุทธศาสตร์ : การสนับสนุนโครงการการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

ยุทธศาสตร์ : การสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการทำกิจกรรมสร้างพื้นฐานความพอกินพอกินให้กับประชาชนอย่างตรงตามความต้องการที่แท้จริง

ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการสร้างกระบวนการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์และเข้าใจสภาพชุมชน

ยุทธศาสตร์ : ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทันเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่

ยุทธศาสตร์ : สร้างกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง

ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นลำดับขั้น

ยุทธศาสตร์ : สร้างพื้นฐานความพอกินพอกินและปลูกฝังแนวทางการศึกษาหาความรู้ และการคิดอย่างมีเหตุผล

ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO)

ยุทธศาสตร์ : อาจารย์ต้นแบบความพอเพียง

ยุทธศาสตร์ : สร้างกระบวนการพัฒนาความพอเพียงนักศึกษาด้วยกิจกรรม

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาทักษะการศึกษาศถานการณ์ของโลกให้สามารถสนับสนุนการทำกิจกรรมของสังคม

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความสามารถใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติในกระบวนการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานภูมิปัญญาไทย

ยุทธศาสตร์ : การส่งเสริมความปรองดองและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

ยุทธศาสตร์ : พัฒนานักศึกษาให้มีวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชน

ยุทธศาสตร์ : สร้างความศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ : เร่งพัฒนากระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล เพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาหาความรู้และควมมีเหตุผลในสังคม

ยุทธศาสตร์เชิงการฟื้นตัว (ST)

ยุทธศาสตร์ : คิดอย่างมีวิจารณญาณใช้หลักธรรมค้ำจุนสังคม

ยุทธศาสตร์ : โครงการประกวดนักศึกษาผึ่งผายใช้ชีวิตพอเพียง

ยุทธศาสตร์ : สร้างความพอเพียงต่อผู้สังคมบริโภคนิยม

ยุทธศาสตร์ : การสร้างความกตัญญู

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง สร้างพื้นฐานความพอกินเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์

ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนัก การเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาการคิดสร้างสรรค์อย่างเข้าใจในสภาพชุมชน

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาภาวะผู้นำในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยวิชาการความรู้สำหรับการพัฒนาชุมชน

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาทักษะการวิเคราะห์เหตุการณ์บ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (WT)

ยุทธศาสตร์ : สร้างทักษะการศึกษาสถานการณ์โลกให้มีความเป็นตัวของตัวเองด้านวัตถุเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์

ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย และให้ความสำคัญกับการเชิดชูภูมิปัญญาไทย

ยุทธศาสตร์ : สร้างความศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการให้ความสำคัญการไปใช้สิทธิเลือกตามกฎหมาย

ยุทธศาสตร์ : สร้างภาวะผู้นำการพัฒนาชุมชนให้เป็นแก่ประชาชนในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล

ยุทธศาสตร์ : การเชิดชูภูมิปัญญาไทยและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

ด้านสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO)

- ยุทธศาสตร์ : เร่งพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักวิชาการให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ : เร่งพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรพลังงานในท้องถิ่นขึ้นมาใช้แบบพึ่งพาตนเองได้
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความร่วมมือระหว่างชุมชนกับนักศึกษาในการเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO)

- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดให้คุ้มค่าร่วมกับชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาระบบการใช้ความรู้ตามหลักวิชาการร่วมกับชุมชนในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์เชิงการฟื้นตัว (ST)

- ยุทธศาสตร์ : ตระหนักใช้ ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ : สร้างสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยให้เป็นชุมชนพอเพียง
- ยุทธศาสตร์ : จัดฝึกอบรมการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าให้กับชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักรับผิดชอบในการเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความสามารถในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้อย่างสมดุล

ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (WT)

- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาคความตระหนักใช้และการมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาคความรับผิดชอบร่วมกับชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาคความรับผิดชอบการช่วยดูแลและวังเตือนภัยให้กับชุมชน

ด้านเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO)

- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาคต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทยร่วมกับชุมชนด้วยวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด
- ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาคต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐานให้ตรงตามความต้องการของชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพลังงานทดแทนในท้องถิ่นจากการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า
- ยุทธศาสตร์ : การสร้างนักวิจัยชุมชนเพื่อค้นคว้าหาวิธีการนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีง่ายๆ ไม่ซับซ้อน ไม่ส่งผลเสียต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ : การพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า และตรงตามความต้องการ
- ยุทธศาสตร์ : สนับสนุนการวิจัยชุมชน ค้นคว้าพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ให้ผู้มีทุนน้อยในชุมชนได้ใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO)

- ยุทธศาสตร์ : ฝึกอบรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สำหรับการพัฒนาคต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นฐาน
- ยุทธศาสตร์ : จัดการศึกษาออกสถานที่ สร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อท้องถิ่น
- ยุทธศาสตร์ : ฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีสะอาดสำหรับพัฒนางานวิจัยในชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักใช้เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการใช้ประหยัดและคุ้มค่า มากกว่าการเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีราคาแพง

ยุทธศาสตร์เชิงการฟื้นตัว (ST)

- ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมอบรมจรรยาบรรณวิชาชีพด้านเทคโนโลยีหรือวิศวกรรม
- ยุทธศาสตร์ : เร่งพัฒนาความรู้ ทักษะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ผลิตและใช้เองในชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการสร้างประโยชน์จากของเหลือใช้ในชุมชนด้วยการใช้เทคโนโลยี ช่วยแปรสภาพเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่อย่างรู้เท่าทัน ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นความสำคัญการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักศึกษาด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย

ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (WT)

- ยุทธศาสตร์ : สร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร Online อย่างมีวิจารณญาณ
- ยุทธศาสตร์ : การแนะนำแนวทางการประกอบอาชีพสุจริต ทำการงานชอบ
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาระบบการคิดสร้างสรรค์ในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน
- ยุทธศาสตร์ : การให้ความรู้การเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างรู้เท่าทัน
- ยุทธศาสตร์ : ฝึกอบรมนักศึกษาถึงการเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดี รู้เท่าทันและมีเหตุผล ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ : พัฒนาสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านให้ใช้ได้ สะดวกและปลอดภัย
- ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลักวิชาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า ตรงตามความต้องการ

ด้านเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO)

ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการทำวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษา ผลิตเองใช้เองในชุมชน

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาการมีส่วนร่วมก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อรักษาความเป็นอยู่ ไม่พึ่งพา
ไม่โลก ไม่ทุจริต

ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์โดยพัฒนา
ชุมชนให้พึ่งตนเองได้ ด้วยการทำวิสาหกิจชุมชน

ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อ ประหยัด

ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO)

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาการทำวิสาหกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษา ชี้ให้เห็นความสำคัญ
ของการทำบัญชีควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับนักศึกษา ก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนให้เห็นกระบวนการใช้งบประมาณอย่างเป็นขั้นตอน

ยุทธศาสตร์ : สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการให้
นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจ

ยุทธศาสตร์ : สร้างจิตสำนึกความพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการพึ่งพา
ตนเอง โดยการทำวิสาหกิจชุมชน

ยุทธศาสตร์เชิงการฟื้นตัว (ST)

ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักไม่ยึดติดวัตถุนิยมจากคำโฆษณา โดยใช้กระบวนการมี
ส่วนร่วมการทำวิสาหกิจชุมชน

ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมการรักษาความเป็นอยู่ของนักศึกษาตามวิถีไทย มัธยัสถ์ อดออม

ยุทธศาสตร์ : สร้างแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด สนับสนุนการใช้สินค้าไทย

ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (WT)

ยุทธศาสตร์ : สร้างวินัยการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาระบบการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ไม่หลงใหล คำโฆษณาในระบบ
ทุนนิยม และเห็นความสำคัญการทำบัญชีครัวเรือน

ยุทธศาสตร์ : พัฒนาความตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง

ยุทธศาสตร์ : สร้างความตระหนักการสนับสนุนสินค้าไทย ตามการดำเนินชีวิตแบบวิถีชุมชน

ตอนที่ 5 นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตอนที่ 1 การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดยุทธศาสตร์ในตอนที่ 4 ผู้วิจัยได้นำยุทธศาสตร์ทั้งหมดมาแยกประเด็นตามแนวคิดการบริหารความเปลี่ยนแปลงของ Kurt Lewin ซึ่งได้เสนอแบบจำลองการเปลี่ยนแปลงเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การละลายสภาวะเดิม (Unfreezing)
2. การเปลี่ยนแปลง (Changing)
3. การทำให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคง (Refreezing)

(ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, 2553 อ้างอิงใน พันธุ์ศักดิ์ พลสารัมย์, 2553)

เนื่องจากการพัฒนานักศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาจากสภาวะเดิมไปสู่สภาวะใหม่ที่ดีขึ้น จึงนำหลักและแนวคิดการบริหารความเปลี่ยนแปลงมาเป็นกรอบคิดได้ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น คือ 1. การสร้างสังคมชุมชนพอเพียง 2. การพัฒนากระบวนการพอเพียง 3. การสร้างความยั่งยืนของความพอเพียง

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ การสร้างสังคมชุมชนตัวอย่างพอเพียง

โดยมีเหตุผลสนับสนุนจากการประชุมระดมสมอง ดังนี้ การสร้างความพึงพอใจ ความภูมิใจในตนเองให้นักศึกษา จะทำให้นักศึกษากลับมาทำในสิ่งที่ดีที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างจิตสาธารณะ จะทำให้นักศึกษาตระหนัก รักษาสิ่งแวดล้อมและประหยัด

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนากระบวนการพอเพียง

โดยมีเหตุผลสนับสนุนจากการประชุมระดมสมอง ดังนี้ หัวใจของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำให้คนดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นกระบวนการสร้างความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงสำคัญที่สุด และการสร้างภูมิคุ้มกันในระดับอุดมศึกษาโดย

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ การสร้างความยั่งยืนของความพอเพียง

โดยมีเหตุผลสนับสนุนจากการประชุมระดมสมอง ดังนี้ เป็นการสร้างให้นักศึกษาเรียนหนังสืออย่างมีสติ คิดเป็นและมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ อาจารย์ ภาคธุรกิจมีความต้องการพนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์สุจริต สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลให้สังคม

เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วควรรู้ พรหมวิหาร 4 เป็นหลักในการดำเนินชีวิตและปลูกจิตสำนึกความพอเพียง

ตอนที่ 2 การร่างยุทธศาสตร์จากจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อมจุดแข็งและโอกาส (SO) และจุดอ่อนและข้อจำกัด (WT)

การวิเคราะห์และกำหนดเป้าประสงค์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์การพัฒนาของแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์หลักของแผน ซึ่งข้อมูลที่สำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเชิงบวก จุดแข็ง (S) และโอกาส (O) เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีที่สุด และความคาดหวังจากสภาพแวดล้อมเชิงลบในการแก้ไขจุดอ่อน (W) และหลีกเลี่ยงอุปสรรค หรือข้อจำกัด (T) ทั้งหมดนี้จะได้ภาพของสภาพแวดล้อมในอนาคต (อุทิศ ชาวเธียร, 2546) การร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม จุดแข็ง และโอกาส (SO) ดำเนินการโดยนำจุดแข็งและโอกาสที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยนำข้อความมาผนวกเรียงกันและปรับข้อความให้สั้นกะทัดรัดครอบคลุมสื่อเจตนาของการพัฒนา และการร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อมจุดอ่อนและข้อจำกัด (WT) ก็ดำเนินการเช่นเดียวกัน โดยนำจุดอ่อนและข้อจำกัด ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม นำข้อความมาผนวกเรียงกัน และปรับข้อความให้สั้นกะทัดรัดครอบคลุมสื่อเจตนาของการพัฒนา

เมื่อได้จินตนาการอนาคตการพัฒนานักศึกษาจากสภาพแวดล้อม SO และ WT นำจินตนาการอนาคตการพัฒนานักศึกษาที่ได้ทั้งสองมาผนวกรวมกันและจำแนกประเด็น วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ออกจากจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม SO และ WT ดำเนินการดังนี้

1. ร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อมจุดแข็ง และโอกาส (SO)

ภาพจุดแข็ง และโอกาส (SO) จะเน้นสาระอนาคตใน 10-15 ปี จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะความรู้คู่คุณธรรม ซึ่ง เป็น 2 เงื่อนไข ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างไร แค่นั้น

1.1 จากสภาพแวดล้อมจุดแข็ง และโอกาส (SO) จะมีแนวโน้มที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จะมีการขยายตัวและมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในด้าน การผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม ดังนี้

สามารถเร่งขยายการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งเป็น 2 เงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเร่งให้มีระบบและกลไกที่ดีในการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ของทุกคณะมีจิตใจที่รู้จักประมาณตนเองไม่ทำงานเกินความรู้ความสามารถที่มีอยู่ มีความยืดหยุ่น อดลุ่มอล่วย เข้มแข็ง อดทน พึ่งพาตนเองได้ มีความสุภาพอ่อนโยน ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เป็นทาสอบายมุข เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย ตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบ มีความสามารถในการวางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีระบบและกลไกในการสร้างนักศึกษาที่มีจิตอาสาเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีมารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ สังคมให้การยอมรับความรู้ ความสามารถ ของนักศึกษา ส่งเสริมนักศึกษา เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการสร้างพื้นฐานความพอมีพอกินให้กับประชาชน มีส่วนช่วยพัฒนาวิธีการคิดสร้างสรรค์ ด้วยความเข้าใจในสภาพของชุมชนและท้องถิ่น ใช้วิชาการความรู้ช่วยเหลือชุมชนและท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล ใช้หลักเหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆในบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น มีความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆให้ดำเนินไปตรงตามความต้องการที่แท้จริง เป็นผู้เข้าร่วมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย มีส่วนร่วมทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนและท้องถิ่น ให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชนให้ทุกคนสามารถทำงานได้ ร่วมดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ มีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนท้องถิ่นและประเทศ มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธีการศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผลให้เกิดขึ้นในสังคม มีการสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน สืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน สามารถใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นขึ้นมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเองได้ มีความสามารถในการเฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนและท้องถิ่น สามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า สามารถเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น ในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถให้ความรู้กับชุมชนและ ท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา เป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชนและท้องถิ่นให้รู้จักวิธีรักษาธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมให้นักศึกษา มีความสนใจในกระบวนการดำเนินวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น รักษาความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความโลภ ไม่ทุจริต เพื่อเป็นตัวอย่างการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ไม่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ที่มาจากอุตสาหกรรมมากเกินไป มีความสำนึกรับผิดชอบตนเองในการประหยัดและไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม ร่วมสนับสนุนการทำวิสาหกิจชุมชน ผลิตและใช้เองภายในชุมชนตามความต้องการ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเองให้มีความยั่งยืน ร่วมพัฒนาการใช้ความรู้ตามหลักวิชาในการช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองโดยการรวมกลุ่มทำวิสาหกิจชุมชน

1.2 จะมีแนวโน้มการแข่งขัน เปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และเกิดผลกระทบต่อการพัฒนานักศึกษาระดับใด ดังนี้

นักศึกษา มีความรู้และทักษะที่ช่วยพัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชนและท้องถิ่น ศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม พัฒนาการสร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น มีความรู้เท่าทันไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชนและท้องถิ่น พัฒนาการใช้เทคโนโลยีง่ายๆ ของชุมชนอย่างมีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ วิจัย ศึกษา ค้นคว้า ในการใช้เทคโนโลยีทำของเสียหรือของเหลือใช้แปรสภาพให้เป็นของที่ใช้ได้ พัฒนาการใช้เทคโนโลยีทุกด้านให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัดทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนและท้องถิ่น ค้นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูงเพื่อช่วยผู้มีทุนน้อยได้ใช้ประโยชน์ มีส่วนช่วยเรื่องการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย มีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชนและท้องถิ่นให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า มีส่วนร่วมวิจัยและพัฒนา นำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดให้เพียงพอแก่การอุปโภค บริโภค และความต้องการ เป็นนักวิจัยของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อศึกษาคิดค้นหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ไม่ซับซ้อน

1.3 จากสภาพแวดล้อมจุดแข็งและโอกาส (SO) จะมีภาวะพลิกผันด้านการพัฒนานักศึกษาได้หรือไม่ อย่างไร และบทบาทของมหาวิทยาลัยต้องปรับเปลี่ยนให้ทันอย่างไรแค่ไหน

ภาวะพลิกผันที่จะเกิดขึ้นคือจำนวนอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมจะลดลงอย่างมากในขณะที่อาจารย์รุ่นใหม่ไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ แต่เน้นให้นักศึกษามีความเก่งในด้านความรู้ ความสามารถให้การประกอบอาชีพเพื่อให้มีรายได้มากๆ และปลูกฝังให้นักศึกษาเห็นว่าการมีโอกาสที่ดีกว่าเท่านั้นจึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งแนวคิดลักษณะนี้จะเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นบทบาทที่สำคัญของมหาวิทยาลัยต้องปรับเปลี่ยนอย่างมากในการเร่งรัดพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ให้มีแนวคิดที่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม การมุ่งพัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมนำความรู้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

1.4 การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมและการบริหารจะก่อภาวะพลิกผันต่อมหาวิทยาลัยในด้านใดบ้าง แคไหน อย่างไร

การเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกประเทศที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงในหลายมิติที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทย

ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาสงครามจึงต้องมุ่งเน้นไปที่การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักศึกษา ให้มีความพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและสะท้อนถึงการพัฒนากำลังคนของประเทศให้สามารถปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจแบบหลายศูนย์กลาง การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการก่อการร้ายสากล ซึ่ง สถานการณ์ดังกล่าวไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่ได้เคยเกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยต่อเนื่องมาถึงสมัยอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์ และบรรพบุรุษไทยได้ดำเนินการให้ประเทศสามารถอยู่รอดปลอดภัยมาได้ ดังนั้น จึงควรนำเนื้อหาสาระที่เป็นจุดเด่นของการดำเนินยุทธศาสตร์ในอดีตมาสร้างเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างก้าวหน้าและมั่นคงต่อไปเป็นอนาคตของชาติอย่างแท้จริง

1.5 บุคลากร ระบบการบริหาร-จัดการ การปรับปรุงกลไกจะก้าวไปสู่ระบบใดอย่างไร แคไหน

อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยควรมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง และมีความรักความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม ดังนั้นจึงควร ส่งเสริมวัฒนธรรมที่ดีงามในการทำงาน ร่วมกันของบุคลากรให้มีความต่อเนื่อง ด้วยการมีส่วนร่วมในเร่งสร้างหรือปรับปรุงแก้ไขระบบและกลไกการบริหาร-จัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6 ควรมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ที่บรรลู่ให้เห็นสมรรถนะและความสามารถในการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์ของมหาวิทยาลัย ด้านใด อย่างไร แคไหน

อาจารย์ต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู สามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมหล่อหลอม ทักษะการใช้ชีวิตให้กับนักศึกษาเกิดความพอเพียงอย่างสมดุล พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้เป็นต้นแบบการใช้ชีวิตที่พอเพียงอย่างสมดุล การพัฒนาพลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือกด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมและสามารถขยายผลถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ทุกหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเป็นเครือข่ายกันในด้านส่งเสริมทั้งภายในและภายนอกที่เข้มแข็ง

2. ร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อมจุดอ่อน และอุปสรรค (WT)

ด้านจิตใจ

ไม่นิยมความหรูหรา กินอยู่เกินฐานะเป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น ไม่มีการมีส่วนร่วมของกลุ่มนักศึกษาในแหล่งอบายมุข ใช้วิชาความรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความทุ่มเท ความรับผิดชอบในหน้าที่ รู้จักการศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง สามารถใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงามที่เกิดขึ้นในสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต นักศึกษามีการฝึกฝนตนเอง ค้นคว้าทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย มีอุดมคติของวิชาชีพ ในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชนและท้องถิ่น อาจารย์ และนักศึกษา รวมถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยไม่ตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยม มีความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ

ด้านสังคม

มีการศึกษาสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจ มีความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดีเป็นผู้แทน สามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นบันได ครบทุกกระบวนการ

มีความรักความสามัคคีในหมู่คณะและความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตย มีความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุที่ถูกต้องเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างเหมาะสม ให้ความสำคัญในการเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย นักศึกษาไม่ตกอยู่ในวังวนของกระแสของบริโศกกระแสพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักศึกษาเกิดจากการเรียนรู้จากสังคม นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีคุณลักษณะที่มีความอดทน เข้มแข็ง การพัฒนานักศึกษาคควรใช้กิจกรรมในการพัฒนา โดยเริ่มจากการพัฒนากระบวนการ การพัฒนาบุคลากรให้เป็นต้นแบบ พัฒนา ครูอาจารย์ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา สามารถเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนและท้องถิ่นในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เห็นอย่างละเอียดรอบคอบ มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำท้องถิ่น ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชน ตามหลักประชาธิปไตย

ด้านสิ่งแวดล้อม

มีความตระหนักการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดและรู้คุณค่า ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างระมัดระวัง เห็นประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชนและท้องถิ่น มีความรับผิดชอบในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

ด้านเทคโนโลยี

เข้าใจการนำหลักการความรู้มาใช้สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย มีแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด มีจิตสำนึกและคุณธรรมในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญในการร่วมตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน และมีเหตุผลทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม เห็นความสำคัญของการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน รู้เท่าทัน เทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลต่อการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติ นักศึกษาไม่ลืมนวัตกรรมไทย ภูมิปัญญาไทย

ด้านเศรษฐกิจ

เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง ให้ความสนใจการสนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชนและท้องถิ่น มีความพอใจในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง ไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยไม่เหมาะสมตามฐานะของตนเองในสังคม ไม่หลงใหลในคำโฆษณาชวนเชื่อจากสื่อต่างๆ ทำให้ยึดติดในวัฒนธรรม ไม่หลงใหลในระบบทุนนิยมทำให้ละเลยการดำเนินชีวิตแบบวิถีไทยในด้านความมัธยัสถ์และอดออม ไม่นิยมการซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าไทย ให้ความสำคัญในการสนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีการปลูกฝังให้นักศึกษาใช้ชีวิตมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นวัฒนธรรมสากลและมีวินัยในการใช้เงิน

จากสภาพแวดล้อมจุดอ่อนและข้อจำกัด (WT) จะเน้นสาระอนาคตใน 10-15 ปี จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความรู้คู่คุณธรรมซึ่งเป็น 2 เงื่อนไข ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างไร แค่นั้น

1. จากสภาวะ WT แนวทางแก้ไขและหลีกเลี่ยงก่อให้เกิดอนาคตของมหาวิทยาลัยต่อการพัฒนานักศึกษา สรุปได้ดังนี้ นักศึกษาไม่นิยมความหรูหรา ไม่กินอยู่เกินฐานะเป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น ไม่มีการมั่วสุมของกลุ่มนักศึกษาในแหล่งอบายมุข ใช้วิชาความรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความทุ่มเท ความรับผิดชอบในหน้าที่ รู้จักการศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง สามารถใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงามที่เกิดขึ้นในสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต นักศึกษามีการฝึกฝนตนเอง ค้นคว้าทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย มีอุดมคติของวิชาชีพ ในการทำงาน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชนและท้องถิ่น อาจารย์ และนักศึกษา รวมถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยไม่ตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยม มีความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ มีการศึกษาสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจ มีความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดีเป็นผู้แทน สามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครบทุกกระบวนการ มีความรักความสามัคคีในหมู่คณะและความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตย มีความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุที่

ถูกต้องเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างเหมาะสม ให้ความสำคัญในการเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย นักศึกษาไม่ตกอยู่ในวังวนของกระแสของบริโศค กระแสพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักศึกษาเกิดจากการเรียนรู้จากสังคม นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีคุณลักษณะที่มีความอดทน เข้มแข็ง การพัฒนานักศึกษาคควรใช้กิจกรรมในการพัฒนา โดยเริ่มจากการพัฒนากระบวนการ การพัฒนาบุคลากรให้เป็นต้นแบบ พัฒนา ครู อาจารย์ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา สามารถเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนและท้องถิ่นในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เห็นอย่างละเอียดรอบคอบ มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำท้องถิ่น ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชนตามหลักประชาธิปไตย มีความตระหนักการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดและรู้คุณค่า ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างระมัดระวัง เห็นประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชนและท้องถิ่น มีความรับผิดชอบในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป เข้าใจการนำหลักการความรู้มาใช้สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย มีแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด มีจิตสำนึกและคุณธรรมในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญในการร่วมตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน และมีเหตุผล ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม เห็นความสำคัญของการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน รู้เท่าทัน เทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลต่อการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติ นักศึกษาไม่ลืมนวัตกรรมไทย ภูมิปัญญาไทย ให้ความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง ให้ความสนใจการสนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชนและท้องถิ่น มีความพอในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง ไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยไม่เหมาะสมตามฐานะของตนเองในสังคม ไม่หลงไหลในคำโฆษณาชวนเชื่อจากสื่อต่างๆ ทำให้ยึดติดในวัตถุนิยม ไม่หลงไหลในระบบทุนนิยม ทำให้ละเลยการดำเนินชีวิตแบบวิถีไทยในด้านความมัธยัสถ์และอดออม ไม่นิยมการซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าไทย ให้ความสำคัญในการสนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย

โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีการปลูกฝังให้นักศึกษาใช้ชีวิตมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นวัฒนธรรมสากลและมีวินัยในการใช้เงิน

2. มาตรฐานและคุณภาพของการบริหาร จะมีแนวโน้มดีขึ้นกว่าเดิมเช่นใด แต่ไหนอย่างไร มหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกการบริหารจัดการในการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักศึกษามีคุณลักษณะตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้คุณภาพและเป็นมาตรฐาน

3. การแก้ไข WT ที่สำคัญจะก่อให้เกิดเหตุ “พลิกผัน” ใหม่ ๆ เป็นอะไร หรือไม่อย่างไรในอนาคต

นักศึกษามีภูมิคุ้มกันที่ดีทั้งด้านจิตใจสังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและด้านเศรษฐกิจ พร้อมเผชิญกับโลกในยุคโลกาภิวัตน์

4. ควรปรับแนวทางการพัฒนาบทบาทของมหาวิทยาลัย ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และหากปรับแล้วจะมีส่วนเสริมให้เกิดอนาคตที่ “พลิกผัน” สุภาวะดีกว่าต่อการพัฒนานักศึกษาด้านใด อย่างไร แค่ไหน?

มหาวิทยาลัยจะมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักศึกษามีคุณลักษณะตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง จะกระทบต่อการพัฒนานักศึกษา ให้ก้าวหน้า ไปสู่ระดับใด เช่นใด อย่างไร แค่ไหน

6. ควรมีระดับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ที่บรรลุให้เห็นได้ ทั้งบทบาท และสมรรถนะความสามารถแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์อย่างพอเพียง ในช่วงแรก (3 – 5 ปี) แค่ไหน

การระดมสมองเพื่อพิจารณาร่างวิสัยทัศน์ จำเป็นต้องยึดนิยามของวิสัยทัศน์ว่าเป็นภาพหมายที่วาดหวังความปรารถนาที่สมเหตุสมผล เป็นความหวังความปรารถนาที่วาดหวังไว้ให้เกิดในอนาคตเมื่อองค์กรเดินตามแผนเป็นความสำเร็จที่ยั่งยืนที่คาดจากการขยายจุดแข็งและโอกาส และเป็นความหวังที่เกิดจากการกำจัดจุดอ่อนและอุปสรรคได้แล้ว วิสัยทัศน์จะเป็นจุดอ้างอิงของแผนยุทธศาสตร์ (อุทิศ ขาวเขียว, 2546) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จำแนกประเด็นวิสัยทัศน์และพันธกิจ จากสภาพแวดล้อมจุดแข็งและโอกาส (SO) และสภาพแวดล้อมจุดอ่อนและอุปสรรค (WT) ดังนี้

3. จินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม SO และWT

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีความโดดเด่นในการผลิตบัณฑิตในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริงสามารถขยายการผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมนำความรู้ มีระบบและกลไกที่ดีในการจัดกิจกรรม ที่ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ของทุกคณะมีจิตใจที่ถึงงามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีจิตอาสา มีความสามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน นักศึกษามีความสามารถ เรียนรู้ตลอดชีวิต มีมารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ เห็นความสำคัญการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต พร้อมทั้งมีระบบและกลไกในการส่งเสริมให้นักศึกษามีบทบาทช่วยเหลือสร้างพื้นฐานความพอมีพอกิน พัฒนาอาชีพ และการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มีกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย จัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนและประเทศ มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน มีความสามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า นักศึกษามีความสนใจและร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน สามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีส่วนร่วม ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า มหาวิทยาลัยต้องเร่งรัดพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ให้มีแนวคิดที่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมนำความรู้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นไปที่

การสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักศึกษา ให้มีความพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและสะท้อนถึงการพัฒนากำลังคนของประเทศ อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม โดยเฉพาะอาจารย์ต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครูและมีความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมให้กับนักศึกษามีคุณลักษณะตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีส่วนร่วมในสร้างหรือปรับปรุงแก้ไขระบบและกลไกการบริหาร-จัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

- หมายเหตุ
1. วิสัยทัศน์
 2. พันธกิจ

ประเด็นวิสัยทัศน์

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีความโดดเด่นในการผลิตบัณฑิตในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง
2. ที่ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ของทุกคนมีจิตใจที่ใฝ่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีจิตอาสา มีความสามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน นักศึกษามีความสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีมารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ เห็นความสำคัญการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต
3. นักศึกษามีบทบาทช่วยเหลือสร้างพื้นฐานความพอมีพอกิน พัฒนาอาชีพ และการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน นักศึกษามีความสนใจและร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน สามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม
4. ส่วนร่วม ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า
5. อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม
6. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีส่วนร่วมในสร้างหรือปรับปรุงแก้ไขระบบและกลไกการบริหาร-จัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

การวางแผน โดยปกติมักยกกร่างวิสัยทัศน์โดยใช้ผลจากการคาดหมาย (SWOT ในอนาคต) โดยดึงข้อมูลหลักจากการระดมสมอง (อุทิศ ชาวเธียร์, 2546) ดังนี้

1. รวบรวมสาระวิสัยทัศน์จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการประชุมระดมสมองให้เกิดความชัดเจนเพื่อผนวกกันเป็นร่างวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร
2. ประติดปะต่อและแปลงประเด็นนำเสนอบริการของทุกกลุ่มเป็นวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กรเป็นสภาพที่เกิดขึ้นและก่อเกิดประโยชน์แก่ประชากร กลุ่มเป้าหมาย
3. การปรับร่างวิสัยทัศน์ให้สั้นกะทัดรัด ชัดเจน สื่อเจตนาที่มีความหมาย มีนัยสำคัญที่กระตุ้นนำ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการจำแนกวิสัยทัศน์ จากยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO) และยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (WT) โดยการปะติดปะต่อยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และปรับร่างความหมายถึงสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นในอนาคต

การร่างวิสัยทัศน์ จำเป็นต้องยึดนิยามของวิสัยทัศน์ว่า คือ ภาพหมายที่วาดหวัง ความปรารถนาที่สมเหตุสมผล เป็นความปรารถนาที่วาดหวังไว้ให้เกิดในอนาคต เมื่อดำเนินการตามแผนเป็นความสำเร็จที่ยั่งยืนที่คาดหวังจากการขยายจุดแข็งและโอกาส เป็นความหวังที่เกิดขึ้นจากการกำจัดจุดอ่อนและข้อจำกัดได้แล้ว วิสัยทัศน์จะเป็นจุดอ้างอิงของแผนยุทธศาสตร์ (อุทิศ ชาวเธียร์, 2546)

เมื่อแยกประเด็นวิสัยทัศน์และประเด็นพันธกิจการพัฒนานักศึกษาได้แล้ว กำหนดวัตถุประสงค์หลักของแผนการพัฒนานักศึกษาจากจินตนาการสภาพแวดล้อม SO และ WT อีกครั้งหนึ่ง โดยนำมาพิจารณาประเด็นแนวทางของการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

ร่างวิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีความโดดเด่นในการผลิตบัณฑิตในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง นักศึกษาส่วนใหญ่ของทุกคนมีจิตใจที่ตั้งใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีจิตอาสา มีความสามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน นักศึกษามีความสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีมารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ เห็นความสำคัญการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง

ที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต นักศึกษามีบทบาทช่วยเหลือสร้างพื้นฐานความพหุมีพอกิน พัฒนาอาชีพและการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน นักศึกษามีความสนใจและร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน สามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีส่วนร่วมในสร้างหรือปรับปรุงแก้ไขระบบและกลไกการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

ประเด็นพันธกิจ

1. ขยายการผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมนำความรู้ มีระบบและกลไกที่ดีในการจัดกิจกรรม
2. มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย จัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนและประเทศ
3. มีความสามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า
4. ต้องเร่งรัดพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและมีความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมให้กับนักศึกษามีคุณลักษณะตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีแนวคิดที่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม
5. พัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
6. สร้างภูมิคุ้มกันแก่นักศึกษา ให้มีความพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและสะท้อนถึงการพัฒนากำลังคนของประเทศ

ร่างพันธกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงครามต้องเร่งขยายการผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมนำความรู้ มีระบบและกลไกที่ดีในการจัดกิจกรรม เร่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ต้องจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนและประเทศ ต้องพัฒนาความสามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า ต้องเร่งรัดพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและมีความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวคิดที่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สร้างภูมิคุ้มกันแก่นักศึกษา ให้มีความพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและสะท้อนถึงการพัฒนากำลังคนของประเทศ

การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากวัตถุประสงค์หลักเป็นการนำวัตถุประสงค์หลักที่ได้จากจินตนาการอนาคต SO และ WT จำนวน 6 ข้อ มาวิเคราะห์ คือ 1. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีคุณธรรมนำความรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีภูมิคุ้มกันพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ 2. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้เรียนรู้ตามหลักวิชา และเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจ และร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม 4. อาจารย์ส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมนำความรู้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม มีความสามารถในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 5. อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม 6. การบริหาร-จัดการที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นประเด็นหลักนำยุทธศาสตร์ที่ได้จากการกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ และการประชุมระดมสมองผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์หลักมากำหนดเป็นแผนงาน/โครงการ สำหรับพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม ดังนี้

4. กำหนดวัตถุประสงค์หลักจากจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม SO และWT

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีความโดดเด่นในการผลิตบัณฑิตในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง สามารถขยายการผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมนำความรู้ มีระบบและกลไกที่ดีในการจัดกิจกรรม ที่ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ของทุกคณะมีจิตใจที่ตั้งงามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีจิตอาสา มีความสามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน นักศึกษามีความสามารถ เรียนรู้ตลอดชีวิต มีมารยาท และจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ เห็นความสำคัญการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต พร้อมทั้งมีระบบและกลไกในการส่งเสริมให้ นักศึกษามีบทบาทช่วยเหลือสร้างพื้นฐานความพหิมุขิน พัฒนาอาชีพ และการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มีกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย จัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนและประเทศ มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน มีความสามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า นักศึกษามีความสนใจและร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน สามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีส่วนร่วม ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า มหาวิทยาลัยต้องเร่งรัดพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ให้มีแนวคิดที่เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาอาจารย์ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและมีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมนำความรู้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักศึกษา ให้มีความพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและสะท้อนถึงการพัฒนากำลังคนของประเทศ อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่

นักศึกษาและสังคม โดยเฉพาะ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีส่วนร่วมในสร้างหรือปรับปรุงแก้ไขระบบ และกลไกการบริหาร-จัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

ร่างวัตถุประสงค์หลัก

1. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีคุณธรรมนำความรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีภูมิคุ้มกันพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ
2. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้เรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจ และร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม
4. อาจารย์ส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถจัดการเรียนรู้อย่างส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมนำความรู้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม
6. การบริหาร-จัดการที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้

5. ร่างยุทธศาสตร์

วัตถุประสงค์หลัก

1. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีคุณธรรมนำความรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีภูมิคุ้มกันพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ
- ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) เร่งรัดพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรมนำความรู้ให้เป็นเงื่อนไขสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญทางจิตใจและสังคมที่จะส่งผลให้มีภูมิคุ้มกันพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงาน/โครงการ

1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน
2. พัฒนาภาวะผู้นำและจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. ส่งเสริมการทำงานด้วยการใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน เพื่อยกระดับความสามารถการทำงานในตลาดแรงงาน
4. พัฒนาการความเป็นตัวของตัวเอง และความคิดเห็นที่ถูกต้อง เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
5. สร้างเสริมพฤติกรรมความอะลุ่มอล่วย เข้มแข็ง อดทน ซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นอัตลักษณ์ของนักศึกษา
6. จัดกิจกรรมจิตอาสา การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
7. พัฒนาระบบการทำงานทุกอย่างด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต
8. พัฒนาความสามารถ ใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อพัฒนาการทำงานให้เจริญก้าวหน้า
9. สร้างกระบวนการส่งเสริมความโปร่งดอง
10. การส่งเสริมความโปร่งดองและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
11. สร้างความศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาประเทศ
12. เร่งพัฒนาระบบการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล เพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาหาความรู้และความมีเหตุผลในสังคม
13. พัฒนาทักษะการวิเคราะห์เหตุการณ์บ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
14. สร้างความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตย และการให้ความสำคัญการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมาย
15. สร้างความตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น
16. พัฒนาความรับผิดชอบร่วมกับชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
17. พัฒนาความรับผิดชอบการช่วยดูแลและหวังดีอนภัยให้กับชุมชน

18. ฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีสะอาด สำหรับพัฒนางานวิจัยในชุมชน

19. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยพัฒนาชุมชนให้พึ่งตนเองได้ ด้วยการทำวิสาหกิจชุมชน

20. ส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อ ประหยัด

21. สร้างจิตสำนึกความพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ จากการพึ่งพาตนเอง โดยการทำวิสาหกิจชุมชน

2. นักศึกษาของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้เรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO) เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือสหกิจศึกษา : เพื่อสร้างกระบวนการคิดและการทำงานอย่างมีเหตุผลเป็นขั้นตอน ใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ให้สามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างความตระหนักความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีอุดมคติของวิชาชีพ ในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

2. พัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อท้องถิ่น

3. พัฒนาการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทันเพื่อ พัฒนาอาชีพความเป็นอยู่

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็น ลำดับขั้น

5. พัฒนานักศึกษาให้มีวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของ ประชาชน

6. พัฒนาความร่วมมือระหว่างชุมชนกับนักศึกษาในการเฝ้าระวังเตือนภัย การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

7. การพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อย่างคุ้มค่า และตรงตามความต้องการ

8. สนับสนุนการวิจัยชุมชน ค้นคว้าพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ให้ผู้มีทุนน้อย ในชุมชนได้ใช้ประโยชน์

9. ฝึกอบรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สำหรับการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นบ้าน

10. สร้างความตระหนักใช้เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการใช้ประหยัดและคุ้มค่า มากกว่าการเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีราคาแพง

11. พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทันไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

12. ส่งเสริมการสร้างประโยชน์จากของเหลือใช้ในชุมชนด้วยการใช้เทคโนโลยีช่วยแปรสภาพเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่อย่างรู้เท่าทัน ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

13. สร้างความตระหนักการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักศึกษาด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย

3. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจ และร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (WT) เร่งสร้างความตระหนักคิด นิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง : เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตในสังคมบริโภคนิยมให้นักศึกษามีความพอเพียงใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างแรงจูงใจฝึกฝนตนเองให้แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ
2. พัฒนาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
3. สร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงในยุค

โลกาภิวัตน์

4. ฝึกอบรมกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้และการแสวงหาความรู้ใหม่
5. สร้างความตระหนักการดำรงชีวิตตามฐานะในยุคโลกาภิวัตน์
6. สร้างกระบวนการเรียนรู้ชุมชนให้เกิดความรู้ใหม่ที่ทันสมัย
7. สร้างกระบวนการใช้เหตุผลพิจารณาความดีงามเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต

8. พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง สร้างพื้นฐานความพอมีพอกินเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์

9. สร้างความตระหนัก การเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาการคิดสร้างสรรค์อย่างเข้าใจในสภาพชุมชน

10. การเชิดชูภูมิปัญญาไทยและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

11. พัฒนาความตระหนักใช้และการมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

12. สร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นความสำคัญการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

13. พัฒนาระบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่หลงใหล คำโฆษณาในระบบทุนนิยม และเห็นความสำคัญการทำบัญชีครัวเรือน

14. พัฒนาความตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง

15. สร้างความตระหนักการสนับสนุนสินค้าไทย ตามการดำเนินชีวิต แบบวิถีชุมชน

4. อาจารย์ส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถจัดการเรียนรู้อย่างส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมนำความรู้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์เชิงการฟื้นตัว (ST) เร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนในทุกสายวิชาให้มีคุณธรรมและความรู้เป็นพื้นฐาน สามารถบูรณาการความรู้ไปใช้ในการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างพื้นฐานความพอมีพอกินและปลูกฝังแนวทางการศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผล

2. ส่งเสริมการสร้างกระบวนการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์และเข้าใจสภาพชุมชน

3. ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล

4. พัฒนาทักษะการศึกษาสถานการณ์ของโลกให้สามารถสนับสนุนการทำกิจกรรมของสังคม

5. พัฒนาความสามารถใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติในกระบวนการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานภูมิปัญญาไทย
6. สร้างทักษะการศึกษาสถานการณ์โลกให้มีความเป็นตัวของตัวเองด้านวัตถุเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์
7. สร้างความตระหนักรู้ในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย และให้ความสำคัญกับการเชิดชูภูมิปัญญาไทย
8. เร่งพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักวิชาการให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน
9. เร่งพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรพลังงานในท้องถิ่นขึ้นมาใช้แบบพึ่งพาตนเองได้
10. พัฒนาระบบการใช้ความรู้ตามหลักวิชาการร่วมกับชุมชนในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
11. จัดฝึกอบรมการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าให้กับชุมชน
12. พัฒนาความสามารถในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้อย่างสมดุล
13. พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทยร่วมกับชุมชนด้วยวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด
14. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านให้ตรงตามความต้องการของชุมชน
15. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพลังงานทดแทนในท้องถิ่นจากการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า
16. การสร้างนักวิจัยชุมชนเพื่อค้นคว้าหาวิธีการนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีง่ายๆ ไม่ซับซ้อน ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
17. จัดการศึกษานอกสถานที่ สร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อท้องถิ่น
18. เร่งพัฒนาความรู้ ทักษะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ผลิตและใช้เองในชุมชน

19. พัฒนาระบบการคิดสร้างสรรค์ในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน

20. การให้ความรู้การเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้เท่าทัน

21. ฝึกอบรมนักศึกษาถึงการเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดี รู้เท่าทันและมีเหตุผล ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

5. อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม

ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) การพัฒนาภาวะผู้นำ บุคคลต้นแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงาน/โครงการ

1. พัฒนาภาวะผู้นำในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยวิชาการ ความรู้สำหรับการพัฒนาชุมชน

2. สร้างภาวะผู้นำการพัฒนาชุมชนให้เป็นแก่ประชาชนในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล

3. สร้างความตระหนักใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดให้คุ้มค่าร่วมกับชุมชน

4. สร้างความตระหนักรับผิดชอบในการเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับชุมชน

6. การบริหารจัดการที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) การสร้างสังคมชุมชนพอเพียงในมหาวิทยาลัย
แผนงาน/โครงการ

1. พัฒนาสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านให้ใช้ได้สะดวกและปลอดภัย

2. สร้างความตระหนักการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลักวิชาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า ตรงตามความต้องการ

3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการทำวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษา ผลิตเองใช้เองในชุมชน

4. พัฒนาการมีส่วนร่วมก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อรักษาความเป็นอยู่ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่โลภ ไม่ทุจริต
5. พัฒนาการทำวิสาหกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษา ซึ่งให้ความสำคัญของการทำบัญชีควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล
6. พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับนักศึกษา ก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เห็นกระบวนการซึ่งบประมาณอย่างเป็นขั้นตอน
7. สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจ
8. สร้างความตระหนักไม่ยึดติดวัตถุนิยมจากคำโฆษณา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมการทำวิสาหกิจชุมชน
9. ส่งเสริมการรักษาความเป็นอยู่ของนักศึกษาตามวิถีไทย มัธยัสถ์ อุดออม
10. สร้างแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด สนับสนุนการใช้สินค้าไทย

นำเสนอร่างยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน เป็นผู้ตรวจสอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันว่า มีความครอบคลุมประเด็นที่ได้นำเสนอต่อที่ประชุมและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์หลักของแผนทุกประการ

และนำเสนอร่างยุทธศาสตร์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษามีความเห็นว่าการจัดกลุ่มของยุทธศาสตร์ให้เหลือ 2 กลุ่ม คือ 1. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการพอเพียง มียุทธศาสตร์รอง 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งรัดพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรมนำความรู้ให้เป็นเงื่อนไขสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1.2 ยุทธศาสตร์รอง เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือสหกิจศึกษา 1.3 ยุทธศาสตร์รอง เร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ยุทธศาสตร์การสร้าง ความยั่งยืนของความพอเพียง มียุทธศาสตร์รอง 3 ยุทธศาสตร์ คือ 2.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งสร้างความตระหนักคิด นิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง 2.2 ยุทธศาสตร์รอง การพัฒนาภาวะผู้นำ บุคคลต้นแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2.3 ยุทธศาสตร์รอง การสร้างสังคมชุมชนพอเพียง ในมหาวิทยาลัย สรุปได้ดังนี้

สรุป การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีความโดดเด่นในการผลิตบัณฑิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง นักศึกษาส่วนใหญ่ของทุกคนมีจิตใจที่ตั้งใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีจิตอาสา มีความสามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน นักศึกษามีความสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีมารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ เห็นความสำคัญการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต นักศึกษามีบทบาทช่วยเหลือสร้างพื้นฐานความพอมีพอกิน พัฒนาอาชีพและการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน นักศึกษามีความสนใจและร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน สามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีส่วนร่วมในสร้างหรือปรับปรุงแก้ไขระบบและกลไกการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

พันธกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามต้องเร่งขยายการผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมนำความรู้ มีระบบและกลไกที่ดีในการจัดกิจกรรม เร่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ต้องจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนและประเทศ ต้องพัฒนาความสามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า ต้องเร่งรัดพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและมีความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวคิดที่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาอาจารย์ให้มี

ความสามารถในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สร้างภูมิคุ้มกันแก่นักศึกษา ให้มีความพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและสะท้อนถึงการพัฒนากำลังคนของประเทศ

วัตถุประสงค์หลัก

1. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีคุณธรรมนำความรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีภูมิคุ้มกันพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ
2. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้เรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจ และร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม
4. อาจารย์ส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมนำความรู้ อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม มีความสามารถในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และ การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม
6. การบริหาร-จัดการที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการพอเพียง

1.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งรัดพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรมนำความรู้ให้เป็นเงื่อนไขสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญทางจิตใจและสังคมที่จะส่งผลให้มีภูมิคุ้มกันพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงาน/โครงการ

1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน
2. พัฒนาภาวะผู้นำและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3. ส่งเสริมการทำงานด้วยการใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน เพื่อยกระดับความสามารถการทำงานในตลาดแรงงาน
4. พัฒนาการความเป็นตัวของตัวเอง และความคิดเห็นที่ถูกต้อง เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
5. สร้างเสริมพฤติกรรมความอะลุ่มอล่วย เข้มแข็ง อดทน ซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นอัตลักษณ์ของนักศึกษา
6. จัดกิจกรรมจิตอาสา การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
7. พัฒนาระบบการทำงานทุกอย่างด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต
8. พัฒนาความสามารถ ใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อพัฒนาการทำงานให้เจริญก้าวหน้า
9. สร้างกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง
10. การส่งเสริมความปรองดองและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
11. สร้างความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาประเทศ
12. เร่งพัฒนาระบบการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล เพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาหาความรู้และความมีเหตุผลในสังคม
13. พัฒนาทักษะการวิเคราะห์เหตุการณ์บ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตย
14. สร้างความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตย และการให้ความสำคัญการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมาย
15. สร้างความตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น
16. พัฒนาความรับผิดชอบร่วมกับชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
17. พัฒนาความรับผิดชอบการช่วยดูแลระวางเตือนภัยให้กับชุมชน
18. ฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีสะอาดสำหรับพัฒนางานวิจัยในชุมชน

19. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยพัฒนาชุมชนให้พึ่งตนเองได้ ด้วยการทำวิสาหกิจชุมชน

20. ส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสำนึกรับผิดชอบ ประหยัด

21. สร้างจิตสำนึกความพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ จาก การพึ่งพาตนเอง โดยการทำวิสาหกิจชุมชน

1.2 ยุทธศาสตร์รอง เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือสหกิจศึกษา : เพื่อสร้างกระบวนการคิดและการทำงานอย่างมีเหตุผลเป็นขั้นตอน ใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ให้สามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างความตระหนักความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีอุดมคติของวิชาชีพ ในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

2. พัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อท้องถิ่น

3. พัฒนาการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทันเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนอย่าง เป็นลำดับขั้น

5. พัฒนานักศึกษาให้มีวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของ ประชาชน

6. พัฒนาความร่วมมือระหว่างชุมชนกับนักศึกษาในการเฝ้าระวังเตือนภัย การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

7. การพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อย่างคุ้มค่า และตรงตามความต้องการ

8. สนับสนุนการวิจัยชุมชน ค้นคว้าพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ให้ผู้มีทุนน้อยใน ชุมชนได้ใช้ประโยชน์

9. ฝึกอบรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สำหรับการพัฒนาต่อยอด องค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นฐาน

10. สร้างความตระหนักใช้เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมตรงตามความ ต้องการใช้ประหยัดและคุ้มค่า มากกว่าการเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีราคาแพง

11. พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

12. ส่งเสริมการสร้างประโยชน์จากของเหลือใช้ในชุมชนด้วยการใช้เทคโนโลยีช่วยแปรสภาพเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่อย่างรู้เท่าทัน ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

13. สร้างความตระหนักรู้การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักศึกษาด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย

1.3 ยุทธศาสตร์รอง เร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนในทุกสายวิชาให้มีคุณธรรมและความรู้เป็นพื้นฐาน สามารถบูรณาการความรู้ไปใช้ในการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างพื้นฐานความพอมีพอกินและปลูกฝังแนวทางการศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผล

2. ส่งเสริมการสร้างกระบวนการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์และเข้าใจสภาพชุมชน

3. ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล

4. พัฒนาทักษะการศึกษาสถานการณ์ของโลกให้สามารถสนับสนุนการทำกิจกรรมของสังคม

5. พัฒนาความสามารถใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติในกระบวนการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานภูมิปัญญาไทย

6. สร้างทักษะการศึกษาสถานการณ์โลกให้มีความเป็นตัวของตัวเองด้านวัตถุเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์

7. สร้างความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย และให้ความสำคัญกับการเชิดชูภูมิปัญญาไทย

8. เร่งพัฒนาการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกับชุมชนในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักวิชาการให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน

9. เร่งพัฒนาการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรพลังงานในท้องถิ่นขึ้นมาใช้แบบพึ่งพาตนเองได้

10. พัฒนาระบบการใช้ความรู้ตามหลักวิชาการร่วมกับชุมชนในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
11. จัดฝึกอบรมการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าให้กับชุมชน
12. พัฒนาความสามารถในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้อย่างสมดุล
13. พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทยร่วมกับชุมชนด้วยวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด
14. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านให้ตรงตามความต้องการของชุมชน
15. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพลังงานทดแทนในท้องถิ่นจากการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า
16. การสร้างนักวิจัยชุมชนเพื่อค้นคว้าหาวิธีการนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีง่ายๆไม่ซับซ้อน ไม่ส่งผลเสียต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
17. จัดการศึกษาออกสถานที่ สร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อท้องถิ่น
18. เร่งพัฒนาความรู้ ทักษะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ผลิตและใช้เองในชุมชน
19. พัฒนาระบบการคิดสร้างสรรค์ในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน
20. การให้ความรู้การเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้เท่าทัน
21. ฝึกอบรมนักศึกษาถึงการเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดี รู้เท่าทันและมีเหตุผล ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความยั่งยืนของความพอเพียง

2.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งสร้างความตระหนักคิด นิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง : เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตในสังคมบริโภคนิยมให้นักศึกษามีความพอเพียงใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างแรงจูงใจฝึกฝนตนเองให้แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ
2. พัฒนาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
3. สร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
4. ฝึกอบรมกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้และการแสวงหาความรู้ใหม่
5. สร้างความตระหนักการดำรงชีวิตตามฐานะในยุคโลกาภิวัตน์
6. สร้างกระบวนการเรียนรู้ชุมชนให้เกิดความรู้ใหม่ที่ทันสมัย
7. สร้างกระบวนการใช้เหตุผลพิจารณาความดีงามเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต
8. พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง สร้างพื้นฐานความพหุมีพอกินเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์
9. สร้างความตระหนัก การเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาการคิดสร้างสรรค์อย่างเข้าใจในสภาพชุมชน
10. การเชิดชูภูมิปัญญาไทยและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล
11. พัฒนาความตระหนักใช้และการมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า
12. สร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นความสำคัญการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
13. พัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่หลงไหล คำโฆษณาในระบบทุนนิยม และเห็นความสำคัญการทำบัญชีครัวเรือน
14. พัฒนาความตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง
15. สร้างความตระหนักการสนับสนุนสินค้าไทย ตามการดำเนินชีวิตแบบวิถีชุมชน

2.2 ยุทธศาสตร์รอง การพัฒนาภาวะผู้นำ บุคคลตัวอย่างความพอเพียง : เพื่อสร้างตัวอย่างที่ดีให้เห็นเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงาน/โครงการ

1. พัฒนาภาวะผู้นำในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยวิชาการความรู้สำหรับการพัฒนาชุมชน

2. สร้างภาวะผู้นำการพัฒนาชุมชนให้เป็นแก่ประชาชนในการคิดพิจารณา
ปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล

3. สร้างความตระหนักใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดให้คุ้มค่า
ร่วมกับชุมชน

4. สร้างความตระหนักรับผิดชอบต่อในการเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับชุมชน

2.3 ยุทธศาสตร์รอง การสร้างสังคมชุมชนพอเพียงตัวอย่างในมหาวิทยาลัย :
เพื่อสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมและเป็นตัวอย่างในการนำไปปฏิบัติ

แผนงาน/โครงการ

1. พัฒนาสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านให้
ใช้ได้สะดวกและปลอดภัย

2. สร้างความตระหนักการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลัก
วิชาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า ตรงตามความต้องการ

3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการทำวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษา ผลิตเอง ใช้เอง
ในชุมชน

4. พัฒนาการมีส่วนร่วมก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อรักษาความเป็นอยู่
ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่โลภ ไม่ทุจริต

5. พัฒนาการทำวิสาหกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษา ซึ่งให้เห็น
ความสำคัญของการทำบัญชีควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล

6. พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับนักศึกษา ก่อตั้งกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนให้เห็นกระบวนการใช้งบประมาณอย่างเป็นขั้นตอน

7. สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการ
ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจ

8. สร้างความตระหนักไม่ยึดติดวัตถุนิยมจากคำโฆษณา โดยใช้กระบวนการ
มีส่วนร่วมการทำวิสาหกิจชุมชน

9. ส่งเสริมการรักษาความเป็นอยู่ของนักศึกษาตามวิถีไทย มัธยัสถ์ อุดออม

10. สร้างแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด สนับสนุนการใช้สินค้าไทย

ตารางที่ 32 สรุปขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอน	ผลงาน	ความสัมพันธ์	
ตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิเคราะห์เอกสารปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. การวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 		
ตอนที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. สร้างแบบสอบถามรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ 3. สร้างแบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 		
ตอนที่ 3 ร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (พันธกิจสมมติ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 2. สรุปสภาพจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัดของคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน 3. สรุปปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาในการพัฒนาตนเองสู่การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. ร่างกรอบชี้้นำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) 		
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) และวิเคราะห์ผลกระทบจากสภาพแวดล้อมภายนอก (TWOS analysis) 2. วางยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix) 3. การประชุมระดมสมองผู้เชี่ยวชาญ 		

ขั้นตอน	ผลงาน	ความสัมพันธ์
<p>ตอนที่ 5 นำเสนอ ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม</p>	4. ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	
	1. ร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม SO จากผลการวิเคราะห์ ในตอนที่ 4	
	2. ร่างจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม WT จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในตอนที่ 4	
	3. เสนอรวมร่างจินตนาการสภาพแวดล้อม SO และ WT เพื่อจำแนกประเด็นวิสัยทัศน์และพันธกิจ	
	4. จำแนกประเด็นวัตถุประสงค์หลักของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษา จากร่างจินตนาการสภาพแวดล้อม SO และ WT	
	5. ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง	
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาควิชามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม		

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การวิจัยพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร สรุปได้ว่า

ความพอประมาณ หมายถึง การมีความรับผิดชอบ ไม่โลภ รู้จักประมาณตน ความมีเหตุผล หมายถึง การมีจิตใจหนักแน่น มีความสุขุมรอบคอบและเป็นธรรม การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง ต้องมีความรู้ มีสติ หมั่นฝึกฝนตัวเอง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม เป็นหลักปฏิบัติในการทำงานผู้มีความรู้ ต้องเป็นผู้มีคุณธรรม ประพฤติสิ่งที่ชอบที่ควร เพื่อพัฒนาตนเอง และประเทศให้มีความสำเร็จก้าวหน้า

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า ความพอประมาณ หมายถึง ความพอประมาณด้านจิตใจของนักศึกษาต้องเข้าใจตัวเอง ด้านสังคม ต้องรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รักษาความสมดุลในสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมนักศึกษาต้องตระหนักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและรู้คุณค่า ด้านเทคโนโลยีนักศึกษาต้องไม่หลงไหลเทคโนโลยีต่างชาติมากเกินไปและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย คิดเอง ทำเอง ใช้เอง ให้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง

ความมีเหตุผล ด้านจิตใจนักศึกษาต้องมีการวางแผน รู้จักแยกแยะ ปัญหาอุปสรรคให้เห็นอย่างชัดเจน ด้านสังคม นักศึกษาต้องบังคับตัวเองด้วยเหตุผล รู้จักเลือก วิธีการทำงานที่เหมาะสมกับสภาพตนเอง สภาพงบประมาณ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นและรู้จักสามัคคี ด้านสิ่งแวดล้อม นักศึกษาต้องรู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์และความสุขอย่างยั่งยืน ด้านเทคโนโลยี นักศึกษาติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจากสื่อทุกทาง เพื่อรู้เท่าทันถึงเปลี่ยนแปลงและรักษาสภาพตัวเองด้วยความมีเหตุผล ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษาต้องมองเห็นประโยชน์และความสำคัญในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น จักการใช้จ่ายและการออม

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านจิตใจ นักศึกษาต้องการหมั่นศึกษาหาความรู้ด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต การมีความรู้คือการมีภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้านสังคม นักศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการทะนุบำรุง ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นและการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยอันเป็นสมบัติของชาติอย่างถูกต้อง ด้านสิ่งแวดล้อม คือการให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้อย่างรู้คุณค่า ด้านเทคโนโลยี นักศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการพัฒนาเครื่องมืออย่างง่ายใช้เองภายในชุมชน ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยไม่พึ่งเทคโนโลยีจากต่างชาติมากเกินไป ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษาต้องรู้จักการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ประหยัด มัธยัสถ์ สนับสนุนสินค้าที่ผลิตในชุมชน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากความคิดเห็นของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง คือ รองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษา พบว่า

ผู้บริหารให้ความสำคัญ เรื่องของความพอประมาณด้านจิตใจ คือ นักศึกษาไม่เป็นทาสอบายมุข ไม่โลภ รู้จักประมาณตน ด้านสังคม นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น ด้านสิ่งแวดล้อม สามารถใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีในท้องถิ่นเพื่อนำมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งตนเอง ด้านเทคโนโลยี นักศึกษามีความสามารถพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างความเจริญอย่างพอดีตรงตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้ง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเอง

ความมีเหตุผล ด้านจิตใจ นักศึกษาสามารถทำงานทุกอย่างด้วยใจรักอย่างมีเหตุผลและใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน ด้านสังคม นักศึกษามีความสามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่ยั่งยืนให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นเป็นตอนครบทุกกระบวนการ ด้านสิ่งแวดล้อม นักศึกษาใช้หลักการความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษาไม่ยึดติดวัตถุนิยมตามคำโฆษณา ดำเนินชีวิตแบบวิถีไทย มัธยัสถ์ ซื่อสัตย์ซื่อสัจใจไทย ไม่ใช่ของต่างประเทศและใช้ความรู้ตามหลักวิชา ช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองโดยการรวมกลุ่มตั้งวิสาหกิจชุมชน

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านจิตใจ ใช้วิชาความรู้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยความสุจริต ด้านสังคม ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้อยู่เพื่อเป็นหลักปฏิบัติที่ดีของภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านสิ่งแวดล้อม สามารถเฝ้าระวังและเตือนกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนท้องถิ่น ด้านเทคโนโลยี มีความสามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัด ด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สรุปได้ดังนี้

ความพอประมาณ ด้านจิตใจ

จุดแข็ง 1. การรู้จักประมาณตนเองไม่ทำงานเกินความรู้ความสามารถที่มีอยู่ และมีความยืดหยุ่นอะลุ่มอล่วย 2. เข้มแข็งอดทน พึ่งพาตนเองได้ 3. มีความสุภาพอ่อนโยน ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เป็นทาสอบายมุข เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

จุดอ่อน 1. นิยมความหรูหราเกินฐานะ ไม่เป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น 2. มีการมั่วสุมของกลุ่มนักศึกษาในแหล่งอบายมุข 3. ขาดความทู่แทความรับผิดชอบในหน้าที่ 4. ความซื่อสัตย์สุจริต

โอกาส 1. ชุมชนและท้องถิ่นมีความต้องการนักศึกษาที่มีจิตอาสาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 2. สังคมให้การยอมรับความรู้ ความสามารถของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

ความพอประมาณ ด้านสังคม

จุดแข็ง 1. เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการสร้างพื้นฐานความพอกินให้กับประชาชน 2. สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น

จุดอ่อน ขาดความรักความสามัคคีในหมู่คณะและความศรัทธาการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย

อุปสรรค 1. ไม่ให้ความสำคัญในการเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญา
ไทย 2. มีปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำท้องถิ่น

ความพร้อมประมาณ ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดแข็ง สามารถใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นขึ้นมา
ประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเองได้

จุดอ่อน 1. ขาดความตระหนักการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัด
และรู้คุณค่า 2. ไม่เห็นประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและท้องถิ่น

อุปสรรค ขาดความรับผิดชอบในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในชุมชนท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

ความพร้อมประมาณ ด้านเทคโนโลยี

จุดแข็ง มีความรู้และทักษะที่ช่วยพัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับ
ใช้เองในชุมชนและท้องถิ่น

จุดอ่อน ไม่ให้ความสำคัญในการร่วมตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
สร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

โอกาส มีส่วนช่วยเรื่องการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
ภูมิปัญญาไทย

ความพร้อมประมาณ ด้านเศรษฐกิจ

จุดแข็ง 1. มีความสนใจในกระบวนการดำเนินวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนา
ท้องถิ่น 2. มีความสำนึกรับผิดชอบตนเองในการประหยัดและไม่หลงไหลตามกระแสวัตถุนิยม

จุดอ่อน 1. ขาดความในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง 2. ใช้จ่าย
อย่างฟุ่มเฟือยไม่เหมาะสมตามฐานะของตนเองในสังคม

โอกาส มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่น
ของตนเองให้มีความยั่งยืน

ความมีเหตุผล ด้านจิตใจ

จุดแข็ง เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความ
ละเอียดรอบคอบ

จุดอ่อน 1. ไม่รู้จักการศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง 2. ไม่สามารถใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงามที่เกิดขึ้นในสังคม

โอกาส 1. เป็นผู้ทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก ด้วยเหตุผล และใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐานให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 2. เป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่ ปฏิบัติทุกอย่างด้วยความขยันขันแข็ง จริงจัง และมีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ เป็นคุณสมบัติที่สังคมต้องการเพื่อความสมานฉันท์ 3. มีความคิดเห็นอิสระและถูกต้อง เพื่อพัฒนางานทุกอย่างให้เจริญก้าวหน้า

ความมีเหตุผล ด้านสังคม

จุดแข็ง สามารถช่วยพัฒนาวิธีการคิดสร้างสรรค์ด้วยความเข้าใจในสภาพของชุมชนและท้องถิ่น, ใช้วิชาการความรู้ช่วยเหลือชุมชนและท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล และใช้หลักเหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ในบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน

จุดอ่อน 1. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแต่ไม่ใช่หลักคุณธรรมจริยธรรมในการพิจารณาเลือกคนดีเป็นผู้แทน 2. ไม่สามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครบทุกกระบวนการ 3. ขาดความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม

โอกาส 1. มีความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดำเนินไปตรงตามความต้องการที่แท้จริง และ เป็นผู้เข้าร่วมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย 2. มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิชาการศึกษาหากความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผลให้เกิดขึ้นในสังคม

อุปสรรค 1. ไม่สามารถเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนและท้องถิ่นในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เห็นอย่างละเอียดรอบคอบ 2. ไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชน ตามหลักประชาธิปไตย

ความมีเหตุผล ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดแข็ง สามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า

จุดอ่อน ขาดการใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างระมัดระวัง

โอกาส 1. สามารถเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น ในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 2. สามารถให้ความรู้กับชุมชนและท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา 3. เป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชน

ความมีเหตุผล ด้านเทคโนโลยี

จุดแข็ง คีกรษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

จุดอ่อน 1. ไม่เข้าใจการนำหลักการความรู้มาใช้สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย 2. ขาดแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด 3. ขาดจิตสำนึกและคุณธรรมในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

โอกาส มีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนชุมชนและท้องถิ่นให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและรู้คุณค่า

อุปสรรค 1. ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างไม่รู้เท่าทัน และมีเหตุผล ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม 2. ไม่เห็นความสำคัญของการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน

ความมีเหตุผล ด้านเศรษฐกิจ

จุดอ่อน 1. ไม่เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล 2. ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง 3. ไม่สนใจการสนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชนและท้องถิ่น

โอกาส ร่วมพัฒนาการใช้ความรู้ตามหลักวิชาในการช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองโดยการรวมกลุ่มทำวิสาหกิจชุมชน

อุปสรรค 1. หลงใหลในคำโฆษณาชวนเชื่อจากสื่อต่างๆ ทำให้ยึดติดในวัฒนธรรม และหลงใหลในระบบทุนนิยมทำให้ละเลยการดำเนินชีวิตแบบวิถีไทยในด้านความมัธยัสถ์และอดออม 2. นิยมการซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าไทย

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านจิตใจ

จุดแข็ง 1. อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบ 2. เป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จุดอ่อน ใช้วิชาความรู้ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โอกาส รักษาamarยาทและจรรยาบรรณของการประกอบวิชาชีพ (กรณีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือการฝึกงาน)

อุปสรรค 1. นักศึกษามีปัญหาในการขาดการฝึกฝนตนเอง คำนคว้าทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย 2. ขาดอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ 3. ขาดความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชนและท้องถิ่น

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านสังคม

จุดอ่อน 1. ขาดการศึกษาสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจ 2. ขาดความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทยอันเป็นสมบัติของชาติ

โอกาส 1. มีส่วนร่วมทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนและท้องถิ่น 2. ให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ทุกคนสามารถทำงานได้ 3. ร่วมดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ และมีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนท้องถิ่นและประเทศ

อุปสรรค มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุที่ถูกต้องเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างเหมาะสม

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดแข็ง 1. มีความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน 2. มีความสามารถในการเฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนและท้องถิ่น

อุปสรรค ขาดการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชน และท้องถิ่น

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเทคโนโลยี

จุดแข็ง 1. พัฒนาการสร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 2. เป็นนักวิจัยของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อศึกษาคิดค้นหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน, วิจัย ศึกษาค้นคว้าในการใช้เทคโนโลยีทำของเสียหรือของเหลือใช้แปรสภาพให้เป็นของที่ใช้ได้ และพัฒนาการใช้เทคโนโลยีง่าย ๆ ของ

ชุมชนอย่างมีความถูกต้อง แน่นนอน และสม่ำเสมอ 3. พัฒนาการใช้เทคโนโลยีทุกด้านให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัดทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนและท้องถิ่น และ ค้นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อช่วยผู้มีทุนน้อยได้ใช้ประโยชน์

โอกาส มีส่วนร่วมวิจัยและพัฒนา นำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดให้เพียงพอแก่การอุปโภค บริโภค และความต้องการ

อุปสรรค มีความรู้เท่าทัน ไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชนและท้องถิ่น

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเศรษฐกิจ

จุดแข็ง 1. รักษาความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความโลภ ไม่ทุจริต เพื่อเป็นตัวอย่างการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 2. ดำเนินชีวิตอย่างประหยัดเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ไม่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ที่มาจากอุตสาหกรรมมากเกินไป

โอกาส ร่วมสนับสนุนการทำวิสาหกิจชุมชน ผลิตและใช้เองภายในชุมชนตามความต้องการ

อุปสรรค ไม่ให้ความสำคัญในการสนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

4. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน โดยนำผลที่ได้ จากข้อที่ 3 มาวิเคราะห์เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อกำหนดกลยุทธ์ ด้วยเทคนิคโทว์ (TOWS matrix) โดยใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT เป็นพื้นฐานการวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในปัจจุบัน โดยศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญที่จะมีผลกระทบต่อนักศึกษาในการที่จะสามารถมีวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้นนักศึกษาจะสามารถด้านกระแสคุณภาพจากภายนอกและสามารถแก้จุดอ่อนที่มีอยู่ได้เพียงใดอันเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาสูงกว่า ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการวิเคราะห์แบบ Two's analysis โดยให้ความสำคัญแก่ข้อจำกัดและจุดอ่อน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับปรุงตนเอง สรุปได้ดังนี้

การขาดความตระหนักการดำรงชีวิตตามฐานะของนักศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ขาดการเรียนรู้ชุมชนให้เกิดความรู้ใหม่ที่ทันสมัย ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่และการมีอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ขาดการศึกษาสถานการณ์โลกให้มีความเป็นตัวของตัวเองด้านวัตถุประสงค์เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ขาดความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย และการเชิดชูภูมิปัญญาไทย ขาดความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตยและ

รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ขาดการเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างสรรค์
 ความเจริญอย่างมีเหตุผลตรงตามความต้องการ ขาดความตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย ใช้
 จ่ายพอเพียงตามการดำเนินชีวิตแบบวิถีชุมชน

และสามารถสรุปประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษา คือ ยุทธศาสตร์เชิง
 รุก (SO) เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษายุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) เร่งรัด
 พัฒนานักศึกษาให้มีสภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรมนำความรู้ ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) การ
 พัฒนาภาวะผู้นำบุคคลต้นแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) การสร้าง
 สังคมชุมชนพอเพียงในมหาวิทยาลัย ยุทธศาสตร์เชิงการฟื้นตัว (ST) เร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียน
 การสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (WT) เร่งสร้างความ
 ตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย

5. การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนว
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและกำหนดยุทธศาสตร์ในข้อที่ 4 นำ
 ยุทธศาสตร์ทั้งหมดมาแยกประเด็นตามแนวคิดการบริหารความเปลี่ยนแปลงของ Kurt Lewin ซึ่ง
 ได้เสนอแบบจำลองการเปลี่ยนแปลง 3 ขั้นตอน สรุปได้ว่า มีประเด็นยุทธศาสตร์เกิดขึ้น 3 ประเด็น
 ยุทธศาสตร์ คือ 1. ประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างสังคมชุมชนตัวอย่างพอเพียง 2. ประเด็น
 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการพอเพียง 3. ประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความยั่งยืนของความ
 พอเพียง สรุปเป็นประเด็นไว้สำหรับนำมาผนวกเข้ายุทธศาสตร์ที่จะวิเคราะห์จากการร่าง
 เป้าประสงค์จากจินตนาการอนาคตจากสภาพแวดล้อม จุดแข็ง และโอกาส (SO) และจุดอ่อนและ
 ข้อจำกัด (WT) ซึ่งร่างวัตถุประสงค์หลักของแผนสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีคุณธรรมนำความรู้ในแนวทาง
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีภูมิคุ้มกันพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้เรียนรู้ตามหลักวิชาและเรียนรู้
 ร่วมกับชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจ และร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนมี
 ความสามารถศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้
 สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

4. อาจารย์ส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เห็นความสำคัญของ
 คุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมนำ

ความรู้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

5. อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและสังคม

6. การบริหาร-จัดการที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้

การนำเสนอร่างยุทธศาสตร์ จากการนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิคโทวี ผสมรวมกับร่างวัตถุประสงค์หลักของแผนได้ยุทธศาสตร์หลัก 2 ยุทธศาสตร์ และยุทธศาสตร์รอง 6 ยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการพอเพียง

1.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งรัดพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรม นำความรู้ให้เป็นเงื่อนไขสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงาน/โครงการ

1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน
2. พัฒนาภาวะผู้นำและจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. ส่งเสริมการทำงานด้วยการใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน เพื่อยกระดับ

ความสามารถการทำงานในตลาดแรงงาน

4. พัฒนาการความเป็นตัวของตัวเอง และความคิดเห็นที่ถูกต้อง เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

5. สร้างเสริมพฤติกรรมความอะลุ้มอล่วย เข้มแข็ง อดทน ซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นอัตลักษณ์ของนักศึกษา

6. จัดกิจกรรมจิตอาสา การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

7. พัฒนาระบบการทำงานทุกอย่างด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

8. พัฒนาความสามารถ ใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อพัฒนาการทำงานให้เจริญก้าวหน้า

9. สร้างกระบวนการส่งเสริมความปรองดอง

10. การส่งเสริมความโปร่งดงและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
11. สร้างความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาประเทศ
12. เร่งพัฒนากระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล เพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาหาความรู้และความมีเหตุผลในสังคม
13. พัฒนาทักษะการวิเคราะห์เหตุการณ์บ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตย
14. สร้างความศรัทธาการปกครองในระบบประชาธิปไตย และการให้ความสำคัญการไปใช้สิทธิเลือกตามกฎหมาย
15. สร้างความตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น
16. พัฒนาความรับผิดชอบร่วมกับชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
17. พัฒนาความรับผิดชอบการช่วยดูแลและหวังเตือนภัยให้กับชุมชน
18. ฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีสะอาดสำหรับพัฒนางานวิจัยในชุมชน
19. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยพัฒนาชุมชนให้พึ่งตนเองได้ ด้วยการทำวิสาหกิจชุมชน
20. ส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อ ประหยัด
21. สร้างจิตสำนึกความพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ จากการพึ่งพาตนเอง โดยการทำวิสาหกิจชุมชน

1.2 ยุทธศาสตร์รอง เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงในวิชาชีพ

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างความตระหนักความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
2. พัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อท้องถิ่น

3. พัฒนาการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทันเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นลำดับขั้น
5. พัฒนานักศึกษาให้มีวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชน
6. พัฒนาความร่วมมือระหว่างชุมชนกับนักศึกษาในการเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
7. การพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า และตรงตามความต้องการ
8. สนับสนุนการวิจัยชุมชน ค้นคว้าพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ให้ผู้มีทุนน้อยในชุมชนได้ใช้ประโยชน์
9. ฝึกอบรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สำหรับการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นฐาน
10. สร้างความตระหนักใช้เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการใช้ประหยัดและคุ้มค่า มากกว่าการเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีราคาแพง
11. พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นฐานด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12. ส่งเสริมการสร้างประโยชน์จากของเหลือใช้ในชุมชนด้วยการใช้เทคโนโลยีช่วยแปรสภาพเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่อย่างรู้เท่าทัน ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
13. สร้างความตระหนักการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักศึกษาด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย

1.3 ยุทธศาสตร์รอง เร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างพื้นฐานความพอมีพอกินและปลูกฝังแนวทางการศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผล

2. ส่งเสริมการสร้างกระบวนการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ และเข้าใจสภาพชุมชน
3. ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล
4. พัฒนาทักษะการศึกษาสถานการณ์ของโลกให้สามารถสนับสนุนการทำกิจกรรมของสังคม
5. พัฒนาความสามารถใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติในกระบวนการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสืบสานภูมิปัญญาไทย
6. สร้างทักษะการศึกษาสถานการณ์โลกให้มีความเป็นตัวของตัวเองด้านวัตถุเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์
7. สร้างความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย และให้ความสำคัญกับการเชิดชูภูมิปัญญาไทย
8. เร่งพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักวิชาการให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน
9. เร่งพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรพลังงานในท้องถิ่นขึ้นมาใช้แบบพึ่งพาตนเองได้
10. พัฒนาระบบการใช้ความรู้ตามหลักวิชาร่วมกับชุมชนในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
11. จัดฝึกอบรมการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าให้กับชุมชน
12. พัฒนาความสามารถในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้อย่างสมดุล
13. พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทยร่วมกับชุมชนด้วยวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด
14. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านให้ตรงตามความต้องการของชุมชน
15. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพลังงานทดแทนในท้องถิ่นจากการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า

16. การสร้างนักวิจัยชุมชนเพื่อค้นคว้าหาวิธีการนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยี ง่ายๆไม่ซับซ้อน ไม่ส่งผลเสียต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
17. จัดการศึกษาออกสถานที่ สร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ สำหรับพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อท้องถิ่น
18. เร่งพัฒนาความรู้ ทักษะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ผลิต และใช้เองในชุมชน
19. พัฒนาระบบการคิดสร้างสรรค์ในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนา ต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน
20. การให้ความรู้การเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้เท่าทัน
21. ฝึกอบรมนักศึกษาถึงการเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างสรรค์ ความเจริญอย่างพอดี รู้เท่าทันและมีเหตุผล ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความยั่งยืนของความพอเพียง

2.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งสร้างความตระหนักคิด นิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่าย พอเพียง

แผนงาน/โครงการ

1. สร้างแรงจูงใจฝึกฝนตนเองให้แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ
2. พัฒนาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
3. สร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงในยุค โลกาภิวัตน์
4. ฝึกอบรมกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้และการแสวงหาความรู้ใหม่
5. สร้างความตระหนักการดำรงชีวิตตามฐานะในยุคโลกาภิวัตน์
6. สร้างกระบวนการเรียนรู้ชุมชนให้เกิดความรู้ใหม่ที่ทันสมัย
7. สร้างกระบวนการใช้เหตุผลพิจารณาความดีงามเพื่อต่อสู้กับความ เปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต
8. พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง สร้างพื้นฐานความพอมีพอกินเพื่อต่อสู้ กับโลกยุคโลกาภิวัตน์

9. สร้างความตระหนัก การเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาการคิด
สร้างสรรค์อย่างเข้าใจในสภาพชุมชน

10. การเชิดชูภูมิปัญญาไทยและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

11. พัฒนาความตระหนักใช้และการมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้การใช้
ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

12. สร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นความสำคัญการสืบสานภูมิปัญญา
ท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

13. พัฒนาระบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่หลงไหล คำโฆษณาใน
ระบบทุนนิยม และเห็นความสำคัญการทำบัญชีครัวเรือน

14. พัฒนาความตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง

15. สร้างความตระหนักการสนับสนุนสินค้าไทย ตามการดำเนินชีวิตแบบวิถี
ชุมชน

2.2 ยุทธศาสตร์รอง การพัฒนาภาวะผู้นำ บุคคลตัวอย่างความพอเพียง
แผนงาน/โครงการ

1. พัฒนาภาวะผู้นำในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยวิชาการ
ความรู้สำหรับการพัฒนาชุมชน

2. สร้างภาวะผู้นำการพัฒนาชุมชนให้เป็นแก่ประชาชนในการคิดพิจารณา
ปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล

3. สร้างความตระหนักใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดให้คุ้มค่า
ร่วมกับชุมชน

4. สร้างความตระหนักรับผิดชอบในการเฝ้าระวังเตือนภัยการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับชุมชน

2.3 ยุทธศาสตร์รอง การสร้างสังคมชุมชนพอเพียงตัวอย่างในมหาวิทยาลัย
แผนงาน/โครงการ

1. พัฒนาสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านให้
ใช้ได้สะดวกและปลอดภัย

2. สร้างความตระหนักการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความรู้ตามหลัก
วิชาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า ตรงตามความต้องการ

3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการทำวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษา ผลิตเองใช้เองในชุมชน
4. พัฒนาการมีส่วนร่วมก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อรักษาความเป็นอยู่ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่โลภ ไม่ทุจริต
5. พัฒนาการทำวิสาหกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษา ซึ่งให้เห็นความสำคัญของการทำบัญชีควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล
6. พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับนักศึกษา ก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เห็นกระบวนการใช้งบประมาณอย่างเป็นขั้นตอน
7. สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจ
8. สร้างความตระหนักไม่ยึดติดวัตถุนิยมจากคำโฆษณา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมการทำวิสาหกิจชุมชน
9. ส่งเสริมการรักษาความเป็นอยู่ของนักศึกษาตามวิถีไทย มัธยัสถ์ อุดออม
10. สร้างแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างประหยัด สนับสนุนการใช้สินค้าไทย

อภิปรายผลการวิจัย

1. การอภิปรายผลคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดลำดับความสำคัญ โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา พบว่า

นักศึกษาต้องรู้จักประมาณตนเอง ฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีเหตุผลรู้จักแยกแยะปัญหา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูล ไม่เบียดเบียน รู้รักสามัคคี รู้การใช้จ่ายและการออม มีส่วนร่วมในการทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับ เสรี พงษ์พิศ (2549) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีความสุขโลก (HPI : happy planet index) กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า HPI เป็นแผนที่มีความสุขและกล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียง 3 คุณลักษณะที่สำคัญ คือ 1.ความพอเหมาะพอควร 2.ความมีเหตุผล 3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความพอเหมาะพอควร เป็นหัวใจของ HPI ใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ ไม่ใช่เกินขีดความสามารถที่ธรรมชาติจะรับได้ ความมีเหตุผลเป็นแนวทางการจัดการชีวิต ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคมอย่างมีหลักวิชา ทำอย่างเป็นขั้นตอน ใช้ความรู้ ใช้ปัญญาเข้าใจปัญหา การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การมีหลักประกันว่าสิ่งที่ทำจะมั่นคงยั่งยืน หมายถึง ต้องสร้างระบบ

2. การอภิปรายผลคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการตอบแบบสอบถามของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

นักศึกษารู้จักประมาณตน ไม่เป็นทาสอบายมุข ไม่โลภ ทำงานทุกอย่างด้วยใจรักอย่างมีเหตุผล ฟังตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณี ใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ แบบฟังตนเอง สนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย สหทัยา พลปักพี (2548) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบ่งเป็น 3 ประการคือ 1 พอประมาณได้แก่ พอประมาณกับศักยภาพของตนพอประมาณกับสภาพแวดล้อม และไม่โลภเกินไปจนเบียดเบียนผู้อื่น 2 มีเหตุผล ได้แก่ ไม่ประมาท รู้ถึงสาเหตุ พิจารณาค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำ 3 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ ฟังตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ฟังตนเองได้ทางสังคม คำนึงถึงผลกระทบระยะยาวมากกว่าระยะสั้นรู้เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

3. การอภิปรายผล การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามพบว่า มียุทธศาสตร์หลัก 2 ยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ พัฒนาระบบการพอเพียง ประกอบด้วยยุทธศาสตร์รอง 3 ยุทธศาสตร์

1.1 เร่งรัดพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรมนำความรู้ให้เป็นเงื่อนไขสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงในวิชาชีพ

1.3 เร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาระบบการพอเพียง พบว่า การส่งเสริมการจัดกิจกรรม จิตอาสา พัฒนาชุมชน พัฒนาภาวะผู้นำและจรรยาบรรณวิชาชีพ พัฒนาระบบการทำงานทุกอย่างด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต เร่งพัฒนาระบบการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล สร้างความตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการดำเนินชีวิตแบบประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย พัฒนาความซื่อสัตย์ สุจริตอุดมคติของวิชาชีพในการทำงานเพื่อท้องถิ่น ส่งเสริมการเรียนรู้กับชุมชนพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้านให้ตรงตามความต้องการของชุมชน ซึ่งสอดคล้อง

กับซิคเคอริง และไรเซอร์ (Chickering and Reisser, 1993 อ้างถึงในธิดารัตน์ บุญนุช, 2543) ที่ได้เสนอแนวความคิดการพัฒนานิสิตนักศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญา ด้านร่างกายและความสัมพันธ์กับผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์ การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนาเป้าหมาย การพัฒนาความมีคุณธรรม ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงมีหน้าที่ที่จะต้องจัดและพัฒนากระบวนการพอเพียง ภายในมหาวิทยาลัยให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความยั่งยืนของความพอเพียง ประกอบด้วยยุทธศาสตร์รอง 3 ยุทธศาสตร์

- 2.1 เร่งสร้างความตระหนักคตินิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง
- 2.2 การพัฒนาภาวะผู้นำบุคคลตัวอย่างความพอเพียง
- 2.3 การสร้างสังคมชุมชนพอเพียง ตัวอย่างในมหาวิทยาลัย

การสร้างความยั่งยืนของความพอเพียง พบว่า การสร้างแรงจูงใจฝึกฝนตนเองให้แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ สร้างความมั่นใจในตนเอง สร้างกระบวนการใช้เหตุผลพัฒนาความเป็นตัวเอง สร้างพื้นฐานความพอมีพอกินเชิงชุมชนมีปัญญาท้องถิ่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล พัฒนาการบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พัฒนาภาวะผู้นำในการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยวิชาการความรู้สำหรับชุมชนอย่างมีเหตุผล สร้างความตระหนักใช้ทรัพยากรพลังงานอย่างประหยัด ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการทำวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษา สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษา เห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่งเสริมการศึกษาความเป็นอยู่ของนักศึกษาตามวิถีไทยซึ่งสอดคล้องกับ สุนน อมรวีวัฒน์ (2532) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรเป็นการส่งเสริมศีลธรรมแก่นักศึกษาทางอ้อม เพื่อจะได้ปลูกฝังคุณธรรมแก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง สามารถใช้งานวิจัยนี้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร บุคลากร และงบประมาณ

2. ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สามารถนำผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลสำหรับกำหนดแผนพัฒนานักศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. อาจารย์ผู้สอนสามารถใช้ผลการวิจัยนี้ไปพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพื่อสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาของแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เน้นเพียงการพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังนั้นงานวิจัยครั้งต่อไปควรต้องเน้นการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา กำเนิดพันธ์. (2551). เศรษฐกิจพอเพียงนิพิตส์ธุรกิจ. **วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** 6, 2 (เมษายน – มิถุนายน) : 69 – 74.

กาญจนา กำเนิดพันธ์. (2551). ผลสำเร็จแห่งความพอเพียง. **วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** 6, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม) : 73 – 74.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **การคิดเชิงกลยุทธ์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย.

เกษม วัฒนชัย. (2548). **พอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
(ปาฐกถาพิเศษเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง 12 มกราคม 2548 ณ ห้องสโมสร
ปัญญา ตำนานใหญ่ วังเทเวศน์ ธนาคารแห่งประเทศไทย)

เกษม วัฒนชัย. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษา. **วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** 5, 2 (เมษายน – มิถุนายน) : 6 – 25.

เกษม วัฒนชัย. (2550). การเรียนรู้หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 5, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม) : 25 – 54.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน. (2552).
**แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา
ในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน
ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงาน. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร**.
(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงาน. (2550). **ประมวลคำในพระบรม
ราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่
พุทธศักราช 2493-2549 ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**.
(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงาน. (2550). **หลักการทรงงานใน**

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). **นานาคำถาม**

เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). **ปรัชญาของ**

เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี่.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). **ชีวิตพอเพียง**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย.

คำเพชร ฎิริปริญญา. (2550). **การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนสถานอันอุดมศึกษาไทย**

สู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชา
นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2546). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**.

กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2548). **การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง**. **วารสารเศรษฐกิจและ**

สังคม 42, 6 (พฤศจิกายน – ธันวาคม) : 41-47.

จำเริญรัตน์ จิตต์จิรวรรย์. (2553). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาโดยการ**

ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ของไทย. รายงานการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ทุนวิจัย
นวัตกรรม ประจำปี 2552 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ชัยศ สันติวงษ์ และนิตยา เจริญประเสริฐ. (2546). **การบริหารระบบสารสนเทศเชิงกลยุทธ์**.

กรุงเทพมหานคร : ประชุมช่าง.

ดลพัฒน์ ยศธร. (2542). **การนำเสนอรูปแบบการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนว**

พุทธศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาสารัตถศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- ดร.ณิ ชูประยูร. (2547). **การน้อมนำสาระสำคัญและหลักธรรมในพระไตรปิฎกเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดาณูภา ไชยพรธรรม. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียง : ชีวิตต้องรู้จักพอก่อนที่จะไม่มีอะไรเหลือให้พอ**. กรุงเทพมหานคร : ยูโรปา เพรส.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียง : ความพอเพียงมวลรวมในประเทศ**. กรุงเทพมหานคร : ดวงกมลสมัย.
- เทพวาทิน วิณิชำธร. (2548). **การปลูกฝังค่านิยมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบลูมและแรทส์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส. (2548). **การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. (2543). **การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. (2547). **เอกสารการเรียนการสอน วิชา การพัฒนานิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- นภาพร แก้วนิมิตชัย. (2539). **การวิเคราะห์วัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ป.อ. ปยุตโต, พระธรรมปิฎก. (2552). **การพัฒนาที่ยั่งยืน**. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโกลบอลคิมทอง.
- ปทีป เมธาคูณวุฒิ. (2544). **หลักสูตรอุดมศึกษา**. การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประกอบ ใจมั่น. (2547). **การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประดิษฐ์ อารยะการกุล. (2547). **การพัฒนากลยุทธ์การแข่งขันของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2542). หลากทัศนะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง. **สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**.
[Online] Available from : <http://gotoknow.org/blog/learn4life/68776>.
[2010, February 20].
- ประยูร ธมฺมจิตฺโต, พระราชวรมณี. (2550). **ปาฐกถา ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา**. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยนุตร หล่อไกรเลิศ. (2547). **เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : เอเชียแปซิฟิกส์ พรินติ้ง.
- ปรียานุช พิบูลสราวุธ. (2551). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2549). การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**. 14, 22 (กันยายน - ธันวาคม) : 131 – 140.
- ปรียานุช พิบูลสราวุธ. (2551). **คลังหลวงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : เพชรรุ่งการพิมพ์.
- ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภากรณ์. (2534). **การออกแบบงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พัคตร์ผจง วัฒนสินธุ์. (2541). **การวางแผนเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. **ราชกิจจานุเบกษา**. 121, 23 (24 มิถุนายน 2547).

- พรชูลี อาชาวอำรุง, บรรณารักษ์. (2525). **นิสิตนักศึกษา : หลักการแนวปฏิบัติและปัญหา**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรหมมา วิศห์ไพบูลย์. (2551). **รูปแบบการจัดการความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเป็นฐาน**. เค้าโครงการวิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : วนิดาการพิมพ์.
- พิบูล ทีปะปาล. (2546). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์.
- พุทธินันท์ สุขพรวรรกุล. (2549). **จากภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่ปฏิบัติการพึ่งตนเอง**. นนทบุรี : โครงการชุมชนเป็นสุข ภาคตะวันตก.
- ไพฑูรย์ สีนลาวัฒน์. (2548). **หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ตำรา และเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพเราะ ไตรดีลันนท์. (2549). **การพัฒนาแผนกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นที่เน้นความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสร้างศักยภาพในการป้องกันยาเสพติด กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์. (2540). **การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ : กรณีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์. (2553). **เอกสารการเรียนรู้การสอน วิชา การบริหารความเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ. (2547). **รูปแบบการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน, สำนักงาน. (2530). **พจนานุกรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- รงค์ ประพันธ์พงศ์. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่**. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.

- วัฒนธรรม, กระทรวง. การศาสนา, กรม. (2550). **แผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม
แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล. (2550). **พระโอวาทสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช และ
ธรรมานุญชีวิท พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต)**. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ สหธรรมิก.
- ศรีนิตย์ บุญทอง. (2548). การพัฒนาตามลำดับขั้น. **วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 3,**
2 (เมษายน – มิถุนายน) : 16 – 21.
- สมบัติ กุสุมาวลี. (2548). **หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน : กรณีศึกษา
การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การของเครือซีเมนต์ไทย.**
รายงานการวิจัยศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง. ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมพล พันธุ์มณี. (2548). ฟังตนเองอย่างยั่งยืน. **วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 3,**
4 (ตุลาคม – ธันวาคม) : 24 – 29.
- สมยศ นาวิการ. (2545). **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สมพร เทพลีธา. (2546). **การเดินตามรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียง ช่วยแก้ปัญหา
ความยากจนและการทุจริต**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์.
- สมพร เทพลีธา. (2546). **เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. ขอนแก่น : คลังนานา
วิทยา.
- สหทัย พลภัณี. (2548). **การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. ภาควิชานโยบาย
การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เสวี พงศ์พิศ. (2549). **เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนายั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์
การพิมพ์.
- เสนาะ อุนากุล. (2553). ในความทรงจำ. **วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 8, 1 (มกราคม –
มีนาคม) : 36-41.**

- สุดใจ บุญอารีย์. (2546). **ผลการฝึกความสามารถด้านการรู้คิดและความสามารถด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา**. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, เอกสารประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 12 วันที่ 15 – 16 พฤศจิกายน 2550 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร.
- สุนัย เศรษฐ์บุญสร้าง. (2550). **แนวทางปฏิบัติ 7 ขั้น สู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียง : จากแนวการปฏิบัติสู่แนวคิดทางทฤษฎีของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2532). **การสร้างเสริมศีลธรรมในสถานศึกษา. สารสนเทศการพยาบาล. 4 (กันยายน).**
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2547). **การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2548). **หลักการทรงงานในลักษณะขององค์รวม. วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 3, 1 (มกราคม – มีนาคม) : 26 – 31.**
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2550). **ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท. วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 5, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม) : 41 – 54.**
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2548). **หลักธรรม หลักทำ ตามรอยพระยุคลบาท**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธากการพิมพ์.
- สุรชัย จิวเจริญกุล. (2549). **การพัฒนาความตระหนักด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เอกสารการประชุมทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 12 วันที่ 15 – 16 พฤศจิกายน 2550 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร.
- สุริย์ มีผลกิจ. (2550). **คุณธรรม จริยธรรม สัมคคีธรรม**. กรุงเทพมหานคร : คอมฟอร์ม.
- ไสว บุญมา. (2543). **เศรษฐกิจพอเพียง : ภูมิปัญญาชาติไทย**. กรุงเทพมหานคร : พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2547). **การบริหารเชิงกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรสุดา เจริญรัตน์, บรรณาธิการ. (2552). **คำพ่อสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงเทพ.

- อนุสรณ์ ไชยพาน. (2553). เศรษฐกิจพอเพียง. **วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 8**, 1 (มกราคม – มีนาคม) : 66 - 70.
- อภิชาติ พันธเสน. (2549). **สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2550). **คุณธรรมนำความรู้ : รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อัฉรียา เนตรเชย. (2548). **เอกสารประกอบการสอน รายวิชา 227355 เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อุทิศ ขาวเขียว. (2546). **การวางแผนกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ ธีระวนิช. (2547). **การจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : ซีวีแอลการพิมพ์.
- อำพล เสนาณรงค์. (2548). **เทิดพระเกียรติ. วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 3**, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม) : 11 – 23.
- อำพล เสนาณรงค์. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียงกับสภาวะโลกร้อน. วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 5**, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม) : 17 – 24.

ภาษาอังกฤษ

- Alfred, D., and Chandler, Jr. (1962). **Strategy and Structure** Cambridge. Massachusetts : The M.I.T. Press.
- Ansoff, H.I. (1988). **The New Corporate Strategy**. New York : John Wiley & sons.
- Arthur, A. Thomson, and Strickland III, A.J. (1999). **Strategic Management Concepts and Cases**. (Eleventh Edition). Boston : McGraw-Hill.
- Brian, B. (2008). **How Community College Presidents Frame the Purpose of Higher Education**. Ed. D. Dissertation Abstract. University of Massachusetts Boston. [Online] Available from : <http://oroquest.umi.com/pqdweb?did=1540428121&sid=4&clientId=77816&RQT=309&VName=PQD>. [2010, May 4]

- Manuelita Arquello, B. (2008). **The Role of Ethics in Decision Making by Deans and Division Chairs of Community Colleges**. Ph.D. Dissertation Abstract. Gonzaga University. [Online] Available from :
<http://Proquest.umi.com/pqdweb?did=1503395971&sid=4&Fmt=2&clientId=77816&RQT=309&VName=PQD>. [2010, May 4]
- Charles, W.L., and Hand, Gareeth R.J. (2004). **Strategic Management An Integrated Approach**. (Fifth Edition). Boston : Houghton Mifflin.
- Dalton, E. McFarland. (1979). **Management Foundation & Practices**. (Fifth Edition). New York : Macmilland Publishing.
- Fred, R. David. (2001). **Strategic Management**. (Eighth Edition). Upper Saddle River N.J. : Prentice-Hall.
- George, A. Steiner. (1979). **Strategic Planning What Every Manager Must Known**. New York : The Free Press.
- Gregory, G. Dess., and Alex Miller. (1993). **Strategic Management**. New York : McGraw-Hill.
- Kenny, G. (2005). **Strategic Planning and Performance Management Develop and Measure Winning Strategy**. Burlington : MA. Harvard Business School Press. (1999). **Harvard Business Review on Corporate Strategy**. Boston : MA.
- Mintzberg, H. (1973). **Strategy making in Three Modes California Management Review**. Volume XVI.
- John, A. Pearce II., and Richard, B. Robinson. (2000). **Strategic Management**. (Seventh Edition). Boston : McGraw-Hill.
- John, A. Pearce II., and Richard, B. Robinson. (2005). **Strategic Management Formulation, Implementation, and Control**. New York : McGraw – Hill.
- John, R. Schermerhon. (2002). **Management**. (Seventh Edition). New York : John Wiley & Sons.
- Joseph, L. Massie., and Douglas, J. (1981). **Managing A Contemporary Introduction**. (Thirdly Edition). Englewood Cliffs N.J. : Prentice-Hall.

- Kemp, N. (2004). **The global market for higher education and management : trends and forecasts.** [online]. Available from : http://users.evtek.fi/~louies/EBS/Turin/global_market_trends.pdf[2005,May5].
- Lester, A. Digman. (1990). **Strategic Management.** (Second Edition). Ill : BPI : IRWIN.
- Michael Porter, M.E. (1980). **Competitive Strategy.** Boston : Free Press.
- Wayne Mondy, R. and Associates. (1988). **Management Concepts and Practices.** (Fourthly Edition). Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Robert, A. Pitt and Lei, D. (2000). **Strategic Management.** (Second Edition). U.S.A. South Western College Publishing.
- Robert, N. Anthony. (1965). **Planning and Control Systems A Framework for Analysis.** Boston : Division of Research Harvard School.
- Stiefer, Theres W. (2007). **Defining a Direction for Higher Education : The Voice of Leading Contemporary College Presidents.** Ed. D. Dissertation Abstract. University of Akansas. [Online] Available from : <http://Proquest.umi.com/pqdweb?did=1324378671&sid=4&Fmt=2&clientId=77816&RQT=309&VName=PQD>. [2010, May 4]
- Thomas, L. Wheelen., and David Hunger, J. (2000). **Strategic Management and Business Policy.** (Eighth Edition). Upper Saddle River N.J. : Prentice-Hall.
- Hoopes, T. (1962). **The Corporate Planner.** (New Edition). Business Horizons.
- William, F. Glueck. (1977). **Management Hinsdale.** The Dryden Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ให้สัมภาษณ์
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
รายชื่อรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 ที่
ตอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ให้สัมภาษณ์

ชื่อ	สถานที่ทำงาน
1. คุณลลิต ธนอมสิงห์	อาคารสำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา
ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา	ถนนอุทอง เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

2. ดร.ปรียานุช พิบูลสรวุฑ

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

173 ถ.นครราชสีมา

ดุสิต กรุงเทพฯ 10300

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ชื่อ	สถานที่ทำงาน
1. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริฉันท์ สติรกุลเดชพาหพงษ์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์	คณะครุศาสตร์

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 ที่ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ	สถานที่ทำงาน
1. รศ.วีณา เอี่ยมประไพ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและวัฒนธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 1 ถนนอุทงนอก แขวงวชิระ เขตดุสิต กทม. 10300
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อััจฉิมา สวัสดิ์ชีวิน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 172 ถนนอิสรภาพ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กทม. 10600
3. ผศ.ดร.นิลมณี ศรีบุญญ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 39/1 ถนนรัชดาภิเษก แขวงจันทรเกษม

4.	ผศ.ดร. จันทรีวิภา ดิลกสัมพันธ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	เขตจตุจักร กทม. 10900 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กทม. 10600
5.	ผศ.ดร.สุชาติ ลีตระกูล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
6.	ผศ.ดร.สัมพันธ์ รอดพึ่งครุฑ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ 27 ถนนอินใจมี ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000
7.	ผศ.วงศ์วิระ วรรณพงษ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรธานี 41000
8.	ผศ. ปารีชา มาริเคน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ 13 หมู่ 14 ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ 46230

	ชื่อ	สถานที่ทำงาน
9.	ผศ.นิรันดร์ กุลทานนท์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 439 ถนนจิระ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
10.	ผศ.ดร.ประกาศิต อานุภาพแสนยากร รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 319 ถนนไทยพันทท่า ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000
11.	ดร.สุเทพ บุญซื่อน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน กม.48 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง

12. ผศ.สำราญ ขวัญเกื้อ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	จังหวัดปทุมธานี 13280 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 70 หมู่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000
13. รศ.สมชาย สกลทัฬห รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 หมู่ 6 ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตยา ัญญาพานิชย์ รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 160 หมู่ที่ 4 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารุณี เชียงเห็น รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
16. อาจารย์ ดร.อาคม เจริญสุข รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและ วิเทศสัมพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 46 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150

ชื่อ	สถานที่ทำงาน
17. ผศ.ดร.เสนาะ กลิ่นงาม รองอธิการบดีฝ่ายยุทธศาสตร์การผลิตภัณฑ์และ วิชาการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 38 หมู่ 8 ตำบลนาุ้ง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
18. ผศ.สุรพล เรืองรอง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
19. อาจารย์ปราโมทย์ เทพพัลลภ รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและกิจการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 3 หมู่ 6 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงอนุสาวรีย์

นักศึกษา	เขตบางเขน กทม. 10220
20. รศ.พัชรี สนวนแก้ว รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 295 ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. 10300
21. ผศ.ม.ล.ปัทมาวดี สิงห์จารุ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 69 หมู่ 1 ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000
22. อาจารย์แวย์อีเลียส บินโซดาโอะ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 119 ถนนลำปาง-แม่ทะ ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100
23. ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 398 ถนนสวรรคตวิถี ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000
24. รศ.ธงชัย วงศ์เสนา รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 186/48 หมู่ 1 ถนนสุรินทร์-ปราสาท ตำบลนอกเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

ชื่อ	สถานที่ทำงาน
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรทิน นาราภิรมย์ รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 80 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
26. รศ.อนันต์ ชัมภรัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2 ถนนราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000
27. อาจารย์อาวุธ ปะเมโท รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 167 หมู่ 2 ถนนชัยภูมิ-ตาดโตน

28.	อาจารย์ประสิทธิ์ คະเลรัมย์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 36000 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 680 หมู่ 11 ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
29.	อาจารย์อัจฉริยา พัฒนสระคู รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 113 หมู่ 12 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 45120
30.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยูร ลิ่มสุข รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 83 หมู่ 11 ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000
31.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร ไชยเมือง รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 156 หมู่ 5 ตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000
32.	ผศ.กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 85 หมู่ 3 ถนนมาลัยแมน ตำบลนครปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000
33.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมลวรรณ ยิ้มงาม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและ ศิลปวัฒนธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ 422 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

	ชื่อ	สถานที่ทำงาน
34.	ผศ.เพิ่มศักดิ์ สุริยจันทร์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถนนช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300
35.	ดร.สุนทรี ศิริอังกูร รองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 340 ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
36.	อาจารย์สุนทร โภชนงค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	92 หมู่ 6 ถนนโรจนะ ตำบลประตู่ชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา 13000 (035-322076)
37.	ผศ.วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 หมู่ 5 ถนนรัศมีศรีชุม ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000
38.	ผศ.ศรินทร์ทิพย์ ภู่อาลี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 321 ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000
39.	ผศ.นรินทร์ สุขกรี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 273 หมู่ที่ 9 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ ธานี 84100
40.	อาจารย์นพรัตน์ พันธวาปี รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 234 ถนนเลย-เชียงคาน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000

ผู้เข้าบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 20 คน

ลำดับที่	ตำแหน่ง / สถานที่ทำงาน
1	ประธานสภาหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก
2	ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก
3	ผู้จัดการบริษัทซีเมนต์ไทยโฮมมาร์ท จำกัด พิษณุโลก ที่ปรึกษาสภาหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก
4	ผู้จัดการบริษัทพิษณุโลกออกซิเจน จำกัด ที่ปรึกษาสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก
5	ผู้จัดการบริษัทพี อี อิลีกทริกส์ ที่ปรึกษาสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก
6	ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด จีนฮวดหลี ที่ปรึกษาสภาหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก ประธานคณะกรรมการกองทุนการศึกษาและพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
7	กรรมการอาวุโส บริษัทบุญรอดเทรตดิ้ง จำกัด
8	ประธานกรรมการ บริษัททวงค์พานิชย์กรุ๊ป
9	ประธานกรรมการผู้จัดการ บริษัทเกษตรพัฒนา จำกัด
10	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพิษณุเวช พิษณุโลก
11	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอิเตอร์เวชการ พิษณุโลก
12	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก
13	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลโรจนวิทย์
14	ผู้จัดการบริษัทโตโยต้า พิษณุโลก จำกัด
15	ผู้จัดการทั่วไปโรงแรมเดอะแกรนด์ริเวอร์ไซด์ จังหวัดพิษณุโลก
16	ผู้จัดการทั่วไปโรงแรมท็อปแลนด์ จังหวัดพิษณุโลก
17	นายกเทศมนตรีเทศบาลนครพิษณุโลก
18	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาค 9 จังหวัดพิษณุโลก
19	ผู้จัดการห้างเทสโก้โลตัส สาขาพิษณุโลก
20	ผู้จัดการห้างบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขาพิษณุโลก

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ตามแนวคิดของท่าน ท่านคิดว่าความพอเพียงของนักศึกษา ควรมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในความพร้อมประมาณ โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข ในความพร้อมประมาณด้านจิตใจ ความพอประมาณด้านสังคม ความพอประมาณด้านสิ่งแวดล้อม ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ และความพอประมาณด้านอื่นๆที่ท่านคิดว่าควรเพิ่มเติม อย่างไรบ้าง

ความพร้อมประมาณ ในเงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม

ด้านจิตใจ.....

.....

ด้านสังคม.....

.....

ด้านสิ่งแวดล้อม.....

.....

ด้านเทคโนโลยี.....

.....

ด้านเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านอื่นๆ.....

.....

.....

.....

2. ตามแนวคิดของท่าน ท่านคิดว่าความพอเพียงของนักศึกษา ควรมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในควมมีเหตุผล โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข ในควมมีเหตุผลด้านจิตใจ ควมมีเหตุผลด้านสังคม ควมมีเหตุผลด้านสิ่งแวดล้อม ควมมีเหตุผลด้านเทคโนโลยี ควมมีเหตุผลด้านเศรษฐกิจ และควมมีเหตุผลด้านอื่นๆที่ท่านคิดว่าควรมีเพิ่มเติมอย่างไร

ควมมีเหตุผล ในเงื่อนไขของควมรู้และคุณธรรม

ด้านจิตใจ.....

.....

.....

ด้านสังคม.....

.....

.....

ด้านสิ่งแวดล้อม.....

.....

.....

ด้านเทคโนโลยี.....

.....

.....

ด้านเศรษฐกิจ.....

.....

.....

ด้านอื่นๆ.....

.....

.....

3. ตามแนวคิดของท่าน ท่านคิดว่าความพอเพียงของนักศึกษา ควรมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขในการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านจิตใจ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านสังคม การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านเทคโนโลยี การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านเศรษฐกิจ และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านอื่นๆที่ท่านคิดว่าควรเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในเงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม

ด้านจิตใจ.....

.....

ด้านสังคม.....

.....

ด้านสิ่งแวดล้อม.....

.....

ด้านเทคโนโลยี.....

.....

ด้านเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านอื่นๆ.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

แบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีผู้วิจัย คือ นายเอื้อบุญ ที่พึ่ง นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบสอบถามชุดนี้ มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 ด้าน ตามคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข คือ 1) ด้านจิตใจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านสิ่งแวดล้อม 4) ด้านเทคโนโลยี และ 5) ด้านเศรษฐกิจ

ขอความกรุณาท่าน โปรดสละเวลาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ในการวิจัย

ขอขอบคุณอย่างสูง

นายเอื้อบุญ ที่พึ่ง

โทรศัพท์ 080-5078514

โทรสาร 055-282792

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- () หญิง
() ชาย

2. อายุ (โปรดระบุ)ปี

3. ตำแหน่งบริหาร

- () รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

- () อาจารย์
() ผู้ช่วยศาสตราจารย์
() รองศาสตราจารย์
() ศาสตราจารย์

5. คุณวุฒิ

- () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท
() ปริญญาเอก
() อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. ประสบการณ์ทำงาน

- () ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงาน ถึง 5 ปี
() 5 ปีขึ้นไป ถึง 10 ปี
() 10 ปีขึ้นไป ถึง 15 ปี
() 15 ปีขึ้นไป

7. กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- () มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์
() มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ
() มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
() มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง
() มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

กรุณาจัดลำดับคุณลักษณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสภาพปัจจุบัน โดยจัดเรียงลำดับคุณลักษณะที่มีจากมากไปหาน้อย (ในความหมายคือ (ลำดับที่ 1 นักศึกษามีคุณลักษณะในรายการนั้นมาก และลำดับที่ 2, 3, 4, 5, ... หมายความว่า มีคุณลักษณะในรายการนั้น ๆ น้อยลงตามลำดับ) ทั้งนี้ขอให้ท่านพิจารณาจากคุณลักษณะของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยที่ท่านเป็นผู้บริหารอยู่ในขณะนี้ และขอความกรุณาให้เหตุผลประกอบการจัดลำดับด้วย

ด้านจิตใจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	มีความภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	
	เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	
	เข้มแข็งอดทน พึ่งพาตนเอง	
	ยึดหยุ่นอะลุ่มอล่วย	
	รับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	
	ใช้ความรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาในการประกอบอาชีพ	
	ไม่โลภ มีกินมีอยู่ ไม่หรูหราเป็นไปตามสภาพชุมชนและท้องถิ่น	
	ไม่เป็นทาสของอบายมุข	
	มีความสุขพออ่อนโยน	
	ซื่อสัตย์สุจริต	

ด้านจิตใจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) **ในคุณลักษณะความมีเหตุผล**

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	ทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก อย่างมีเหตุผลและใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน	
	วางแผนการทำงานทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ	
	ดำเนินการใด ๆ ด้วยความขะมักเขม้นจริงจัง	
	เชื่อมั่นยืนหยัดในเหตุผลและความดี	
	มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ	
	มีความคิดเห็นอิสระ และถูกต้อง	
	รู้จักศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็นเหตุผลที่แท้จริง	
	ใช้ความรู้ตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	

ด้านจิตใจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) **ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี**

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต	
	ฝึกฝนตนเองค้นคว้าทดลองให้มีความสามารถในการทำงานให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย	
	ระลึกถึงอุดมคติของวิชาชีพ ทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ	
	รักษามารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบอาชีพ	
	มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านจิตใจ เพื่อต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการค้าวิชาชีพ	
	ใช้วิชาความรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยความสุจริต	

ด้านสังคม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	รักความสามัคคี ศรัทธาการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย	
	ให้ความช่วยเหลือชุมชน ท้องถิ่น ในการสร้างพื้นฐาน พหีมพอกินให้กับประชาชน	
	เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	
	สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น ให้เป็นไปตามลำดับขั้น	

ด้านสังคม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	เป็นผู้มีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธีการศึกษาหาความรู้ และการคิดอย่างมีเหตุผลให้เกิดขึ้นในครอบครัวและใน ชุมชน ท้องถิ่น	
	เป็นผู้นำในการสร้างวิธีการคิดสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการอัน ละมุนละม่อมให้เกิดขึ้นในชุมชน ท้องถิ่น	
	เป็นตัวอย่างของคนในชุมชน ท้องถิ่น ในการคิดพิจารณา ปραฏการณ์ต่างๆ เพื่อนำไปสู่ทางออกที่เหมาะสมใน สังคมให้เห็นชัดแจ้ง แยกคาย ละเอียดรอบคอบ	
	ส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆที่จะเกิดขึ้นให้ตรง ตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ท้องถิ่น	
	แนะนำวิถีทางปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นที่ ยั่งยืนให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครอบคลุมกระบวนการ	
	สร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ท้องถิ่น เพื่อสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	
	เคารพและฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลเพื่อ สร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคม	
	เป็นผู้มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชน ตามหลัก ประชาธิปไตย	
	สามารถใช้วิชาการ ความรู้ ช่วยเหลือชุมชน ท้องถิ่น ให้ เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาและหลักเหตุผล อย่างเหมาะสม	
	เป็นผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยใช้ หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดี	
	สามารถใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆใน บ้านเมืองอย่างมีเหตุผลและรู้เท่าทัน	

ด้านสังคม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	รักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ	
	ทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น	
	มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุดิบพื้นฐานของ ความถูกต้อง เพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์	
	ศึกษาสภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจบนพื้นฐานของหลักวิชา	
	ร่วมกันดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ	
	ส่งเสริมความปรองดอง สร้างความมั่นคงในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ	
	ให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น พัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อให้ทุกคนสามารถทำงานได้	

ด้านสิ่งแวดล้อม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ท้องถิ่น	
	ช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป	
	ประหยัดการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างจำกัด	
	ใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อนำมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเอง	

ด้านสิ่งแวดล้อม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	สามารถให้ความรู้กับชุมชน ท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลัก วิชา	
	ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดอย่างรอบคอบและเป็นไปด้วยความ ระมัดระวัง	
	มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชน ท้องถิ่นให้รู้จักวิถีศึกษา ธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นด้วย วิธีการอันละมุนละม่อม	
	วิจัยพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า	
	เรียนรู้ร่วมกับชุมชน ท้องถิ่นในการฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	

ด้านสิ่งแวดล้อม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	ใช้ความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน	
	เผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าให้กับคนในชุมชน ท้องถิ่น	
	เฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน ท้องถิ่น	

ด้านเทคโนโลยี (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	พัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชน ท้องถิ่น	
	พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น, ภูมิปัญญาไทย	
	ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดี และตรงตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น	

ด้านเทคโนโลยี (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	วิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้เกิดนวัตกรรมและสอดคล้องตรงกับความ ต้องการของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม	
	สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเทคโนโลยีพื้นบ้านด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน	
	ใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่างคุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด	
	ส่งเสริมและสนับสนุนทั้งชุมชนและท้องถิ่น ให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนและตระหนักถึงคุณค่าในการพัฒนาท้องถิ่น	
	ใช้หลักการความรู้พัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย	
	ใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน มีเหตุผล ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม	
	ใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	

ด้านเทคโนโลยี (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) **ในคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี**

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	ค้นคิดหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน	
	พัฒนานำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดโดยคำนึงถึงความเพียงพอแก่การอุปโภคบริโภคและความต้องการ	
	ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัด	
	นำเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ พัฒนาเครื่องมือต่างๆ ใช้เองในชุมชนท้องถิ่นให้มีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ	
	สร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น	
	ใช้เทคโนโลยีแปรสภาพของเสียหรือของเหลือใช้ให้เป็นของที่ใช้ได้	
	ไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ	
	คิดค้นเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูงเพื่อช่วยผู้มีต้นทุนน้อยได้นำไปใช้ประโยชน์	

ด้านเศรษฐกิจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความพอประมาณ

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	มีความเชื่อมั่นในกระบวนการของการดำเนินวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	
	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเอง	
	มีการลงทุน การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมตามฐานะของตน	
	ประหยัด ไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม	
	ไม่มีความโลภอย่างมาก พอในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง ท้องถิ่น	

ด้านเศรษฐกิจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข) ในคุณลักษณะความมีเหตุผล

ลำดับที่	คุณลักษณะ	เหตุผล
	ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล	
	วางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง	
	ไม่ยึดติดวัตถุนิยมตามคำโฆษณา	
	ดำเนินชีวิตแบบวิถีไทย มัธยัสถ์ อุดออม	
	ซื้อสินค้าไทย ไม่ใช่ของต่างประเทศ	
	สนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชน ท้องถิ่น	
	ใช้ความรู้ตามหลักวิชาช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง โดยการรวมกลุ่มตั้งวิสาหกิจชุมชน	

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง
คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีผู้วิจัย คือ นายเอื้อบุญ ที่พึ่ง นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบสอบถามชุดนี้ มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 ด้าน ตามคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข คือ 1) ด้านจิตใจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านสิ่งแวดล้อม 4) ด้านเทคโนโลยี และ 5) ด้านเศรษฐกิจ

ขอความกรุณาท่าน โปรดสละเวลาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ในการวิจัย

ขอขอบคุณอย่างสูง

นายเอื้อบุญ ที่พึ่ง

โทรศัพท์ 080-5078514

โทรสาร 055-282792

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() หญิง

() ชาย

2. อายุ (โปรดระบุ)ปี

3. ตำแหน่งบริหาร

() ผู้อำนวยการ

() ประธานบริษัท

() ผู้จัดการ

() อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. หน่วยงาน

() ราชการ

() รัฐวิสาหกิจ

() บริษัทเอกชน

() อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. ประสบการณ์ทำงาน

() ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงาน ถึง 5 ปี

() 5 ปีขึ้นไป ถึง 10 ปี

() 10 ปีขึ้นไป ถึง 15 ปี

() 15 ปีขึ้นไป

6. วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสภาพปัจจุบัน โดยระดับความคิดเห็น จำแนกออกเป็น 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วย มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วย มาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วย ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วย น้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วย น้อยที่สุด

ทั้งนี้ขอให้ท่านพิจารณาจากคุณลักษณะของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ด้านจิตใจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ความพอประมาณ การรู้จักประมาณตนเองไม่ทำงานเกินความรู้ ความสามารถที่มีอยู่					
2	ชุมชนและท้องถิ่นมีความต้องการนักศึกษาที่มีจิตอาสา ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					
3	เข้มแข็ง อดทน พึ่งพาตนเองได้					
4	มีความยืดหยุ่น อดลุ่มอล่วย					
5	ขาดความทู่แท้ ความรับผิดชอบในหน้าที่					
6	ขาดความซื่อสัตย์สุจริต					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	สังคมให้การยอมรับความรู้ ความสามารถ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ					
8	นิยมความหรูหรา กินอยู่เกินฐานะไม่เป็นไปตามสภาพ ชุมชนและท้องถิ่น					
9	มีการมีส่วนร่วมของกลุ่มนักศึกษาในแหล่งอบายมุข					
10	มีสภาพสุขภาพอ่อนโยน ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เป็นทาส อบายมุข เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข					
11	ความมีเหตุผล เป็นผู้ทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก ด้วยเหตุผล และใช้หลัก วิชาเป็นพื้นฐานให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน					
12	เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนการทำงานทุก อย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ					
13	เป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่ ปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความ ขยันขันแข็ง จริงจัง					
14	ไม่สามารถใช้หลักเหตุผลพิจารณาความดีงามที่เกิดขึ้น ในสังคม					
15	มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ เป็น คุณสมบัติที่สังคมต้องการเพื่อความสมานฉันท์					
16	มีความคิดเห็นอิสระ และถูกต้อง เพื่อพัฒนางานทุก อย่างให้เจริญก้าวหน้า					
17	ไม่รู้จักการศึกษาพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เห็น เหตุผลที่แท้จริง					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
18	การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยตามหลัก เหตุผลอย่างรอบคอบ					
19	เป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอด้วยการเรียนรู้ ตลอดชีวิต					
20	นักศึกษามีปัญหาในการขาดการฝึกฝนตนเอง ค้นคว้า ทดลองให้ได้ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย					
21	ขาดอุดมคติของวิชาชีพ ในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และประเทศชาติ					
22	รักษามารยาทและจรรยาบรรณของการประกอบวิชาชีพ (กรณี การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือ การฝึกงาน)					
23	ขาดความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อต่อสู้กับความ เปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชน และท้องถิ่น					
24	ใช้วิชาความรู้ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของ ท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน					

ด้านสังคม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ข้อที่	คุณลักษณะบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
25	ความพอประมาณ ขาดความรักความสามัคคีในหมู่คณะและความศรัทธา การปกครองในระบอบประชาธิปไตย					
26	เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการสร้างพื้นฐานความ พหมีพอกินให้กับประชาชน					
27	มีปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำท้องถิ่น					
28	ไม่ให้ความสำคัญในการเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิ ปัญญาไทย					
29	สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนและ ท้องถิ่นให้เป็นไปตามลำดับขั้น					
30	ความมีเหตุผล มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมปลูกฝังแนวทาง วิธี การศึกษาหาความรู้และการคิดอย่างมีเหตุผลให้เกิดขึ้น ในสังคม					
31	สามารถช่วยพัฒนาวิธีการคิดสร้างสรรค์ ด้วยความเข้าใจ ในสภาพของชุมชนและท้องถิ่น					
32	ไม่สามารถเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนและท้องถิ่นในการ คิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เห็นอย่างละเอียด รอบคอบ					
33	มีความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรม ต่างๆ ให้ดำเนินไปตรงตามความต้องการที่แท้จริง					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
34	ไม่สามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครบทุกกระบวนการ					
35	เป็นผู้เข้าร่วมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย					
36	ขาดความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลด้วยความปรองดองในสังคม					
37	ไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำชุมชน ตามหลักประชาธิปไตย					
38	ใช้วิชาการความรู้ช่วยเหลือชุมชนและท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องตามหลักวิชาอย่างเหมาะสมกับหลักเหตุผล					
39	ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ใช่หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการพิจารณาเลือกคนดีเป็นผู้แทน					
40	ใช้หลักเหตุผลในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ในบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทัน					
41	การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ขาดความตระหนักในการรักษาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ					
42	มีส่วนร่วมทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาให้คงอยู่ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของชุมชนและท้องถิ่น					
43	มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านวัตถุที่ถูกต้องเพื่อต่อสู้กับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างเหมาะสม					
44	ขาดการศึกษาสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างเข้าใจ					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
45	ร่วมดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ					
46	มีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมความโปร่งใส สร้างเสริมความมั่นคงในชุมชนท้องถิ่นและประเทศ					
47	ให้ความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ทุกคนสามารถทำงานได้					

ด้านสิ่งแวดล้อม (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
48	ความพอประมาณ ไม่เห็นประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและท้องถิ่น					
49	ขาดความรับผิดชอบในการช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป					
50	ขาดความตระหนักการใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัดและรู้คุณค่า					
51	สามารถใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นขึ้นมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเองได้					
52	ความมีเหตุผล สามารถให้ความรู้กับชุมชนและท้องถิ่น ให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลตามหลักวิชา					
53	ขาดการใช้ความรู้ตามหลักวิชาอย่างรอบคอบในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างระมัดระวัง					
54	เป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนาคนในชุมชนและท้องถิ่นให้รู้จักวิธีรักษาธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน					
55	สามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า					
56	สามารถเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น ในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
57	การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ตามหลักวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างสมดุลและ ยั่งยืน					
58	ขาดการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างรู้คุณค่าให้กับ คนในชุมชนและท้องถิ่น					
59	มีความสามารถในการเฝ้าระวังและเตือนภัยการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนและ ท้องถิ่น					

ด้านเทคโนโลยี (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
60	ความพอประมาณ มีความรู้และทักษะที่ช่วยพัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ ประหยัดสำหรับใช้เองในชุมชนและท้องถิ่น					
61	มีส่วนช่วยเรื่องการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย					
62	ไม่ให้ความสำคัญในการร่วมตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยี ที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดีและตรงตาม ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น					
63	ความมีเหตุผล ศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีพื้นบ้าน ด้วย เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการ ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม					
64	ไม่เห็นความสำคัญของการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยความรู้ตามหลักวิชาให้มีความยั่งยืน					
65	ขาดแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการใช้ความรู้ตามหลักวิชา เพื่อสร้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ชุมชนได้นำไปใช้อย่าง คุ้มค่า สมเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด					
66	มีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชนและท้องถิ่นให้เรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอน และรู้คุณค่า					
67	ไม่เข้าใจการนำหลักการความรู้มาใช้สำหรับพัฒนา เทคโนโลยีพื้นบ้านให้สามารถใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน ประหยัดและปลอดภัย					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
68	ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างไม่รู้เท่าทัน และมีเหตุผล ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม					
69	ขาดจิตสำนึกและคุณธรรมในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม					
70	การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นนักวิจัยของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อศึกษาคิดค้นหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติด้วยเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน					
71	มีส่วนร่วมวิจัยและพัฒนานำเอาพลังงานและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและประเทศมาใช้ให้ได้มากที่สุดให้เพียงพอแก่การอุปโภค บริโภค และความต้องการ					
72	พัฒนาการใช้เทคโนโลยีทุกด้านให้เกิดประโยชน์ด้านการประหยัดทางเศรษฐกิจ แก่ชุมชนและท้องถิ่น					
73	พัฒนาการใช้เทคโนโลยีง่ายๆ ของชุมชนอย่างมีความถูกต้องแน่นอนและสม่ำเสมอ					
74	พัฒนาการสร้างประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น					
75	วิจัย ศึกษา ค้นคว้า ในการใช้เทคโนโลยีทำของเสียหรือของเหลือใช้แปรสภาพให้เป็นของที่ใช้ได้					
76	มีความรู้เท่าทัน ไม่นำเทคโนโลยีที่มีข้อบกพร่องหรือก่อให้เกิดผลเสียมาใช้งานในชุมชนและท้องถิ่น					
77	ค้นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีง่ายๆ ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อช่วยผู้มีทุนน้อยได้ใช้ประโยชน์					

ด้านเศรษฐกิจ (โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข)

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
78	ความพอประมาณ มีความสนใจในกระบวนการดำเนินวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น					
79	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในท้องถิ่นของตนเองให้มีความยั่งยืน					
80	ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยไม่เหมาะสมตามฐานะของตนเองในสังคม					
81	มีความสำนึกรับผิดชอบตนเองในการประหยัดและไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม					
82	ขาดความพอในความต้องการตามศักยภาพของตนเอง					
83	ความมีเหตุผล ไม่เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล					
84	ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง					
85	หลงใหลในคำโฆษณาชวนเชื่อจากสื่อต่างๆ ทำให้ยึดติดในวัตถุนิยม					
86	หลงใหลในระบบทุนนิยมทำให้ละเลยการดำเนินชีวิตแบบวิถีไทยในด้านความมัธยัสถ์และอดออม					
87	นิยมการซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าไทย					
88	ไม่สนใจการสนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชนและท้องถิ่น					

ภาคผนวก ง

สรุปการประชุมระดับกรมสองผู้เชี่ยวชาญ

สรุปความคิดเห็นการประชุมระดมสมอง

วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2554

ดร.วิโรจน์ จิรัตติกาลโชติ

ที่ปรึกษาประธานหอการค้า จังหวัดพิษณุโลก

ประธานกองทุนการศึกษาและพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

อดีตประธานหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก

อดีตกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สังคม เป็นสังคมบริโภคนิยม ที่มีระบบเงินกู้ยืมอย่างแพร่หลายจากสถาบันการเงินและธนาคาร ส่งผลให้นักศึกษาตกอยู่ในวังวนของกระแสของบริโภคนิยม เช่นการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารหรือโทรศัพท์มือถือ การกู้ยืมเงินในอนาคต (WT)

เทคโนโลยี เทคโนโลยีการสื่อสารส่งผลให้ง่ายต่อการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติ เช่นวัฒนธรรมเกาหลี ทำให้นักศึกษาลืมคิดถึงวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย หลงใหลในวัฒนธรรมต่างชาติส่งผลให้ละเลยการศึกษาวិชาการไม่เกิดการพัฒนา (WT)

เศรษฐกิจ นโยบายการให้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมีผลเสียคือปัญหาการไม่ใช้คืนเงินกองทุนเป็นภาระของผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องมีการพัฒนานักศึกษาให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งการปลูกฝังให้นักศึกษามีความพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นจะสามารถช่วยนักศึกษาใช้ชีวิตมีความเป็นไปตามวัฒนธรรมของท้องถิ่น และรู้จักการจัดระเบียบการใช้จ่ายเงิน (WT)

จิตใจ สร้างความซื่อสัตย์ สุจริต ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาซึ่งเป็นสิ่งที่ภาคธุรกิจต้องการ

ความพอเพียงของแต่ละคนอาจไม่เท่ากันซึ่งอยู่ที่จิตใจที่มีความพอนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ไม่สูงมากนักส่งผลให้นักศึกษาเลือกเรียนในสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการเรียนถูกกว่า โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเองก็ยังมีขนาดแคลนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาอยู่มาก (SO)

คุณสิงห์ พงษ์สุทธิ

ที่ปรึกษาประธานสภาอุตสาหกรรม จังหวัดพิษณุโลก

อดีตประธานสภาอุตสาหกรรม จังหวัดพิษณุโลก

คณะกรรมการประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นความคาดหวังของท้องถิ่น การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ต้องจับต้องได้และต้องนำไปปฏิบัติได้

การปฏิบัติตน การพัฒนานักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องสามารถนำตนเอง ครอบครัวยุคใหม่ และสังคมได้ ต้องมีความเป็นผู้นำ รวมถึงอาจารย์ต้องมีภาวะผู้นำด้วย (WO จิตใจ)

สังคมยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ ต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (WT จิตใจ)

คุณวิมล พรพ่วง

นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพลาชัยชุมพล

คุณลักษณะนักศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่คุณชนอยากได้มากๆ ปัจจุบันนักศึกษาและประชาชนขาดคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกสาธารณะ (WT จิตใจ)

ด้านมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้มีการสนับสนุนโครงการการสร้างเสริมเข้มแข็งให้ชุมชน (SO สังคม)

สังคมความเจริญในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหายไปมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามก็ได้มีโครงการสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ดร. สมไทย วงษ์เจริญ

ประธานกรรมการบริษัท วงษ์พาณิชย์กรุ๊ป

คณะกรรมการประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สังคมไทยและสังคมโลก กำลังขาดคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ดังนั้นเส้นทาง
คุณธรรม ความซื่อสัตย์ ของอาจารย์และนักศึกษาควรมีการพัฒนา (WT จิตใจ)

สังคม นักศึกษากลุ่มหนึ่งซึ่งไม่ได้หมายถึงทั้งหมดมีชีวิตอยู่ไปวันๆ ในวังวนของ
ชีวิต จะทำอย่างไรให้นักศึกษาเรียนหนังสืออย่างมีสติ คิดเป็น และมีความกตัญญูต่อพ่อแม่
ผู้ปกครอง (WT)

ชี้ให้เห็นเส้นทางเจริญก้าวหน้าตามในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต โดยมีคุณธรรมและความรู้เป็นเงื่อนไขซึ่งจะนำมาซึ่ง
ความมีวินัยในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

ภูมิคุ้มกัน ชี้ให้เห็นว่าอบายมุขต่างๆคือนรก (WT)

จิตใจ ให้มีคุณธรรมนำหน้าชีวิต การงาน และอื่นๆ มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อ
ตนเอง พ่อแม่ ครูอาจารย์ การทำงาน การเรียน และอื่นๆ (WT)

สังคม ใช้พรหมวิหาร 4 คือ มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (ST)

สิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบ ความตระหนัก ต่อการใช้การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และสิ่งแวดล้อมไม่ใช่และทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากเกินไป (ST)

เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรมการใช้เทคโนโลยีต้องมีมาตรฐานในความปลอดภัย
ในชีวิต ต่อตนเอง ผู้อื่น ต่อสังคม และเป็นมิตรต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ST)

เศรษฐกิจ มีวินัยในการหารายได้และมีคุณธรรม ใช้จ่ายอย่างมีคุณธรรม
(WT)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามควรมีค่ายคุณธรรมเพื่อการพัฒนาคนตามแนว
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทุกอย่างจะส่งผลถึงการเมือง การเลือกตั้งที่มีคุณธรรมจะ
ตามมา

คุณฐิติ วิศวชัยวัฒน์

ที่ปรึกษาประธานหอการค้า จังหวัดพิษณุโลก

อดีตประธานหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก

กรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

คณะกรรมการประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ควรกำหนดเป็น วาระของพิบูลสงคราม (Pibulsongkram Agenda) เรื่องการพัฒนาการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2558 ประชาคมอาเซียนจะเข้ามามีบทบาทด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย ต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันให้คนไทย

ความพอประมาณ คือ การคิดพิจารณาในสิ่งที่ควรได้ ไม่ควรได้ นั่นคือกิเลส บางครั้งความพอเพียงในความต้องการอาจเป็นแค่การแสดงความชื่นชม (Appreciate) ก็เพียงพอ ไม่ต้องครอบครองก็ได้ให้ศึกษาความต้องการที่แท้จริงให้พบ

ความมีเหตุผล ถ้าทุกอย่างมีเหตุผลจะไม่เกิดความโลภและจะเกิดภูมิคุ้มกันตามมา ใช้ความมีเหตุผล เพื่อสร้างคุณภาพของชีวิตของนักศึกษาให้เกิดความสมดุลไม่มีความโลภ มีความเป็นอยู่อย่างสมเหตุสมผลพอประมาณชี้ให้เห็นว่าวัตุนิยมในปัจจุบันเป็นค่านิยมเพื่อเป็นเครื่องแสดงสถานะในสังคมไม่พอเพียง (WO จิตใจ)

ภาวะผู้นำ ให้นักศึกษามีภาวะผู้นำสามารถนำตนเองได้ ค้นพบตนเอง และภาวะผู้นำ จะเป็นเครื่องนำทางความคิด เพื่อสร้างความยั่งยืนได้ (WO จิตใจ)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำหนดไว้ชัดเจนว่า บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ ต้องมีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งก็คือ 2 เงื่อนไข ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ต้องเร่งทำให้เป็นรูปธรรม เพื่อความยั่งยืนจะเกิดขึ้น (SO นโยบาย)

**รองศาสตราจารย์ ทศนีย์ ศิริวรรณ
รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**

ภาวะสังคม อาจารย์ และนักศึกษา รวมถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยตกอยู่ใน
กระแสบริโภคนิยม นิยมกู้เงินจากสถาบันการเงิน เพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น กู้เงินซื้อ
รถยนต์ราคาแพงๆ ซึ่งไม่พอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ (WT)

สร้างต้นแบบจากอาจารย์ให้เป็นตัวอย่างแก่นักศึกษาในเรื่องความพอเพียงตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (WO สังคม)

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**

ต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน เศรษฐกิจพอเพียงให้น้อมนำเอาหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ (ST นโยบาย)

**ดร. กมลภพ ยอดบ่อพลับ
รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**

นักศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตไปตามกระแสสังคม ต้องสร้างความพอเพียงให้
เกิดขึ้นในตัว of นักศึกษา ให้นักศึกษาคิดได้ คิดเป็น โดยดูจากตัวอย่างที่เป็นต้นแบบที่ดี (WO
สังคม)

ปลูกฝังนักศึกษาให้มีสำนึกรักบ้านเกิดถิ่นฐาน ปัญหานักศึกษาหลงใหลการใช้
เทคโนโลยีที่มีความหลากหลายในยุคโลกาภิวัตน์อย่างผิดวัตถุประสงค์ ผิดวิธีตามวิถีทางที่ดีงาม
(WO จิตใจ)

พัฒนานักศึกษาให้อยู่ในกรอบที่ดีงามของศีลธรรม (WO สังคม)

ผศ.อรพิน เสละคร

**รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**

นักศึกษาตามกระแสสังคมในมหาวิทยาลัยมีตลาดน้อยขายของฟุ่มเฟือย ควร
สร้างสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยให้เป็นแบบอย่างความพอเพียง (ST สิ่งแวดล้อม)

นักศึกษาไม่เข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้งไม่สามารถนำไปใช้
ประโยชน์ได้ ต้องพัฒนานักศึกษาให้คิดเองให้ได้เรื่องความพอเพียง (WT จิตใจ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ

เพิ่มกิจกรรม ความพอเพียงตามหลักของปรัชญาให้กับนักศึกษาในกระบวนการ
เรียนการสอนในทุกรายวิชา (WO นโยบาย)

ให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย การใช้จ่ายเงินอย่างมีคุณค่า มีเหตุผล (WT
เศรษฐกิจ)

ดร.ปฏิพันธ์ นันทขว้าง

**รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สร้าง
กระบวนการยกระดับความคิดเรื่องความพอเพียง โดยยกตัวอย่าง มหาวิทยาลัยเป็นบริษัท คณะ
ต่างๆ เป็นเครื่องกรองน้ำทำหน้าที่กรองน้ำที่มีนักศึกษาเป็นน้ำ (วัตถุดิบ) ให้น้ำที่มีคุณภาพเป็น
น้ำที่ดี (WO จิตใจ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ

นักศึกษาทุกคนมีคุณลักษณะที่ดีอยู่ในตัวอยู่แล้วสามารถพัฒนาให้มีคุณลักษณะ
ความพอเพียงได้

อาจารย์เพียรพิน ก่อวุฒิมงคล

คณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

กระแสพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักศึกษาเกิดจากการเรียนรู้จากสังคม นักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีคุณลักษณะที่มีความอดทน เข้มแข็ง การพัฒนานักศึกษาควร
ใช้กิจกรรมในการพัฒนา โดยเริ่มจากการพัฒนากระบวนการ การพัฒนาบุคลากรให้เป็นต้นแบบ
พัฒนา ครู อาจารย์ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
(WO สังคม)

ใช้กิจกรรมหล่อหลอม ทักษะการใช้ชีวิตให้กับนักศึกษาเกิดความพอเพียงอย่าง
สมดุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ

อาจารย์ต้องเป็นแบบอย่างภาวะผู้นำให้กับนักศึกษา (WO จิตใจ)

อาจารย์สนิท ปิ่นสกุล

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

นักศึกษาติดกระแสทุกอย่าง ความสภาวะของสังคมการพัฒนาความพอเพียง
ต้องมีต้นแบบการดำเนินชีวิตความหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นต้นแบบที่มีวัย
เดียวกัน (ST สังคม)

คุณเพ็ญศรี มีพยุ่ง

ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยเน้นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษา โดยการใช้กิจกรรมในการพัฒนา เช่น กิจกรรมก้าวแรกสู่พิบูลสงคราม (SO นโยบาย)

กองพัฒนานักศึกษาร่างเครือข่าย รองคณบดีฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาให้อาจารย์ได้พูดคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละคณะ (SO นโยบาย)

กิจกรรมการพัฒนาผู้นำ แกนนำ นักศึกษา ให้สามารถคัดกรอง และนำเสนอ กิจกรรมโครงการที่มีคุณภาพ โดยเน้นความพอเพียงตามหลักปรัชญาที่เน้นถึงความจำเป็นของกิจกรรม ประโยชน์ คุณค่า และความคุ้มค่า โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยจะได้รับ (SO จิตใจ)

ความอดทน ความมีมานะ ความซื่อสัตย์ เป็นสิ่งที่สังคมให้การยอมรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (SO จิตใจ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีจุดแข็งที่ทำงานเก่ง อดทน มหาวิทยาลัยมีระบบความเชื่อมโยงของรองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาทั้งคณะ 6 เป็นจุดแข็ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย

รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีเกินใช้ ได้เกินเสีย เท่ากับรวย

เสียเกินได้ ใช้เกินมี เท่ากับจน

ถ้าใช้ก่อนมี เท่ากับ จนบวกจน

การวางกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix

SO กลยุทธ์เชิงรุก (นวัตกรรมใหม่)

WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ใช้โอกาสแก้ไขจุดอ่อน

ST กลยุทธ์ในการฟื้นตัว ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงปัญหาหรืออุปสรรค

WT กลยุทธ์เชิงป้องกันแก้ไข

กลยุทธ์ในระดับสถาบันต้องเชื่อมโยงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับหลักสูตรต้องเชื่อมโยงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนไม่ใช่เพียงแค่การจัดกิจกรรม หรือการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องสอดแทรกทุกรายวิชา เช่นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกำหนด

ทุกรายวิชาต้องสอดแทรกคุณลักษณะบัณฑิตของจุฬาลงไปทุกรายวิชาในประมวลรายวิชาซึ่งเป็นหัวข้อหนึ่งที่ถูกกำหนดไว้ การสอนคุณธรรมไม่ได้สอนโดยตรงแต่เป็นการสอดแทรกเด็กจะซึมซับจนเขาเป็นคนดีเป็นการปลูกและฝังต้องใช้เวลา การสร้างความตระหนักจะอย่างไร (SO นโยบาย)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ

กล่าวนำให้ผู้ทรงคุณวุฒินำเสนอยุทธศาสตร์

คุณฉัฐติ วิศวกรรมวัฒน์

ทำไมนักศึกษาพุ่งเป้าไปใช้เงินเกินตัว? เกิดจากการตามกระแสสังคม ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมหนึ่งที่มีอิทธิพลตามด้วยสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ครอบครัว สิ่งแวดล้อมที่มหาวิทยาลัย โดยมีอาจารย์ เพื่อนนักศึกษา เป็นตัวแปรสำคัญ ดังนั้น ต้องสร้างต้นแบบ เพื่อเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติความพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (WT เศรษฐกิจ)

ดร.วิโรจน์ จิรัตติกาลโชติ

นำเสนอยุทธศาสตร์ การสร้างสังคมชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดในนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยมีกลยุทธ์สนับสนุน คือ

1. กลยุทธ์ สร้างความองอาจ และฝังผายให้เกิดขึ้นในตัว of นักศึกษา (WT จิตใจ)

2. กลยุทธ์ สร้างจิตสาธารณะของนักศึกษา (WT จิตใจ)

โดยอภิปรายสนับสนุนว่า การสร้างความองอาจฝังผายให้นักศึกษาจะทำให้ นักศึกษาก้าวที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างจิตสาธารณะให้นักศึกษาตระหนักรักษาสิ่งแวดล้อม และประหยัด พลังงานไม่สร้างความเดือดร้อนหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

คุณฉัฐติ วิศวกรรมวัฒน์

นำเสนอรูปแบบของธุรกิจ (Model) ความสำคัญอยู่ที่คุณค่าที่ส่งมอบให้ลูกค้า เช่น บริษัทวงษ์พานิชย์ คุณค่าที่ส่งมอบให้ลูกค้าคือ คุณค่าของบ้านเมืองสะอาด ห้างแม่โคใคร คุณ

ค่าที่ส่งมอบให้ลูกค้าคือ ถ้าซื้อในปริมาณมากๆ จะได้สินค้าราคาถูก ห้างบิ๊กซี คุณค่าที่ส่งมอบให้ลูกค้าคือ ความหลากหลายของสินค้า ร้านเซเว่นอิเลเว่น คุณค่าที่ส่งมอบให้ลูกค้า คือ ความสะดวกสบาย

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณค่าของปรัชญาคือ ความมีเหตุผล ความพอประมาณ โดยมีคุณธรรม และความรู้เป็นเงื่อนไข ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถครองตนได้ และสามารถสร้างภูมิคุ้มกันในด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นในตนเองได้ (WT จิตใจ)

คุณสิงห์ พงษ์สุทธิ

หัวใจของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำให้คนดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้น จึงควรมองที่กระบวนการที่จะสร้างความเข้าใจ และมีความรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ 1. การเรียนการสอน 2. ผู้เรียน คือ นักศึกษาต้องสร้างให้นักศึกษาคิด และมีจิตสำนึกพอเพียง เรียนเพื่อความรู้ โดยเติมเต็มวิชาความรู้ 1. ใช้ประกอบอาชีพได้อย่างพอเพียง 2. ความมีมนุษยสัมพันธ์ 3. สื่อสารติดต่อกับผู้อื่นได้ 4. มีความอดทน (SO นโยบาย)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ

สรุปประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้จากการนำเสนอ คือ

1. การสร้างสังคมชุมชนพอเพียง

เช่น พัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาให้มีภาวะผู้นำ มีจิตสาธารณะ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้คู่คุณธรรม สื่อสารกับผู้อื่นได้

2. การพัฒนากระบวนการ

เช่น โครงการพัฒนาหลักสูตร โครงการพัฒนาการเรียนการสอน โครงการพัฒนาจิตวิญญาณครู

คุณวิมล พรพ่วง

ขบวนการต้นแบบสู่การปฏิบัติของนักศึกษา โดยให้มีการทดลองทำ ทดลองปฏิบัติจริง ในชุมชนท้องถิ่น วัด ให้มีโครงการทดลองประกอบอาชีพความวิถีชุมชน (WT จิตใจ)

ดร. สมไทย วงษ์เจริญ

ความพึงพอใจการใช้เงินเกินตัวของทั้งอาจารย์และนักศึกษา โดยนักศึกษามีแบบอย่างมาจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นต้นแบบที่เป็นห่วงโซ่ (WT เศรษฐกิจ)

การไร้คุณธรรม ไร้จิตใจ ทั้งจากปัจจัยภายใน และภายนอกในเชิงมหภาคด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ทำอย่างไรให้นักศึกษา คิดให้เป็น ตัดสินใจเป็น ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปเขียนแผนที่ชีวิตตนเอง (WT จิตใจ)

สร้างนักศึกษาให้มีความอดทนขั้นสูง กล้าหาญ ขยันที่จะเรียนรู้ ตื่นเต้น กระตือลือลั่นตลอดเวลาในการเรียนเพื่อความรู้ (WT จิตใจ)

เทคโนโลยีในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีตามกระแสวัตถุนิยมใช้เป็นเครื่องแบ่งชนชั้นของผู้ใช้ (WT เศรษฐกิจ)

จากปัจจัยต่างๆ ที่เป็นภาวะคุกคามอยู่ในขณะนี้ การสร้างภูมิคุ้มกันตามหลักพระพุทธศาสนาด้วยกำแพงแก้วทั้ง 7 ชั้น โดยชั้นแรก คือ บ้าน ชั้นที่ 2 คือ โรงเรียนประถม ชั้นที่ 3 คือ สถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น ความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา จึงเป็นหน้าที่ต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักศึกษาให้ดำรงชีวิตแบบมีความสุข และมีความองอาจผึ่งผาย ซึ่งเป็นคุณค่า หรือมูลค่าเพิ่มของนักศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาจะมอบให้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการประชุมระดมสมอง

ชื่อ	ตำแหน่ง
1. ดร.วิโรจน์ จิรัตติกาลโชติ	ที่ปรึกษาประธานหอการค้า จังหวัดพิษณุโลก ประธานกองทุนการศึกษาและพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อดีตประธานหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก อดีตกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล สงคราม
2. คุณสิงห์ พงษ์สุทธิ	ที่ปรึกษาประธานสภาอุตสาหกรรม จังหวัด พิษณุโลก อดีตประธานสภาอุตสาหกรรม จังหวัดพิษณุโลก คณะกรรมการประจำคณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3. คุณวิมล พรพ่วง	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพลายชุมพล
4. ดร. สมไทย วงษ์เจริญ	ประธานกรรมการบริษัท วงษ์พาณิชย์กรุ๊ป คณะกรรมการประจำคณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
5. ดร. สมชัย หยกอุบล	ประธานกรรมการบริษัท เกษตรพัฒนา คณะกรรมการประจำคณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
6. คุณฐิติ วิศวชัยวัฒน์	ที่ปรึกษาประธานหอการค้า จังหวัดพิษณุโลก อดีตประธานหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก กรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม คณะกรรมการประจำคณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ชื่อ	ตำแหน่ง
7. รองศาสตราจารย์ ทศนีย์ ศิริวรรณ	รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย	รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. อาจารย์เพียรพิน ก่ออุตัมพงศ์	คณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
11. คุณเพ็ญศรี มีพุง	ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
12. ดร. กมลภพ ยอดบ่อพลับ	รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
13. ผศ.อรพิน เสละคร	รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะ เทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
14. อาจารย์สนธิ ปิ่นสกุล	รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
15. ดร.ปฏิพันธ์ นันทขว้าง	รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล นายเชื้อบุญ ที่พึ่ง
 ตำแหน่งทางวิชาการ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
 สังกัดหน่วยงาน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
 อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000
 E-mail Address ueaboon@gmail.com

2. ประวัติการศึกษา

B.S. Civil Engineering California Technical University U.S.A.
 ค.ม. วิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3. ประวัติการทำงาน

ตำแหน่งทางวิชาการ
 2543-ปัจจุบัน อาจารย์
 ตำแหน่งบริหาร
 2552-ปัจจุบัน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
 2548-2551 รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

4. สาขาที่เชี่ยวชาญ

เทคโนโลยีก่อสร้าง